

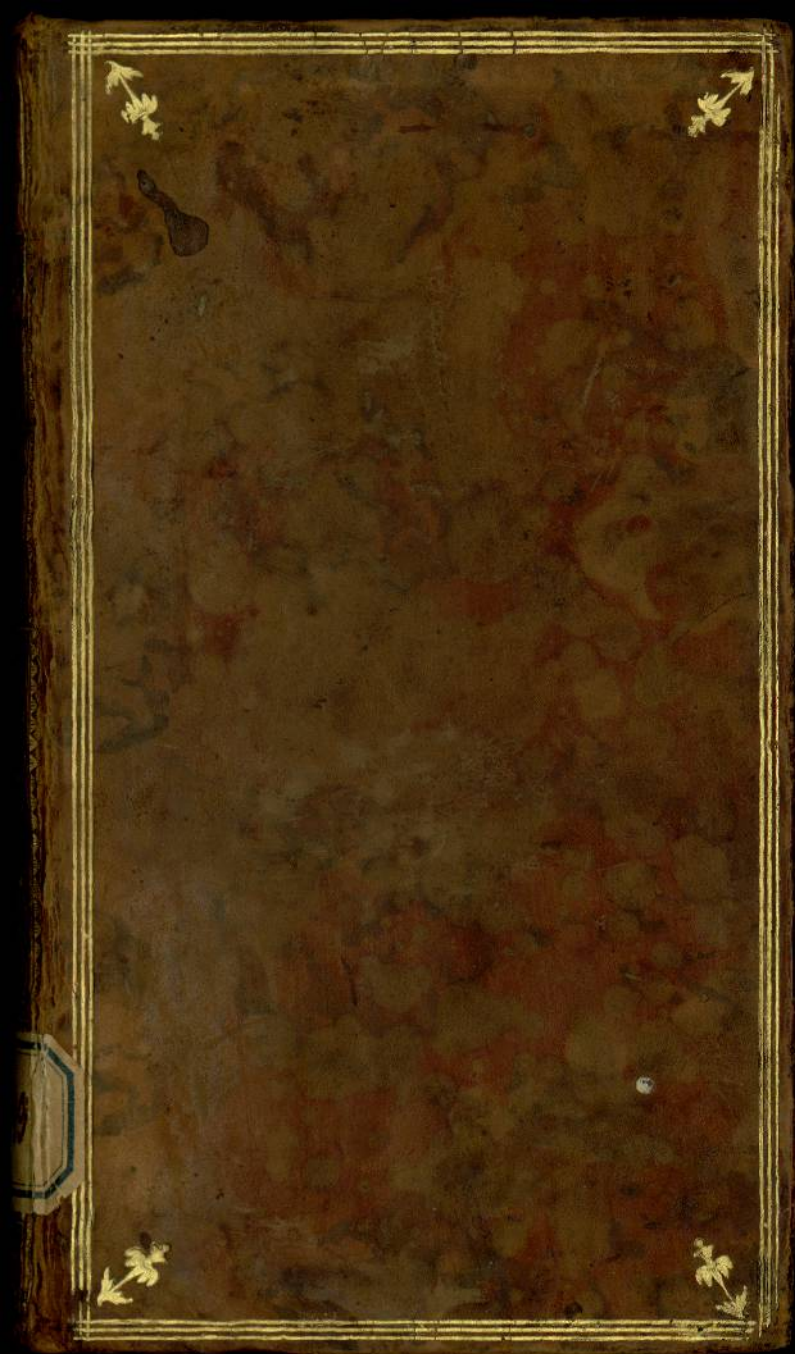
J.P.P.

P.A.M.

3049

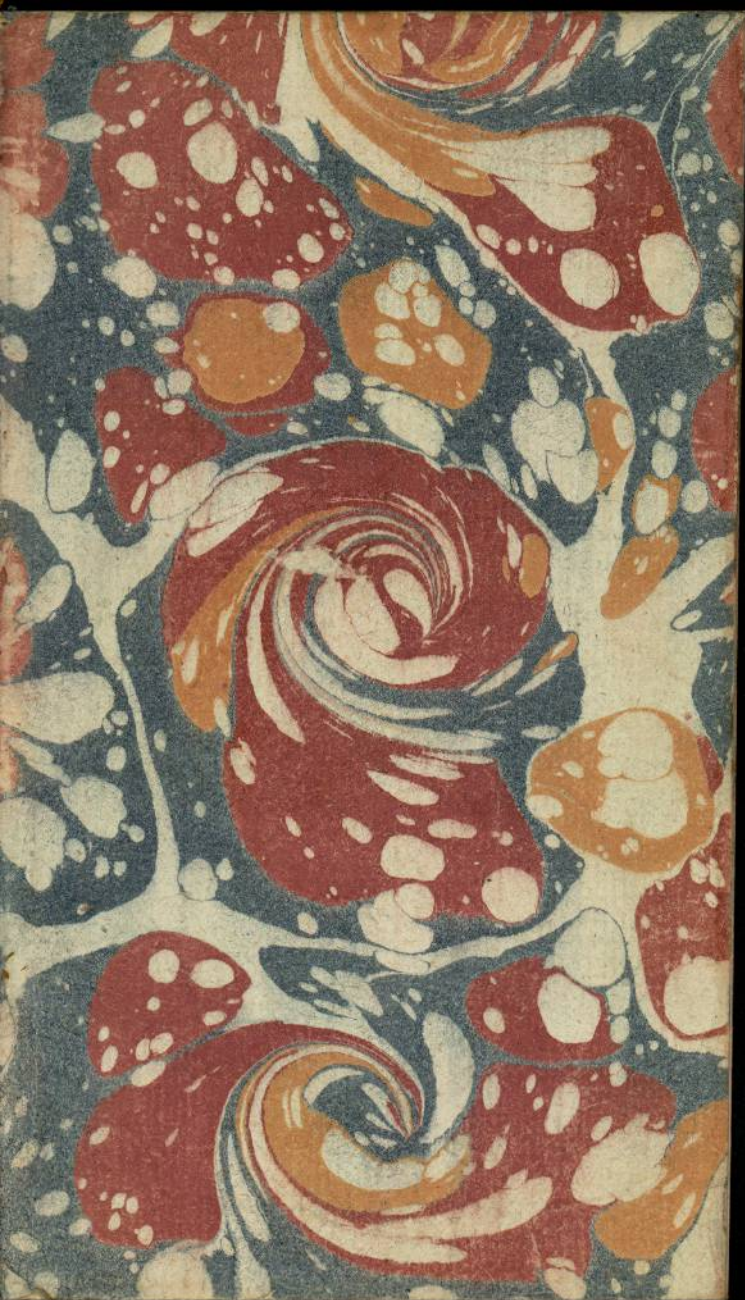

卷之三十一 國朝文獻通考卷之三十一

國朝文獻通考卷之三十一

國朝文獻通考卷之三十一

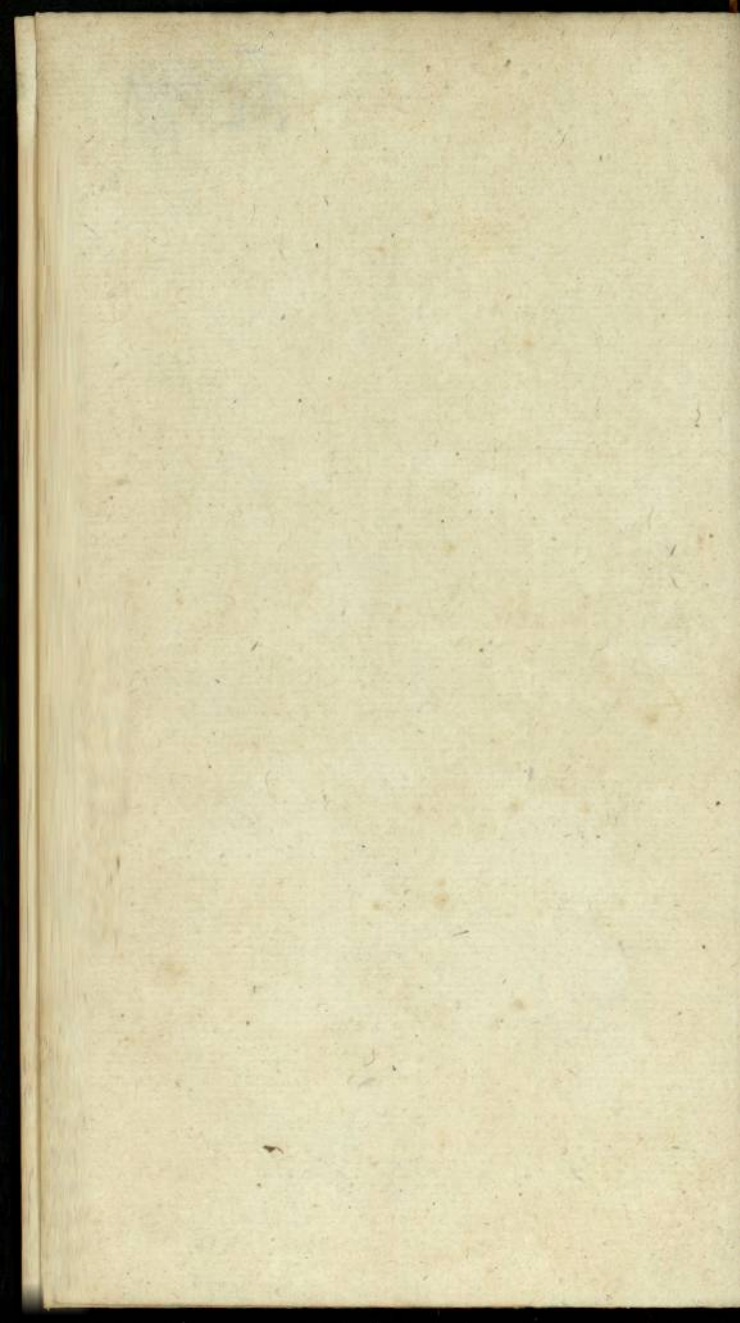

1857

JC 19

SUPPLEMENTUM
BREVIIARIUM
APPAMIENSIS.

SUPPLEMENTUM
BREVIIARIII
APPAMIENSIS.

SUPPLEMENTUM
BREVARIUM
ATLANTICIS

PAT 189020

SUPPLEMENTUM BREVIARII APPAMIENSIS,

IN QUO CONTINENTUR CALENDARIUM
GREGORIANUM, RUBRICÆ GENERALES
BREVIARII, ET COMMUNE PATRONORUM PRO
IPSORUM DIE FESTO ET OCTAVA,

*Illustrissimi & Reverendissimi in Christo Patris
DD. HENRICI GASTONIS DE LEVIS,
Episcopi Appamiensis, autoritate, necnon
venerabilis ejusdem Capituli consensu, editum.*

PARISIIS,

Typis CL. SIMON, Illustrissimi DD. Archiepiscopi
Parisiensis Typographi, viâ San-Jacobæa.

M. DCC. LXXXI.

SUPPLEMENTUM
BREVII
APPAMENSIS

In quo continetur Calendarium
Gregorianum, Rubricæ Generales
Brevium, et Communium Trigonorum
hujusmodi de Parto et Octava,

Imprimis à Summo Pontifici in Christo Patre
D. D. BENEDICTO CASTORE DE LEVA,
Episcopi Aquisgranensis, Cardinalis, Archiepiscopi
electoris, et hujusmodi, etc.

PARISIIS

Typis G. SIMON, Illustrissimi D. Archiepiscopi
Palatii Regii, et S. S. Jacobi

M. DC. LXXII

MONITUM.

*H*O C in Supplemento ordinantur Octava Festorum quæ proprium non habent Officium approbatum.

1°. Prescribitur Ritus servandus tam in Festo principali Patroni primarii, seu Titularis, quàm per ejus Octavam.

2°. Subsequuntur quædam Officia Festorum quorundam præcipuorum, quæ in Ecclesiis Diœcesis Ritu Solemni Majori aut Annuali celebrari possunt, sive Titularia sint, sive de licentia D. D. Episcopi solemniter agantur; unâ cum Lectionibus tam ipso Die quàm per Octavam, si habeant, recitandis: quæ disposita sunt juxta ordinem Proprii, vel de Tempore, vel de Sanctis.

3°. Demum habentur pro uno quoque Communi Lectiones iis Festis convenientes, quæ proprias, sive in Breviario, sive hoc in ipso Octavario postas non habent.

4°. His in Festis ac per eorum Octavas servantur Rubricæ generales Breviarii.

5°. Si quædam Ecclesiæ proprium sibi ordinaverint pro Patrono aut alio Sancto Officium, eo non utantur sive privatim, sive publicè quin priùs à D. D. Episcopo licentiam illius decantandi aut recitandi, obtinuerint,

Idem erit de Lectionibus talium Festorum quantumvis ab antiquo iis in Ecclesiis fuerint recitatae.

6°. *Notandum quòd Ecclesia, quae pro Patronis habent Sanctos de quibus in Breviario plura Festa aguntur, horum Festorum primum duntaxat Ritu Annuali celebrare debeant, reliqua verò Ritu Duplici-Majori. v. g. In Ecclesiis sub S. Petri invocatione dedicatis, Festum illius 29 Junii erit Annuale; Festa verò Cathedra, 18 Januarii, & S. Petri ad Vincula, 1. Augusti, erunt Duplicia-Majora.*

7°. *Cum contingere possit aliquam Ecclesiam dedicari, hinc insertum est Officium ipso die Dedicationis decantandum.*

8°. *In gratiam Ecclesiarum quae Festa quaedam B. Mariae Virginis, ex licentia D. D. Episcopi celebrant, de quibus in Breviario nihil reperitur; hinc habetur Officium peculiare in hujusmodi Festis recitandum.*

CALENDARIUM GREGORIANUM PERPETUUM.

*CALENDARIUM est annorum, mensium
dierumque distributio religiosæ & politicis
hominum usibus accommodata.*

CAPUT PRIMUM.

De Anno & ejus partibus.

ANNUS solaris Astronomicus est spatium temporis quo sol proprio motu totum Zodiacum percurrit ab occasu in ortum, initio sumpto ab aliquo puncto certo, ut à principio Arietis, donec ad idem revertatur. Quod quidem temporis spatium præter dies 365 integros, complectitur 5 horas & insuper aliquot horæ minuta, hoc est ferè 6 horas.

Civilis annus ex diebus tantum integris constat, neglectis horis horarumque fragmentis, quorum supputatio neque in Calendario disponi potest, neque ad commercia aliaque negotia civilia peragenda, vel ad dies festos colendos, sacrasque Ecclesiæ ceremonias ritè obeundas, est idonea & accommodata. Hinc fit ut in primo anno civili ad annum astronomicum ex-

plendum desint horæ 6; in secundo 12; in tertio 18; in quarto 24, quæ unum diem naturalem constituunt, qui, quoniam ex Julii Cæsaris instituto ad sextum Calendas Martii (24 Februarii) in Calendario inseritur, sumptâ ab eo die denominatione Bissextus appellatur: annus autem, cui ille adjicitur, Bissextilis, dies 366 continet, cum alii anni communes diebus solum 365 componantur.

Is annus in 12 menses dividitur omnibus notos, itemque in 7 dierum periodos seu Hebdomadas 52, & diem unum vel duos: dies in horas 24; hora in minuta prima 60; minutum primum in 60 secunda; secundum in 60 tertia; tertium in 60 quarta, & sic porro.

Lunatio seu mensis lunaris secundum medium cursum, hoc

est intervallum temporis ab uno novilunio ad aliud, complectitur dies 29, horas 12 minuta 44, cum paucis minoribus fragmentis. Quoniam verò in Calendario nec fragmenta illa, nec horæ ipsæ describi possunt, sic in eo disponuntur lunationes ut alternis contineant dies 30 & 29. Ita enim fit ut 12 horas quæ antecedenti lunationi 30 dierum plus æquo tribuuntur, insequens lunatio 29 dierum au-

ferat, duæque lunationes complectantur dies 59: duodecim autem menses lunares dierum alternis 30 & 29, dies 354 amplectentes, annum lunarem communem constituunt, anno solari communi dierum 365, diebus 14 minorem. Horæ porò & minora fragmenta quæ sic negligi videntur, per dies tamen Bissextiles, qui in Calendario non describuntur, bellissimè compensantur.

C A P U T I I^{um}.

De veteris Calendarii defectibus.

CUM sacrosanctum Christianorum Pascha (1) (ex quo ceteræ pleræque solemnitates pendunt) ex sanctissimorum Patrum, qui Nicæam ad Concilium convenerunt decreto, celebrari debeat à decimâ quartâ die lunæ usque ad vigesimam primam primi mensis, ea verò sit *decima quarta luna* primi mensis quæ in æquinoctium vernalis incurrit, aut illud proximè sequitur; permagni interesse illi Patres censuerunt tum æquinoctium, tum decimæ quartæ lunæ certos ac definitos dies in Calendario designari; ne, quod sæpè antè contigerat, discordia deinceps aliqua in eo celebrando, aut dissensio posset existere. Et quidem æquinoctii sedes ad xij Calendas Aprilis (21 Martii) collocata, & constituta est, quam fore stabilem & certam prope-

modum sibi persuaserunt. Decimam quartam verò lunam, ex Aureo, ut vocant, Numero, qui Calendario aptatus fuit, perpetuò ac facillè inveniri posse prisci Patres crediderunt.

Verum æquinoctium locum suum non facillè tenuit, sed statione desertâ, incertis passibus, ad antè diem quintum jam aut etiam sextum Idûs Martii (11 vel 10 Mart.) errans usque pervenerat Gregorii xij temporibus. Cui errori nisi maturè obiam itum fuisset, ad id tempus quo nunc bruma conficitur, accessisset aliquando, neque tamen ibi fuisset terminus constitutus, quin in infinitum procederet. . . . Decima quarta verò luna ab illo Aureo Numero ita discrepabat, ut eum secuti non jam ab eâ ad vigesimam primam, sed frequenter contra Majorum instituta, ad vigesi-

(1) Compend. novæ rat. restit. Calend.

nam sextam lunam Pascha celebrarent; serpsissetque obscure hoc malum, & manasset latius in dies, nisi necessaria aliquando medicina fuisset adhibita.

Atque ea quidem jam indè à fel. record. Nicolao V. . . . magnà summorum Pontificum curâ atque studio tentata est; sed nihil constitui posse videbatur, quod non in magnam aliquam difficultatem incurreret.

Nam quod ad astrologiam attinet, duæ potissimum res obstare atque officere videbantur. Primum ipsius anni vertentis iusta certaue mensura, quæ quoniam à doctissimis atque diligentissimis Mathematicis, diversis temporibus, alia atque alia reperta est, non eadem semperque sui similis esse convincitur. Cum ergo sol tam vagâ, & mutabili ratione labatur, difficilimum factu erat intercalationes ita dispensare, ut æquinoctia ævo perpetuo certas ac fixas habeant in Calendario sedes; cum à Julio Cæsare qui primus hanc anni formam, & intercalandi rationem induxit, usque ad medium seculi decimi sexti, tredecim aut eo amplius dies constitutam tunc sedem accessissent. . . .

Alterum quod restituendo Calendario, veræque Paschatis rationi tradendæ impedimentum afferre videbatur, illud est, quod nullus Cycclus decemno-

vennalis reperiebatur, qui Calendario appositus, præstare posset ut iidem numeri perpetuò novam lunam, atque ex eâ decimam quartam Paschalem ostenderent: idque eâ ratione quòd luna, non ut antiqui illi existimaverunt, confectis suis cursibus, decem & novem annorum numero ad idem caput ita refertur, ut per eadem vestigia penitus revolvatur: sed ut ab aliis subtilius investigatum, & deprehensum est, suos orbes conversionesque sic moderatur & conficit, ut trecentorum & aliquid amplius annorum spatium, à locis novæ lunæ in Calendario designatis, unius penè diei spatio discordet; atque indè effectum erat ut quatuor jam & eo amplius dies Aureus ille Numerus, à veris locis fuisset evagatus, &, ut antè diximus, Pascha aliquando vigesimâ sextâ lunâ, non sine piorum hominum dolore, malevolorumque irrisione celebraretur. Cum ergo propter hunc motum lunæ in 300 annis unus sine intercalatione transigi debeat; propter illum autem alterum solis, eodem annorum spatium aliquando ter, aliquando verò bis omnino debeat intercalatio omitti; non potuit ullus Aureus Numerus ita his duabus æquationibus inservire, ut loca novæ lunæ paucis seculis non plurimùm discrepent. . . .

CAPUT III^{um}.*De Calendarii Correptione Gregorianâ.*

QUOD (1) jamdiù à Romanis Pontificibus & sæpiùs tentatum, ad exitum perducì non potuerat, illud tandem feliciter absolvit Gregorius XIII. Dum enim is in hâc cogitatione curâque versaretur, allatus est illi ab Antonio Lilio artium & medicinæ doctore liber quem quondam Aloysius ejus germanus frater conscripserat, & qui neque incommodatam, neque difficilem viam, & rationem ejus rei perficiendæ proponere videbatur.

Nam quod ad restitutionem (2) æquinoctiorum attinet, proponit sibi libelli hujus Auctor anni Alfonsini mensuram, quæ inter varias media est, atque idèò errori minùs obnoxia; ex quâ subductis calculis efficitur, ut in annis plùs minùs 134, æquinoctiorum loca integrum antevertant diem, & in annis 402 tres dies. Quo posito, hos tredecim dies, quos superiùs diximus, seu, quod magis existimabat esse ex Ecclesiasticâ dignitate, decem illos qui à tempore Nicæni Concilii excreverant, eximendos censebat. Atque ita reducto æquinoctio verno ad xij Calend. April. quo loco in eo Concilio fuit constitutum, in omne posterum tempus hanc intercalandi rationem instituit, ut centesimi qui-

que anni, qui intercalares omnes esse solebant, ab eo tempore non omnes, sed tres primi quique communes, quartus verò quisque intercalaris esset. Ita ut annis 1700, 1800, & 1900 nullus intercalaretur dies, bis millesimo verò anno, usitato & consueto more intercalaretur: atque eodem modo reliquis qui deinceps consequentur annis. . .

Quod verò spectat ad noviluniorum in Calendario indicationem, ille idem Auctor, per novum quemdam Epactarum Cyclum ab eo excogitatum, & ad certam ipsius Aurei Numeri normam directum, atque ad quamcumque anni magnitudinem accommodatum, omnia quæ in Calendario collapsa erant, constanti ratione & seculis omnibus duraturâ, sic restitui posse ostendit, certis temporibus æquatione adhibitâ, ut Calendarium ipsum nulli unquam mutationi in posterum expositum esse videatur. Æquationis autem hujus rationem & modum exponemus inferiùs.

Novam hanc restituendi Calendarii rationem, exiguo volumine comprehensam, ad Christianos Principes, celeberrimasque Universitates misit anno 1577 Gregorius XIII: ut res quæ omnium communis est, inquit summus ille

(1) Bulla Greg. XIII. sext. Cal. Mart. 1581.

(2) Compend. nov. rat. restit. Calend.

Pontifex in Bullâ sexto Calend. Martii 1581 datâ, communi etiam omnium consilio perficeretur. Illi, pergit idem, cum, quæ maximè optabamus, concordēs respondissent, eorum nos omnium consensione adducti, viros ad Calendarii emendationem adhibuimus in almâ Urbe harum rerum peritissimos, quos longè antè ex primariis Christiani orbis nationibus delegeramus. Ii, cum multum temporis & diligentiae ad eam lucubrationem adhibuissent, & Cyclos tam veterum quàm recentiorum undique conquisitos ac diligentissimè perpenso inter eos contulissent, suo & doctorum hominum qui de eâ rescripserunt iudicio, hunc præceteris elegerunt Epactatum Cyclum, cui nonnulla etiam adjecerunt quæ ex accuratâ circumspectiōne visa sunt ad Calendarii perfectionem maximè pertinere.

Considerantes igitur nos, subdit Gregorius, ad rectam Paschalis festi celebrationem juxta SS. Patrum & veterum Romanorum Pontificum, præsertim Pii & Victoris primorum, necnon magni illius œcumenici Concilii Nicæni, & aliorum sanctiones, tria necessariò conjungenda & statuenda esse; primum certam verni æquinoctii sedem; deindè rectam positionem decimæ quartæ lunæ prioris mensis, quæ vel in ipsum æquinoctii diem incidit, vel ei proximè succedit; postremò pri-

um quemque diem Dominicum qui eandem decimam quartam lunam sequitur: curavimus non solum æquinoctium verum in pristinam sedem, à quâ jam à Concilio Nicæno decem circiter dies recessit, restituendum, & decimam quartam Paschalem suo in loco, à quo quatuor & eo ampliùs dies hoc tempore distat, reponendam; sed viam quoque tradendam & rationem quâ caveatur ut in posterum æquinoctium & decima quarta luna à propriis sedibus nunquam dimoveantur.

Quò igitur vernum æquinoctium, quod à Patribus Nicæni Concilii ad xij Calendas Aprilis fuit constitutum, ad eandem sedem restituatur, præcipimus & mandamus ut de mense Octobri anni 1582 decem dies inclusivè à tertio nonarum, usquè ad pridie idus (à 5 ad 14) eximantur, & dies qui festum sancti Francisci, iv nonas celebrari solitum sequitur, dicatur (1) Idus Octobris (15 Oct.).

Deinde ne in posterum à xij Cal. April. æquinoctium recedat, statuimus Bissextum quarto quoque anno, uti mos est, continuari debere, præterquam in centesimis annis, qui quamvis bissextiles antea semper fuerint, qualem etiam esse volumus annum 1600, post eum tamen qui deinceps consequentur centesimi non omnes bissextiles sint, sed in quadringentis quibusque annis primi quique tres centesimi sinè bissexto transigantur, quartus verò quisque

(1) Parisiis verò & in totâ Galliâ eodem anno 1582 decem ejusmodi dies detracti sunt à mense Decembri, à nono die videlicet exclusivè ad vigesimum pariter exclusivè; ita ut qui decimus futurus erat mensis dies, vigesimus sit dictus.

centesimus Bissextilis sit, ita ut anni 1700, 1800, 1900 Bissextiles non sint, anno verò 1000 more consueto dies Bissextus intercaletur, Februario dies 29 continente; idemque ordo intermittendi intercalandique Bissextum diem in quadringentis quibusque annis perpetuò observetur.

Quò item xiv.^a Paschalis rectè inveniatur, itemque dies lunæ juxtà antiquum Ecclesiæ morem ex Martyrologio singulis diebus ediscendi fideli populo verè proponantur, statuimus ut amoto Aureo Numero de Calendario, in ejus locum substituantur Cycli Epactarum, qui ad certam, uti diximus, Aurei Numeri normam directus efficit ut novilunia & xiv.^a Paschalis vera loca semper retineant. Idque manifestè apparet ex nostri ex-

plicatione Calendarii, in quo descriptæ sunt etiam Tabulæ Paschales secundùm priscum Ecclesiæ ritum, quò certius & faciliùs sacrosanctum Pascha inveniri possit.

Tollimus autem & abolemus omninò verus Calendarium, Volumusque ut omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Abbates & cæteri ecclesiarum Præsides novum Calendarium, ad quod etiam accommodata est ratio Martyrologii, pro divinis officiis recitandis, & festis celebrandis, in suas quisque Ecclesias, Monasteria, Conventus, Ordines, Militias, & Dioceses introducant, & eo utantur tanquam ipsi quàm cæteri omnes Presbyteri, & Clerici sæculares & regulares utriusque sexûs, necnon Milites, & omnes Christi Fideles... Hactenus Greg. XIII.

C A P U T I Vum.

De Cyclo decemnovennali Aurei Numeri.

CYCLUS in genere est series numerorum, annorum, mensium, vel dierum certo ac stato ordine procedentium, peractaque quâlibet revolutione eodem ordine recurrentium; hinc nomen Cycli, hoc est circuli.

Cyclus autem decemnovennalis Aurei Numeri (1), propter eximiam sui utilitatem sic dicti, & quem etiam lunarem nuncupant, est revolutio numeri annorum 19 ab 1 usque ad 19, quâ revolutione per-

actâ, iterum ad unitatem reditur. V. G. anno 1767 Numerus cycli decemnovennalis qui dicitur Aureus, fuit 1, anno sequenti 1768 fuit 2, & ita deinceps in sequentibus annis, uno semper amplius, usque ad 19 qui Numerus Aureus cadit in annum 1785, post quem iterum ad unitatem redeundum erit, ita ut anno 1786 Aureus Numerus sit iterum 1, anno 1787 sit 2, & sic in perpetuum.... Cum (2) enim

(1) Canones in Cal. Greg. Can. I.

(2) Clav. cap. 9. n. 1.

comperissent veteres novilunia transactis 19 annis, (quo temporis intervallo 235 lunationes perficiuntur,) ad eisdem mensium dies reverti, descripserunt in Calendario totidem numeros ab 1. usque ad 19, juxta eos mensium dies, in quibus quolibet annorum 19 spatio novilunia contingebant. Numerum ergo 1. illis præfixerunt mensium diebus, quibus durante primo cycli anno novilunia contingebant, & numerum 2 illis diebus quibus fiebant secundo cycli anno novilunia, & sic de ceteris. Quâ tamen in re diligenter observarunt ut lunationes essent æternis 30 & 29 dierum, & ut novilunia unius anni prævenirent antecedentis anni novilunia plerumque 11 diebus, propter illos 11 dies quibus annus solaris communis dierum 365 annum communem lunarem dierum 354 superat. Atque hoc Cyclo decemnovennali Aurei Numeri per dies Calendarii (1) distributo (in quo tamen 130 sedes vacuas relinquebat, nec occupabat nisi 235 dies, quot scilicet in annis 19 novilunia continentur), Ecclesia Romana olim & usque ad annum 1582 usa est tum ad conjunctiones solis ac lunæ inquirendas, tum verò maximè ad inveniendum diem festum Paschæ, & ad indaganda alia festa mobilia: propterea quod veteres putabant novilunia, transacto spatio 19 annorum solarium, ad eundem prorsus diem eandemque horam redire; quod verum non est, cum novilunia paulò citius

quàm spatium 19 annorum solarium compleatur, ad eundem locum redeant. Nam anni 19 solares, si cuilibet ex Julii Cæsaris institutione (2) tribuas 365 dies cum 6 horis, continent dies 6939 & horas 18. Lunationes verò 235, si dierum singula 29, horarum 12, & 44' 3" 10" 48" ex Gregorianorum Correctorum hypothese supponantur, dies complectuntur 6939 & horas insuper 16 duntaxat cum 32' 27" 18". Ex quo fit ut luna sedes in Calendario constitutas quolibet 19 annorum spatio antevertat horâ unâ & ferè dimidiâ, hoc est hora 1 cum 27' 32" 41"; & in 76 annis five quatuor decemnovennalibus Cyclis, eandem sedes 5 horis, 50' 10" 44" anticipet; & 23 horis ac 59' 52" 49" in annis 312 $\frac{1}{2}$, actandem die integro in 312 $\frac{1}{2}$ annis, diebus 23 & horis 17; ac proindè diebus 8 in annis 2500 & paucis mensibus. Indè autem sequitur nullam esse in anno diem in quam non debeat successu temporis novilunium aliquod incidere, atque aded ad indicanda novilunia inutilem in posterum, quin & ineptum futurum esse Aureum Numerum, nisi in 30 ordines redigatur, hoc est, nisi 30 Calendaria construantur, ut ex illis seligatur semper illud quod certo cuidam temporis congruit: quæ res quantum incommodi esset allatura, nemo non videt. Hoc incommodum ut vitetur substitutus est in locum Aurei Numeri, in Calendario (3) Cyclus Epactarum constans 30 nume-

(1) Can. 1. in Cal. Greg.

(2) Clav. cap. 8. n. 4.

(3) Can. 1. in Cal. Greg.

is Epactalibus, qui quidem nihil aliud est quam Cyclus decemnovennalis Aurei Numeri æquatus, ita ut sit inslar Aurei Numeri in 30 Calendaria, de quibus dictum est, distributi. Aureo verò Numero utemur in posterum, non quidem ad novilunia, & festa mobilia inquirenda, ut antea factum est; sed solum ad investigandam Epactam cujuslibet anni, ex quâ & novilunia, & festa mobilia deinde reperiantur, ut in sequenti Capite docebimus. Quilibet verò annus Aurei Numeri terminatur in fine mensis Decembris, & in principio Januarii anni sequentis initium sumit alius Aurei Numeri annus.

Igitur ut Aureus Numerus quolibet anno proposito currens inveniat, composita est sequens tabula I. Aurei Numeri perpetua, quæ ipsum Cyclum decemnovennalem exhibet, initiumque sumit ab eo anno qui annum æræ vulgaris primum immediate præcessit

Tabulæ hujus talis est usus. Quoniam annus primum æræ vulgaris annum immediate præcedens, fuit primus Cycli decemnovennalis tunc currentis annus, ac proinde primus annus æræ vulgaris fuit Cycli ejusdem decemnovennalis 2.us, anno illi æræ vulgaris 1.º tribuatur secunda præsentis Tabulæ cellula, anno 2.º cellula tertia, anno 3.º cellula quarta, & ita deinceps in infinitum, donec ad annum cuius Aureum Numerum quæris, perveniat, redeundo ad principium Tabellæ, quotiescumque eam percurreris: nam cellula in quam annus propositus cadet, dabit Auream Numerum quæsitum.

Sed quoniam valdè laboriosum est ac molestum tot annos in dictâ Tabellâ enumerare, eamque toties repetere, donec ad annum cuius Aureus Numerus quæritur, perveniat, præsertim si is sit ab initio æræ vulgaris remotior; constructa est alia Aurei Numeri Tabula pro annis tantum centesimis, pariter perpetua; in quâ penes unumquemque annum centesimum inscribitur Aureus Numerus centesimo illi congruens, qui & competit annis post eum sem centesimum 19, 38, 57, 76 & 95.

Si ergo propositus annus sit ex centesimis aliquis, Numerus ejus Aureus statim ex ipsâ Tabulâ II.â innotescet. Si autem is non sit centesimus, quærat in eadem II.â Tabulâ centesimus annus ipsum proximè præcedens, noteturque Aureus Numerus centesimo illi congruus, qui, ut diximus, competit & annis post centesimum eundem 19, 38, 57, 76 & 95 infra primam Aurei Numeri Tabulam expressè ob eam rem descriptis. Deinde in

Tab. I.

Aurei Numeri
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
Anni postcentesim. 19, 38, 57, 76 & 95.

I.ª illà Tabulà quærat^r cellula similem Aureum Numerum continens, illique cellulæ tribuatur is annus centesimus, sequenti autem cellulæ annus 1 post centesimum, & sic successivè, donec ad annum propositum perveneris; cellula enim in quam ille ceciderit, Aureum ejus Numerum exhibebit. Sit V. G. invenendus Aureus Numerus anni 1782. Quoniam in Tabulà IIª anno 1700 congruit Aureus Numerus 10, idemque proindè competit annis 1719, 1738, 1757, 1776, quare in tabulà 1ª eundem illum numerum 10, in cujus cellulà numerum annum 1776, tum in sequenti cellulà 11 annum 1777; in cellulà 12 annum 1778, & sic deinceps: annus 1782 cadet in cellulam 16, qui Aureus est anni hujus Numerus.

Facillimè quoque per præcepta Arithmetices Aureus Numerus cujuslibet anni in perpetuum repetietur hoc modo. Quoniam anno primum æræ vulgaris annum præcedenti Aureus 1 Numerus competit, proposito cuilibet æræ hujus anno addatur 1, & numerus indè compositus per 19 dividatur; numerus qui ex divisione relinquetur, erit Aureus Numerus quæsitus; si nihil ex divisione remaneat, Aureus Numerus erit 19. Quotiens ostendit quot revolutiones hujus Cycli ab initio æræ vulgaris sint peractæ.

T A B U L A II.

Num. Aur.	Anni centesimi.	
1	0	1900
6	100	2000
11	200	2100
16	300	2200
2	400	2300
7	500	2400
12	600	2500
17	700	2600
3	800	2700
8	900	2800
13	1000	2900
18	1100	3000
4	1200	3100
9	1300	3200
14	1400	&c.
19	1500	
5	1600	
10	1700	
15	1800	

Auri Numeri.

CAPUT Vum.

De Epactis & Noviluniis.

EPACTA nihil aliud est quàm numerus dierum quibus annus solaris (1) communis dierum 365 annum communem lunarem dierum 354, seu duodecim lunationum dies alternatim 30 & 29 complectentium, superat; & subindè est numerus dierum qui in mense Decembri post completam ultimam anni lunationem supersunt: ita ut si supponatur novilunium contigisse die 1 Januarii, ac utrumque annum solare scilicet & lunarem simul incepisse, Epacta in fine primi anni sit 11, cum hoc dierum numero annus solaris communis lunarem annum communem excedat, atque adè sequenti anno novilunia contingant 11 diebus prius quàm anno primo. Ex quo fit Epactam secundæ anni esse 22, cum eo anno rursùm annus solaris lunarem annum superet 11 diebus, qui additi ad undecim dies primi anni efficiunt 22, ac proindè finito hoc anno novilunia contingere 22 diebus prius quàm anno proximo: Epactam autem tertiæ anni esse 3, quia si rursus 11 dies ad 22 adjiciantur, efficietur numerus 33, à quo si rejiciantur triginta dies, qui unam lunam embolismicalem seu adjectitiam constituunt, relinquuntur 3 atque ita deinceps. Progrediuntur enim Epactæ om-

nes per continuum augmentum 11 dierum, abjectis tamen 30 quando rejici possunt, ut ex iis lunatio embolismica anno superaddenda componatur. Solùm quando perventum est ad ultimam Epactam Numero Aureo 19 respondentem, quæ in factâ suppositione est 29, adduntur 12, ut ex composito numero 41 abjectis 30 habeatur rursus Epacta 11, ut in principio. Quod idè fit ut ultima lunatio embolismica, currente Aureo Numero 19, sit tantùm 29 dierum: si enim 30 dies contineret, ut aliæ sex lunationes embolismicæ (quæ videlicet annis 3, 6, 9, 11, 14, 17 adjiciuntur) non redirent novilunia, post 19 annos solares, ad eosdem dies, sed versùs calcem mensium prolaberentur, contingerentque uno die tardiùs quàm antè 19 annos. Ultima autem illa embolismica lunatio non nisi 29 dies continet, etsi fiat ut ceteræ sex, per abjectionem 30; non enim abjiciuntur 30, nisi postquàm adjecta sunt 12, cum tamen annus solaris 11 tantùm diebus lunarem superet.

Erant autem olim novemdecim Epactæ, quot & Aurei Numeri, respondebantque ipsis Aureis Numeris antè Calendarii correctionem eo modo quo

(1) Cal. Greg. Can. 2.

In hac Tabellâ dispositæ sunt.

Quia verò Cyclus decemno-
vennis Aurei Numeri imper-
fectus est, cum novilunia post
19 annos solares non præcisè
ad eadem loca redeant, ut dic-
tum est, imperfectus etiam erit
seu insufficientis hic Cyclus 19
Epactarum. Quam ob rem is
ita emendatus est, ut in pos-
terum loco Aurei Numeri, &
dictarum 19 Epactarum, utamur
30 numeris Epactalibus ab
1 usque ad 30 progredientibus,
quamvis ultima Epacta, sive
quæ ordine est trigésima, nota-
ta numero non sit, sed signo
hoc * seu asterisco, propterea
quod nulla Epacta esse pos-
sit 30, cum Epacta qualibet
minor esse debeat quam
tempus integræ lunationis, &
peractâ duodecimâ anni luna-
tione nunquam superesse pos-
sint 30 dies, quin ex iis statim
componatur lunatio embolismi-
ca, quâ factâ nihil superest,
adeoque Epacta debet esse nulla
qualis asterisco * denotatur.
Variis autem temporibus ex his
30 Epactalibus numeris respon-
dent decem & novem Aureis
Numeris variæ decem & novem
Epactæ (ex iis enim exurgunt
30 diversi 19 Epactarum cycli)
prout solaris anni ac lunaris
æquatio exposcit, quæ quidem
19 Epactæ progrediuntur ut olim
per eundem numerum 11, ad-
dunturque semper 12 illi Epac-
tæ quæ respondent Aureo Nu-
mero 19, ut habeatur sequens
Epacta respondens Aureo Num-
ero 1, ob rationem paulò antè
dictam.

Epactales (1) numeri retrogra-
do ordine ab asterisco * seu

xxx, per xxix,
xxviii, xxvii,
&c. progredien-
do usque ad 1, in
Calendario desc-
ripti sunt, ita ut

* ad primum
diem Januarii
ponatur, xxix
ad 2, xxviii ad
3, & ita dein-
ceps ordine re-
trogrado usque
ad finem Decem-
bris. Potuissent
quidem illi nu-
meri secundum
seriem natura-
lem 1, 2, 3,
&c. describi, nec
propterea minùs
rectè indicassent
novilunia, quæ
aliis etiam qui-
buscumque si-
gnis demon-
strari potuissent,
quemadmodum
antè Calenda-
rii correctionem
Aureis Numeris
monstrabantur.
Sed quia sic natu-
ram Epactarum
exuissent, nec
potuissent signi-
ficare quot dies
in fine præceden-
tis anni post ulti-
mam lunationem
fuisent supersti-
tes, satius visum
est eos retrogra-
do ordine descri-
bere, illisque sic
Epactarum natu-
ram conserva-

Num. Aur.	Epactæ Veteres.
1	XI
2	XXII
3	III
4	XIV
5	XXV
6	VI
7	XVII
8	XXVIII
9	IX
10	XX
11	I
12	XII
13	XXIII
14	IV
15	XV
16	XXVI
17	VII
18	XXVIII
19	XXIX

re. Numerus V. G. xxix diei 2 Januarii affixus (1), dum est in usu, non solum significat eo die fieri novilunium, sed etiam seipso exprimit in fine Decembris præcedentis post ultimam lunationem superuisse 29 dies, qui juncti cum primo die Januarii lunationem 30 dierum effecerunt die illo 1 Januarii terminatam: quod utique non designaret numerus 2, directo ordine diei 2 Januarii inscriptus.

In inscribendis Calendario (2) numeris triginta Epactalibus, hæc cautio adhibenda est, ut in 2^a eorum collocatione, itemque in quartâ, sextâ, octavâ, decimâ, ac duodecimâ, eidem diei, nempe 5 Februarii, 5 Aprilis, 3 Junii, 1 Augusti, 29 Septembris, & 27 Novembris, in quos dies incidit Epacta xxv ex superiore dispositione, duæ hæ Epactæ xxv, xxiv simul ascribantur. Ex quâ re efficitur ut post duodecimam inscriptionem Epactarum supersint 11 dies in Decembri, quibus iterum hæ Epactæ*, xxix, xxviii, xxvii, xxvi, xxv, xxiv, xxiii, xxii, xxi, xx præfigantur; omnes verò 30 Epactæ duodecies inscriptæ occupent dies duntaxat 354 quos in anno lunari communi contineri diximus, lunationesque alternatim 30 & 29 dierum constituentur.

Deindè quoniam accidit (3) nonnunquam ut in uno eodemque Cyclo decemvenniali utraque Epacta xxv, xxiv sit in usu, scribitur Epacta 25 alio caractere vel colore ad Epac-

tam xxvi in sex illis locis in quibus simul positæ sunt Epactæ xxv, xxiv: in aliis autem locis ad Epactam xxv scripta est eadem Epacta 25, alio etiam caractere vel colore. Nisi enim hoc fiat, continget ut in uno eodemque Cyclo decemvenniali in quo utraque Epacta xxv & xxiv est in usu, duæ lunationes sexies in anno in unum & eundem diem incidant, quod est absurdum & contrâ naturam Cycli decemvennialis, cum novilunia ad eosdem dies nisi post 19 annos (4) elapsos redire non possint. Hoc autem incommodum vitatur omninò per Epactam 25, xxv bis in sex locis diverso caractere aut colore ad diversos dies usurpatam. Nam quotiescumque in Cyclo aliquo decemvenniali Epacta xxv currit cum Aureo Numero majore quàm 11, quales sunt posteriores hi octo 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, erit quidem in eodem Cyclo Epacta xxiv etiam in usu: sed si tunc assumatur Epacta 25 diverso caractere, vel colore notata, quæ in sex locis è regione Epactæ xxvi locatur, non poterunt duo novilunia in eundem diem incidere; cum Epacta illa 25 diverso caractere vel colore scripta, & Epacta xxiv duos semper dies diversos in singulis mensibus occupent. Quando autem in aliquo Cyclo decemvenniali Epacta xxv currit unâ cum Numero Aureo non majore quàm 11, quales sunt undecim priores 1, 2, 3,

(1) Clav. ibid. Cap. 10, n. 13.

(2) Ibid. n. 2.

(3) Id. ibid. n. 4.

(4) Ibid. n. 5.

4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, nunquam accidet ut in eodem Cyclo Epacta xxiv cum xxv sit in usu: quocirca assumenda tunc erit Epacta xxv, quæ sex illis locis eidem diei cum Epactâ xxiv ascribitur: quia cum Epacta xxiv in eodem tunc Cyclo non sit in usu, periculum esse non potest ut intrâ eundem Cyclum decemnovennalem, bis eodem die novilunium contingat. Eodem pacto, etsi Epacta 25 diverso colore vel caractere insignita ponatur in sex locis diversis è regione Epactæ xxvi ad eundem diem, non tamen idcirco in eundem illum diem duo novilunia incident antè transactos 19 annos; quia currente Epactâ xxv cum Aureo Numero majore quàm 11 quo solum tempore Epacta 25 diversi coloris vel characteris usurpatur, ut diximus, nunquam in eodem Cyclo Epacta xxvi ad novilunia indicanda adhibebitur. Quæ omnia ex Tabulâ Epactarum expansa, & ex Cyclo Epactarum perpetuo, de quibus infra, vel ipsis oculis perspicua sient.

Jam verò quòd in sex locis supradictis (1) ad æquationem mensium lunarium consociatæ sint Epactæ xxv & xxiv potius quàm aliæ quælibet, illud idè factum est, ut lunationes secundum Cyclum 30 Epactarum, & præsertim 30 lunationes Paschales magis congruentes forent Paschalibus 19 lunationibus Aureorum Numerorum Concilii Nicæni, quarum initia contingebant in uno ex 29 diebus ab 8 Martii inclusivè,

usque ad 5 Aprilis etiam inclusivè, erantque omnes dierum tantum singulæ 29. Id autem assequimur, quantum quidem fieri potuit, per consociationem prædicto modo institutam, cujus ope omnes lunationes Paschales, quæ nunc sunt numero triginta, nonnisi eosdem 29 dies ab 8 Mart. ad 5 Aprilis, in Calendario occupant, nec nisi dies 29 singulæ complectuntur, solis exceptis Epactarum xxiv & 25 lunationibus quæ dies 30 singulæ continent; quod vitari non potuit quin in graviora incommoda incurreretur. Si enim post diem 5 Aprilis, non autem in ipsâ die 5, facta esset illa Epactarum congeminatio, novilunia Paschalia dies in Calendario 30 occupassent, ultimumque eorum Epacta xxiv designatum, post diem 5 Aprilis inciperet, quod hætenus in Ecclesiâ est inauditum. Quod si hæc congeminatio in fine Martii institueretur, ut à Lilio erat factum, & in Compendio novæ rationis restituendi Calendarii significabatur, efficerentur septem lunationes Paschales 30 dierum, ut in Lillii Calendario perspicuè videri potest.

Denique in fine Decembris juxtâ Epactam xx apposita (2) quoque est Epacta 19 alio caractere vel colore, quæ novilunium ostendat ultimo die Decembris quando Epacta xix & Numerus Aureus 19 simul concurrunt, quod in multis annorum millibus semel tantum contingit, quando scilicet in usu est is decemnovennalis Cyclus in quo Epacta 1 respondet Au-

(1) Ibid. n. 8. 9. 10.

(2) Ibid. n. 11.

reo Numero 1, ut factum est seculo præterito, nec eveniet antè annum 8200. Nisi autem apponeretur Epacta hæc 19 diei 31 Decembris, exhiberetur quandoque lunatio una 59 dierum. Cum enim ad Epactam cum Aureo Numero 19 currentem, quæcumque illa sit, ex regulâ generali adjici debeant 12, ut Epacta sequentis anni habeatur, sit ut currente Epactâ XIX cum Aureo Numero 19, sequentis anni Epacta futura sit 1; additis namque 12 ad 19 fiunt 31, ex quibus si 30 abicias, remanebit utique 1 pro Epactâ anni sequentis. Quandoquidem autem Epactæ 1 usus non incipiat nisi die 30 Januarii, nec in Decembri præcedente ulla sit Epacta XIX, nisi die 2; sequitur lunationem die 2 Decembris sub Epactâ XIX inceptam, nonnisi die 29 Januarii desitutam, diesque proindè 59 duraturam. Sed si die 31 Decembris è regione Epactæ XX scribatur Epacta 19 alio caractere vel colore, quæ usurpetur cum Numero Aureo 19 est in usu, tunc lunatio incœpta die 2 Decembris sub Epactâ XIX erit embolismica 29 dierum, desinetque die 30 Decembris; die verò 31 sub Epactâ 19 incipiet lunatio 30 dierum in die 29 Januarii terminanda.

Quod si quando Epactæ per dies Calendarii distributæ (1) indicent novilunia paulò seriùs quàm res postulet, mirandum non est, cum maturo consilio ita sint dispositæ. Cum enim nullus Cyclo lunaris ad unguem calculo Astronomico respondere

possit, sed modo citiùs, modo tardiùs novilunia indicet, data est diligenter opera in distribuendo hoc 30 Epactarum Cyclo per dies Calendarii, ut potius novilunia seriùs aliquando per Epactas demonstrantur, quàm ut aliquando sedes suas antevertant; ne cum Quartodecimanis hæreticis sacro-sanctum Pascha vel in quartâ decimâ lunâ, vel antè celebretur; adeò ut propter celebrationem Paschæ major sit habita ratio XIV lunæ, vel plenilunii, quàm novilunii. Neque magni refert si aliquando, quod rarò tamen accidit, propter hanc novilunii postpositionem, contingat Pascha celebrari post diem 21 lunæ: minus enim hoc peccatum est quàm si autè diem XIV lunæ celebretur, vel in ultimo mense, quod esset absurdissimùm.

Diximus suprâ ex his 30 Epactis in Calendario inscriptis varias variis temporibus 19 Epactas Aureis 19 Numeris respondere, prout solaris anni ac lunaris æquatio exposcit: quæ enim semel assumptæ fuerint 19 Epactæ novilunia (2) tamdiù quidem rectè indicabunt (quemadmodùm olim 19 Aurei Numeri) quamdiù, post completos 19 annos lunares, conjunctiones luminarium ad eosdem semper dies redire comperientur. Cum primùm autem novilunia per unum fermè diem, sive versùs initium mensis, sive versùs finem devoluta fuerint, (quod quidem necessariò continget tum propter centesimos annos communes, hoc est, non Bissextiles, tum propter annos 312

(1) Cal. Gregor. can. 2.

(2) Clav. ibid. cap. 11. n. 3.

cum dimidio, quibus lunationes unam diem anticipant in Calendario) asciscendæ erunt aliæ 19 Epactæ eisdem 19 Aureis Numeris respondentes, quæ alias 19 Epactas ad illud usque tempus usurpatas excedant unitate, singulæ singulas, si novilunia uno die versùs mensium initia ascenderint; si verò versùs fines mensium unum diem descenderint, eligendæ erunt 19 Epactæ proximè antecedentibus, singulæ singulis, unitate minores. Erunt verò omnes illæ Epactæ 19 proximè præcedentibus, singulæ singulis unitate majores aut minores, si modò prima ex ipsis, quæ nempe Aureo Numero 1 respondet, fuerit unitate major aut minor illà quæ in 19 proximè præcedentibus eidem Aureo Numero 1 respondebat; quandoquidem ceteræ quæ hanc primam consequuntur, ex eâ efformentur per continuam adjectionem 11, abjectis 30 quoties ex composito numero possunt abjici, ut videre est in Tabulâ Epactarum expansa, & in Cyclo earum perpetuo infrâ referendo. Cùmque triginta sint Epactales numeri, eorumque quilibet Aureo Numero 1 possit respondere, & pro primo numero Cycli Epactarum decemnovennalis usurpari, sequitur hæc arte construendos 30 omninò decemnovennales Epactarum Cyclos diversos, variis temporibus in usu ponendos, quos exhibet Tabula Epactarum, ut vocant, expansa, triginta lineis horizontalibus contentos & in 19 perpendicularium columnarum formam sub 19 Aureis Numeris in superiore Tabulæ parte descryptis, distributos. Ad sinistram autem hujus Tabulæ la-

tus apponuntur litteræ Alphabeti 19 minusculæ a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, p, q, r, s, t, u, omisâ littera o propter similitudinem illius cum notâ arithmetica 0 seu zero; & undecim majusculæ A B C D E F G H M N P, omisâ pariter varias ob causas litteris I K L O. Scribuntur verò litteræ illæ retrogrado ordine, sicut in Calendario numeri Epactales quos illæ singulos singulæ repræsentant, adeò ut P è regione primæ seu supremæ Epactarum serici, N è regione secundæ, &c. & demùm a è regione ultimæ, seu infimæ scribatur. Dicuntur autem litteræ Indices, quia indicant quænam Epactarum series quovis tempore in usum sit recipienda; ut ex Tabulâ æquationis Epactarum perspicuum erit. Dicuntur & litteræ Martyrologii, quia in Mar-

Cyclos Epact. perpetuus.	
P	*
l	XI
C	XXII
c	III
P	XIV
FF	XXV. 25
f	VI
s	XVII
M	XXVIII
i	IX
A	XX
a	I
m	XII
D	XXIII
d	IV
q	XV
G	XXVI
g	VII
r	XVIII
N	XXIX
k	X
B	XXI
b	II
n	XIII
E	XXIV
e	V
r	XVI
H	XXVII
h	VIII
u	XIX

tyrologii libro ad singulos anni dies supra Sanctorum historias ordinatim disposita, indicant quota luna ad Primam in Martyrologii lectione sit pronuntianda. Porro prima illius Tabulæ Epactarum series, seu primus Cyclus, è cuius regione ad sinistrum appicta est littera P, procedit per Epactas viij, xix, *, xj, xxij, iij, &c. secundus per Epactas vij, xvij, xxix, x, xxj, &c. tertius per Epactas vj, xvij, xxvij, &c. & sic deinceps usque ad octavum, qui progreditur per Epactas j, xij, xxij, &c. tum nonus per *, xj, xxij; iij, &c. decimus per xxix, x, xxj, ij. &c. Idèd autem primus Cyclus ab Epactâ vij incipit, ut Epacta * Aureo Numero 3 in superiori Tabulæ parte respondeat, sicque Cyclus hic melius repræsentet Aureos Numeros veteris Calendarii. In veteri enim Calendario Aureus Numerus 3 Inscriptus erat diei 1 Januarii, quam nunc Epacta * occupat, ceteræque hujus primi Cycli Epactæ iisdem in novo Calendario diebus inscriptæ sunt, quos in veteri obtinebant Aurei Numeri ipsis respondentes. Tandem in tabulâ illâ expansâ, Epacta 25 alio caractere vel colore, propter rationem jam dictam, toties scribitur, quoties ea simul in eodem Cyclo cum Epactâ xxiv in usum venit, quod nisi sub octo ultimis Aureis Numeris locum non habet.

Hujus expansæ Epactarum Tabulæ Epitomen exhibet Cyclus Epactarum perpetuus; in eo enim sic disponuntur numeri 30 Epactales, ut sequens ex præcedenti semper giguatur per perpetuam additionem 11, abjectis 30 quoties id fieri numerus compositus

patitur; quæ cyclica & perpetuò revolubilis forma id præstat commodi, ut à quocumque Epactali numero initium ducas, seu quemcumque Aureo Numero 1 respondere supponas, novemdecim continuò assumpti in eâ Tabulâ numeri Cyclum decemnovennalem Epactarum semper constituent, modo ultimæ Epactæ Aureo Numero 19 respondententi adjiciantur 12, quò fiat regressus ad eam quæ Aureo Numero 1 in principio revolutionis respondere supposita est. Cum ergò triginta sint numeri Epactales, sequitur in eo Cyclo perpetuo 30 diversos contineri Epactarum Cyclos decemnovennales, eumque proindè esse ipsammet Tabulam expansam in epitomen redactam. In eo Cyclo perpetuo è regione cujuslibet Epactæ inscribitur illa littera Index, quæ in Tabulâ expansâ præfigitur seriei Epactam eandem sub Aureo Numero 3 exhibenti. Denique unicam in eo Cyclo eandemque cellulam, cui præfigitur littera F, occupant Epactæ xxv, & 25 diversi characteris aut coloris, diversisque in circumstantiis, ut diximus, usurpandæ.

Inter triginta autem illos decemnovennales Epactarum Cyclos, tum in Tabulâ expansâ, tum in mox exhibito Cyclo perpetuo contentos, quisnam sit quovis seculo eligendus, & in usum assumendus, docet Tabula æquationis inferiùs referenda, cujus hæc sunt principia & fundamenta.

Scilicet ex unâ parte annis Julianus in veteri Calendario assumptus veram anni soæris magnitudinem excedit minutis decem & eo ampliùs, quæ ex

cessus juxtà mensuram anni Alfonsoini 365 dierum, 5 horarum, 49', 16", à Lilio propositam, post annos 402 ad tres dies affurgit. In Calendarii tamen executione assumptus est annus Alfonsoino minor 4^m qui in annis præcisè 400 trium bissextorum omissionem exigit. Quapropter voluit Gregorius XIII.^{us} summus Pontifex ut in perpetuum, in quâvis 400 annorum periodo, qui verus solaris Cyclus dicendus est, tres primi quique centesimi sinè Bissexto transigerentur, & quartus quisque centesimus foret de more Bissextilis. Quæ solaris anni æquatio per Bissexti alicujus omissionem, cum illud præstet ut novilunia omnia deinceps uno die tardiùs eveniant, unoque proindè die tardiùs debeant in Calendario indicari, ideò *Metemptosis* seu postpositio lunæ appellatur.

Ex alterâ vetò parte novilunia post 19 Julianos annos sedes suas anticipant horâ unâ & ferè dimidiâ, ac proindè die 1 ferè integro post 312 annos (seu potius, juxtà Liliū, teste Clavio, die 1 post annos 312 cum 6 mensibus, 23 diebus, & 17 horis, quod supponit lunationem 29 dierum, 12 hor. 44' 3" 10" 48" Copernicanâ paulò breviorē, sed Alfonsoinâ longiorē): quamobrem in Gregorianâ correctione, lunaris annus intrâ quodlibet spatium 2500 annorum Julianorum, (post annum 1800, qui ultimus supponitur præcedentis 2500 annorum periodi) octies æquandus præscribitur; septies quidem post trecentos quosque annos, semel autem & ultimùm post ceteros 400 annos. Atque

hæc lunaris æquatio efficit ut novilunia die uno citiùs in Calendario debeant designari, & propterea *Proemptosis* lunæ appellatur, hoc est anticipatio.

Æquationes autem illæ annis solùm centesimis alligatæ fuerunt, quòd illi notabiliores sint, faciliùsque memoriâ retineantur.

Ex hæcenus expositis triplicem regulam elicuerunt Gregoriani Correctores. 1°. Quando ex principiis mox explicatis in aliquo centesimo. anno sola occurrit æquatio solaris seu *Metemptosis* faciendâ, tunc descendendum est ad seriem seu Cyclum Epactarum proximè inferiorē, seu cujus Epactæ proximè præcedentibus, singulæ singulis, unitate sint minores. 2°. Quando in aliquo centesimo anno sola faciendâ est æquatio lunaris seu *Proemptosis*, ascendendum est ad seriem Epactarum proximè superiorem, cujus Epactæ Epactis antea proximè usurpatis, singulæ singulis sint unitate majores. 3°. Tandem quando vel neutra vel utraque simul æquatio adhibenda occurrit, in eadem tunc Epactarum serie, seu Cyclo est persistendum, cum vel nulla sit mutandæ seriei ratio, vel mutua fiat ascensûs & descensûs compensatio, ob duplicem oppositam æquationem quæ occurrit.

Atque hæc omnia accuratè observata cernuntur in Tabulâ æquationis Lilianâ, quam ad plusquam trecenta annorum millia ex auctoritatis sententiâ extensam (quoniam post 300000 annos juxtà Liliū principia, non solùm eadem litterarum Indicium varietas recurrit, ut sit

post 10000 annos, sed eadem omninò ac antè 30000 annos, eodemque inter se ordine redeunt in orbem litterarum Indices) dedit Clavius Explic. Calend. cap. 11. n. 8. ideòque illam perfectam & perpetuam fore existimaverat Lilius. Meritò tamen monet Clavius ibid. cap. 12. n. 10. descensum qui fit in Tabulâ æquationis Lilianâ, à lineâ Indice F ad litteram E non efficere ut novilunia uno die tardiùs in Calendario postea indicentur, cum duæ Epactæ XXV & XXIV, quas illæ litteræ designant, in sex Calendarii locis unicum eundemque diem occupent, non duos. Quapropter jubet ille ibidem ut in constructione Tabulæ æquationis, cum deventum fuerit ad litteram F, descensus alternatim fiat ab illâ litterâ F ad litteram E, & à litterâ F ad litteram D, omisâ E: quod in nostrâ æquationis Tabulâ ad calcem referenda sedulò est observatum: in primâ enim litterarum Indicum factâ ibi descriptione, litteram F proximè sequitur littera E, in secundâ verò descriptione litteræ eidem F proximè subjungitur littera D, omisâ litterâ E.

Quòd si aliquando post elapsa plura secula reperiatur ab Astronomis alia anni magnitudo, vel alia lunæ periodus quàm quæ in Tabulâ æquationis assumptæ sunt, facile poterit mutari æquationum solarium vel lunarium ratio, eas æquationes in alium centesimum annum vel differendo, vel anticipando, prout necessarium ostenderint Astronomicæ observationes; nulla tamen propterea in Calendario facienda mutatio erit, &

intacta prorsùs remanebit facta in eo Epactarum distributio, intacta Tabula earum expansa, intactus Cycclus earumdem perpetuus, solaque paululùm immutanda erit Tabula æquationis. Atque propter hanc Epactarum stabilitatem, cum mutandæ æquationum rationis facilitate conjunctam, Calendarium Gregorianum verè dicendum est immutabile & perpetuum.

Veniamus nunc ad ipsam Tabulam æquationis, cujus hæc constructio est. Columna illius continet annos æræ vulgaris centesimos, initio ducto ab anno 0, seu zéro, qui primum illius æræ annum immediatè præcessit, cum præfixis, juxta præscriptas paulò superius regulas, Indicibus litteris. Columna 2 solares & lunares æquationes exhibet, solares hoc signo ☉ notatas, lunares hoc signo ☾, simplici quidem ☾ penès tertium quemque centesimum annum collocato, duplici verò ☾☾, penès quartum quemque centesimum in quem æquatio differri debuerit, designatas. Hæc autem nota ☾☾ ubicumque occurrit, designat annum cui ea inscribitur esse ultimum alicujus 10000 annorum periodi centesimum, quo elapso annorum numero eadem redit litterarum Indicum varietas, ut diximus. In tertiâ columnâ è regione unius cujusque anni centesimi scribitur secundùm eandem regulas supradictas, Epacta Cycli decemnovennalis ab eo anno per unum integrum seculum usurpandi radicalis, hoc est, quæ per totum illud seculum Aureo Numero 1 respondet. Ceteræ autem columnæ Numerum Aureum, litteram Dæ

minicalem, unam vel duplicem, prout annus communis est aut Bissextilis, numerumque Romanæ Indictionis anno cuilibet centesimo congruentes præ se ferunt.

Tabulæ hujus æquationis ope, hoc modo inueniemus in Cyclo Epactarum perpetuo, tum seriem Epactarum seculo quouis assumendam, tum in illâ serie Epactam cuilibet anno proposito congruam. Quæraturn primùm per data superiori Capite præcepta Numerus Aureus anni propositi, & in mente retineatur; quæraturn deindè in Tabulâ æquationis annus propositus, si is sit centesimus aliquis; si autem is non est ex centesimis, sumatur annus centesimus proximè præcedens, noteturque Epacta radicalis eidem respondens; tum cellulæ Cycli perpetui similem Epactam continenti tribuatur Numerus Aureus 1 sequenti cellulæ numerus 2, & ita successivè, donec ad Aureum Numerum anni propositi deveniatur, redeundo, si opus sit, ad principium Cycli. Nam cellula in quam Numerus anni propositi Aureus ceciderit, Epactam illi anno congruam exhibebit. Quòd si numerus ille sit major quàm 11, cecideritque in cellulam Epactæ duplicis xxv & 25, sumenda erit Epacta 25 diversi characteris, ut sæpiùs diximus

V. G. Sit propositus annus

1916 cujus Aureus Numerus ex præceptis Capitis præcedentis est 17. cum anno 1900 in Tabulâ æquationis adscripta sit Epacta radicalis xxix, cellulæ Cycli perpetui similem Epactam exhibenti tribuatur Aureus Numerus 1, cellulæ sequenti numerus 2, & sic deinceps, cadet Aureus Numerus 17 anno 1916 currens in cellulam duplicis Epactæ xxv, 25. Sed quia numerus ille 17 major est quàm 11, usurpanda hoc anno erit Epacta 25 diversi characteris, quæ novilunia in Calendario per totum annum 1916 indicabit. Ceterùm Epactæ in principio anni mutandæ sunt unâ cum Numero Aureo in cujus locum hæ successerunt.

Quòd autem Tabulæ æquationis initium ab ipso ætæ nostræ vulgaris principio deduxerimus, id eo sine egimus ut ostenderetur, non quid factum sit, sed quid fieri potuisset & debuisset, cum Gregoriana correctio medios celestium luminarium motus accuratè, quantum potest per Cyclo fieri, repræsentet; imò, celeberrimo teste Cassinio, faciliùs multò quàm per Astronomicas Tabulas etiam accuratissimas, meliùsque quàm vel ipsi Calendarii Auctores existimaverant & prætenderant. *Hist. de l'Acad. des Sciences pour l'an 1704. p. 72. & Mém. de l'Acad. des Sciences, depuis 1666, To. 8. p. 296. 297.*

CAPUT VI^{um}.

De Cyclo solari 28 annorum, litterisque Dominicalibus veteris Calendarii.

CYCLUS solaris five litterarum Dominicalium (1) est revolutio numeri 28 annorum ab 1 usque ad 28, quâ revolutione peractâ, iterum ad unitatem reditur. Procreatur autem ex multiplicatione 7 per 4 propter litteras Dominicales, quæ septem sunt A, B, C, D, E, F, G, & propter Bissexti intercalationem, quæ quarto quoque anno facta, impedit ne antè annos 28 elapsos litteræ illæ in usum eodem inter se ordine redeant. Litteræ enim illæ in Calendario diebus mensium, à 1 Januarii usque ad 31 Decembris, successivè, ordine naturali inscriptæ, cum sint septem, diesque Dominicas per unumquemque annum, successivè, ordine retrogrado indicent; exacto quolibet septennio, si nihil obstaret, in orbem perpetuò redirent, Cyclumque annorum tantum septem efficerent: sed quia quarto quoque recurrente anno, ob Bissexti intercalationem binæ in usum eodem anno assumuntur Dominicales litteræ, ac proinde septem debeant transigi anni Bissextiles antequàm idem redeat illarum ordo in Dominicis indicandis; non perficitur omnis earum variatio, nisi post exactos septies quatuor, hoc est 28 annos, qui hunc Cyclum constituunt, cujus quilibet annus initium sumit à Januario.

CYCLUS solaris vet. Calend.		
1	G F	III { 300 1000
2	E	
3	D	V { 500 1200
4	C	
5	B A	VII { 0 700 1400
6	G	
7	F	II { 200 900
8	E	
9	D C	IV { 400 1100
10	B	
11	A	VI { 600 1300
12	G	
13	F E	I { 100 800 1500
14	D	
15	C	
16	B	
17	A G	
18	F	
19	E	
20	D	
21	C B	
22	A	
23	G	
24	F	
25	E D	
26	C	
27	B	
28	A	

Annipot cent.
28. 56. 84.

(1) Calend. Greg. can. 3.

Primus autem hujus Cycli annus ex more Romano is est Bissextilis in quo obtinent litteræ dominicales G F; atque adeò cyclus perpetuò procedit juxtà ordinem in sequenti Tabulâ descriptum, ex quâ numerus Cycli, & littera Dominicalis una vel duplex quocumque anno proposito in veteri Calendario currens investigabitur hoc modo. Cùm annus primus æræ vulgaris fuerit Cycli solaris tunc currentis decimus, tribuatut is annus 1 æræ vulgaris cellulæ 10 hujus Tabulæ, & annus 2 sequenti cellulæ 11, annus 3 cellulæ 12, & ità deinceps, redeundo, si opus sit, ad initium Tabulæ, eamque iteratò percurrente donec ad annum propositum deveniatur. Nam cellula in quam ille annus propositus ceciderit, numerum Cycli quæsitum, litteramque Dominicalem dabit; quæ si duplex fuerit, quia annus est Bissextilis, earum prima, quæ scilicet ordine alphabetico posterior est, diem Dominicum à principio Januarii usque ad festum sancti Mathiæ 24 Februarii inclusivè, altera ab hoc festo usque ad finem anni indicabit. Faciliorem hujus Tabulæ usum reddent an-

ni seculares seu centesimi qui uncinis septem inclusi in margine descripti sunt & positi è regione numeri Cycli litterarumque Dominicalium unicuique centesimo congruentium, quæ & annis pariter post eum centesimum 28, 56, & 84, sunt propria; ut adeò numerationem ab uno ex illis annis incipiendo, nunquam plures quàm 28 cellulæ sint in Tabulâ percurrentæ.

Facile etiam numerum hujus Cycli quovis proposito anno currentem præbebunt præcepta arithmetices, hoc modo. Compertum est anno æræ vulgaris 0, seu anno qui primum hujus æræ annum immediatè præcessit, numerum Cycli solaris tunc currentis fuisse 9: addantur ergò 9 anno cuicumque post Christum proposito & compositus numerus per 28 dividatur. Numerus enim ex divisione relictus erit numerus Cycli solaris quæsitus. Si nihil ex divisione sit reliquum, quæsitus numerus erit 28. Quotiens indicabit numerum revolutionum Cycli à Christo nato usque ad annum propositum Cognito autem Cycli solaris numero, littera Dominicalis ex Tabulâ innotescet.

CAPUT VII^{um}.*De Litterâ Dominicali Calendarii Gregoriani.*

QUAMVIS tum propter decem dies ex anno 1582 ablatos, (1) tum etiam propter tres Bissextos in quadringentis quibusque annis ex decreto Gregorii XIII omittendos, Cycclus litterarum Dominicalium vigesimo octavo quovis anno in seipsum rediens interrumpatur necessariò, nec redire possit, positâ Gregorianâ correctione, idem litterarum Dominicalium ordo nisi post elapsos 400 annos, qui verum solarem Cycclum constituunt; poterit tamen, etiam post Calendarii correctionem, sed neglectis Cycli 28 annorum numeris, adhiberi, pro inveniendâ in perpetuum anni cujuslibet propositi litterâ Dominicali, ipsa vetus litterarum Dominicalium Tabula 28 cellulis composita; dummodò hæc advertantur & in praxi accuratè observentur.

1um. Positâ Gregorianâ correctione, ex centesimis annis, qui omnes antea Bissextiles erant, solos quosque quadringentesimos Bissextiles fieri, eisdemque binas Dominicales litteras B, A, sibi semper asciscere, quarum idcirco cellulæ in sequenti Tabulâ præfigitur nota o seu zero.

2um. Ex tribus aliis quibusque centesimis annis, qui nunc

communes sunt, primo cuique centesimo competere cellulam cui præfigitur numerus I in Tabulâ sequenti, sed cum solâ litterâ dominicali C; relicta propter Bissexti omissionem litterâ d, quæ ob eam rem minuscule caractere scribitur, & anno præcedenti fuit in usu; secundo autem cuique centesimo congruere cellulam numero II prænotatam, cum solâ Dominicali litterâ E, omisâ ob eandem rationem litterâ f; tertio demùm cuique centesimo anno convenire cellulam numero III designatam, cum solâ tamen litterâ Dominicali G, omisâ litterâ a.

3um. Annos post quemlibet centesimum 28, 56 & 84, eandem sibi asciscere cellulam cum centesimo præcedenti, sed assumptis, quia ii Bissextiles semper sunt, duabus Dominicalibus literis in eâ cellulâ descriptis.

Sequentem ergò formam induit Tabula litterarum Dominicalium Calendarii Gregoriani, centesimos annos uncinis inclusos ad marginem exhibens, eâque omisâ Cycli solaris 28 annorum numeris, utemur hoc modo. Si annus propositus sit centesimus aliquis, litteram ejus Dominicalem exhibebit Tabulæ cellula è regione posita, unam

(1) Cal. Greg. can. 4.

vel duplicem, prout ipse est vel quadringentesimus Bissextilis, vel primus, secundus, aut tertius centesimus post quadringentesimum communis; quod vel ex hac ipsâ Tabulâ cognoscetur, vel si is in eâ scriptus non reperiatur, utpotè remotissimus, centenos annos per 4 dividendo. Si enim ex divisione nihil sit reliquum, annus est quadringentesimus Bissextilis; si 1 sit residuum, primus est post quadringentesimum communis; si 2 secundus, tertius si 3.

Quòd si propositus annus non sit centesimus, annus centesimus proximè minor tribuatur cellulæ secundùm data superiùs præcepta congruenti, cui etiam debentur anni post eundem centesimum 28, 56 & 84: deindè alii sequentes anni aliis successivè cellulis, redeundo, si opus sit, ad principium Tabulæ, donec ad propositum annum perveneris. Nam cellula in quam is annus ceciderit, dabit litteram Dominicalem quæsitam: quæ si unica occurrerit, annus erit communis; si duplex, Bissextilis: & tunc ex iis prima, quæ alphabeticò ordine posterior est, dies Dominicos in Calendario ostendet à principio Januarii usque ad festum sancti Mathiæ apostoli 24 Februarii inclusivè, altera ab hoc festo usque ad finem anni.

Exempli gratiâ, sit investiganda littera Dominicalis anni 1782. Quoniam annus 1700, proximè minor primus est centesimus post centesimum aliquem Bissextilem, tribuatur is annus 1700, ac proindè & anni 1728 & 1756 cellula cui præfixus est numerus I, tum sequenti cellulæ annus 1757, & sic successivè,

LITTERÆ Dominicales Calendarii Gregoriani.	
1	G F
2	E
3	D
4	C
5	B A
6	G
7	F
8	E
9	d C
10	B
11	A
12	G
13	f E
14	D
15	C
16	B
17	a G
18	F
19	E
20	D
21	C B
22	A
23	G
24	F
25	E D
26	C
27	B
28	A
Anni post centesim. 28. 56. 84	

o. {
0 2009
400 2400
800 2800
1200 3200
1600

I. {
100 2100
500 2500
900 2900
1300 3300
1700

II. {
200 2200
600 2600
1000 3000
1400 3400
1800

III. {
300 2300
700 2700
1100 3100
1500 3500
1900 &c.

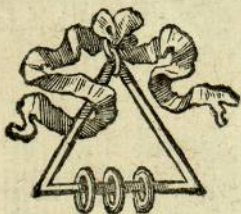
cadetque annus 1782 in cellulam unam F; erit ergo toto hoc anno littera dominicalis F, annusque communis.

Rursus sit inquirenda littera Dominicalis anni 2328. Cum annus 2300 proximè minor tertius sit centesimus post centesimum Biffextilem, competit illi anno 2300, ac proindè etiam anno 2328 cellula numero III præsignata duplicem litteram a G exhibens, quam utramque sibi vindicat annus

2328, utpotè Biffextilis.

È contra anno 4200, qui secundus est centesimus post centesimum Biffextilem, congruit cellula numero II prænotata, sed cum solâ Dominicali litterâ E, omisâ f, cum is annus non sit Biffextilis.

Tandem sit propositus annus 4800. Quandoquidem is est quadringentesimus aliquis, proindèque Biffextilis, competit ipsi cellula o duplexque littera Dominicalis B A.

cim anni erunt in Tabulâ percensendi.

Alter modus fit per præcepta Arithmetices. Anno Domini proposito addantur 3 & compositus numerus per 15 dividatur ;

numerus ex divisione relictus erit Indiçtio quaesita : si nihil reliquum sit , Indiçtio erit 15 s Quotiens autem indicabit numerum revolutionum Cycli peractarum.

C A P U T I X^{um}.

De Festis mobilibus.

QUONIAM ex decreto sacri Nicæni Concilii Pascha(1), ex quo reliquæ mobiles festiuitates pendent, celebrari debet die Dominico qui proximè succedit xiiii^a lunæ primi mensis, (is verò apud Judæos, eorumque exemplo apud Christianos, quando de Paschatis festo agitur, vocatur primus mensis, lunaris scilicet, cujus xiiii^a luna vel cadit in diem æquinoctii verni quod diei 21 Martii ab eo Concilio est alligatum, vel ipsum æquinoctium propius sequitur), si ex præceptis supra expositis inveniatur Epacta cuiusvis anni propositi, & ab eâ in Calendario notatâ inter diem 8 Martii inclusivè & 5 Aprilis etiam inclusivè, (hujus enim Epactæ xiiii^a luna cadit vel in diem ipsum æquinoctii verni, id est in diem 21 Martii, vel ipsum propius sequitur), numerentur deorsùm versùm dies quatuordecim, proximus dies Dominicus diem hunc xiiii sequens (ne cum Judæis conveniamus, si fortè dies xiiii lunæ in Dominicum diem caderet), erit dies Paschæ.

Brevius & facilius, inventâ

modo supradictò inter diem 2 Martii, quæ est prima sedes novilunii Paschalis, & diem 5 Aprilis quæ ultima est ejusdem novilunii sedes, utrinque inclusivè, Epactâ currente ; littera Dominicalis currens quæ è regione illius Epactæ, vel proximè post eam reperitur, exhibet Dominicam Passionis ; proindèque similis littera Dominicalis sequens, Dominicam Palmarum indicat, & tertia item similis, diem Paschæ. Uno verbo tertia littera Dominicalis currens inclusivè ab Epactâ anni propositi, quæ necessariò inter diem 22 Martii & 25 Aprilis, utrinque inclusivè reperitur, designat diem Paschæ. Exemplum. Anno 1782 Epacta erit xv & Dominicalis littera F. Reperitur autem Epacta xv. inter limites prædictos penes diem 16 Martii. Quapropter littera F quæ tertia occurrit inclusivè ab Epactâ xv innuit Pascha celebrandum eo anno fore die 31 Martii. Quando autem annus bissextilis est, eadem Paschæ inventio fit per secundam litteram Dominicalem, quæ nimirum post 24 Februarii est in usu.

(1) Cal. Greg. can. 6.

Invento autem die Paschæ, facile alia mobilia festa in Calendario reperientur: si enim sex in eo numerentur Dominicæ antè diem Paschæ, habebitur prima Dominica Quadragesimæ, & proximè præcedens feria 4 est dies Cinerum; quam proximè præcedit Dominica Quinquagesimæ, & antè hanc Dominica Sexagesimæ, quæ Dominicam Septuagesimæ immediatè subsequitur. Si verò post diem Paschæ in Calendario quinque Dominicæ numerentur, Dominicam quintam sequentur statim feriæ 2, 3, & 4 Rogationum, & proximè sequens feria 5, erit Ascensio domini. Septima autem Dominica post Pascha erit dies Pentecostes, cui statim succedens Dominica est festum sanctissimæ Trinitatis, & feriâ 5 proximâ celebratur festum Corporis Christi. Dominica autem prima Adventûs ea est quæ proxima occurrit post 26 Novembris & antè 4 Decembris, ita ut littera Dominicalis currens quæ reperitur in Calendario, à die 27 Novembris usque ad 3 Decembris inclusivè, indicet Dominicam 1 Adventûs.

Ceterùm ut faciliùs omnia festa mobilia inveniantur, composiæ sunt duæ sequentes Tabulæ Paschales perpetuæ, una antiqua, & altera nova.

Ex antiquâ ita festa mobilia requirentur. In latere sinistro Tabulæ accipiat Epacta currens, & in columnâ litterarum Dominicalium sumatur littera Dominicalis currens vel è regione Epactæ illius, vel proximè inferior, si è regione non sit

scripta. Nam in lineâ è regione hujus litteræ Dominicalis omnia festa mobilia anni propositi continentur.

Ex tabulâ vero Paschali novâ ita eadem festa mobilia reperientur. Penès cellulam litteræ Dominicalis currentis, quærat Epacta currens; nam è directo in eadem lineâ omnia deprehendentur festa mobilia.

Sed sive antiquâ, sive novâ Tabulâ utamur, omnia festa mobilia in annis bissextilibus inveniendâ sunt per litteram Dominicalem posteriorem, quæ nimirum currit post festum sancti Mathiæ Apostoli, ita tamen ut Septuagesimæ & diei Cinerum inventis in Januario aut Februario addatur unus dies.

De quatuor Temporibus.

Quatuor Tempora celebrantur feriis 4 & 6 ac sabbato post 3. Dominicam Adventûs; post 2 Dominicam Quadragesimæ; post diem Pentecostes, & post diem 14 Septembris.

Nuptiæ quando celebrari non possint. Excerpt. ex Conc. Trid. Sess. 24. cap. 10.

» Ab Adventu Domini nostri
» Jesu Christi (*scilicet à Dominicâ 1 Adventûs*) usque
» in diem Epiphaniæ (*inclusivè*)
» & à feriâ 4 Cinerum (*inclusivè*) usque in octavam
» Paschatis (*id est, Dominicam in Albis*) inclusivè, antiquas
» solemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus observari sancta Synodus
» præcipit: in aliis verò temporibus nuptias solemniter
» celebrari permittit.

TABULA ÆQUATIONIS.

Centesimi Anni	Equationes.	Epactæ Radicales	Num. Aureus.	Dominicales Literæ	Indictio
P 0	Bisf.	VIII	1	B A	3
N 100	☉	VII	6	I C E	13
N 200	☉	VII	11	II E G	8
M 300	☉	VI	16	III G	3
M 400	Bisf.	VI	2	B A	13
M 500	☉	VI	7	I C E	8
H 600	☉	V	12	II E G	3
G 700	☉	IV	17	III G	13
H 800	Bisf. ☉	V	3	B A	8
G 900	☉	IV	8	I C E	3
F 1000	☉	III	13	II E G	13
F 1100	☉	III	18	III G	8
F 1200	Bisf.	III	4	B A	3
E 1300	☉	II	9	I C E	13
E 1400	☉	II	14	II E G	8
D 1500	☉	I	19	III G	3
D 1600	Bisf.	I	5	B A	13
C 1700	☉	*	10	I C E	8
C 1800	☉	*	15	II E G	3
B 1900	☉	XXIX	1	III G	13
B 2000	Bisf.	XXIX	6	B A	8
B 2100	☉	XXIX	11	I C E	3
A 2200	☉	XXVIII	16	II E G	13
u 2300	☉	XXVII	2	III G	8
A 2400	Bisf. ☉	XXVIII	7	B A	3
u 2500	☉	XXVII	12	I C E	13
t 2600	☉	XXVI	17	II E G	8
t 2700	☉	XXVI	3	III G	3
t 2800	Bisf.	XXVI	8	B A	13
f 2900	☉	XXV	13	I C E	8
f 3000	☉	XXV	18	II E G	3
r 3100	☉	XXIV	4	III G	13
r 3200	Bisf.	XXIV	9	B A	8
r 3300	☉	XXIV	14	I C E	3
q 3400	☉	XXIII	19	II E G	13
p 3500	☉	XXII	5	III G	8
q 3600	Bisf. ☉	XXIII	10	B A	3
p 3700	☉	XXII	15	I C E	13
n 3800	☉	XXI	1	II E G	8
n 3900	☉	XXI	6	III G	3
n 4000	Bisf.	XXI	11	B A	13
m 4100	☉	XX	16	I C E	8
l 4200	☉	XX	2	II E G	3
l 4300	☉	XIX	7	III G	13
l 4400	Bisf.	XIX	12	B A	8
k 4500	☉	XVIII	17	I C E	3
k 4600	☉	XVII	3	II E G	13
i 4700	☉	XVII	8	III G	8
i 4800	Bisf.	XVII	13	B A	3
i 4900	☉	XVII	18	I C E	13
h 5000	☉	XVI	4	II E G	8
g 5100	☉	XV	9	III G	3

TABULA ÆQUATIONIS.

Centefimi	Anni	Æquationes.	Epactæ Radicales	Num. Aureus	Litteræ Dominicales	Indictio
h	5200	Bisf. ☉	XVI	14	B A	13
g	5300	☉	XV	19	I C E	8
f	5400	☉	XIV	5	II G	3
e	5500	☉	XIV	10	III	13
f	5600	Bisf. ☉	XIV	15	B A	8
e	5700	☉	XIII	1	I C E	3
d	5800	☉	XIII	6	II G	13
c	5900	☉	XII	11	III	8
d	6000	Bisf. ☉	XII	16	B A	3
d	6100	☉	XII	2	I C E	13
c	6200	☉	XI	7	II G	8
b	6300	☉	X	12	III	3
c	6400	Bisf. ☉	XI	17	B A	13
b	6500	☉	X	3	I C E	8
a	6600	☉	IX	8	II G	3
p	6700	☉	VIII	13	III	13
a	6800	Bisf. ☉☉	IX	18	B A	8
P	6900	☉	VIII	4	I C E	3
N	7000	☉	VII	9	II G	13
N	7100	☉	VII	14	III	8
N	7200	Bisf. ☉	VII	19	B A	3
M	7300	☉	VI	5	I C E	13
M	7400	☉	VI	10	II G	8
H	7500	☉	V	15	III	3
H	7600	Bisf. ☉	V	1	B A	13
H	7700	☉	V	6	I C E	8
G	7800	☉	IV	11	II G	3
F	7900	☉	III	16	III	13
G	8000	Bisf. ☉	IV	2	B A	8
F	8100	☉	III	7	I C E	3
D	8200	☉	I	12	II G	13
D	8300	☉	I	17	III	8
D	8400	Bisf. ☉	I	3	B A	3
C	8500	☉	*	8	L C E	13
C	8600	☉	*	13	II G	8
B	8700	☉	XXIX	18	III	3
B	8800	Bisf. ☉	XXIX	4	B A	13
B	8900	☉	XXIX	9	I C E	8
A	9000	☉	XXVIII	14	II G	3
u	9100	☉	XXVII	19	III	13
u	9200	Bisf. ☉☉	XXVII	5	B A	8
u	9300	☉	XXVII	10	I C E	3
t	9400	☉	XXVI	15	II G	13
f	9500	☉	XXV	1	III	8
t	9600	Bisf. ☉	XXVI	6	B A	3
f	9700	☉	XXV	11	I C E	13
r	9800	☉	XXIV	16	II G	8
r	9900	☉	XXIV	2	III	3
r	10000	Bisf. ☉	XXIV	7	B A	13
q	10100	☉	XXIII	12	I C E	8
q	10200	☉	XXIII	17	II G	3
p	10300	☉	XXII	3	III	13

TABULA Paschal's

Litteræ Dominicales.	Cyclus Epactarum.	Septuage- sima.	Dies Cinerum.
D	XXIII. XXII. XXI. XX. XIX. XVIII. XVII. XVI. XV. XIV. XIII. XII. XI. X. IX. VIII. VII. VI. V. IV. III. II. I. *. XXIX. XXVIII. XXVII. XXVI. 25. XXV. XXIV.	18 Jan. 25 Jan. 1 Feb. 8 Feb. 15 Feb.	4 Feb. 11 Feb. 18 Feb. 25 Feb. 4 Mar.
E	XXIII. XXII. XXI. XX. XIX. XVIII. XVII. XVI. XV. XIV. XIII. XII. XI. X. IX. VIII. VII. VI. V. IV. III. II. I. *. XXIX. XXVIII. XXVII. XXVI. 25. XXV. XXIV.	19 Jan. 26 Jan. 2 Feb. 9 Feb. 16 Feb.	5 Feb. 12 Feb. 19 Feb. 26 Feb. 5 Mar.
F	XXIII. XXII. XXI. XX. XIX. XVIII. XVII. XVI. XV. XIV. XIII. XII. XI. X. IX. VIII. VII. VI. V. IV. III. II. I. *. XXIX. XXVIII. XXVII. XXVI. 25. XXV. XXIV.	20 Jan. 27 Jan. 3 Feb. 10 Feb. 17 Feb.	6 Feb. 13 Feb. 20 Feb. 27 Feb. 6 Mar.
G	XXIII. XXII. XXI. XX. XIX. XVIII. XVII. XVI. XV. XIV. XIII. XII. XI. X. IX. VIII. VII. VI. V. IV. III. II. I. *. XXIX. XXVIII. XXVII. XXVI. 25. XXV. XXIV.	21 Jan. 28 Jan. 4 Feb. 11 Feb. 18 Feb.	7 Feb. 14 Feb. 21 Feb. 28 Feb. 7 Mar.
A	XXIII. XXII. XXI. XX. XIX. XVIII. XVII. XVI. XV. XIV. XIII. XII. XI. X. IX. VIII. VII. VI. V. IV. III. II. I. *. XXIX. XXVIII. XXVII. XXVI. 25. XXV. XXIV.	22 Jan. 29 Jan. 5 Feb. 12 Feb. 19 Feb.	8 Feb. 15 Feb. 22 Feb. 1 Mar. 8 Mar.
B	XXIII. XXII. XXI. XX. XIX. XVIII. XVII. XVI. XV. XIV. XIII. XII. XI. X. IX. VIII. VII. VI. V. IV. III. II. I. *. XXIX. XXVIII. XVII. XXVI. 25. XXV. XXIV.	23 Jan. 30 Jan. 6 Feb. 13 Feb. 20 Feb.	9 Feb. 16 Feb. 23 Feb. 2 Mar. 9 Mar.
C	XXIII. XXII. XXI. XX. XIX. XVIII. XVII. XVI. XV. XIV. XIII. XII. XI. X. IX. VIII. VII. VI. V. IV. III. II. I. *. XXIX. XXVIII. XXVII. XXVI. 25. XXV. XXIV.	24 Jan. 31 Jan. 7 Feb. 14 Feb. 21 Feb.	10 Feb. 17 Feb. 24 Feb. 3 Mar. 10 Mar.

nova reformata.

PASCHA.	Ascensio.	Pentecoste.	Festum Corporis Christi.	Pentecosten. Dominica post	Adventus.	Dominica I.
22 Mart.	10 April.	10 Maii.	21 Maii	28	29	Novem.
19 Mart.	7 Maii	17 Maii	28 Maii	27	29	
5 April.	14 Maii	24 Maii	4 Junii	26	29	
12 April.	21 Maii	31 Maii	11 Junii	25	29	
19 April.	28 Maii	7 Junii	18 Junii	24	29	
23 Mart.	1 Maii	11 Maii	22 Maii	28	30	
30 Mart.	8	18 Maii	29 Maii	27	30	
6 April.	15	25 Maii	5 Junii	26	30	
13 April.	22	1 Junii	12 Junii	25	30	
20 April.	29	8 Junii	19 Junii	24	30	
24 Mart.	2	12 Maii	23 Maii	28	1	Decem.
31 Mart.	9	19 Maii	30 Maii	27	1	
7 April.	16	26 Maii	6 Junii	26	1	
14 April.	23	2 Junii	13 Junii	25	1	
21 April.	30	9 Junii	20 Junii	24	1	
25 Mart.	3	13 Maii	24 Maii	28	2	
1 April.	10	20 Maii	31 Maii	27	2	
8 April.	17	27 Maii	7 Junii	26	2	
15 April.	24	3 Junii	14 Junii	25	2	
22 April.	31	10 Junii	21 Junii	24	2	
26 Mart.	4	14 Maii	25 Maii	28	3	
2 April.	11	21 Maii	1 Junii	27	3	
9 April.	18	28 Maii	8 Junii	26	3	
16 April.	25	4 Junii	15 Junii	25	3	
23 April.	1 Junii	11 Junii	22 Junii	24	3	
27 Mart.	5 Maii	15 Maii	26 Maii	27	27	Novem.
3 April.	12 Maii	22 Maii	2 Junii	26	27	
10 April.	19 Maii	29 Maii	9 Junii	25	27	
17 April.	26 Maii	5 Junii	16 Junii	24	27	
24 April.	2 Junii	12 Junii	23 Junii	23	27	
28 Mart.	6 Maii	16 Maii	27 Maii	27	28	
4 April.	13 Maii	23 Maii	3 Junii	26	28	
11 April.	20 Maii	30 Maii	10 Junii	25	28	
18 April.	27 Maii	6 Junii	17 Junii	24	28	
25 April.	3 Junii	13 Junii	24 Junii	23	28	

TABULA TEMPORARIA

<i>Anni Dom.</i>	<i>L.D.</i>	<i>Aur. Nu.</i>	<i>Epa&.</i>	<i>D. post Epi.</i>	<i>Septuage- sima.</i>	<i>Dies Cinerum</i>	<i>Pascha.</i>
1781	g	15	iv	5	11 Febr.	28 Febr.	15 April.
1782	f	16	xv	2 †	27 Jan.	13 Febr.	31 Mart.
1783	e	17	xxvj	5 †	16 Febr.	5 Mart.	20 April.
1784	dc	18	vij	4 †	8 Febr.	25 Febr.	11 April.
1785	b	19	xviiij	2 †	23 Jan.	9 Febr.	27 Mart.
1786	A	1	*	5	12 Febr.	1 Mart.	16 April.
1787	g	2	xj	4	4 Febr.	21 Febr.	8 April.
1788	fe	3	xxij	1 †	20 Jan.	6 Febr.	23 Mart.
1789	d	4	iiij	4 †	8 Febr.	25 Febr.	12 April.
1790	c	5	xiv	3 †	31 Jan.	17 Febr.	4 April.
1791	b	6	xxv	6	20 Febr.	9 Mart.	24 April.
1792	Ag	7	vj	4	5 Febr.	22 Febr.	8 April.
1793	f	8	xyij	2 †	27 Jan.	13 Febr.	31 Mart.
1794	e	9	xxviiij	5 †	16 Febr.	5 Mart.	20 April.
1795	d	10	ix	3 †	1 Febr.	18 Febr.	5 April.
1796	cb	11	xx	2 †	14 Jan.	10 Febr.	27 Mart.
1797	A	12	j	5	12 Febr.	1 Mart.	16 April.
1798	g	13	xij	4	4 Febr.	21 Febr.	8 April.
1799	f	14	xxiiij	1 †	20 Jan.	6 Febr.	24 Mart.
1800	e	15	iv	4 †	9 Febr.	26 Febr.	13 April.
1801	d	16	xv	3 †	1 Febr.	18 Febr.	5 April.
1802	c	17	xxvj	5 †	14 Febr.	3 Mart.	18 April.
1803	b	18	vij	4 †	6 Febr.	23 Febr.	10 April.
1804	Ag	19	xviiij	3	29 Jan.	15 Febr.	1 April.
1805	f	1	*	4 †	10 Febr.	27 Febr.	14 April.
1806	e	2	xj	3 †	2 Febr.	19 Febr.	6 April.
1807	d	3	xxij	2 †	25 Jan.	11 Febr.	29 Mart.
1808	cb	4	iiij	5 †	14 Febr.	2 Mart.	17 April.
1809	A	5	xiv	3	29 Jan.	15 Febr.	2 April.
1810	g	6	xxv	6	18 Febr.	7 Mart.	12 April.
1811	f	7	vj	4 †	10 Febr.	27 Febr.	14 April.
1812	cd	8	xvij	2 †	26 Jan.	12 Febr.	29 Mart.
1813	c	9	xxviiij	5 †	14 Febr.	3 Mart.	18 April.
1814	b	10	ix	4 †	6 Febr.	23 Febr.	10 April.
1815	A	11	xx	2	22 Jan.	8 Febr.	26 Mart.
1816	gf	12	j	5	11 Febr.	28 Febr.	14 April.
1817	e	13	xij	3 †	2 Febr.	19 Febr.	6 April.
1818	d	14	xxiiij	1 †	18 Jan.	4 Febr.	22 Mart.
1819	c	15	iv	4 †	7 Febr.	24 Febr.	11 April.
1820	bA	16	xv	3	30 Jan.	16 Febr.	2 April.

FESTORUM MOBILIUM.

<i>Anni Dom</i>	<i>Ascensio.</i>	<i>Pentecoste.</i>	<i>Corpus Christi.</i>	<i>Indictio.</i>	<i>Dom. post Pent.</i>	<i>I. Dominica Adventus.</i>
1781	24 Maii	3 Junii	14 Junii	14	25	2 Decemb.
1782	9 Maii	19 Maii	30 Maii	15	27	1 Decemb.
1783	29 Maii	8 Junii	19 Junii	1	24	30 Novemb.
1784	20 Maii	30 Maii	10 Junii	2	25	28 Novemb.
1785	5 Maii	15 Maii	26 Maii	3	27	17 Novemb.
1786	25 Maii	4 Junii	15 Junii	4	25	3 Decemb.
1787	17 Maii	27 Maii	7 Junii	5	26	2 Decemb.
1788	1 Maii	11 Maii	22 Maii	6	28	30 Novemb.
1789	21 Maii	31 Maii	11 Junii	7	25	29 Novemb.
1790	13 Maii	23 Maii	3 Junii	8	26	28 Novemb.
1791	2 Junii	12 Junii	23 Junii	9	23†	27 Novemb.
1792	17 Maii	27 Maii	7 Junii	10	26	2 Decemb.
1793	9 Maii	19 Maii	30 Maii	11	27	1 Decemb.
1794	29 Maii	8 Junii	19 Junii	12	24	30 Novemb.
1795	14 Maii	24 Maii	4 Junii	13	26	29 Novemb.
1796	5 Maii	15 Maii	26 Maii	14	27	27 Novemb.
1797	25 Maii	4 Junii	15 Junii	15	25	3 Decemb.
1798	17 Maii	27 Maii	7 Junii	1	26	2 Decemb.
1799	2 Maii	12 Maii	23 Maii	2	28	1 Decemb.
1800	22 Maii	1 Junii	12 Junii	3	25	30 Novemb.
1801	14 Maii	24 Maii	4 Junii	4	26	29 Novemb.
1802	27 Maii	6 Junii	17 Junii	5	24	28 Novemb.
1803	19 Maii	29 Maii	9 Junii	6	25	27 Novemb.
1804	10 Maii	20 Maii	31 Maii	7	27	2 Decemb.
1805	23 Maii	2 Junii	13 Junii	8	25	1 Decemb.
1806	15 Maii	25 Maii	5 Junii	9	26	30 Novemb.
1807	7 Maii	17 Maii	28 Maii	10	27	29 Novemb.
1808	26 Maii	5 Junii	16 Junii	11	24	27 Novemb.
1809	11 Maii	21 Maii	1 Junii	12	27	3 Decemb.
1810	31 Maii	10 Junii	21 Junii	13	24	2 Decemb.
1811	23 Maii	2 Junii	13 Junii	14	25	1 Decemb.
1812	7 Maii	17 Maii	28 Maii	15	27	29 Novemb.
1813	27 Maii	6 Junii	17 Junii	1	24	28 Novemb.
1814	19 Maii	29 Maii	9 Junii	2	25	27 Novemb.
1815	4 Maii	14 Maii	25 Maii	3	28	3 Decemb.
1816	23 Maii	2 Junii	13 Junii	4	25	1 Decemb.
1817	15 Maii	25 Maii	5 Junii	5	26	30 Novemb.
1818	30 April.	10 Maii	21 Maii	6	28	29 Novemb.
1819	20 Maii	30 Maii	10 Junii	7	25	28 Novemb.
1820	11 Maii	21 Maii	1 Junii	8	27	3 Decemb.

TABULA Paschalis antiqua reformatâ.

Aureus Numerus.	Cyclus Epactarum.	Littera Dominicalis.	Septuagesima.	Dies Cinerum.	P A S C H A.	Ascensio.	Pentecoste.	Fest. Corp Christi.	Domin. post Pentec.	Dominica 12. Adventus.
16	XXIII	D	18 Januarii	4	22 Martii	50 A. Maii	10	21 Maii	28	29 Nov.
5	XXII	E	19	5	23	1	11	22	28	30
	XXI	F	20	6	24	2	12	23	29	1 Dec.
13	XX	G	21	7	25	3	13	24	28	2
1	XIX	A	22	8	26	4	14	25	28	3
	XVIII	B	23	9	27	5	15	26	27	27 Nov.
10	XVII	C	24	10	28	6	16	27	27	28
	XVI	D	25	11	29	7	17	28	27	9
18	XV	E	26	12	30	8	18	29	27	30
7	XIV	F	27	13	31	9	19	30	27	1 Dec.
	XIII	G	28	14	1 Aprilis	10	20	31	27	2
15	XII	A	29	15	2	11	21	1	27	3
4	XI	B	30	16	3	12	22	2	26	27 Nov.
	X	C	31	17	4	13	23	3	26	28
12	IX	D	1	18	5	14	24	4	26	29
1	VIII	E	2 Februarii	19	6	15	25	5	26	30
	VII	F	3	20	7	16	26	6	26	1 Dec.
9	VI	G	4	21	8	17	27	7	26	2
	V	A	5	22	9	18	28	8	26	3
17	IV	B	6	23	10	19	29	9	25	27 Nov.
6	III	C	7	24	11	20	30	10	25	28
	II	D	8	25	12	21	31	11	25	29
14	I	E	9	26	13	22	1 Junii	12	25	30
3	*	F	10	27	14	23	2	13	25	1 Dec.
	XXIX	G	11	28	15	24	3	14	25	2
11	XXVIII	A	12	1 Martii	16	25	4	15	25	3
	XXVII	B	13	2	17	26	5	16	24	27 Nov.
19	XXV. XXVI	C	14	3	18	27	6	17	24	28
8	25. XXIV	D	15	4	19	28	7	18	24	29
		E	16	5	20	29	8	19	24	30
		F	17	6	21	30	9	20	24	1 Dec.
		G	18	7	22	31	10	21	24	2
		A	19	8	23	1 Junii	11	22	24	3
		B	20	9	24	2	12	23	23	27 Nov.
		C	21	10	25	3	13	24	23	28

RUBRICÆ GENERALES

BREVIARII.

Rubricæ in tres Partes dividuntur.

In I. agitur de Officio in genere.

In II. de horis Officii.

In III. de horarum partibus.

PARS PRIMA.

De Officio in genere.

Officium quotidie fit, aut Annuale, aut Solemne, aut Duplex, aut Semiduplex, aut Simplex, prout notatur in Calendario, aut in Breviario. Sub his gradibus comprehenditur Officium, aut de Festo, aut de Dominica, aut de Feria, aut de Vigilia, aut de Octava, aut de beata Maria in Sabbato. Quia verò hi varii gradus possunt eodem die vel occurrere, vel concurrere, dicitur etiam in hac prima Parte de Commemorationibus, Occurrentiâ, Translatione, & Concurrentiâ Officii.

CAPUT I.

De Officio Annuali.

1. Officium Annuale, vel majus, vel minus: præter Annualia-majora omnibus Ecclesiis Diœcesis Communia, Festum Patroni primarii ac etiam Titularis, (si à Patrono differat) & ipsa Ecclesiæ Dedicatio ritu Annuali-majori celebrantur.

2. De Annuali fit totum Officium à primis Vesperis, usque ad Completorium sequentis diei inclusivè, nisi aliter fieri debeat propter concurrentiam Officii, de qua infra, ante finem hujus Partis.

CAPUT II.

De Officio Solemni.

1. Officium Solemne, aliud majus, aliud minus.

2. Solemne-majus fit in Festis Sanctorum qui in aliquibus Ecclesiis, aut Congregationibus quasi Patroni habentur, & diebus in Calendario, vel Breviario designatis.

3. Solemne minus fit in Festo Patroni secundarii, & in Festis in quibus in Calendario apponitur hæc vox, *Solemne minus*.

4. De Solemni fit totum Officium à primis Vesperis usque ad Completorium diei sequenti inclusivè, nisi aliter fieri debeat propter concurrentiam Officii.

CAPUT III.

De Officio Duplici.

1. Officium Duplex, aliud majus, aliud minus.

2. Duplex-majus fit in Die Octava Annualium quorumcumque, & Solemnum majorum Domini: in Festis secundariis Patroni principalis ac Titularis; in Festo Sancti cujus habentur Reliquiæ insignes, (modo non sint de eorum numero, quibus sive Romæ, sive Coloniae, aut alibi, ad libitum nomen imponitur; de iis enim ne quidem fieri debet commemoratio, nisi interveniat specialis DD. Episcopi licentia;) & in Diebus quibus in Calendario, aut Breviario apponitur hæc vox, *Duplex-majus*.

3. Duplex-minus fit in Die Octava Festi Solemnis majoris, non Domini; in omnibus Do-

minicis; & in Diebus in quibus in Calendario apponitur hæc vox, *Duplex minus*.

4. Officium Duplex - minus non transfertur, sed de eo fit, ipso die quo cadit, saltem Commemoratio, si eodem die occurrat Festum dignius.

5. Duplex sive majus, sive minus habet primas & secundas Vesperas, nisi aliter fieri debeat propter concurrentiam alterius Officii.

C A P U T I V.

De Officio Semiduplici.

1. **O**fficium fit Semiduplex in diebus intrâ Octavas, & in diebus in quibus apponitur in Calendario hæc vox, *Semiduplex*.

2. Illud Officium non transfertur, sed de eo fit ipso die quo cadit: vel si eodem die fieri debeat Officium de digniori, tunc de Festo Semiduplici fit solum Commemoratio, si solemnitas dici patitur fieri Commemorationem; alioquin omnino omittitur, ut falius dicetur Capite de *Occurrentia Officii*.

3. Habet utrasque Vesperas integras, nisi ob concurrentiam alterius Festi aliter fieri debeat.

C A P U T V.

De Officio Festi Simplicis.

1. **O**fficium Simplex fit in Festis, quæ in Calendario sic designantur, & quando ita notatur in Proprio de Tempore vel de Sanctis.

2. Illud Officium non transfertur, sed fit ipso die quo cadit; nisi contingat eodem die fieri de Semiduplici, aut supra, vel de die intrâ Octavam, vel

de Dominica anticipata, vel de Vigilia, aut de Feria maiore: tunc enim de Simplici fit tantum Commemoratio; alioquin omnino omittitur.

3. De Simplici fit tantum à Capitulo Vesperarum præcedentis diei; & terminatur ad No. nam.

C A P U T V I.

De Dominicis.

1. **D**ominicæ omnes in quatuor classes dividuntur. Prima classis est earum quæ excludunt quæcumque Festa, etiam Annualia; & sunt octo sequentes: prima Adventus, prima Quadragesimæ, Passionis, Palmarum, Paschæ, & in Albis, Pentecostes, & Trinitatis.

2. Secunda earum est quæ Annualia & Solemnia majora Domini, ac B. Mariæ admittunt, cetera excludunt; & sunt sex sequentes: secunda, tertia & quarta Adventus; secunda, tertia & quarta Quadragesimæ.

3. Tertia earum quæ Solemnia majora quæcumque admittunt, cetera excludunt; & sunt tres sequentes: Septuagesimæ, Sexagesimæ & Quinquagesimæ.

4. Dominicæ omnes supra dictæ dicuntur *Privilegiatæ*.

5. Quarta classis continet ceteras anni Dominicas, quæ Dominicæ communes & per annum vocantur; & cedunt Festo Duplici-majori, & supra.

6. Officium Dominicæ fit ritu Duplici-minori, nisi contingat illud transferri, vel anticipari, ut dicetur infra; ac proinde habet primas & secundas Vesperas, quas nunquam dimidiat; & ideo, si

in Sabbato Officium fiat de Sancto cujus Festum est Duplex-minus, Vesperæ erunt integræ de Dominica sequenti cum Commemoratione de Festo illo Duplici. Similiter, si Feriâ secundâ fieri debeat de Duplicimino, Vesperæ in ipsa Dominica erunt integræ de Dominica; quod ipsum servatur, etiam quando Officium Duplex-majus transfertur à Dominica privilegiata in Feriam secundam; secus autem si Festum sit Solemne-minus, aut suprâ.

7. Dominicale Officium nec transfertur, nec omnino omititur, nisi in quibusdam casibus de quibus dicitur in Breviatio in propriis locis.

8. Ita assignantur Officia sex Dominicarum inter Epiphaniam & Septuagesimam, & viginti-quatuor inter Pentecosten & Adventum; ut si aliqua earum non possit celebrari suo loco, transponatur ab uno tempore ad aliud. Quæ igitur interdum propter occursum Septuagesimæ celebranda supersunt, ponuntur post vigesimam-quartam post Pentecosten, ut notatur proprio loco. Contingit autem aliquando, ut unum ex his Officiis, nec etiam ante ultimam post Pentecosten locum habere possit, tuncque Sabbato ante Septuagesimam in Officio de Beata, omissis Lectionibus ipsius Sabbati, tres Lectiones de primo Nocturno illius Dominicæ in unam coguntur; secundo Lectio est de Beata, Lectio verò tertia de Homilia in Evangelium ejusdem Dominicæ; & in Laudibus fit Commemoratio Dominicæ per Antiphonam, quæ ponitur ad *Benedictus*, Versi-

culum de Tempore, & Collectam propriam. Idem fit de Officio Dominicæ vigesimæ secundæ post Pentecosten quando accidit die xij. vel xiv. Novembris, tunc enim Sabbato præcedenti fit Commemoratio prædictæ Dominicæ ritu quo suprâ. Quòd si Sabbato occurrat Festum ix. Lectionum; in primo Nocturno leguntur tres primæ Lectiones prædictæ Dominicæ, & nona Lectio erit de Homilia ut suprâ, cum Commemoratione Dominicæ in Laudibus.

CAPUT VII.

De Feriis.

1. **F**eriæ aliæ sunt majores, aliæ minores; & inter majores & minores aliæ sunt privilegiatæ, aliæ non privilegiatæ.

2. Feriæ majores privilegiatæ sunt Vigilia Natalis Domini, Feria iv. Cinerum. Feriæ omnes à Dominica Palmarum usque ad Dominicam in Albis inclusivè, & à Vigilia Pentecostes inclusivè usque ad Dominicam sanctissimæ Trinitatis. Harum Feriarum Officium nulli cedit Officio, ne quidem Annuali; & ordinatur in propriis locis.

3. Feriæ majores non privilegiatæ, sunt Feriæ Adventus, & Quadragesimæ, Feriæ Rogationum, Feria vj. post Octavam Ascensionis Domini, Feriæ Quatuor Temporum, & omnes Vigiliæ de quibus suo loco dicitur.

4. Feriæ Quadragesimæ nullum admittunt Festum, nisi festiverit à populo; Duplex

majus & suprâ in his occurrens, transfertur vel anticipatur. De Duplici-minore & infrâ fit tantum Commemoratio.

5. Feriæ Adventûs & aliæ de quibus n. 3. cedunt Officio Semiduplici, aut superioris gradûs, & tunc de iis fiet Commemoratio, ut dicetur infrâ. Excipiendæ ab hac regula Feriæ Quatuor Temporum in quibus non fit de Festo nisi sit Duplex aut suprâ.

6. Feriæ minores sunt aliæ omnes Feriæ per annum; & cedunt omni Officiõ, etiam Simplici.

CAPUT VIII.

De Vigiliis.

1. **V**igiliæ aliæ majores, aliæ minores. Majores sunt, (præter Vigilias Natalis Domini & Pentecostes, de quibus dictum est cap. præcedenti,) Vigiliæ Epiphaniæ, & Ascensionis Domini, Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, Festi Omnium Sanctorum, & Patroni, si Vigiliam habeat; de his fit quacumque die, etiam Dominica, si in illam aliquæ incidant, ut in propriis locis notatur; quòd si in una ex his Vigiliis occurrat Festum Duplex-majus aut suprâ, fit de Festo cum Commemoratione Vigiliæ in Nocturno & Laudibus. De Duplici-minore & infrâ fit tantum Commemoratio in Laudibus.

2. Vigiliæ minores sunt omnis aliæ Vigiliæ, de quibus fit Officium ut notatur in propriis locis. Si quædam ex his Vigiliis occurrat in Dominica, vel in Festo Solemni fes-

tivato, anticipatur die præcedenti cum jejuniõ (si sit jejuniõ). Si verò occurrat in Duplici, aut Semiduplici, fit Commemoratio de Vigilia in Nocturno & in Laudibus.

3. De Vigiliis occurrentibus in Adventu, aut in Feriis Quatuor Temporum, nihil fit in Officio.

CAPUT IX.

De Officio Octavarum.

1. **O**ctavæ aliæ aliis sunt Solemniore, & ad tres ordines revocantur.

2. Ad primum pertinent Octavæ Natalis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Corporis Christi, quæ ritus habent peculiare in suis locis notatos, item Epiphaniæ & Ascensionis quæ nullum admittunt Festum, nisi sit Duplex-majus aut suprâ.

3. Ad secundum ordinem pertinent Octavæ reliquorum Festorum Domini, sive Annua lia sint, sive Solemnia majora, ac Festorum Beatæ Mariæ & Sanctorum quæ ritu Annuali celebrantur. Sola admittunt Duplicitia minora & suprâ. De Semiduplici fit Commemoratio in utrisque Vesperis, Nocturno & Laudibus. De Simplici verò, in primis Vesperis, Nocturno & Laudibus. De Dominica intrâ Octavam occurrente fit Officium ut in Psalterio cum Commemoratione Octavæ. Excipitur ab hac regula Octava Assumptionis Beatæ Mariæ intrâ quam fit Officium de Dominica ut suo loco notatur. Earum omnium Octavarum dies Octava habet Officium Duplex-majus.

4. Ad tertium ordinem pertinent Octavæ reliquorum festorum Solemnium - majorum ; intrâ eas Officium fit ritu Semiduplici : de Semiduplicibus intrâ eas occurrentibus fit Officium à Capitulo in primis Vesperis , usque ad Capitulum Vesperarum sequentium exclusivè. Reliqua verò sunt de Octava cum Commemoratione Festi. Duplex verò quodcumque plenum habet Officium cum Commemoratione Octavæ. De Dominica item integrè fit Officium ut solet fieri Dominicâ , etiam cum Symbolo *Quicumque* ad Primam. Dies Octava habet Officium Duplex-minus , idè que admittit Duplicia-majora , & suprâ.

5. Si duæ Octavæ simul occurrant , fiet Officium de digniori , cum Commemoratione alterius. Verbi gratiâ si Octava Assumptionis B. Mariæ & Octava Patroni primarii alicujus loci simul occurrant , fiet de Octava Assumptionis cum Commemoratione Octavæ Patroni.

6. A Vesperis diei 13 Decembris inclusivè usque ad Natale Domini , & à Nocturno Ferie quartæ Cinerum usque ad Pascha , nullæ fiunt Octavæ , neque fit aliquid ampliùs de Octavis nondum absolutis ; quod & observatur à Vigilia Pentecostes usque ad Trinitatem.

7. Si dies Octava , quæ ritu Duplici-minori solet celebrari quando per hebdomadam occurrit , incidat in Dominicam , tunc non fit de ea nisi Commemoratio in Vesperis Sabbati ante Dominicam occurrentem , ut in primis Vesperis Festi , nisi

fit aliquid proprium : Dominicâ verò ad Laudes & Vesperas , more consueto. Idem ritus fervetur in Octavis etiam quæ ritu Duplici-majori celebrantur , si in Dominicas privilegiatas incidant.

8. Si Festum Octavam habens occurrerit Feria iv. & v. &c. post Sexagesimam , tunc Feriâ tertiâ sequenti , quæ præcedit diem Cinerum , Vesperæ eodem planè modo ac ritu dicuntur quo celebratæ sunt reliquis diebus in quibus factum est de Octava , sumendo Versiculum & Antiphonam ad *Magnificat* ex secundis Vesperis Festi : similiter & Completorium dicitur cum propriis Antiphonis , si quas habuit per Octavam ; & postea nihil fit ampliùs de Octava.

CAPUT X.

De Officio Beatæ Mariæ in Sabbato.

1. **I**N omnibus Sabbatis per annum , iis exceptis in quibus non potest fieri de Semiduplici , aut nisi fiat de aliqua Octava Beatæ Mariæ , vel nisi occurrat Festum superioris gradûs , fit Officium de Beata Maria in Sabbato , ut circa finem Breviarii disponitur , ritu quidem Duplici-minori à Circumcisione Domini ad ejus Præsentationem ; aliis vero temporibus , ritu Semiduplici. De Festo autem Semiduplici , ac etiam Duplici-minori , quando Officium Beatæ Mariæ est Duplex , Sabbato occurrente , fit Commemoratio in utrisque Vesperis , Nocturno & Laudibus. De Simplici autem in primis Vesperis , Nocturno & Laudibus.

2. Quando Feriâ sextâ occurrit Festum Duplex aut suprâ (nisi sit de ipsâ Beata Maria,) fit in Vesperis Commemoratio de ea; & ad Completorium dicitur Hymnus de Psalterio, cum Doxologia de Beata; cetera ut Psalterio. Aliter Officium istud incipit à primis Vesperis. Ad Completorium dicitur Hymnus *Virgineis*. Si verò Officium Feriâ Sextâ sit de ipsâ Beata Maria, nulla alia fit de ea Commemoratio in Vesperis.

3. Quando non fit Officium de Beata Maria in sabbato propter Festum superioris gradûs occurrens, fit Commemoratio de Beata Maria in Sabbato, in utrisque Vesperis & Laudibus, nisi sit Festum Solemne minus & suprâ. Omittitur etiam hæc Commemoratio intrâ Octavas Annualium Domini.

C A P U T X I.

De Commemorationibus.

1. Commemorationes fiunt hoc modo: Post Orationem dicitur *Dominus vobiscum*, vel *Domine, exaudi & Benedicamus Domino* in Vesperis dicitur Antiphona quæ posita est ad *Magnificat*, & in Laudibus quæ posita est ad *Benedictus*, in Officio de quo fit Commemoratio, sive in Proprio extet, sive de Comuni sumatur, post antiphonam dicitur Versiculus inde sumendus unde sumpta est Antiphona, scilicet post Hymnum Vesperarum, aut Laudum; deinde dicitur Collecta.

2. Si Sanctus de quo fit Commemoratio, sit ejusdem conditionis ac ille de quo fit Officium: Putâ, si in Festo

Martyris proprium Officium non habentis, occurrat Commemoratio faciendâ de alio Martyre; tunc pridie in Vesperis pro ejusmodi memoriâ sumitur Antiphona quæ in Comuni habetur ad *Benedictus*, cum Versiculo Laudum, & Collecta, quæ ibidem notatur. Ad Laudes verò sumitur Antiphona quæ in Comuni assignatur ad *Magnificat* secundarum Vesperarum, cum Versiculo & Collecta Officii, nisi Sanctus ille de quo fit Officium, aut ille de quo fit memoria, propriam habeant Collectam; tunc enim vel utraque, vel alterutra, de Proprio sumitur.

3. Si de Dominica, Vigilia, aut Feria fiat Commemoratio, Antiphona, Versiculus, & Oratio, nisi aliter notetur, sumuntur è Proprio de Tempore. Si Versiculus defecerit, aut etiam Antiphona, sumuntur de Psalterio.

4. Quando contingit plures fieri Commemorationes, semper Commemoratio Festi de quò fieret Officium, præcedit Commemorationem ejus de quo faciendâ tantum esset memoria.

C A P U T X I I.

De Concurrentia Officii.

1. Concurrente dicuntur duo Officia, quando alterum antè incipit, quam alterum terminari extra concursum debeat, quod nisi in Vesperis non accidit. Sic autem concurrent Officia, vel æqualia gradu & dignitate, vel inæqualia in utroque, vel in alterutro.

2. Gradus in Festis & Officiis attenditur secundum denomina-

tionem Solemnitatis. Sic Festum Annuale habet gradum superiorem respectu Solemnis, & Solemnæ respectu Annualis inferiorē, & sic de ceteris. Dignitas attenditur ab eo cujus est Officium: sic inter Festa æqualis gradus Officium Festorum Domini dignius est Officio Festorum quorumcumque quæ non sunt Domini.

3. Non potest concurrere Festum Simplex cum Festo Simplici, quia Officium Festi Simplicis terminatur ad Nonam; neque Feria potest concurrere cum Feria, quia Feria nunquam habet primas Vesperas.

4. Si in crastinum Festi Simplicis fiat de Feria, Vesperæ erunt Feriales, non quod Feria habeat primas Vesperas, sed quia Officium Feriæ ibi incipit ubi præcedens Officium desinit. Si verò duo Festa Simplicia invicem subsequantur, cum præcedentis Officium terminetur ad Nonam, & Officium sequentis incipiat tantum à Capitulo Vesperarum, sumuntur Psalmi & Antiphonæ Feriales ut in Psalterio, usque ad Capitulum.

5. Semiduplici autem cum sequente Semiduplici, aut die intrà Octavam tertii ordinis concurrente, Vesperæ sunt de præcedente usque ad Capitulum exclusivè: à Capitulo autem sunt de sequente, cum Commemoratione præcedentis.

6. Idem est de Duplici-minore cum sequente Duplici-minore; & sic de aliis quæ sunt æqualis inter se gradus.

7. Excipiuntur ab hoc ordinario Festa Apostolorum, quæ ratione dignitatis, in æquali gradu super aliorum Sanctorum

Festa, etiam Evangelistarum; Festa sancti Joannis Baptiste; quæ super Apostolorum, adeoque aliorum; Festa Angelorum, quæ super sancti Joannis Baptiste & Apostolorum, cum aliis Festis Beatæ Mariæ, quæ super omnium præcedentium; & Festa Domini, quæ super quæcumque, Vesperas habent integras. Festa Crucis, Coronæ spinæ, & similia, itemque Dedicatio Ecclesiæ, Annuntiatio, Præsentatio Domini, & Visitatio Beatæ Mariæ inter Festa Domini numerantur.

8. Quando dies Octava Corporis Christi concurret cum Visitatione Beatæ Mariæ, Vesperæ dicuntur integræ de Octava, cum Commemoratione de sequenti, quia Octava illa ritu quasi Solemni-majori celebratur.

9. Semiduplici concurrente cum sequente Simplici, aut Duplici cum sequente Semiduplici vel Simplici, aut Duplici-majore cum sequente Duplici-minore & infrà; Vesperæ sunt de præcedente, cum Commemoratione sequentis. Contrà, Semiduplici concurrente cum sequente Duplici, aut Duplici-minore cum sequente Duplici-majore, Vesperæ sunt de sequente, cum Commemoratione præcedentis; & sic de aliis quæ sunt inæqualis inter se gradus.

CAPUT XIII.

De Occurrentia Officiorum.

1. **O**ccurrentia attenditur inter Officia quæ simul eodem die occurrunt: sæpè fit enim ut uno eodemque die occurrant duo Festa, vel Festum & aliqua Dominica; aut Feria vel Octava, quorum unum ex-

cludit aliud : idèdque necesse est illud quod excluditur , in alium diem transferri , vel saltem anticipari , siquidem sit translationis aut anticipationis capax , vel de eo solam Commemorationem fieri , vel nihil omnino , quod etiam quandoquè contingit.

2. Festum itaque Simplex quod nunquam transfertur , occurrens in Annuali , aut Solemni-majore , prætermittitur.

3. De Simpliciter occurrente in Solemni-minore fit Commemoratio ad Laudes ; in aliis verò gradus inferioris , ad primas Vesperas : & si Festum Simplex habeat Lectionem propriam , hæc legitur pro ultimâ Officii Nocturni , nisi sit legenda Homilia in Evangelium Dominicæ , vel Octavæ , vel Feriæ majoris eodè die occurrentis.

4. Licet autem diebus intrâ Octavas , in Officio Nocturno , omisâ Lectione ultimâ diel de quo fit Officium , ponatur Lectio Festi Simpliciter occurrentis , non tamen ea dicetur , si legenda sit Homilia in Evangelium Feriæ majoris , & similiter omitetur in Officio Nocturno Festi Semidupliciter de Sancto , ubi pariter legenda erit hujusmodi Homilia , si quæ occurrat , duabus tunc Festi Semidupliciter Lectionibus (si duas habeat proprias ,) in unam junctis.

5. Nunquam pariter transfertur Festum Semiduplex , sed prætermittitur occurrens in Annuali. De Semiduplici autem occurrente in Solemnibus-majoribus fit Commemoratio in Laudibus , nisi aliter notetur

6. Festi Semidupliciter occurrentis in Solemni-minore , Dupliciter quocumque , Dominicâ ,

& in die intrâ Octavam secundî ordinis , fit Commemoratio in utrisque Vesperis & Laudibus : & duæ ejus Lectiones (si duas habeat) in unam junctæ ponuntur pro ultima Officii Nocturni , nisi legenda sit Homilia in Evangelium , ut dictum est num. 3. Quando autem occurrit in die intrâ Octavam tertii ordinis , fit de eo Officium & Commemoratio Octavæ , servato ritu qui servari solet in Festorum Semidupliciter concurrentia.

7. Festum Duplex - majus occurrens in Festo superioris gradus , transfertur in primum diem Festo Semiduplici & supra non impeditum.

8. De Dominica quacumque , vel de die Octava secundî ordinis , vel de Feria majore occurrentibus in Festo superioris gradus , etiam Annuali , fit semper Commemoratio in utrisque Vesperis & Laudibus. Hæc Commemorationes dicuntur privilegiatæ.

9. Anticipanda erunt Officia diei Octavæ Epiphaniæ , Ascensionis , Corporis Christi , & Dedicationis , quæ diversa sunt à Festorum ipsorum Officio , & Propriis dicata mysteriis , ubicumque Festum , ipsius diebus occurrens solet & debet ritu Annuali vel Solemni-majori à Clero celebrari , vel à populo ipsarum Ecclesiarum feriari. Quod fiet etiam in simili casu de Officio sanctarum Reliquiarum in die Octava omnium Sanctorum ; non vero propter Festa privatæ devotionis aut foundationis quarumdam Sodalitarum , quocumque ritu aliàs celebrari consueverint , quæ in alium diem transferri possunt ,

nec debent publico & regulari totius Diœceſeos Officio anteferri.

10. Quotieſcumque fit in Laudibus memoria Dominicæ, ſeu diei Octavæ cujuſcumque habentis Evangelium diverſum ab Evangelio Feſti, vel Feriæ majoris, aut Vigiliæ; toties pro ultima Lectione Officii Nocturni legitur Homilia in Evangelium Dominicæ, vel diei Octavæ, Feriæ, vel Vigiliæ. Si autem eodem die fiat Commemoratio diei Octavæ habentis Evangelium proprium, & etiam Dominicæ, vel Feriæ, vel Vigiliæ; tunc legitur utraque Homilia pro penultima & ultima Lectione Officii Nocturni, ita ut pro penultima Lectione legatur Homilia Officii gradûs ſuperioris.

11. In primis Veſperis Annualium, præter Commemorationes privilegiatas (ſi quæ occurrant) non fit alia, niſi de Duplici majore concurrente, & ſuprà.

12. In Laudibus Annualium fit Commemoratio de die Octava Duplici-minore, & de die intrâ Octavam ſecundi ordinis, ſi occurrant, niſi aliter notetur; in ſecundis verò Veſperis de concurrente Feſto Duplici & ſuprà, vel de die intrâ Octavam ſecundi ordinis.

13. In primis Veſperis ſolemnium majorum fit Commemoratio de Duplici-minore, & de die Octava Duplici pariter minore, ſeu concurrente, ſeu poſtridiè occurrente, ac de die intrâ Octavam ſecundi ordinis. Similiter in Laudibus. In ſecundis denique Veſperis fit Commemoratio dierum intrâ Octavas quaſcumque, aut Semidu-

plicis alterius; licèt horum die ſequenti fiat tantum Memoria, propter Dominicam quæ occurrat aut Feſtum Duplex,

14. In primis Veſperis Solemnium-minorum fit Commemoratio Semiduplicis cujuſcumque, & ſuprà: in Officio Nocturno & Laudibus, etiam Simplificis, & ſimiliter in ſecundis Veſperis, licèt de Simplificis fiat poſtridiè tantum Memoria.

15. In Duplicibus-majoribus & infrâ, ac in Dominicis, fit Commemoratio cujuſcumque Officii gradûs inferioris vel minùs digni, quod eâ die nec celebrari, nec transferri, nec anticipari debet.

16. Feſtum Annuale aut Solemne majus occurrens in Dominicis, Feriis aut Vigiliis privilegiatis, quas videre eſt in Tabula gradûs & diverſitatis Officiorum, transfertur in proximum diem Solemni-majori vel ſuprà non impeditum. Solemne-minus his diebus privilegiatis occurrens transfertur in primum diem Duplici-minore non impeditum, denique Duplex-majus translatum fit primâ die Feſto Semiduplici non impeditâ.

17. A Veſperis Feriæ iv. poſt Dominicam Palmarum incluſivè uſque ad Dominicam in Albis etiam incluſivè; & à Vigilia Pentecoſtes incluſivè, uſque ad Feſtum Ss. Trinitatis incluſivè, de Semiduplici aut Simplifici occurrente nihil fit. De Duplici verò minore fit Commemoratio ultimo triduo Hebdomadæ Paſchæ & Pentecoſtes.

18. Si plura feſta transferantur, priùs de digniori; alioquin, ſi ſint ejuſdem gradûs, de iis fiet eo ordine quo occur-

runt in Calendario, exceptis Festis Apostolorum & supra, quæ aliis inferioris gradûs, etiam Festis Evangelistarum, præferuntur.

19. Si Festum Simplex vel Semiduplex occurrat in die in quo fieri tantum possit de eo Commemoratio, fit etiam tantum Commemoratio de eo in Vesperis præcedentis diei, etiam si dicantur de Feria: si autem in die in quo nihil possit fieri de eo, nihil etiam fiet in Vesperis præcedentibus.

20. Cum Festum habens Octavam transfertur, non transfertur ejus Octava, sed semper suo die terminatur; ita ut, verbi gratia, si aliquo anno Festum celebraretur eo die, qui si non transferretur, esset ejus dies sexta, postridie fieret de die septima; sequenti verò die, de die Octava: si verò celebraretur post diem in quam incidit Octava, eo anno nullam haberet Octavam.

P A R S S E C U N D A.

De Horis Officii.

Officium est Nocturnum, vel Diurnum.

1. Officium Nocturnum; quod etiam Vigiliarum nomine nuncupatur, institutum est ut celebraretur ad exemplum Davidis, qui mediâ nocte surgebat ad confitendum nomini Domini: nunc quia ex consensu Ecclesiæ manè persolvitur, dicitur vulgato nomine Matutinum.

2. Officium Diurnum (sic nuncupatum, quod per diem celebrari soleat, ad exemplum ejusdem Davidis qui septies in diem laudem dicebat Domino,) in septem horas dividitur,

quæ sunt: Laudes, sic dictæ à Psalmis Laudum qui hac hora Deo cantantur; olim Matutinae, quod manè persolverentur, appellatae: Prima, quæ orto sole ante Officium Capituli: Tertia, quæ inter ortum solis & meridiem: Sexta, quæ meridie ante prandium: Nona, quæ inter meridiem & occasum solis: Vesperæ, quæ occidente sole, sive advesperascente die, ante Cœnam: Completorium denique, quod completo die ante cubitum Deo persolvitur; sicque omne Officium consummatur.

3. De his octo Horis singillatim agendum.

C A P U T I.

De Officio Nocturno.

1. **A**D Officium Noctis hæc per ordinem regulariter dicuntur, nisi aliter quibusdam diebus notetur: *Pater. Ave. Credo* secretò; deinde altâ voce Celebrans dicit: *Domine, labia*, &c. pollice signando sibi os signo crucis. Tum manu extensâ signando se à fronte ad pectus, & à sinistro humero ad dextrum, (quod servatur initio omnium Horarum) dicit: *Deus, in adjutorium*, &c. Dicto *Alleluia*, vel *Laus tibi, Domine*, &c. dicitur Invitatorium conveniens, cum Psalmo *Venite*, modo præscripto in ordinatio Officii. Postea dicitur Hymnus.

2. Hymnum sequuntur Psalmi & Lectiones, sed diversâ ratione, pro diversitate Officii. Nam si sit Duplex-majus, & supra, (extra Tempus Paschale) dicuntur novem Psalmi cum totidem Antiphonis, tribus Versiculis, novem Lectionibus

de Responsoriiis, per tres Nocturnos distinctis hoc modo.

3. In I. Nocturno dicuntur tres Psalmi, cum tribus Antiphonis, scilicet post singulos Psalmos Antiphona una; Antiphonam tertiam sequitur Versiculus, post quem dicitur secretò, *Pater noster*, usque ad *Et ne nos*, &c. quod clara voce pronunciat, (quod & in aliis Horis observatur in Choro, quando in ipsis dicitur Oratio Dominica); sequitur Absolutio, deinde tres Lectiones: quamlibet præcedit Benedictio; & post singulas conclusas, ut infra dicetur, Part. III. Cap. VI I. dicitur Responsorium. (Absolutiones & Benedictiones habentur post Psalterium in Ordinario.) Lectiones desumuntur ex sacra Scriptura, quæ per ordinem in Officio de Tempore occurrunt, (nisi aliæ propriæ de Scriptura assignentur, quod fit in majoribus tantum Solemnitatibus.) Responsoria verò dicuntur ut in Proprio de Tempore, si Officium fiat de Tempore; si verò de Sancto, ut in Proprio vel in Communi Sanctorum, etiam si Lectiones fuerint de Tempore. In fine Responsorii tertii cujusque Nocturni, dicitur *Gloria Patri*, cum reclamatione Responsorii, nisi aliter in propriis locis notetur.

4. In II. Nocturno dicuntur alii tres Psalmi, cum totidem Antiphonis, Versiculus alius, *Pater noster*, Absolutio & Benedictiones de Dominica in Officio de Tempore, & in Festis Domini; de B. M. aut de Sanctis in ipsorum Officiis: Lectiones de aliquo Sermone aut Tractatu alicujus Sancti, aut de vita illius Sancti de quo fit Offi-

cium; & post quamlibet Lectionem, unum Responsorium cum *Gloria Patri*, ut supra, n. 3.

5. In III. Nocturno alii tres Psalmi, cum Antiphonis, Versiculo, *Pater noster*, &c. ut supra; leguntur tres Lectiones de Homilia in Evangelium de Tempore, vel de Festo, secundam qualitatem Officii, ultimam interdum exceptam, ut videbitur infra; & primæ Lectioni de Homilia semper præponitur principium Evangelii de quo est Homilia Post singulas Lectiones unum dicitur Responsorium, in fine ultimi additur *Gloria Patri*, & post reclamationem dicitur *Te Deum*, nisi aliter notetur: post *Te Deum*, vel quando non dicitur, post ultimum Responsorium, dicitur Versus Sacerdotalis, (si sit dicendus:) quo dicto, inchoantur Laudes, ut infra; vel terminatur Officium Nocturnum, ut dicetur infra, num. 8.

6. In Festis Duplicibus-minoribus, Semiduplicibus, & Simplicibus, post Invitatorium & Hymnum (extra Tempus Paschale) dicuntur novem Psalmi sub tribus Antiphonis, cum Versiculo ex Proprio, vel ex Nocturno de Communi secundum Festam; tres videlicet Psalmi sub una Antiphona, postea *Pater noster*, deinde Absolutio, & tres Lectiones sub tribus Benedictionibus. Scilicet in Festis Semiduplicibus Lectio j. erit de Scriptura occurrente, tribus in unam junctis; tum ij. & iij. de Festo. In Simplicibus verò j. & ij. Lectio de Scriptura occurrente; prima videlicet sola, secunda ex duabus aliis in unam junctis, tertia de Festo. Post unamquamque

Lectioem dicitur unum Responsorium ex Proprio, vel ex eodem Nocturno de Communi, secundum Feriam. Postea in Semiduplicibus & Simplicibus dicitur *Te Deum*, deinde Versus Sacerdotalis.

7. In Officio Feriæ (extra Tempus Paschale) Invitatorium & Hymnus, si non sint in Proprio de Tempore, de Psalterio sumentur; deinde novem Psalmi sub tribus Antiphonis, cum Versiculo, ut in Psalterio. Post Versiculum, *Pater noster*, Absolutio, & tres Lectiones, quæ erunt de Scriptura occurrente, in Proprio de Tempore nisi pro ultima Lectioe legatur Evangelium cum sua Homilia, vel Commemoratio facienda sit de Sancto per Lectioem de vita illius; tunc enim tres Lectiones de Scriptura in duas rediguntur. Post singulas Lectiones dicitur Responsorium, ut notatur in Proprio de Tempore, deinde Versus Sacerdotalis.

8. Versum Sacerdotalem communiter sequuntur Laudes, ut infra. Si verò non dicantur continuò, dicitur cum integra conclusione Collecta, & ante & post dicitur *Dominus vobiscum*, deinde in fine, *Benedicamus Domino*. In Feriis majoribus (extra Tempus Paschale) ante Collectam, & *Dominus vobiscum*, dicuntur flexis genibus Preces positæ ad Tertiam.

9. Tempore Paschali, id est, à Dominica Resurrectionis ad Sabbatum post Pentecosten inclusivè, tam in Officio de Tempore, quam de Sanctis, unicum Nocturnum dicitur, constans tribus Psalmis, totidem Lectioibus, & Responsoris; Psalmi variantur, ut

notatur in Proprio de Tempore.

10. In Semiduplicibus, & infra, Psalmi dicuntur ut in Officio de Feria, sub una Antiphona, quæ, nisi adsit propria, est tertia de Communi. In Duplicibus verò & supra, dicuntur sub tribus Antiphonis.

CAPUT I I.

De Laudibus.

1. **A**D Laudes, (si separentur ab Officio præcedenti, dictis, *Pater* & *Ave*; si verò non separentur, post Versum Sacerdotalem) Hebdomadarius absolutè dicit *Deus*, in adiutorium, ut supra, & dicuntur Psalmi & Canticum cum Antiphonis Officio convenientibus, ut habetur in Psalterio pro unoquoque hebdomadæ die, vel ut notatur in Proprio de Tempore, vel de Sanctis.

2. In Semiduplicibus & supra, dicuntur quinque Antiphonæ; quæ, si non adsint propriæ, sumentur de Communi. At in Festis Simplicibus, Psalmi dicuntur sub quarta Antiphona de Laudibus illius Communis de quo fit Officium: intra Octavas, sub quarta Antiphona de Laudibus Festi, nisi propria assignetur.

3. Post Psalmos (nisi aliter notetur) dicitur Capitulum, Hymnus, Versiculus, Canticum *Benedictus*, cum Antiphona & Collecta; omnia pro qualitate Officii.

4. Preces, quando dicendæ sunt, dicuntur post Antiphonam ad *Benedictus*. Ante Orationem dicitur *Dominus vobiscum*, vel *Domine*, *exaudi* & *Oremus*. Post Orationem repetitur *Dominus vobiscum*, deinde dicitur

Benedicamus, & secretò *Verficulus Fidelium animæ*, & *Pater noster*.

5. Si Commemorationes sunt faciendæ, fiunt post *Benedicamus*; & post ultimam Orationem dicitur iterùm *Benedicamus*, cetera ut suprâ.

6. Tempore Paschali in Officio de Feria, ut in Simplicibus, Psalmi dicuntur sub una Antiphona; in Semiduplicibus verò & suprâ, nihil mutatur: cetera ut in alio Tempore.

CAPUT III.

De Prima.

1. **A**D Primam, (si separetur ab Officio præcedenti dictis, *Pater & Ave* secretò) dicitur, *Deus, in adjutorium*, & Hymnus, *Jam lucis*. Post Hymnum imponitur Antiphona conveniens; quod fit etiam ad ceteras Horas ante intonationem Psalmorum, ut habetur infrâ, Parte III. Cap. V. de Antiphonis. Sumuntur autem Antiphonæ in Festis ad Horas diei, ex Laudibus per ordinem, quartâ prætermisâ. In Feriali verò Officio sumuntur Antiphonæ quæ notantur in Psalterio, vel in Proprio de Tempore, pro unaquaque Hora. Psalmi tres in Festis Annualibus, ac Solemnibus-majoribus, iidem sunt qui pro die Dominica in Psalterio notantur, omisso tamen Symbolo *Quicumque*. In omni alio Officio, tam de Tempore quam de Sanctis, aut de Feria, Psalmi FERIALES sumuntur ut in Psalterio, nisi aliter notetur.

2. Post Psalmos, dicta Antiphonâ, cetera dicuntur ut notatur in Ordinatione ad calcem Psalterii.

CAPUT IV.

De Horis, Tertia, Sexta & Nona.

1. **A**D Tertiam, Sextam & Nonam, (si separentur ab Officio præcedenti dictis secretò *Pater & Ave*) dicitur *Deus, in adjutorium*, & Hymnus, deinde Psalmi per Férias distributi, (præterquam in Annualibus, & Solemnibus-majoribus, in quibus dicuntur Psalmi de Dominica); quibus dictis cum Antiphona, dicuntur Capitulum & Responsorium breve pro qualitate Officii. Post Responsorium breve & Versiculum (nisi dicendæ sint preces) dicitur *Dominus vobiscum*, vel *Domine, exaudi*, & Collecta quæ habetur in Proprio de Tempore; aut si fiat de Sancto, in Proprio vel in Comuni Sanctorum.

2. Post Collectam, repetitur *Dominus vobiscum*, & dicitur *Benedicamus*, & secretò *Fidelium animæ*; deinde *Pater*.

CAPUT V.

De Vesperis.

1. **A**D Vesperas, (si separentur ab Officio præcedenti dictis secretò *Pater & Ave*) dicitur *Deus, in adjutorium*, deinde quinque Psalmi cum quinque Antiphonis (nisi aliter notetur); postea Capitulum, Hymnus, Versiculus, Canticum *Magnificat*, cum sua Antiphona, & Oratio, cum *Dominus vobiscum*, vel *Domine, exaudi*, antè & post; & in fine, *Benedicamus*, ac secretò, *Fidelium*.

2. In primis Vesperis Duplicium-majorum & suprâ, dicitur Responsorium antè Hymnum. In II. autem Vesperis Solem-

nium-minorum & supra antè Hymnum dicitur, *Alleluia*, cum Versu, cujus loco à Septuagesima à Pascha dicitur nonum Responsorium Officii Nocturni.

3. Preces, quando dicenda sunt, dicuntur post Antiphonam ad *Magnificat*.

4. Quando autem fiunt Commemorationes, sive propriae, sive communes, quæ suffragia dicuntur, fiunt post *Benedicamus*.

C A P U T V I.

De Completorio.

1. **A**D Completorium absolute dicitur *Converte nos*, signando pollice pectus, tum *Deus*, in adiutorium, faciendo signum crucis: Psalmi tres distributi per Ferias omni die, exceptis Solemnibus-majoribus & supra, in quibus dicuntur Psalmi de Dominica ipso die Festo, non autem in Vigilia, nec per Octavam: Antiphona vulgò communis, de Psalterio; propriae verò in Festis Solemnibus-majoribus & supra, etiam quando Psalmi de Feria in Vigiliis & per Octavam dicuntur: Hymnus, Capitulum, Responsorium, *In manus*, Versiculus, *Nunc dimittis*, cum sua Antiphona, & cetera ut habetur in Psalterio, nisi aliter notetur.

P A R S T E R T I A.

De Horarum Partibus.

Singulae Horæ (nisi aliter notetur) inchoantur per *Deus*, in adiutorium, præmissio ad Officium Nocturnum, *Domine*, *labia*, & ad Completorium, *Converte nos*,

C A P U T I.

De Invitatorio.

1. **I**nvitatorium dicitur regulariter in omni Officio Nocturno, cum Psalmo *Venite*, sed variatur pro Officii qualitate, ut in Psalterio, Proprio de Tempore, ac in Proprio & Communi Sanctorum.

2. Variatur quoque pro modo & ordine quo dicitur, tam ante, quam post Psalmum, & post singulos versus Psalmi: de quo vide Ordinarium.

3. Tempore Paschali, in fine Invitatorii additur unicum *Alleluia*.

C A P U T I I.

De Hymnis.

1. **H**ymnus dicitur in qualibet Hora, præterquam à Vesperis Feriæ iv. majoris Hebdomadæ usque ad Nonam Sabbati in Albis inclusivè, & præterquam in Officio Defunctorum.

2. Ad Officium Noctis Hymnus dicitur post Psalmum *Venite*; ad Laudes, post Capitulum; ad Horas diei, post *Deus*, in adiutorium; ad Vesperas, post Responsorium si dicatur, alioquin, post Capitulum; ad Completorium, post Antiphonam Psalmorum.

3. Dicuntur autem Hymni in Officio de Tempore, ut in Psalterio, quando proprii Hymni in Proprio de Tempore non adsunt; in Officio de Sanctis, dicuntur ut in Communi, nisi proprii in Proprio Sanctorum habeantur.

4. Doxologia quæ reperitur in decursu Breviarii, mutatur in propriam, quoties Officium habet propriam.

CAPUT III.

De Psalmis.

1. **P**salmi eo modo & ordine quo sunt in Psalterio distributi, dicuntur singulis diebus ad omnes Horas, tam Diurnas, quàm Nocturnas, non solum in Officio de Tempore, sed etiam in Officio de Sanctis, exceptis Annualibus & Solemnibus-majoribus, in quibus ad Officium Nocturnum & ceteras diei Horas dicuntur Psalmi de Dominica, nisi alii assignentur. Ad primas autem Vesperas & ad Completorium quod eas sequitur semper dicuntur Psalmi FERIALES (nisi aliter notetur).

2. In fine Psalmorum, & ad quamlibet Psalmorum divisionem semper dicitur *Gloria Patri*, & *Sicut erat*, præterquam in triduo ante Pascha; tunc enim in fine Psalmorum nihil dicitur: & in Officio Defunctorum, post Psalmos & Cantica, loco *Gloria Patri*, dicitur *Requiem*.

CAPUT IV.

De Canticis.

1. **C**antica dicuntur in Officio, tam de Tempore quàm de Sanctis, ad Laudes, Vesperas & Completorium, ut in Psalterio distribuuntur, nisi alia in Proprio tam de Tempore quàm de Sanctis assignentur.

2. Canticum quod post tres Psalmos priores dicitur in Laudibus, variatur secundum diversitatem Officii.

3. Cantica propria quæ assignantur in Festis Domini & Beatæ Mariæ Virginis, ac in aliis quibusdam Festis dicuntur

APPA.

etiam intra Octavam quando fit de ea, & si sit Octava Festi Domini, etiam in Festis intrà eam occurrentibus, nisi suum habeant.

4. In ceteris Officiis de Sanctis, inde sumitur Canticum, unde sumuntur Psalmi Laudum.

5. In fine omnium Canticorum dicitur *Gloria Patri*, &c. nisi aliter notetur.

CAPUT V.

De Antiphonis.

1. **A**D omnes Horas Nocturnas & Diurnas, semper cum Psalmis dicuntur Antiphonæ, vel una, vel plures, pro diversitate Officii & Horarum.

2. Si de Tempore fiat Officium, putà de Dominica, aut de Feria, dicuntur in omnibus Horis, Nocturnis vel Diurnis, Antiphonæ post Psalmos, ut in Psalterio habentur, nisi aliter notetur. Antiphonæ positæ ad Completorium in Psalterio non mutantur, nisi in Festis Annualibus, aut Solemnibus majoribus, ac per eorum Octavas, quando fit Officium de Octava. Intrà Octavas tamen Festorum Domini, & Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, etiamsi Officium non fiat de Octava, dicuntur Antiphonæ de Octava, nisi occurrat aliud Festum habens Antiphonas proprias.

3. In Festis Duplicibus & suprâ, Antiphonæ quinque dicuntur ad Laudes & Vesperas, sive ex Proprio, sive ex Communi Sanctorum. In Semiduplicibus ad primas Vesperas unica dicitur Antiphona quæ est propria, vel prima de Communi: ad Laudes autem & ad secundas Vesperas, quinque dicuntur Antiphonæ,

C

In Simplicibus, & in diebus intrâ Octavas secundi aut tertii ordinis, Psalmi dicuntur sub unica Antiphona propria, vel de Communi, quæ ad Laudes est quarta Laudum. In Semiduplicibus & suprâ, ad Horas similiter, tam in Proprio de Tempore quàm de Sanctis, quando propriæ habentur in Laudibus Antiphonæ, & aliæ propriæ non fuerint ad Horas, sumuntur ex Laudibus hoc ordine: ad Primam, prima; ad Tertiam, secunda; ad Sextam, tertia, & ad Nonam, quarta.

4. Tempore Paschali, in fine omnium Antiphonarum additur *Alleluia*, quod à Septuagesima usque ad Pascha dimitur, & omittitur ubicumque reperitur.

5. Antiphonæ in quocumque Officio eodem semper modo dicuntur, videlicet inchoantur tantùm ante Psalmos & Cantica; & post Psalmos & Cantica, integræ dicuntur.

6. Excipiuntur ab hac regula Antiphonæ ad *Benedictus* & ad *Magnificat*, quæ in Solemnibus-minoribus & suprâ dicuntur integræ ante & post Canticum. Excipiuntur etiam Antiphonæ majores in Adventu, quæ *O* vocantur. Hæ enim ter repetuntur integræ; primò scilicet, ante *Magnificat*, secundò, ante *Gloria Patri*, tertio, post *Sicut erat*. Vel si pro sola Commemoratione dicantur, ter etiam hoc modo; primò ante *Gloria Patri*, secundò, inter *Gloria Patri* & *Sicut erat*, tertio, post *Sicut erat*.

7. In Officio quod absque cantu recitatur, Psalmi &

Cantica inchoantur absque Antiphonarum impositione.

8. Sabbato ante Septuagesimam additur *Alleluia* in fine illius Antiphonæ quæ immediate præcedit, vel Capitulum, vel Commemorationem Septuagesimæ in Vesperis illius Sabbati; & post deinceps usque ad Pascha, dimittitur.

CAPUT VI.

De Versiculis.

1. **V**ersiculus semper dicitur post Antiphonam quæ sequitur ultimum Psalmum cujusque Nocturni: ad Laudes & Vesperas, dicitur post Hymnum: ad Primam, & reliquas Horas, post Responsorium breve.

2. Versiculis prædictis, Tempore Paschali, non additur *Alleluia*, ut nec Versiculis Precum, nec in *Pretiosa*, & sequentibus, neque Versiculis Responsoriorum quorumcumque.

CAPUT VII.

De Absolutionibus & Benedictionibus ante Lektionen.

1. **A**bsolutiones & Benedictiones dicuntur ut in Ordinario disponuntur: scilicet, post Versiculum, dicto *Pater noster*, fit Absolutio, & dantur Benedictiones; præterquàm triduo ante Pascha, & in Officio Defunctorum.

2. Variantur hæ Benedictiones, pro diversitate Officiorum, id est, sive novem, sive trium Lektionum, sive de Tempore, sive de Sanctis, & pro varietate Temporum, ut in Ordinario notatur.

3. In Officio trium Lektionum de Sanctis, Absolutio sumitur

secundum Feriam, Benedictiones verò, ut notantur pro secundo Nocturno in Officio novem Lectionum de Sanctis.

4. Lector petens Benedictionem in Choro, dicit *Jube domine*, (apud Moniales Lectrix dicit *domna*;) qui verò solus recitat, dicit absolutè Benedictionem.

5. Quando Dominus Episcopus, Lectionem lecturus est, postquam ipse præmisit ex more, *Jube, domine*, dignior post ipsum dicit illi: *Ora pro nobis, Pater*; ipse autem Episcopus, dicit pro Benedictione, *Oro ut caritas*, &c. & dicit Lectionem. Idem observatur ubi unicus est Presbyter, & cum privatim Officium recitat Sacerdos cum aliis Clericis, inter quos non est alius ab ipso Sacerdos.

6. Ad Absolutiones & Benedictiones semper respondetur, *Amen*.

CAPUT VIII.

De Lectionibus.

1. Lectiones leguntur in quolibet Nocturno post Psalmos, præmisso semper *Pater noster*, &c.

2. In Duplicibus-majoribus & suprâ (extra Tempus Paschale) leguntur novem Lectiones, tres scilicet in quolibet Nocturno; in Festis autem Duplicibus-minoribus, Semiduplicibus ac Simplicibus, in Feriis, ac intrâ Octavas, & toto Tempore Paschali, in quo Nocturnum unum dicitur, tres tantum Lectiones leguntur.

3. In Officio novem Lectionum, in primo Nocturno leguntur tres Lectiones ex sacra Scriptura, quæ per ordinem

& suâ quaque die in Officio de Tempore occurrunt legendæ, nisi aliæ suis locis assignentur. In secundo Nocturno leguntur, ut designantur in Proprio. In tertio Nocturno leguntur de Homilia in Evangelium, ut in Proprio assignantur, & primæ Lectioni de Homilia præponitur principium Evangelii quod eo die legitur in Missa. Excipiuntur ab hoc Lectionum ordinario Officium tridui ante Pascha in quo Homiliæ non leguntur.

4. Si loco ultimæ Lectionis Officii poni debeat Lectio de aliquo Sancto, vel de Evangelio Dominicæ, aut Feriæ majoris, cum occurrunt, observetur quod dictum est suprâ, in prima Parte, Cap. XI. *De Commemorationibus*.

5. In Officio trium Lectionum ordinabuntur Lectiones ut sequitur. Si Festum duas habet Lectiones proprias, prima Lectio erit de Scriptura occurrente, tribus in unam coactis; secunda & tertia de Festo. Si unam tantum habuerit Lectionem propriam, prima & secunda erunt de Scriptura, tribus in duas redactis; tertia de Festo. In Feriali verò Officio tres Lectiones erunt de Scriptura, nisi legenda sit Homilia pro tertia Lectione; tunc enim tres Lectiones de Scriptura contrahentur in duas.

6. Quando duæ tantum leguntur Lectiones de Scriptura, quæ prima assignatur, eo die legitur sola; secunda verò & tertia junguntur in unam.

7. Tempore Paschali, in Festis Sanctorum Annualibus, & Solemnibus-majoribus, prima Lectio erit de Scriptura; secunda, de Historia Sancti, vel de aliquo sermone in ejus Laudem;

tertia, de Evangelio illius Officii, cum ejus Homilia. In aliis verò Festis Lectiones ordinabuntur sicut alio Tempore ordinantur, quando tres tantum leguntur Lectiones.

8. Si Tempore Paschali, in Festo non habente Evangelium cum Homilia ad Officium Nocturnum, facienda sit Commemoratio de Officio occurrente quod habeat Evangelium cum Homilia, prima Lectio erit de Scriptura, tribus in unam junctis; secunda, de Festo, duabus pariter in unam coactis; tertia de Evangelio & Homilia Officii occurrentis, de quo facienda est Commemoratio.

9. Nulla prorsus esse debet dies in anno, in qua ad Officium Nocturnum non legatur de Scriptura sacra, sive propria, sive occurrente. Si sit Officium novem Lectionum; tres Lectiones primi Nocturni erunt de Scriptura; si sit Officium trium Lectionum, prima & secunda Lectio, aut saltem prima, erunt de Scriptura, juxta regulam supra positam.

10. Initia Librorum sacrae Scripturae nunquam omittuntur; sed si in die in qua ponitur initium Libri, contingat fieri Officium habens Scripturam propriam, ut sunt Officia Annualia, & Solemnia-majora, tunc initium Libri ponitur die sequenti. Quod si contingat etiam in hac die sequenti poni initium alterius Libri, ut accidere interdum potest quando leguntur Prophetæ minores; tunc, si sit Officium novem Lectionum, prima Lectio erit de initio Libri die precedente positi, secunda & tertia Lectio, de initio Libri hoc ipso die

occurrentis, nisi sit Dominica, in cujus Officio Lectiones assignatae in Breviario nunquam mutantur. Itaque si ultimis duobus post Pentecosten Sabbatis celebretur Festum aliquod Annuale aut Solemne-majus, propriam habens Scripturam, initia Michæ & Malachiae quae duobus illis Sabbatis assignantur, legentur die precedenti, saltem pro tertia Lectione; si fortè duae priores sint de alio initio; vel pro secunda, si tertia sit de aliquo Festo occurrente. Si verò sit Officium Semiduplex in quo duae sint Lectiones de Sancto, tunc hæc vice duae Lectiones de Sancto coguntur in unam pro tertia Lectione, ut in prima & secunda Lectione poni possint duo initia Librorum Scripturae, scilicet diei precedentis, & diei praesentis. Cum autem omittuntur Lectiones de Scriptura occurrente propter Festum habens Scripturam propriam, vel propter initium Libri quod in hanc diem translatum fuerit, non resumuntur illae Lectiones omisæ, sed eo anno omittuntur, & tantum resumuntur initia Librorum omisforum.

11. Omnia Festa Annualia, & Solemnia-majora, habent proprias de Scriptura selectas Lectiones; in Solemnibus verò minoribus, & in omnibus aliis Officiis, legitur de Scriptura occurrente.

12. Lectiones primi Nocturni leguntur cum titulo Libri de quo sumuntur (nisi aliter in propriis locis notetur.) Lectiones etiam secundi Nocturni, quando sunt ex aliquo Sermone, Tractatu, Epistolâ, aut alio quovis Libro sanctorum

Patrum, leguntur cum titulo & nomine auctoris, aliàs minimè; & similiter in tertio Nocturno præponitur titulus, & nomen auctoris cujus est Homilia quæ legitur.

13. Ante quamlibet Lectionem, nisi aliter notetur, Lector petit Benedictionem per verba Solemnia, *Jube, domne*, & ita concludit quamlibet, dicens: *Tu autem, Domine, miserere nostris*, & respondetur, *Deo gratias*, præterquam in triduo ante Pascha, ubi tamen in primo Nocturno, loco *Tu autem*, dicitur *Jerusalem, Jerusalem, convertere ad Dominum Deum tuum*, & nihil respondetur. In secundo autem & tertio non dicitur *Tu autem*, nec quidquam aliud; sicut nec in Nocturnis Officii Defunctorum. Eadem clausulâ *Jerusalem*, terminantur omnes Lectiones de Jeremia & Baruch, à Dominica Passionis usque ad Feriam iv. majoris hebdomadæ inclusivè. In Adventu ad Lectiones de Isaia, etiam in Officio de Sanctis, loco *Tu autem*, dicitur, *Hæc dicit Dominus Deus: Convertimini ad me, & salvi eritis*, & sic terminantur, nihil respondendo; aliæ verò Lectiones de Prophetis more solito terminantur.

CAPUT IX.

De Responsoris post Lectiones.

1. **P**ost quamlibet Nocturni Lectionem, & post Capitulum primarum Vesperarum Duplicium majorum, ac etiam à Septuagesima usque ad Pascha in secundis Vesperis Solemniū minorum & suprâ dicitur Responsorium.

2. Sumuntur autem Responsorioria in Officio de Tempore, ex eo loco ubi primò sunt posita, scilicet die quo inchoatur unus ex sacræ Scripturæ Libris; & repetuntur, quandiu de illo Libro legitur.

3. In Officio autem de Sanctis, sumuntur ex Proprio aut ex Communi Sanctorum.

4. In Officio trium Lectionum, cujus Responsorioria ex Officio novem Lectionum sumenda sunt, sumuntur hoc ordine: Feriâ secundâ & quintâ, è I Nocturno; Feriâ tertiâ & sextâ, è II Nocturno; Feriâ quartâ & Sabbato, è III Nocturno.

5. In Feriali Officio (extra Tempus Paschale) Responsorioria sumuntur ex Dominica præcedenti, nisi aliter notetur, aut propria Responsorioria huic Feriæ assignentur. Sumuntur autem alternatim ex primo & secundo Nocturno, hoc ordine: Feriâ secundâ, quartâ & sextâ, è I Nocturno; Feriâ tertiâ, quintâ & Sabbato, (si fiat de Feria) è II Nocturno. Cùm autem Responsorioria propria cuidam Feriæ assignantur, & eâ die dici non possunt, propter Festum occurrens de quo eâ die erat Officium, hæc Responsorioria propria huic Feriæ non resumuntur in alia Feria, sed omittuntur eo anno. Responsorioria verò quæ in aliqua Dominica ponuntur, tandiu resumuntur in Officio, seu Ferialium, seu etiam Dominicarum sequentium, quamdiu alia Responsorioria non assignantur. In Feriali Tempore Paschalis, Responsorioria dicuntur ut ibidem notatur.

6. In Responsoris tres partes distingui solent, quatum prima

Initium, secunda Reclamatio, tertia Versus dicitur. Reclamatio distinguitur ab Initio per Asteriscum *, & semper post Versum integra repetitur.

7. Præterea post Versum & reclamationem additur *Gloria Patri* ad ultimum cujusque Nocturni Responsorium, & ad Responsorium Vesperarum ubi dicitur (præterquam in Officio, Defunctorum, in Compassione Beatæ Mariæ Virginis, & in omni Officio de Tempore à Dominica Passionis ad Pascha:) & post *Gloria Patri* iterum repetitur Reclamatio; vel, si divisionem habeat, ejus ultima pars quæ hæc notulâ † signatur.

8. Circa Responsorium tam Vesperarum quam Officii Nocturni, hæc sunt observanda; In Annualibus quibuscumque ad I. Vesperas post *Gloria Patri*, fit reclamatione ab Asterisco * vel †, & repetitur æ integrum usque ad ψ. & sic ad III. VI. & IX. Officii Nocturni, in Annualibus-majoribus tantum; præterea dicitur in iisdem Annualibus majoribus *Gloria Patri* ad omnia R. sed in duobus prioribus cujusque Nocturni fit tantum reclamatione. In Solemnibus quibuscumque ad I. Vesperas, post *Gloria Patri*. omiſſâ reclamatione repetitur R. integrum usque ad ψ. In Solemnibus minoribus R. ultimum Officii Nocturni repetitur post *Gloria*. usque ad ψ. In Annualibus minoribus & Solemnibus majoribus R. III. VI. & IX. Officii Nocturni resumuntur post *Gloria*. usque ad ψ.

9. In Dominicis, & Duplicibus, in quibus *Te Deum* non dicitur, statim in ultimo Res-

ponsorio, post *Gloria Patri*, omiſſâ, quæ sequi deberet, Reclamatione, resumitur Responsorium usque ad Versum exclusivè.

10. At in Dominicis Passionis & Palmarum, ac in Officio Compassionis, & tridui ante Pascha, in nono Responsorio fit statim Resumptio post Reclamationem quæ Versum sequitur; eo enim tempore non dicitur *Gloria Patri*. In Officio quoque Defunctorum, propter eandem rationem, Responsorium ultimum, *Libera*, repetitur ab Initio post ultimum Versum & ejus Reclamationem.

11. In aliis Feriis, etsi *Te Deum* non dicatur, non resumitur Responsorium ultimum Nocturni, sed Reclamatio tantum.

CAPUT X.

De Canticis Te Deum.

IN omni Festo Simplici & supra, & intrâ quancumque Octavam per annum, ac in Officio de Beata Maria in Sabato, ac per omne Tempus Paschale, post ultimum Responsorium dicto *Gloria Patri* cum ejus Reclamatione vel post Resumptionem, dicitur immediatè *Te Deum*, exceptis Dominicis Adventûs, & à Dominica in Septuagesima usque ad Paschâ; necnon Fests quinque Plagarum Christi, ac aliorum Mysteriorum Passionis quæ Feriis sextis Quadragesimæ celebrantur, & Compassionis Beatæ Mariæ, quorum Officia pro Quadragesimalibus habentur, ac, ipso Tempore Paschali Feriâ secundâ Rogationum.

CAPUT XI.

De Versu Sacerdotali.

Versus Sacerdotalis dicitur à Sacerdote post ultimum Responsorium, vel post *Te Deum* quando dicitur; quem Versum (nisi continuò sequantur Laudes) excipiunt in Feriis majoribus Preces positæ ad Tertiam; aliis verò diebus Collecta tantum, cum *Dominus vobiscum*, vel *Domine, exaudi*, ante & post, & ultimò *Benedicamus*; & sic Officium Noctis terminatur per hunc Versum.

CAPUT XII.

De Collecta, seu Oratione.

1. **O**ratio in Nocturnis, si Laudes iis non jungantur, dicitur post Versum Sacerdotalem: in Laudibus & Vesperis, post Antiphonas ad *Benedictus* & ad *Magnificat*, nisi quando dicendæ sunt Preces quæ dicuntur post Antiphonam; & in fine illarum, Oratio: ad Horas diei, post Versiculum qui Responsorium breve sequitur, nisi dicendæ sint Preces; tunc enim Oratio dicitur post ultimum Versiculum Precum: ad Primam & Completorium, post Preces, nisi aliter notetur.

2. Ad Primam & Completorium, non mutatur Oratio quæ habetur in Psalterio, præterquam in triduo ante Pascha, & die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum. In aliis Horis dicitur Oratio quæ assignatur in Proprio.

3. Oratio præcedentis Dominicæ semper dicitur in Feriali Officio per hebdomadam, quando propria non assignatur.

4. In Quadragesima, Quatuor Temporibus, & Feriis Rogatio-

num, Oratio quæ dicta est in Laudibus, dicitur tantum ad Tertiam, Sextam & Nonam. In Vesperis autem sequentibus, si fiat de Feria, dicitur, vel alia propria, ut in Quadragesima, vel Dominicæ præcedentis, ut in aliis Feriis.

5. Ante Orationem dicitur *Dominus vobiscum*, non tamen ab eo qui solus recitat, nec ab eo qui non est saltem in ordine Diaconatus, nec à Diacono, præsentate Sacerdote, nisi de illius licentia, nec à Monialibus, etiam consecratis; sed ab iis omnibus ejus loco dicitur, *Domine, exaudi*, deinde *Oremus*. In fine Orationis, postquam responsum fuerit, *Amen*, repetitur *Dominus vobiscum*, vel *Domine, exaudi*, postea *Benedicamus*, & respondetur *Deo gratias*, quod semper servatur in fine primæ Orationis, sive unica, sive plures dicantur. Quo lsi plures Orationes dicendæ sint (ratione Commemorationum) ante quamlibet Orationem dicitur Antiphona & Versiculum, deinde *Oremus*, & post ultimam Orationem iterum repetitur *Domine, exaudi*, vel *Dominus vobiscum* & *Benedicamus*, & statim secretò dicitur Versus *Fidelium animæ*, si aliud Officium non sequatur. Ad Primam non dicitur, et si sæpius immediatè non succedit Tertia, si saltem Officium Capituli sequitur: similiter nec post aliam Horam quamcumque cui succiuntur, vel Officium parvum Beatæ Mariæ, vel Officium Defunctorum, vel Psalmi Penitentiales, aut Statio, aut Processio, aut Missa, aut Concio, aut Psalmus, sive Canticum pro Rege, aut pro

aliqua necessitate, aut aliud ejusmodi.

6. Quando Oratio dirigitur ad Patrem, sic concluditur: *Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula seculorum. R. Amen.* Si ad Filium, *Qui vivit & regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia secula, &c.* Si in principio vel serie Orationis fiat mentio Filii, dicitur: *Per eundem Dominum nostrum, &c.* Si in fine Orationis, dicitur: *Qui tecum vivit & regnat in unitate, &c.* Si fiat mentio Spiritus sancti, dicitur: *In unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, &c.* In Orationibus pro Defunctis, nisi aliter notetur, dicitur: *Per eum qui venturus est judicare vivos & mortuos, & seculum per ignem. R. Amen.*

7. Quando plures Orationes dicendæ sunt, prima tantum & ultima dicuntur cum magna conclusione, *Per Dominum nostrum, &c.* vel aliter, ut supra. Intermediæ autem sic concluduntur: *Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.* vel: *Per eundem Christum, &c.* vel: *Qui vivit & regnas Deus. R. Amen.* vel: *Qui tecum vivit & regnat Deus. R. Amen.*

8. Notandum autem quod unicuique Orationi præmittitur *Oremus*, & levis pausa, præterquam in Officio Defunctorum, & in Litaniis, cum plures Orationes dicuntur conjunctim sub uno *Oremus*.

9. In Orationibus & Versiculis in quibus notatur *N.* pronuntiatur nomen baptismale ejus de quo fit mentio.

CAPUT XIII.

De Oratione Dominica, & Salutatione Angelica.

1. **O**ratio Dominica *Pater*, & Salutio Angelica *Ave*, dicuntur secretò ante Horas quaslibet, excepto Completorio, post cujus finem dicuntur. Si Hora jungatur præcedenti Officio, non dicuntur ante ejus initium.

2. Quando Oratio Dominica dicitur cum Precibus, dicitur secretò usque ad *Et ne nos*, quod altà voce profertur. Id quoque observatur in medio cujusque Nocturni, præterquam triduo ante Pascha, quo tempore *Pater* dicitur totum secretò.

3. In fine uniuscujusque Horæ, nisi aliud Officium sequatur, dicto submissiori voce, *Fidelium anima*, dicitur etiam secretò, *Pater noster*.

4. Salutatio Angelica sola dicitur ante Officium parvum Beate Mariæ Virginis, quando non jungitur Officio Canonico.

CAPUT XIV.

De Symbolo Apostolorum, & Symbolo Quicumque.

1. **S**ymbolum Apostolorum *Credo in Deum*, dicitur in integrum secretò post *Ave*, ante Officium Nocturnum, & post finem Completorii.

2. *Symbolum Quicumque*, dicitur ad Primam post Psalmos omnibus Dominicis in quibus Officium fit de Dominica ut in Psalterio, etiam Tempore Paschali, & in Festo Trinitatis, non autem intrà Octavam. In fine illius dicitur *Gloria Patri*, ut in fine Psalmorum.

CAPUT XV.

De Capitulis & Canone.

1. Capitula dicuntur ad Vesperas, Laudes, & alias Horas post Psalmos, & Antiphonas; ad Completorium verò, post Hymnum.

2. Nullum legitur Capitulum ad Laudes Natalis Domini, neque in toto Officio à Vesperis Feriæ quartæ majoris Hebdomadæ inclusivè ad Nonam Sabbati in Albis inclusivè, neque in Officio Defunctorum.

3. Capitula Primæ & Completorii dicuntur semper ut in Psalterio.

4. In Horis omnibus ad Capitulum, quodcumque sit, responderetur *Deo gratias*.

5. Ad Primam, legitur singulis diebus Canon, ut habetur ad calcem Breviarii, nisi alius assignetur in Proprio Sanctorum pro quibusdam Festis: tunc enim Canon qui eâ die occurrit in Proprio de Tempore, omititur. Non dicitur Canon in triduo ante Pascha. Quòd si dimittantur aliquæ Lectiones Scripturæ, ut alius Liber Scripturæ inchoetur, (sicut interdum accidit intrâ Octavam Epiphaniæ) omittuntur etiam Canones notati pro diebus quorum Scriptura dimittitur, & sumuntur Canones relativi Scripturæ quæ tunc incipit.

CAPUT XVI.

De Responsoris brevibus.

1. Responsoris brevia dicuntur post Capitulum ad Horas minores tantum, id est, Primam, Tertiam, Sextam, Nonam & Completorium, præterquam in FERIA quinta in

Cæna Domini usque ad Dominicam in Albis exclusivè, & in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, quibus diebus non dicuntur.

2. Quando fit Officium de Dominica aut FERIA per annum, dicuntur ut habentur in Psalterio; in Adventu autem, Septuagesimâ, Quadragesimâ, Tempore Passionis, & Paschali, quibus Capitula de Psalterio mutantur, mutantur etiam Responsoris brevia, & dicuntur, ut in propriis locis notantur. In Festis, si propria desint, dicuntur ut in Communibus Sanctorum.

3. A Dominica Passionis inclusivè usque ad Pascha, in Responsoris tam brevibus quam prolixis Officii cujuscumque de Tempore, *Gloria Patri*, non dicitur; sed post Versum & ejus Reclamationem repetitur ab initio Responsorium breve usque ad Versum.

4. In Responsorio brevi, *Christe*, ad Primam, *Quæ sedes*, qui dicitur per annum, mutatur aliquando in Officio, sive de Tempore, sive de Sanctis, prout in propriis locis notatur.

5. In omnibus Festis Solemnibus, & Annualibus, (præterquam à Septuagesima ad Pascha,) & à Natali Domini ad Octavam Epiphaniæ, & toto Tempore Paschali & intrâ Octavas Annualium, in fine Responsoriorum brevium Tertiarum, Sextarum & Nonarum, ante Versum dicuntur duo *Alleluia*, quæ etiam post dictum versum pro Reclamatione repetuntur. Responsoris brevia Primæ & Completorii nunquam mutantur; nec *Alleluia*.

iis unquam additur, etiam Tempore Paschali.

remanentibus genuflexis, & ad Altare conversis.

CAPUT XVII.

De Precibus.

1. **P**reces constant aliquot Versiculis, qui sive pluribus, sive paucioribus, pro dierum diversitate, dicuntur ante Orationem, præmissis *Kyrie eleison*, & *Pater noster*.

2. Preces hæc non dicuntur in Semiduplicibus & supra, nec à Vigilia Natalis Domini usque ad Præsentationem ejusdem, nec à Feria quarta majoris Hebdomadæ inclusivè ad Trinitatem, nec intrà quascumque Octavas.

3. Preces Feriales ad Laudes & Horas diei dicuntur in Feriis Adventûs, Quadragesimæ, & IV. Temporum, exceptis IV. Temporibus Pentecostes; ac etiam in Vigiliis, exceptis majoribus, de quibus dictum est Parte I. Cap. VIII. de *Officio Vigiliarum*. Dicuntur etiam ad Vesperas in Feriis Quadragesimæ.

4. Quotiescumque autem ad Laudes & ad Vesperas preces dicuntur, si sit dies junii, dicuntur flexis genibus, similiter ad alias Horas; aliàs flexis genibus non dicuntur.

5. Quando dicuntur Preces flexis genibus, ceteris genua flectentibus, & conversis ad Altare, Celebrans solus genua flectit conversus ad Chorum, & incipit *Kyrie*, & in eodem ritu cetera prosequitur usque ad *Dominus vobiscum*.

6. Ad *ÿ. Dominus vobiscum*, surgit, & elevat vocem, ac pronuntiat Orationem, ceteris usque ad finem Orationis Officii

CAPUT XVIII.

De Suffragiis.

1. **S**uffragia, seu Commemorationes Communes de Beata & de Sanctis, dicuntur in fine Laudum & Vesperarum ab Octava Natalis Domini ad Dominicam Passionis, & à Trinitate ad Adventum exclusivè, in Feriis & aliis Simplicibus, eo modo qui sequitur.

2. Commemoratio de Beata, quæ habetur in Proprio Sanctorum die ij. Januarii, quotidie fit ab eo die (exceptis Festo & Octavâ integrâ Epiphaniæ) usque ad Præsentationem Domini exclusivè, etiam in Duplicibus-majoribus, non autem in Solemnibus quibuscumque ac Annualibus, nec per eorum Octavas. In Simplicibus verò & Feriis ejusdem Temporis alia Suffragia non dicuntur.

3. Commemoratio de Cruce, cum ceteris quæ in Psalterio sequuntur, fit tantum in Feriis à Præsentatione Domini ad Dominicam Passionis, & à Trinitate ad Adventum. A Dominica verò in Albis ad Ascensionem, in Feriis, ac etiam in Festis Simplicibus, fit memoria de Cruce, prout habetur in Proprio de Tempore post Dominicam in Albis; tuncque non fiunt aliæ Commemorationes.

4. Commemoratio de Beata posita in Psalterio, non fit ubi ejus Officium parvum dicitur.

5. Commemoratio de Patrono ac titulari fit post Commemorationem de Beata. Quod si in Ecclesia sub titulo sanctæ Trinitatis, aut alicujus ex Per-

sonis divinis dedicata sic, tunc fit ante Commemorationem Crucis: si autem sub titulo alicujus ex Mysteriis Christi Domini, fit de iis quæ Passionem ejus præcesserunt ante Commemorationem Crucis; post ipsam verò, de iis quæ subsequuta sunt.

6. Si facienda sit Commemoratio alicujus Festi occurrentis, fit ante ipsa Suffragia, etiam ante Commemorationem de Cruce.

CAPUT XIX.

De Officio parvo Beatæ Mariæ, & Antiphonis de eadem in fine Officii.

1. **O**fficium parvum Beatæ Mariæ quando & quomodo dici debeat, habentur Rubricæ propriæ suo loco, in fine Breviarii.

2. Antiphonæ autem de eadem positæ in fine Psalterii post Completorium, variantur pro Temporis diversitate, ut ibidem annotatur.

3. Dicuntur autem tam in

Choro quàm extrà Chorum, & quidem flexis genibus, exceptis Dominicis & Festis Domini à primis Vesperis, & toto Tempore Paschali.

4. Illæ Antiphonæ non dicuntur in triduo ante Pascha.

CAPUT XX.

De Psalmis Pœnitentialibus, & aliis usque ad finem Breviarii.

1. **P**salmi Pœnitentiales dicuntur in Choro Feriâ quartâ Cinerum post Sextam, ac Feriâ quintâ in Cœna Domini post Nonam, ut habetur in Missali.

2. De Officio Defunctorum, & Commendationibus, & Benedictione mensæ, ac Itinerario, habentur suis locis propriæ Rubricæ, circa finem Breviarii.

3. Psalmi autem Graduales, qui indicantur post indicem Psalmorum ad finem Breviarii, dicuntur ad Processionem, triduo Rogationum, eo modo qui in Processionali designatur.

S E R I E S T I T U L O R U M

*Sub quibus ordinantur CANONES Conciliorum
ad calcem Breviarii distributi.*

1. **D**E Adventûs Tempore. De reverentia factis Scripturis debita, & de sacrorum Canonum auctoritate atque observantia: à *Dominica I. Adventûs, ad finem ejusdem hebdomadæ.*
2. De tyrociniis Clericali, Tonsura & Minoribus Ordinibus: à *Dominica II. Adventûs, ad tertiam.*
3. De Jejuniiis Quatuor Temporum, & de Ordinationibus: à *Dominica III. Adventûs, ad quartam; item & in Quatuor Temporibus Septembris.*
4. De functionibus & officiis sex Ordinum inferiorum: à *Dominica IV. Adventûs, usque ad Vigiliam Natalis Domini.*
5. De solemnibus Presbyterorum officio, & partibus muneris eorum ordinarii, ac operis: à *die 26 Decembris, ad Epiphaniam Domini.*
6. De hierarchicis Presbyterorum functionibus Episcoporum auctoritati specialiter subordinatis: à *die 7 Januarii. ad Octavam Epiphaniæ.*
7. De virtutibus Clero necessariis, ac primùm de obedientia erga Superiores præscripta, & unitate in ministerio servanda & insinuanda: à *Dominica I. post Epiphaniam, ad Dominicam tertiam.*
8. De spiritu paupertatis & modestia Ecclesiastica in possessione, usu, vel acquisitione rerum temporalium: à *Dominica III. post Epiphaniam, ad Dominicam sextam.*
9. De castitate, verecundia, & temperantia Clericali: à *Dominica VI. post Epiphaniam, ad Dominicam Quinquagesimam.*
10. De præparatione ad Quadragesimalem penitentiam: à *Dominica Quinquagesimæ, & Feria II. & III. sequentibus.*
11. De Jejunio & observantia Quadragesimali: à *Feria IV. Cinerum, ad Feriam sextam Hebdom. I. Quadragesimæ.*
12. De Sacramento penitentia in genere: à *Feria VI. & Sabbato Quatuor Temporum Quadragesimæ.*
13. De Contritione & Confessione; item de Confessorum officio: à *Dominica II. Quadragesimæ, ad Dominicam quartam.*
14. De Satisfactione & Indulgentiis: à *Dominica IV. Quadragesimæ, ad Dominicam Palmarum.*
15. De annua peccatorum Confessione & Paschali Communionem unicuique adulto præscriptis. De prima Communionem, & requisitis ad sacræ Eucharistiæ perceptionem dispositionibus: à *Dominica Palmarum, ad Sabbatum in Albis inclusivè.*
16. De Sacrificio Missæ à Sacerdotibus ritè celebrando, & de pietate quâ fideles huic

adstare debent : à *Dominica in Albis*, ad *Dominicam quartam post Pascha*.

17. De verbi divini prædicatione : à *Dominica IV. post Pascha*, ad *Dominicam quintam*.

18. De Rogationibus, aliisque Supplicationibus Processionis nomine designatis : à *Dominica V. post Pascha*, ad *Ascensionem Domini*.

19. De Baptismo, ejusque caeremoniis : à *Feria VI. infra Octavam Ascensionis*, ad *Pentecosten*.

20. De Sacramento Confirmationis : per totam *Hebdomadam Pentecostes*.

21. De Festo SS. Trinitatis, & Pueris in ejus ceterorum mysterium fide instituendis : ab ipso die SS. Trinitatis, ad *Feriam quartam sequentem inclusivè*.

22. De Solemnitate Corporis Christi, & latitæ cultu interno & externo ei debito : die *Festo Corporis Christi*, & per *Octavam*.

23. De Sacramentis Viatici & Extremæ-Unionis, & reliquo Sacerdotali ministerio erga infirmos : à *Feria VI. post Octavam Corporis Christi*, ad *Dominicam quartam post Pentecosten*.

24. De Sacramento Matrimonii : à *Dominica IV. post Pentecosten*, ad *Dominicam sextam*.

25. De nominatione & institutione canonica ad Beneficia & dignitates Ecclesiasticas : à *Dominica VI. post Pentecosten*, ad *Dominicam septimam*.

26. De Prælatorum residen-

tia, & Pastoralis sollicitudine : à *Dominica VII. post Pentecosten*, ad *Dominicam octavam*.

27. De Visitatione Episcopali : à *Dominica VIII. post Pentecosten*, ad *Dominicam nonam*.

28. De Conciliis, & de Synodis Diœcesanis : à *Dominica IX. post Pentecosten*, ad *Dominicam decimam*.

29. De Pontificum vita domestica, & de viris Ecclesiasticis quorum operâ utuntur in Diœceseon regimine : *Dominicâ & Hebdomadâ X. post Pentecosten*.

30. De moribus & officiis Canonicorum : *Dominicâ & Hebdomadâ XI. post Pentecosten*.

31. De Officii divini publica celebratione, & privata recitatione : à *Dominicâ XII. post Pentecosten*, ad usque *Dominicam XV.*

32. De Precibus pro Defunctis; de Exequiis & Cœmeteriis : *Dominicâ & Hebdomadâ XV. post Pentecosten*.

33. De ambitione à Clericis fugienda : *Dominica & Hebdomadâ XVI. post Pentecosten*.

34. De Scholis, Seminariis, & Collationibus Ecclesiasticis : *Dominicâ & Hebdomadâ XVII. post Pentecosten*.

35. De iis qui pœnitentiam tantum in extremis vitæ postulant : *Dominicâ & Hebdomadâ XVIII. post Pentecosten*.

36. De Excommunicatione : *Dominicâ & Hebdomadâ XIX. post Pentecosten*.

37. De Ecclesiasticorum conversatione cum laïcis & mulieribus : *Dominicâ & Hebdomadâ XX. post Pentecosten*.

38. De fugienda à Clero avaritia : *Dominicâ & Hebdomadâ XXI. post Pentecosten.*

39. De Potestate Civili & Ecclesiastica , & obsequio ipsis debito : *Dominicâ & Hebdomadâ XXII. post Pentecosten.*

40. De miraculis ; de Sanctorum reliquiis & imaginibus : *Dominicâ & Hebdomadâ XXIII. post Pentecosten.*

41. De Hæreticis : *Dominicâ & Hebdomadâ XXIV. post Pentecosten.*

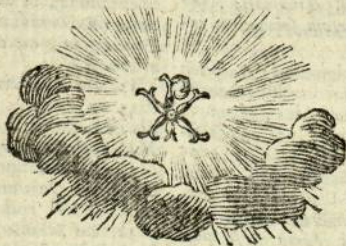
42. De reverentia Ecclesiis aliisque locis sacris debita : *Dominicâ & Hebdomadâ III.*

quæ superfuit post Epiphaniam.

43. De sanctificatione diei Dominicæ , aliarumque Festivitatum : à *Dominicâ IV. quæ superfuit post Epiphaniam , ad Dominicam V.*

44. De operibus caritatis & misericordiæ erga proximum , & domos hospitales pauperum & infirmorum : *Dominicâ & Hebdomadâ VI. quæ superfuit post Epiphaniam.*

In hac serie non comprehenduntur Fæsta & Solemnitates , quæ proprios habent Canones ratione peculiaris ritus , aut disciplinæ prædictis Solemnitatibus congruentis.

IN FESTO PRINCIPALI
 PATRONI PRIMARII
 SEU TITULARIS
 ALICUJUS ECCLESIAE,
 ANNUALE-MAJUS.

¶ Si Officium desit in Breviario, aut non habeatur infra in ordine quorundam Officiorum qua pro certis Festis disposita sunt, vel non sit proprium à DD. Episcopo approbatum, omnia sumentur de Communi tam in Breviario, quàm in presenti Supplemento, servato aliundè ritu Annuali-majori.

IN I. VESPERIS.

Psalmi sumuntur de Feria occurrente.

¶. Post ultimam reclamationem repetitur ab initio usque ad ψ. Duplicatur Antiph. ad Magnificat.

AD COMPLETORIUM, Psalmi & Capitulum de Feria.

AD OFFICIUM NOCT. Psalmi proprii sive ut in Breviario, sive ut in hoc Supplemento designati sunt.

IN I. NOCT. Lectiones dicuntur, prout habentur infra.

IN II. NOCT. si nihil habetur in Breviario de

Sancto cujus sit Officium, tres Lectiones pariter dicuntur ut hinc notantur pro unoquoque Communi. Si verò vel una, vel duae Lectiones in Breviario de illo Sancto habentur, praferentur his qua hinc notantur; quibus proinde locus non erit, nisi quando vel nullae propriae aderunt, vel non sufficient, aut dividi commodè non poterunt; & tunc pro secunda vel tertia sumentur qua prima vel secunda in unoquoque Communi hinc ponuntur.

IN III. NOCT. Lectiones dicuntur ut in Breviario vel Supplemento notantur.

Ad singula Responsoria additur Gloria Patri, & tertium cujusque Nocturni post ultimam reclamationem repetitur ab initio usque ad ψ.

AD LAUDES, Psalmi de Dominica, cum Cantica hinc notato pro unoquoque Communi. Duplicatur Ant. ad Benedictus.

AD HORAS, Psalmi de
Dominica. Non dicitur
Symbolum Quicumque.

C A N O N.

Ex sancto Cælarío Episcopo.
Serm. 280. in Append.
apud August.

IDEO à Sanctis Pátribus
nostris constitutum est
Christiánis & mandatú, ut
in solemnitatibus Sanctórum,
& máximè in Dominicis
diébus ótium habérent, &
à terréno négotio vacárent;
ut paratióres & promptio-
res essent ad divínium cul-
tum, cum non habérent
quod eos indè retardáret
incómodum; relinque-
rentque eo témpore terré-
nam sollicitúdinem, quò
facilius possent Dei intén-
dere voluntátem.

AD VESPERAS, Psalmi
proprii sive in Breviario,
sive in Supplemento desi-
gnati.

AD COMPLETORIUM,
Psalmi & Capitulum de
Dominica.

FESTUM Patroni prima-
rii principale semper habet
Octavam; nisi venerit in
Quadragesima, aut intra
solemnitatem Antiphona-
rum majorum O.

D I E B U S
INTRA OCTAVAM.

Officium fit ritu Semi-
duplici. De Festo Duplici-
minore, & supra, fiet Offi-
cium cum Commemoratione

Octava in utrisque Vesperis & Laudibus (nisi fiat de Festo Annuali aut Solemni-majori Domini.) De semiduplici verò & simplici fiet sola Commemoratio in Officio Nocturno per iij. Lectionem, & in utrisque Vesperis & Laudibus, si sit Semiduplex; si verò sit Simplex, in primis Vesperis & Laudibus tantum.

Omnia ut in die, excep-
tis qua sequuntur.

Psalmi de Feria ad om-
nes Horas.

AD OFFICIUM NOCT.
tres Antiph. v. & ~~REPR.~~
ex uno Nocturno Festi se-
cundum Feriam. Lectio j.
de Scriptura occurrente,
tribus in unam junctis;
ij. & iij. ut habentur infra
pro qualibet die.

AD LAUDES, Psalmi sub
unica Antiphona, 4. de
Laudibus Festi. Canticum
ut in die.

AD PRIMAM, Canon de
Feria.

AD HORAS, in ~~REPR.~~
brevibus adduntur duo Al-
leluia, etiam in Festis
occurrentibus, nisi hac
Octava occurrat à Septua-
gesima ad Cineres.

AD VESPERAS, Psalmi
sub una Antiphona, vel
propria, vel prima de Vef-
peris diei. Omittitur Alle-
luia, cum suo versu.

AD COMPLETORIUM,
ut in die.

DOMINICA
INTRA OCTAVAM.

*Totum Officium fit de
Domin. cum Commemora-
tione Octava in utrisque
Vesperis & Laudibus.*

LECTIONES
INTRA OCTAVAM.
DIE II.

LECTIO ij.

Sermo sancti Basilii Episcopi.

Orat. in 40. Mart.

HI sunt qui acceptam à Deo nostram regionem, quasi turres quædam contra adversariorum incursum munientes, refugium exhibent. Beneficium hoc, fratres dilectissimi, gratiam hanc minime cessantem à Deo obtinemus. Paratum est hic Christianis auxilium. Qui aliquâ præmitur angustia, ad hos confugit; qui rursus lætatur, ad hos recurrit: hic ut à malis liberetur, ille ut duret in rebus lætis. Hæc mulier orans pro filiis auditur, peregrinanti viro reditum incolumem, ægro-tanti verò salutem implorat & obtinet.

LECTIO iij.

O Sanctum Chorum! ô sacrum ordinem! ô cuneum inexpugnabilem! ô communes humani generis custodes! optimi curarum socii, precum ac votorum

invicem suffragatores! legati apud Deum potentissimi! astra mundi, flores Ecclesiarum, vos non terra contexit, sed cælum ex-cépit. Apertæ sunt vobis paradisi portæ, dignum profectò exercitibus Angelorum, Patriarchis, Prophétis & Justis omnibus spectáculum.

DIE III.

LECTIO ij.

Sermo sancti Augustini
Episcopi.

Tract. 1. in C. 2. Ep. Joan.
Joannes quid dixit? Si quis peccaverit, advocatum habemus ad Patrem Jesum Christum justum. Sed dicet aliquis: Ergò Sancti non petunt pro nobis? Ergò Episcopi & Præpositi non petunt pro populo? Sed attendite Scripturas, & videte quia & Præpositi commendant se populo. Nam Apóstolus dicit plebi: Orantes simul & pro nobis. Orat Apóstolus pro plebe, orat plebs pro Apóstolo. Oramus pro vobis, fratres; sed & vos, orate pro nobis. Invicem pro se omnia membra orent: Caput pro omnibus interpellet.

LECTIO iij. *Serm. 280.*

Benedixit Dóminus pu-
fillos cum magnis. Non nobis parùm videatur quòd ejus corporis membra su-

mus, cujus & illi quibus æquiparari non possumus. Quia si unum membrum patitur, compatiuntur omnia membra; ita, cum glorificatur unum membrum, congaudent omnia membra. Gloria capiti, unde consulitur, & superioribus manibus, & infirmis pedibus. Sicut ille unus animam suam pro nobis posuit, ita & imitati sunt Martyres, & animas suas pro fratribus posuerunt. Fructus laboris ergo illorum etiam nos sumus. Miramur eos, miserantur nos. Gratulamur eis, precantur pro nobis.

D I E I V.

LECTIO ij.

Sermo sancti Bernardi
Abbatis.

In Vigil. SS. Petri & Pauli.

TRia sunt quæ in festivitatis Sanctorum vigilantanter considerare debemus: auxilium Sancti, exemplum ejus, confusio- nem nostram. Auxilium ejus; quia qui potens in terra fuit, potentior est in cælis ante faciem Domini Dei sui. Si enim, dum hinc viveret, misertus est peccatoribus, & oravit pro eis; nunc tanto amplius, quando verius agnoscit miserias nostras, orat pro nobis Patrem: quia beata illa patria caritatem ejus non

immutavit, sed augmentavit; neque enim quia impassibilis omnino, ideo & impassibilis factus est.

LECTIO iij.

DEbemus etiam attendere exemplum ejus, quia quamdiu in terris visus est, & cum hominibus conversatus est, non declinavit ad dexteram, neque ad sinistram; sed viam rectam tenuit, donec veniret ad illum qui dicit: Ego sum via, veritas & vita. Intuemini humilitatem operum ejus, auctoritatem verborum ejus; & tunc videbitis quomodo tam verbo quam exemplo luxerit inter homines, qualia nobis vestigia dereliquerit, ut ambulemus per ea, & non erramus in eis. Verè, juxta Prophetam, semita justis recta est, rectus callis justis ad ambulandum.

D I E V.

LECTIO ij.

De Sermone sancti Bernardi
Abbatis.

In Vigil. SS. Petri & Pauli.

Diligentiore intuitu, in festivitatis Sanctorum, confusio- nem nostram inspiciamus; quia homo ille similis nobis fuit passibilis, ex eodem luto formatus, ex quo & nos. Quid ergo est quod non solum difficile, sed & impossibile credimus ut fa-

ciamus ópera quæ fecit? Confundámur, fratres, & contremiscámus. Hómines isti fuérunt qui præcessérunt nos, qui tam mirabiliter processérunt per vias vitæ, ut vix eos hómines fuisse credámus. Sic ergo & gaudere, & confundi debémus: gaudere, quia patrónos præmisimus; confundi, quia eos imitari non póssumus.

LECTIO iij.

ITa semper gáudium nostrum in hac valle lacrymarum, lacrymarum pane condiri debet; ut semper non solùm extrémá, sed & primá gáudii luctus occupet; quia etsi magna est gaudiórum matéria, sed máxima est dolórum. Verè nobis rubor confusiónis sunt, quos vix audeámus respicere, ne dicam, imitari. Orémus ergò eos, ut ipsi propítium nobis reddant amicum suum, júdicem nostrum, qui est Deus benedictus in sècula. Amen.

DIE VI.

LECTIO ij.

De Sermóne sancti Bernardi Abbátis.

In Fest. om. SS. Serm. 2. §. 1.

ERit, præstante Dómino, triplex sermónis (de Sanctórum felicitate) utilitas, quatenus ágnitá, vel ex parte áliqua, felici retributióne Sanctórum, abua-

dantióri deinceps sollicitúdine ipsórum inhærere vestigiis, ac ferventióri desiderio ad eórum suspiráre confortia, propensióri quoque devotióne eorundem nos commendáre patrocíniis studeámus. Fidélis quippe sermo, & omni acceptiúne dignus; ut quos solemni veneratióne proféquimur, étiam simili conversatióne sequámur. Quos beatíssimos prædicámus, ad eórum beatitúdinem totá aviditate curámus: quorum delectámur præconiis, sublevémur eórum patrocíniis.

LECTIO iij.

NEc sanè parùm fructuósa invenitur memória festiva Sanctórum, languórem, repórem, erroremque depellens: cum eórum intercessiúne juvètur infirmitas nostra, consideratióne beatitúdinis excitètur negligentia nostra, ignorantia quoque nostra ipsórum erudiatur exemplis.

DIE VII.

LECTIO ij.

De Sermóne sancti Cæsárii Epíscopi.

Serm. 239. in App. ap. Aug.

QUando festivitátes colimus, fratres caríssimi, diligenter debémus attendere, & totis víribus laborare, ut quod visibíliter colitur, in nobis invisibíliter compleáture. Qui nec casti-

tatem custódit in corpore, nec puritatem tenet in mente, quoties sanctæ solemnitates adveniunt, in corpore videtur habere gaudium, in corde non celebrat nisi luctum. Quale enim gaudium potest habere, in cujus anima multis vitiis occupata magis diabolus probatur habitare quam Christus? Nos verò, fratres carissimi, etiamsi nobis aliqua, ut solet fieri, peccata subrepunt, quantum possumus, cum Dei adiutorio laboremus, jejuniis, vigiliis, orationibus, eleemosynis mundare sordida; ut veniens Dominus in nobis, nihil inveniat quod oculos suæ majestatis offendat.

LECTIO iij. Serm. 265.

Filios & omnes familias vestras admonete, fratres, semper ut castè & justè ac salubriter vivant: nec solum eos verbis, sed etiam exemplis ad bona opera provocate. Ante omnia ubicumque fueritis, sive in domo, sive in itinere, sive in convivio, sive in confessu, verba turpia & luxuriosa nolite ex ore vestro proferre; sed magis vicinos & proximos vestros jugiter admonete, ut semper quod bonum est & honestum, loqui studeant; ne fortè detrahendo, malè loquendo, & in sanctis festivitatibus choros ducendo, cantica luxuriosa & turpia

proferendo, de lingua sua unde debuérant Deum laudare, inde sibi vulnere videantur infligere. Isti enim infelices & miseri homines, qui balationes & saltationes ante ipsas Basilicas Sanctorum exercere nec metuunt, nec erubescunt, etsi Christiani ad Ecclesiam venerint, pagani de Ecclesia revertuntur; quia ista consuetudo balandi de paganorum observazione remansit.

VESPERÆ de die Octava ut in I. Vesperis Festi, servato ritu Duplicimajori.

OCTAVA PATRONI,
SEU TITULARIS.
DUPLEX-MAJUS.

Omnia ut in die Festi, servato ritu Duplicimajori. Psalmi de Feria ad omnes Horas.

IN I. NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II. NOCTURNO.

LECTIO iv.

Sermo sancti Bernardi Abbatis.

Serm. 5. de omnib. Sanctis.

Non tantummodo societatis, sed etiam felicitas nobis est optanda Sanctorum, ut quorum desideramus presentiam, gloriam quoque ferventissimis studiis ambiamus. Ne-

que enim perniciosâ hæc ambitio, aut illius affectatio gloriæ ullatenus periculosa est. Sanè ut eam nobis sperare liceat, & ad tantam beatitudinem adspirare, summòperè nobis desideranda sunt suffragia quoque Sanctorum: ut quod possibilitas nostra non obtinet, eorum nobis intercessione donetur. Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei. Nostis ipsi periculum nostrum, nostis figmentum nostrum: nostis ignorantiam nostram, & dolos adversariorum: nostis eorum impetus, & nostram fragilitatem. Vobis enim loquor, qui in eadem tentatione fuistis: qui eodem superastis conflictus, eodem laqueos evasistis; qui didicistis ex his, quæ passi estis, compassionem.

LECTIO v.

ET si de Angelis mihi arbitror præsumendum ob spiritalis substantiæ & rationalis formæ similitudinem; ampliòri tamen fiduciâ ad eos mihi reor vertendum, quos habere me noverim & in ipsa humanitate consortes, ut oporteat eos familiarius & specialius misereri ossi de ossibus suis, & carni de carne sua. Denique transeuntes ex hoc mundo ad Patrem, sancta nobis pignora reliquerunt. Apud nos siquidem corpora eorum

in pace sepulta sunt, quorum nomina vivent in sæculum, id est quorum nunquam gloria sepelitur. Absit, absit à vobis, animæ Sanctæ, Ægyptia illa crudelitas pincernæ Pharaonis, qui in gradum pristinum restitutus, statim oblitus est Joseph sancti, qui in carcere tenebatur. Non enim erant unius capitis membra, nec aliqua pars fideli cum infideli, aut ulla societas Israelitæ ad Ægyptium, non plus quàm luci ad tenebras.

LECTIO vj.

NOs quoque si non sumus ipsius capitis membra, cujus & Sancti, undè eis tam solèmnibus votis, & tanto gratulamur affectu? Ceterum qui dixit: Si glorificatur unum membrum, congaudent omnia membra: hoc quoque nihilominus ait: Quod si patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra. Hæc igitur nostra & eorum cohærentia est, ut nos congratulemur eis, ipsi compatiantur nobis: nos devotâ moderatiõne regnemus in eis, ipsi in nobis, & pro nobis militent piâ interventione. Nec est quod de eorum pia ergà nos sollicitudine dubitemus, quando quidem non consummandi sine nobis, expectant nos usque dum retribuatur nobis: ut videlicet

in novissimo die magno festivitatis omnia simul in virum perfectum cum suo tam excelso capite membra concurrant, & laudetur cum hereditate sua Jesus Christus Dominus noster, qui est super omnia benedictus, & laudabilis, & gloriosus in secula. Amen.

IN III. NOCTURNO.

Lectiones ut infra in quolibet Communi.

FESTUM *primarium S. Institutoris in proprio Ordine, sicut & Festa Sanctorum qui in aliquibus Congregationibus quasi Patroni habentur, celebrabuntur ritu Solemni-majori, cum Octava, intra quam fiet de Semiduplicibus, si occurrant, cum Commemoratione Octave.*

AD NOCTURNUM.

Due prime Lectiones erunt de Scriptura occurrente, tertia tantum de Octava; nisi occurrat Festum Simplex: tunc enim ij. Lectio erit de Octava; iij. de Simplici occurrente.

DE DOMINICA, *intra Octavam occurrente fiet Officium ut in Psalterio, cum Commemoratione Octava in utrisque Vesperis & Laudibus.*

FESTA *secundaria Patroni primarii celebrantur ritu Duplici-majori, nec habent Octavam.*

¶ **SI** *Festum Patroni eveniat Tempore Paschali, servabitur ritus proprius hujus Temporis. In Festo & in die Octava Antiphona ad Officium Nocturnum sumuntur de III. Nocturno. Prima Lectio erit qua, extra Tempus Paschale, prima in primo Nocturno praescribitur: pro secunda (si nulla de sancto Patrono Lectio in Breviario habetur,) sumetur similiter prima qua in secundo Nocturno hic assignatur: tertia similiter erit prima ex tertio Nocturno.*

IN DIE OCTAVA.

Lectio j. de Scriptura occurrente, dua alia qua prima & secunda supra assignata sunt. Reliqua ut supra.

OFFICIA ET SUPPLEMENTA FESTORUM

Quorundam præcipuorum quæ in Ecclesiis Diocesis
Ritu Annuali aut Solemni-majori celebrari possunt.

IN FESTO SS. TRINITATIS,
IN ECCLESIIS SUB SS. TRINITATIS
INVOCATIONE DEDICATIS.
ANNUALE-MAJUS.

*Omnia ut in Breviario,
adhibito Ritu Annuali-ma-
jori ad R. I. Vesperarum &
ad III. Responsorium cu-
jusque Nocturni.*

DIEBUS
INTRA OCTAVAM.

*Totum Officium ordina-
tur juxta Rubricam supra
positam.*

FERIA SECUNDA.
DE OCTAVA.

*LECTIO j. de Scriptura
occurrente.*

LECTIO ij.

Sermo sancti Augustini
Episcopi.

Serm. 71. de verbis Evang.
Nollis, Carissimi, in
illa invisibili & incor-
ruptibili Trinitate, quam

fides nostra & Catholica
Ecclesia tenet & prædicat,
Deum Patrem non Spiri-
tus-sancti Patrem esse, sed
Filii; & Deum Filium non
Spiritus-sancti Filium esse,
sed Patris; Deum autem
Spiritus-sanctum non so-
lius Patris, aut solius esse
Filii Spiritum, sed Patris
& Filii. Et hanc Trinita-
tem, quamvis servatâ sin-
gularum proprietate &
substantiâ Personarum; ta-
men propter ipsam indi-
viduam & inseparabilem
æternitatis, veritatis, bo-
nitatis essentiam vel natu-
ram, non esse tres deos,
sed unum Deum. Ac per
hoc pro captu nostro,
quantum ista per speculum
& in ænigmate, præsertim
talibus, quales adhuc su-
mus, videre conceditur,
insinuatur nobis in Patre

auctóritas, in Filio nativitas, in Spírítu-sancto Patris, Filiique commúnitas, in tribus æqualitas.

LECTIO iij.

QUod ergo commúne est Patri & Filio, per hoc nos voluerunt habere communionem & inter nos, & secum, & per illud donum nos colligere in unum quod ambo habent unum, hoc est, per Spírítu-sanctum Deum & donum Dei. In hoc enim reconciliámur djvinitáti, eáque delectámur. Nam quid nobis prodesset quidquid boni nossémus, nisi étiam diligerémus? Sicut autem veritate discimus, ita caritate diligimus; ut & plénius cognoscámus, & beáti cógno perfruámur. Caritas porro diffusa est in cordibus nostris per Spírítu-sanctum, qui datus est nobis. Et quia peccátis alienabámur à possessióne verórum bonórum, Caritas coóperit multitudinem peccatórum. Est ergo Pater Filio veritati origo vera, & Filius de veráci Patre orta veritas, & Spírítu-sanctus à Patre bono & Filio bono effúsa bónitas: ómnium est autem non impar divinitas, nec separabilis únitas. Tu autem, Dómine, miserere nostrí.

R. Deo grátias.

FERIA TERTIA.*LECTIO ij.*

Sermo sancti Gregórii Nazianzéní.

Tract. de Fide. Orat. 49.

QUIS Catholicórum ignórat Patrem verè esse Patrem, Filium verè Filium, & Spírítu-sanctum verè esse Spírítu-sanctum? Sicut ipse Dóminus ad Apóstolos suos dicit: Euntes, baptizáte omnes gentes in nómine Patris, & Filii, & Spírítu-sancti. Hæc est perfecta Trinitas in unitate consistens, quam scilicet unius substantiæ profitémur. Non enim nos secundum cóporum conditionem, divisiónem in Deo fácimus; sed secundum divinx nature poténtiam, quæ in materia non est; & nóminum personas verè constare credimus; & unitatem divinitatis esse testámur.

LECTIO iij.

NEC extensionem partis alicújus ex parte, ut quidam putaverunt, Dei Filium dicimus: nec verbum sine re, velut sonum vocis accípimus; sed tria nómina, & tres personas unius esse esséntiæ, unius majestátis atque poténtiæ credimus. Et idéo unum Deum confitemur; quia únitas majestátis, plúrium vocábulo deos próhibet appellári.

appellari. Dénique Patrem & Filium cathólicè nominamus; duos autem deos dicere, nec póssumus, nec debémus. Non quòd Filius Dei Deus non sit; imò verus Deus de Deo vero: sed quia non aliundè, quàm de ipso uno Patre, Dei Filium nóvimus, perindè unum Deum dicimus. Hoc enim Prophète, hoc Apóstoli tradiderunt; hoc ipse Dóminus dócuit, cum dicit: Ego & Pater unum sumus. Unum ad unitatem Divinitatis, ut dixi, refert: Sumus autem, Personis assignat.

VESP. de die Octava qua propter Solemnitatem Corporis Christi anticipatur in Feriam sequentem. Omnia ut in I. Vesperis Festi.

FERIA QUARTA.
Octava
SS. TRINITATIS.
DUPLEX-MAJUS.

Omnia ut in die, servato ritu Duplici-majori.

Psalmi de Feria ad omnes Horas.

IN I. NOCTURNO.

LECT. de Script. occur.

IN II. NOCTURNO.

LECTIO IV.

Sermo sancti Augustini,
Episcopi.

Epist. 170. aliàs 66.

SI Patri, & Filio & Spiritui-Sancto latría debetur & exhibetur à nobis, de qua dictum est:

APPA.

Dóminum Deum tuum adorabis, & soli illi servies: procul dábio Dóminus Deus noster, cui soli per latríam servire debémus, non est Pater solus, nec Filius solus, nec solus Spíritus-sanctus: sed ipsa Trínitas unus Deus solus, Pater, & Filius & Spíritus-sanctus: non ut Pater sit ipse qui Filius, vel Spíritus-sanctus ipse sit aut Pater, aut Filius, cum sit in illa Trínitate Pater Filii, & Filius Patris solius; Spíritus autem sanctus & Patris & Filii sit Spíritus: Sed propter unam eandemque naturam atque inseparabilem vitam, ipsa Trínitas, quantum ab hómine potest, fide præcedente intelligitur unus Dóminus Deus noster, de quo dictum est: Dóminum Deum tuum adorabis, & illi soli servies.

LECTIO V.

NON enim sic ex Deo Patre unigénitus Filius, quemádmodum ex illo est universa creatúra, quam ex nihilo creávit. Hunc quippe de sua substantia génuit, non ex nihilo fecit: nec cum ex tempore génuit, per quem cuncta tempora condidit. Quóniam sicut flamma splendorem quem gignit, tempore non præcedit; ita Pater nunquam sine Filio fuit. Ipse est quippe sapientia Dei Patris, de qua

D

scriptum est ; splendor est enim lucis æternæ. Luci ergo cujus candor est , id est , Deo Patri sine dubio coæterna est. Et ideò non sicut in principio fecit Deus cælum & terram , ita in principio fecit Verbum , sed in principio erat Verbum. Spiritus quoque sanctus non sicut creatura ex nihilo est factus ; sed sic à Patre Filioque procedit ut nec à Filio , nec à Patre sit factus.

LECTIO vj.

HÆc Trinitas unius est ejusdemque naturæ atque substantiæ ; non minor in singulis quam in omnibus , nec major in omnibus quam in singulis ; sed tanta in solo Patre , vel in solo Filio , quanta in Patre simul & Filio , & tanta in solo Spiritu-sancto , quanta simul in Patre & Filio & Spiritu-sancto. Neque enim Pater , ut haberet Filium de seipso , minuit seipsum ; sed ita genuit de se alterum se , ut totus maneret in se , & esset in Filio tantus , quantus & solus. Similiter & Spiritus-sanctus integer de integro , non præcedit unde procedit , sed tantus cum illo , quantus ex illo , nec minuit eum procedendo , nec auget hærendo. Et hæc omnia nec confusè unum sunt , nec distinctè tria sunt ; sed cum sint unum , tria sunt ; & cum sint tria , unum sunt.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

LECTIO sancti Evangelii secundum Matthæam.

Cap. 28.

IN illo tempore ; dixit Jesus Discipulis suis : Data est mihi omnis potestas in cælo , & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes , baptizantes eos in nomine Patris , & Filii , & Spiritus - Sancti. Et reliqua.

Homilia sancti Athanasii Episcopi.

Epist. I. ad Serapionem.

HAud abs re fuerit veterem traditionem , doctrinamque , ac fidem catholice Ecclesie investigare , quam scilicet Dominus tradidit , Apostoli prædicavere , & Patres servavere. In ea enim Ecclesia fundata est , à qua si quis exciderit ; is nec esse , nec amplius dici Christianus ulla ratione poterit. Itaque Trinitas Sancta & perfecta est , quæ in Patre & Filio & Spiritu-Sancto agnoscitur , nihilque alienum , vel extrinsecus admixtum habet , neque ex creatore , & re creata constat , sed tota creandi & efficiendi vi prædita est : sibi quoque similis , & individua est natura unaque ejus est efficacia & actio. Nam Pater per Verbum in Spiritu-Sancto omnia facit , eoque modo Sanctæ Trinitatis unitas servatur.

LECTIO viij.

ITa unus Deus in Ecclesia prædicator, qui est super omnia, & per omnia, & in omnibus super omnia quidem ut Pater, ut principium & fons: per omnia verò, nempe Verbum: in omnibus denique in Spiritu sancto. Porro Trinitas non nomine tenus, & solà verborum specie est Trinitas, sed verè & reipsa existit Trinitas. Nam sicuti verè est Pater, ita & verè est ejus Verbum, quod & ipsum super omnia est Deus. Nec item Spiritus-sanctus non existit; sed utique verè est, & existit.

LECTIO ix.

Nec his minùs aliquid sentit Catholica Ecclesia, ne hodiernos Ju-

daos Caiphæ haud absimiles & Sabellium sequatur; nec his item plus aliquid comminiscitur, ne in multitudinem deorum gentilium devolvatur. Sed ut hanc esse fidem Ecclesiæ intèlligant, eos discere operæ præcium est, quoniam modo Dominus mittens Apóstolos, iisdem præcepit ut istud fundamentum in Ecclesia jacerent: Eantes, inquit, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus-sancti. Profecti verò Apóstoli, ita sine dubio docuerunt, atque hæc ipsa prædicatio in universam Ecclesiam quæ sub cælo est, permanavit.

Officium terminatur ad Nonam.

FERIA SEXTA.
 INTRA HEBDOMADAM PASSIONIS.
 INFESTO
 COMPASSIONIS B. M. VIRGINIS.

¶ Si alicubi celebretur ritu solemniori, Officium fiet ut in Breviario, addendo ea qua sequuntur.

IN I. VESPERIS.

Omittitur Glória Patri, in R. & ejus loco repetitur R. ab initio, usque ad V. Duplicatur Ant. ad Magnificat.

AD COMPLETORIUM.

Ant. 4. A. Póluit me Dóminus desolatam, tota die mœróre confectam. Thren. 1.

HYMNUS, VIRGINEIS.

Ad Nunc dimittis.

Ant. 3. c. Qui induxit mala, ipse rursùm addicet sempiternam jucunditatem. Baruch. 4.

IN I. NOCTURNO.

Pf. 12. Usquequò, Dómine. 52.

Pf. 27. Ad te, Dómine, clamábo. 5.

Pf. 29. Exaltábo te, Dómine. 5.

LECTIO j.

Ex libro Threnórum.
 Cap. 1.

Vide, Dómine, quóniam tribulor; conturbatus est venter meus, subversum est cor meum in memetipsa, quóniam amaritudine plena sum. Foris interficit gladius, & domi mors similis est. Audiérunt quia ingemisco ego, & non est qui consolétur me. Omnes inimici mei audiérunt malum meum, lætati sunt, quóniam tu fecisti. Adduxisti diem consolatiónis; & fient similes meí. Jerúsalem, Jerúsalem, convertere ad Dóminum Deum tuum.

LECTIO ij. cap. 3.

ERadicationem & abjectionem posuisti me in médio populórum. Aperuerunt super nos os suum omnes inimici. Formído & láqueus: facta est nobis vaticinatio & contritio. Divisiones aquarum deduxit

Oculus meus, in contritione filiae populi mei. Oculus meus afflictus est, nec tacuit, eo quod non esset requies, donec respiceret & videret Dominus. Jerusalem.

LECTIO iij.

Inundaverunt aquae super caput meum: dixi, perii. Invocaui nomen tuum, Domine, de lacu novissimo, vocem meam audisti: ne avertas aurem tuam a singultu meo, & clamoribus. Appropinquasti in die, quando invocaui te: dixisti, ne timeas. Judicasti, Domine, causam animae meae, Redemptor vitae meae. Jerusalem.

Loco Gloria Patri. repetitur R. Deducant. usque ad ψ.

IN II. NOCTURNO.

Pf. 45. Deus noster refugium. 110.

Pf. 56. Miserere mei, Deus, quoniam. 100.

Pf. 55. Miserere mei, Deus, miserere. 106.

Repetitur 3.um R. usque ad ψ.

IN III. NOCTURNO.

Pf. 60. Exaudi, Deus, deprecationem. 87.

Pf. 61. Nonne Deo subjecta erit. 102.

Pf. 63. Exaudi, Deus, orationem meam cum deprecor. 103.

AD LAUDES.

Psalmi de Dominica, cum Cantico ut in Breviario.

Duplicatur Ant. ad Benedictus.

AD HORAS.

Psalmi de Dominica.

AD VESPERAS.

Psalmi de Officio parvo.

Ante Hymnum dicitur R. ix. Officii Nocturni, quod loco Gloria Patri. repetitur ab initio.

Duplic. Ant. ad Magnificat.

AD COMPLETORIUM.

Psalmi de Dominica.

DIE XVIII JANUARIIL.
 IN FESTO
 PONTIFICATÛS SEU CATHEDRÆ
 SANCTI PETRI,
 QUA ANTIOCHIÆ PRIMUM SEDIT,
 DEINDE ROMÆ.

Si hoc Festum alicubi celebretur ritu Annuali, ad ea quæ habentur in Breviario addentur quæ sequuntur.

IN I. VESPERIS.

Psalmi de Feria.

Post Capitulum r. Locutus es. de Communi Pontificum; ritu Annuali. Duplicatur Ant. ad Magnificat.

AD COMPLETORIUM.

Antiph. de Communi Pontificum.

AD OFFICIUM NOCT.

Invitatorium & Hymnus, ut in Breviario. Psalmi de Communi Pontificum, ut infra.

IN I. NOCTURNO.

Antiph. V. & RRR. de Communi Pontificum.

LECTIO j.

De libro Levitici. cap. 8.

Locutus est Dominus ad Moysen dicens: Tolle Aaron cum filiis suis, vestes eorum,

& unctiõnis oleum, vitulum pro peccato, duos arietes, canistrum cum azimis; & congregabis omnem cœtum ad ostium tabernaculi. Fecit Moyses ut Dominus imperaverat. Congregatæque omni turbæ ante fores tabernaculi ait: iste est sermo quem iussit Dominus fieri. Statinque obtulit Aaron & filios ejus. Cùmque lavisset eos, vestivit Pontificem subuculâ lineâ, accingens eum balteo, & induens eum tunicâ hyacinthinâ & desuper humerale imposuit, quod astringens cingulo, aptavit Rationali, in quo erat Doctrina & Veritas. Cidarî quoque textit caput; & super eam, contra frontem, posuit laminam auream consecratam in sanctificatione, sicut præceperat ei Dominus. Tulit & unctiõnis oleum, quo linivit tabernaculum cum omni suppellectili sua. Cùmque

sanctificans aspersisset altare septem vicibus, unxit illud, & omnia vasa ejus, labrumque cum basi sua sanctificavit oleo. Quod fundens super caput Aaron unxit eum & consecravit.

LECTIO ij.

De Libro Numeri. c. 16.

CORE filius Isaac filii Caath, filii Levi, & Dathan atque Abiron filii Eliab, Hon quoque filius Pheleth de filiis Ruben, surrexerunt contra Moysem, aliique filiorum Israel ducenti quinquaginta viri proceres Synagogæ, & qui tempore concilii per nomina vocabantur. Cumque steterint adversum Moysem & Aaron, dixerunt: sufficiat vobis quia omnis multitudo Sanctorum est, & in ipsis est Dominus: cur elevamini super populum Domini? Quod cum audisset Moyses, cecidit pronus in faciem: locutusque ad Core & ad omnem multitudinem; Manè inquit, notum faciet Dominus qui ad se pertineant, & Sanctos applicabit sibi; & quos elegerit, appropinquabunt ei.

LECTIO iij. cap. 17.

De Libro Deuteronomii.

SI difficile & ambiguum Sapud te iudicium esse perspexeris inter sanguinem & sanguinem, causam & causam, lepram &

lepram: & iudicium intra portas tuas videris verba variari; surge & ascende ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus. Veniesque ad Sacerdotes Levitici generis, & ad iudicem qui fuerit illo tempore; quæresque ab eis, qui indicabunt tibi iudicii veritatem. Et facies quodcumque dixerint qui præ sunt loco quem elegerit Dominus, & docuerint te juxta legem ejus; sequerisque sententiam eorum, nec declinabis ad dexteram neque ad sinistram. Qui autem superbierit, nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat Domino Deo tuo, & decreto iudicis, morietur homo ille, & auferes malum de Israel; cunctusque populus audiens timebit, ut nullus deinceps intumescat superbiâ.

IN II. NOCTURNO.

Antiph. V. & R. R. de Communi Pontificum. Lektionen ut in Breviario, ex duabus fiunt tres, hoc modo.

Prima desinit ad hæc verba: Roma didicisset. Secunda sic incipit: Hic conculcanda. & desinit ad hoc verbum sequentis: ingrederis. Tertia, Jam populos. usque ad finem.

IN III. NOCTURNO.

Antiph. & V. ut in Breviario.

Lectioes & RR. ut hic notantur.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum.

Cap. 16.

IN illo tempore : Venit Iesus in partes Cæsareæ Philippi & interrogabat, Discipulos suos dicens : Quem dicunt homines esse filium hominis ? Et reliqua.

Homilia sancti Hilarii, Episcopi.

Comment. in Matth. c. 16.

CHristus à discipulis requirit quem se homines esse dicerent ; & adjecit, Filium hominis. Hæc enim confessionis tenenda ratio est, ut sicut Dei Filium, ita & Filium hominis meminérimus : quia alterum sine altero nihil spei tribuit ad salutem. Editis itaque quæ diversæ de eo erant hominum opinionibus, quid de se ipsi sentiant quærit. Petrus respondit : Tu es Christus Filius Dei vivi. Sed Petrus conditionem propositionis expenderat. Dominus enim dixerat : Quem me homines esse dicunt ? Filium hominis ? Et certè filium hominis contemplatio corporis præferèbat. Sed addendo, quem me esse dicunt ? Significavit præter id quod in se videbatur, esse aliud sentiendum : erat enim hominis filius.

RR. Quem dicunt. ut in Breviario, cum Glória.

LECTIO viij.

QUOD igitur de se opinandi iudicium desiderabat ? Non illud arbitramur, quod de se ipse confessus est : sed occultum erat de quo quærebatur, in quod se credentium fides debèbat extendere. Et dignum planè confessio Petri præmium consecuta est, quia Dei filium vidisset. Beatus hic est, qui ultra humanos oculos & intendisse & vidisse laudatus est : non id quod ex carne & sanguine erat contuens, sed Dei Filium cœlestis Patris revelatione conspiciens ; dignusque iudicatus, qui quod in Christo Dei esset, primus agnosceret.

RR. Tibi dabo. ut in Breviario, cum Glória.

LECTIO in.

O In nuncupatione novi nominis felix Ecclesiæ fundamentum, dignaque ædificatione illius petra, quæ infernas leges, & tartari portas, & omnia mortis claustra dissolveret ! ô beatus cœli janitor, cujus arbitrio claves æterni aditus traduntur, cujus terrestris iudicium, præiudicata auctoritas sit in cœlo : ut quæ in terris aut ligata sint, aut soluta, statim ejusdem conditionem obtineant & in cœlo !

R. Dixit Dóminus. *ut in Breviario & repetitur post reclamationem.*

AD LAUDES.

Psalmi de Dominicâ, Canticum de Communi Pontificum. Duplicatur Ant. ad Benedictus.

AD HORAS.

Doxologia.

SUPREME Christe, Pón-
tifex

Jugis tibi sit glória,
Cum Patre cumque Spirítu;
In sempiterna sécula.

Amen.

Psalmi de Dominicâ,

In R. br. V. Qui es Caput Córporis Ecclésiæ. Coloss. 1.

AD PRIMAM.

CANON.

Ex Concílio Románo
primo.

Ann. 494. Decreto de apocryphis scripturis.

QUAMVIS universæ per orbem Ecclésiæ unus thalamus Christi sit, sancta tamen Romána Cathólica & Apostólica Ecclésiá. . . Evangélicâ voce Dómini & Salvatoris nostri primátum obtinuit: Tu es Petrus, (inquietis) & super hanc petram adificábo Ecclésiám

meam, & portæ inferi non prævalébunt advérsus eam & tibi dabo claves regni cœlorum. . . Est ergo prima Petri Apóstoli sedes Romána Ecclésiá, non habens máculam neque rugam, nec áliquid hujúsimodi. Secúnda autem sedes apud Alexándriam beáti Petri nómine à Marco. . . consecrata est. . . Tértia verò sedes apud Anthiochiám ejúsdem beatíssimi Petri Apóstoli nómine habétur honorábilis, eò quòd illic priúsqvam Romam venisset habitávit, & illic primùm nomen Christianórum novellæ gentis exortum est.

AD II. VESPERAS.

Psalmi de Communi Pontificum.

Ante Hymnum Allelúia, allelúia.

V. Státuit ei Dóminus testamentum æternum: Coróna áurea super mitram ejus expressa signo sanctitatis, & glóriá honoris. Allelúia. Eccl. 45.

Diebus intrâ Octavam, servantur Rubrica superiùs posita pro Octava.

Lectiões sumentur tum de Communi Patronorum, tum de Communi Pontific.

DIE XXV.
IN CONVERSIONE
SANCTI PAULI,
APOSTOLI.

¶ *Si hoc Festum celebretur ritu Annuali, omnia ut in Breviario, exceptis qua sequuntur.*

AD COMPLETORIUM.

Ant. 1. g. Adimplévit Dóminus propitiatióem suam in illo, & ostendit ei viam æquitátis. Eccl. 18.

Doxologia, UNI sit & trino Deo. ut in Hymno Vesperarum.

Ad Nunc dimittis.

Ant. 4. A. Confitébor tibi, Dómine, in géntibus; & nómini tuo cantábo. 2. Reg. 22.

AD OFFICIUM NOCT.

Psalmi ut infrà in Comuni Apolostrorum.

IN I. NOCTURNO.

Sumentur Lectiones de Actibus Apostolorum, in Breviario posite pro II. Nocturno.

IN II. NOCTURNO.

LECTIO IV.

Sermo sancti Bernardi Abbátis.

Serm. in Conv. S. Pauli. n. 1.

Meritò quidem dilectíssimi, conversio doctóris géntium ab universitate

géntium festivis gáudiis hodie celebrátur. . . . Quis despéret ultrà pro magnitudine cujúslibet criminis, quandóquidem Saulum audiatur adhuc spirantem minarum & cædis in discipulos Dómini, subitò factum vas electiónis, Quis dicat iniquitátis pondere pressus: assurgere jam ad stúdia meliõra non váleo: quando in ipso itinere, quo sanguinem sitiens, Christianum, dirum toto pectore virus efflábatur, persecútor crudelíssimus in fidelíssimum repente mutátus est prædicatórem? Magníficè síquidem in hac una conversióne & misericórdiæ magnitúdo, & effícacia grátie commendátur.

LECTIO V. n. 6.

Domine quid me vis fácere? ô Verbum breve, sed plenum, sed vivum & effícax, sed dignum omni acceptióne! Quàm pauci inveniuntur in hac perfectæ obediéntiæ forma, qui suam ita abjécerint voluntátem, ut ne ipsum quidem cor próprium há-

beant, ut non quid ipsi sed quid Dominus velit, omni horâ requirant... Sic profectò, sic multòrum usque hodie pusillanimitas & perversitas exigit; ut ab eis quæri oporteat: Quid vis ut faciam tibi? non ipsi quarant: Domine quid me vis facere? Considerare necesse habent ministri & vicarii Christi, quid sibi præcipi velint; non ipsi considerant quæ voluntas sit præceptoris.

LECTIO vj. n. 7.

ET Dominus ad illum: Surge & ingredere civitatem: ibi dicetur tibi quid te oporteat facere. O sapientia suaviter verè universa dispõens! eum cui tu loqueris erudiendum de tua voluntate mittis ad hominem, ut socialis vitæ commendetur utilitas; & edoctus per hominem, discat & ipse secundum datam sibi gratiam hominibus subvenire... Sed audi quàm manifestè in his quæ sequuntur voluntaria simplicitas & christiana commendatur mansuetudo. Apertis oculis nihil videbat: ad manus autem trahebatur ab his qui comitabantur eum. Felix cæcitas quâ malè quondam illuminati in prævaricatione, tandem in conversione oculi salubriter excæcantur. Sanè quòd triduo Paulus sine cibo manet persistens in oratione, ad

eos maxime pertinet, qui noviter sæculo abrenuntiantes, necdum in cœlesti consolatione respirant. Sustineant ergo & ipsi Dominum in omni patientia; orent sine intermissione, quærentes, petentes, pulsantes: quia exaudiet eos Pater cœlestis in tempore opportuno.

AD LAUDES.

CANTICUM. 2. Reg. 2.

TU lucerna mea, Domine; * & tu Domine, illuminabis tenebras meas.

In te enim curram accinctus: * In Deo meo transiliam murum.

Deus, immaculata via ejus, eloquium Domini igne examinatum; * scutum est omnium sperantium in se.

Quis est Deus præter Dominum? * & quis fortis præter Deum nostrum?

Vivit Dominus & benedictus Deus meus; * & exaltabitur Deus fortis salutis meæ.

Propterea confitebor tibi, Domine, in Genibus; * & nomini tuo cantabo.

AD HORAS. *Doxologia, UNI sit & trino Deo. ut in Vesperis.*

AD PRIMAM, *Canon ut supra in Festo Patroni.*

IN II. VESPERIS.

Psalmi de Communi Apostolorum.

Ante Hymnum. Allelúia, allelúia. *V.* Benedic ánima mea Dómino, qui coronat te in misericórdia & miseraciónibus. Allelúia. *Pf.* 102.

In Ecclesiis sub titulo Conversionis S. Pauli dedi-

catis, hoc Festum habebit Octavam, intra quam summentur Lectiões, superius assignata pro Patronis: & in die Octavá:

IN III. NOCTURNO. Evangelium & Homilia ut in Festo.

DIE XX. APRILIS.

IN FESTO

SANCTI JOSEPH,

SPONSI B. MARIE VIRGINIS.

Si hoc Festum celebretur Ritu Annuali aut Solemni-majori: omnia ut in Bre-viario, additis quæ sequuntur.

AD COMPLETORIUM.

Ant. 7. d. Benedicções Patris tui fiant in cápite Joseph, & in vértice Nazarái inter fratres suos; Allelúia. *Gen.* 49.

Ad Nunc dimittis.

Ant. 5. a. Amantíssimus Dómini habitábit confiden-ter in eo, & inter húme-ros illius requiescet; Alle- lúia. *Deut.* 33.

AD OFFICIUM NOCT.

Pf. 1. Beátus vir, qui non. 1.

Pf. 14. Dómine, quis habitábit. 38.

Pf. 100. Misericórdiam & júdicium. 40.

LECTIO j.

De Libro Sapiéntiæ.

Cap. 8.

INtransi domum meam, conquiescam cum sapiéntia: non enim habet amaritúdinem conversatio illius, nec tedium convictus illius, sed lætítiam & gáudium. Hæc cógitans apud me, & comemórans in corde meo, quóniam immortalitas est in cognatióne sapiéntiæ, & in amicítia illius delectatio bona, & in opéribus mánuum illius honestas sine defectiõe, & in certámine loquélæ illius sapiéntia, & præcláritas in communicatiõe sermónum ipsius: circuibam

quærens, ut mihi illam allumerem.

LECTIO ij. de Sermone S. Bernardi, ut in Breviario, duabus in unam junctis.

LECTIO iij.

Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum.

Cap. 1.

IN illo tempore: Cum esset desponsata mater Jesu, Maria, Joseph, antequam convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu sancto. Et reliqua.

Homilia sancti Augustini, Episcopi.

De Nuptiis & Concupisc.
Lib. 1. §. 12.

NON fallaciter ab Angelo dictum est ad Joseph: Noli timere accipere Mariam conjugem tuam. Conjux vocatur ex prima fide desponsationis, quam concubitu nec cognoverat, nec fuerat cogniturus: nec perierat, nec mendax manserat conjugis appellatio, ubi nec fuerat, nec futura erat carnis ulla commixtio. Erat quippe illa Virgo ideò & sanctius & mirabilius jucunda suo viro, quia etiam fecunda sine viro, prole dispar, fide compar. Propter quod fidele conjugium parentes Christi vocari ambo meruerunt, & non solum illa

mater, verum etiam ille pater ejus, sicut conjux matris ejus, utrumque mente, non carne. Sive tamen ille pater solâ mente, sive illa mater & carne, parentes tamen ambo humilitatis ejus, non sublimitatis; infirmitatis, non divinitatis.

AD LAUDES.

Psalmi de Dominica.

CANTICUM. *Sap. 8.*

SAPIENTIAM AMAVI & EXQUISIVI à juventute mea,* & amator factus sum formæ illius.

Generositatem illius glorificat * contubernium habens Dei.

Sed & omnium Dominus dilexit illam; * doctrix enim est disciplinæ Dei, & electrix operum illius.

Et si divitiæ appetuntur in vita, quid sapientiâ locupletius, * quæ operatur omnia?

Si autem sensus operatur: * quis horum quæ sunt, magis quam illa est artifex?

Et si justitiam quis diligit, * labores hujus magnas habent virtutes.

Sobrietatem enim & prudentiam docet, & justitiam, & virtutem * quibus utilius nihil est in vita hominibus.

Et dicitur per Olayam, quando fit de ea.

AD PRIMAM.

Psalmi de Dominica.

C A N O N.

Ex beato Petro Damiano.

De Cœlib. Sacerd. Opusc. 7.

cap. 3.

NE sufficere videatur, ut tantummodò Virgo sit mater Filii Dei; Ecclesiæ fides est, ut Virgo fuerit & is, qui simulatus est pater? Si igitur Redemptor noster tantòperè dilexit floridi pudoris integritatem, ut non modò de virgineo útero nasceretur, sed etiam à nutritio Virgine tractaretur, & hoc cum adhuc pàrvulus vagiret in cunis, à quibus nunc obsecro, tractari vult corpus suum, cum jam immensus regnat in cœlis?

AD II. VESPERAS.

*Pf. 109. Dixit Dominus. 18.**Pf. 111. Beatus vir. 19.**Pf. 112. Laudate, pueri. 19.**Pf. 130. Domine non est exaltatum. 68.**Pf. 131. Memento, Domine, David. cum sua Divisione. 113.*

DIEBUS

INTRA OCTAVAM,
ET IN DIE OCTAVA.

Omnia ut in die (servato Ritu Semiduplici) præter Psalmos qui sunt de Feria, & Lectiones que dicuntur ut in Comuni Patronorum.

DIE III. MAIL.
IN INVENTIONE
SANCTÆ CRUCIS.

¶ Hoc Festum etiamsi sit titolare, si incidat in Festum Ascensionis, transfertur in Feriam VI. sequentem; & in die Ascensione, Vesperæ erunt integræ de Ascensione cum Commem. solemnitate de Inventione S. Crucis, & per Octavam fiet Officium de Octava Ascensionis cum sola Commemorat. Octava S. Crucis. Octava autem Inventionis S. Crucis terminabitur eo in casu Feria VI. post Octavam Ascensionis, licet aliter ordinetur in Rubricis generalibus.

Omnia ut in Breviario additis quæ sequuntur.

AD COMPLETORIUM.

Ant. 2. D. Cornua in manibus ejus; ibi abscondita est fortitudo ejus: Alleluia. Habac. 3.

Ad Nunc dimittis.

Ant. 6. C. Dixi: Ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus: Alleluia. Cant. 7.

AD OFFICIUM NOCT.

Psalmi. Quare fremuerunt gentes. 2. Domine, quid multiplicati sunt. 2. Cantate Domino. . . . Cantate. 32.

LECTIO j.

De Epistola beati Pauli, Apostoli, ad Hebræos.

Cap. 12.

DEponentes omne pondus, & circumstantes nos peccatum, per patientiam curramus ad propositum nobis certamen: aspicientes in auctorem fidei, & consummatorem Jesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta, atque in dextera sedis Dei sedet. Recogitate enim cum qui talem sustinuit a peccatoribus adversum semetipsum contradictionem, ut ne fatigemini, animis vestris deficientes. Nondum enim usque ad sanguinem restitistis, adversus peccatum repugnantes: & oblati estis consolationis, quæ

vobis tanquam filiis loquitur, dicens: Fili mi, noli negligere disciplinam Domini: neque fatigēris dum ab eo argueris. Quem enim diligit Dominus, castigat; flagellat autem omnem filium quem recipit. In disciplina perseverate.

LECTIO ij. Ex Epistola. ut in Breviario, ex duabus fit una.

LECTIO iij.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem.

Cap. 3.

IN illo tempore: Erat homo ex Phariseis, Nicodemus nomine, princeps Judæorum. Hic venit ad Jesum nocte, & dixit ei: Rabbi, scimus quia à Deo venisti magister: nemo enim potest hæc signa facere, quæ tu facis, nisi fuerit Deus cum eo. Et reliqua.

Homilia sancti Augustini, Episcopi.

Tract. 12. in C. 3. Evang. Joann.

SIcut Moyses exaltavit serpentem in eremo, ita exaltari oportet Filium hominis: ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam. Magnum sacramentum. Prosternebatur in eremo populus Israel moribus serpentum, fiebat magna strages multarum mortium: dictum est ad Moysen à Domino ut faceret æneum

serpentem & exaltaret in ligno in eremo, & admoneret populum Israel, ut si quis morsus esset à serpente, illum serpentem in ligno exaltatum attenderet. Factum est: mordebantur homines, intuebantur, & sanabantur. Quid sunt serpentes mordentes? peccata de mortalitate carnis. Quis est serpens exaltatus? Mors Domini in cruce. Quia enim, à serpente mors, per serpentis effigiem figurata est. Morsus serpentis lethalis, mors Domini vitalis.

AD LAUDES & HORAS.
Psalmi de Dominica.

AD PRIMAM.
C A N O N.

Ex Concilio secundo Nicæno
Œcumenico.

In definitione.

SANCTORUM nostrorum & divinorum Patrum doctrinæ insistentes, & catholice Ecclesie in qua Sanctus Spiritus inhabitat, traditionem observantes; definimus cum omni diligentia & cura venerandas sanctas imagines, ad modum & formam venerandæ & vivificantis crucis... in templis sanctis Dei collocandas habendasque tum in sacris vasis & vestibulis, tum in parietibus & tabulis, in ædibus privatis, in viis publicis.

AD VESPERAS.

Pf. 109. Dixit Dóminus. 18.

Pf. 110. Confitébor... iu concilio. 19.

Pf. 128. Sæpè expugnâverunt. 97.

Pf. 139. Eripe me. cum sua diviſione. 98.

Pf. 96. Voce meâ. 30.

DIEBUS

INTRA OCTAVAM.
INVENT. S. CRUCIS.

Fit de Duplicibus & de Dominica occurrentibus, cum Commem. Octava in utrisque Vesperis & Laudibus. Ceteris diebus ſerventur Rubrica generales Octavarum.

DIE IV.

LECTIO ij.

De Sermone sancti Augustini, Episcopi.

Serm. 160. *de verb. Apost.*

§. 4.

Mihi, inquit Apóstolus, absit gloriári, nisi in cruce Dómini nostri Jesu Christi. Póterat dicere, in sapiéntia Dómini nostri Jesu Christi, & verum diceret: póterat in majestáte, & verum diceret: póterat in potestáte, & verum diceret; sed dixit, in cruce. Ubi mundi philósophus erúbuit, ibi thesáurum Apóstolus réperit: non contemnendo vile involúerum,

pervénit ad pretiósium involúerum. Absit, (inquit,) mihi gloriári, nisi in cruce Dómini nostri Jesu Christi. Bonam sarcinam sustulisti, ibi totum est quod quæsisisti; & quid ibi magnum latóret ostendisti. Quale adjutórium? Per quem mihi, (inquit,) mundus crucifixus est, & ego mundo. Quando tibi crucifigerétur mundus, nisi pro te crucifigerétur, per quem factus est mundus? Ergo qui gloriátur, in Dómino gloriétur. Quo Dómino? Christo crucifixo. Ubi humilitas, ibi majestas; ubi infirmitas, ibi potestas; ubi mors, ibi vita. Si vis ad illa pervenire, noli ista contémpnere.

LECTIO iij. de S. Monica.

DIE V.

LECTIO ij.

De Sermone sancti Augustini, Episcopi.

Serm. 160. *de verb. Apost.*

§. 5.

Christum quæritis excelsum; redite ad crucifixum. Vultis regnâre & gloriári in scédibus Christi; prius discite dicere: mihi absit gloriári, nisi in cruce Dómini nostri Jesu Christi. Hæc est doctrína Christiána humilitátis præceptum, humilitátis commendatio, ut non gloriémur, nisi in cruce Dómini nostri Jesu Christi.

Nam non est magnum in Christi sapientia gloriári: magnum est in cruce Christi gloriári; unde tibi insultat impius, inde gloriétur pius; unde insultat superbus, inde gloriétur christiánus. Noli erubescere de cruce Christi: ideò in fronte tanquam in sede pudóris signum ipsum accepisti.

LECTIO iij.

In Ps. 36. Serm. 2.

Dicitur in psalmo: Sústine Dóminum, viriliter age, & confortétur cor tuum, & sustine Dóminum. Quid est hoc, Sústine Dóminum? Ad tempus labóras, in æternum non laborábis: brevis est moléstia tua, æterna erit beatitúdo tua: ad módicum doles, sine fine gaudébis. Sed inter moléstias incipis labi? Propónitur exemplum passiónum Christi. Vide quid pro te pertulit, qui quare perferret non habébat. Quantacumque patiáris, non pervénies ad illas insultatiónes, ad illa flagella, ad illam ignominiosám vestem, ad illam spineam coronam, ad illam postremò crucem non pervénies, quia jam & de pœna géneris húmáni sublata est. A locis suppliciórum fecit tránsito ad frontes imperatórum. Qui tantum honórem dedit pœnis suis, quid servat fidélibus suis?

DIE VI.

Fit de S. JOANNE, Apostolo ante portam Latinam, cum Commemoratur Octava.

DIE VII.

LECTIO ij.

Ex Enarratióne sancti Augustini Episcopi in Psalmum centésimum quadragésimum primum.

§. 9.

Insultet (pagánus) crucifixo Christo; videam ego in frónibus regum crucem Christi. Quod irridet, ibi salvor. Nihil est superbius ægróto, qui deridet medicamentum suum. Si non deridéret, acciperet & ipse, & sanarétur. Crux illa signum est humilitátis; ille autem superbiâ nimia non agnoscit, unde sanetur tumor animæ ipsius. Si autem ego agnosco, in via ámbulo, usque ádeo de cruce non erubesco, ut non in occulto loco hábeam crucem Christi, sed in fronte portem.

LECTIO iij. de Festo occurrente; si autem Festum sit duplex, fit Commemoratio Octava.

DIE VIII.

[Ubi fit Officium S. Gabrielis Archangeli, fit Commem. Octava.]

LECTIO ij.

De Sermone sancti Joannis Chrysostomi.

In C. 6. Epist. ad Gal. sub finem.

Mihi absit ut glórier, nisi in cruce Dómini nostri Jesu Christi. Attamen res videtur esse próbrósa : verum in mundo, & apud infidèles. Ceterum in cœlis & apud fidèles glória est, & quidem máxima. Nam & paupertas próbrósa est, sed nobis gloriósa. Item sperni apud vulgus ridiculum est, at nos eo gloriámur. Ita crux nobis est gloriandi matéria. Nec verò dixit : Ego non glórior, sed absit ut ego glórier, perinde quasi de re portentósa loquens abominátus est, & ad hoc præstandum divínam opem implorávit. Et quid est quod de cruce gloriátur ? Quod Christus meâ causâ formam servi accépit, & meâ causâ quæ passus est, pertulit : propter me, inquam, qui servus eram, qui inimicus, qui ingrátus ; sed sic me dilexit, ut seipsum expóneret.

LECTIO iij.

Ex Tractatu sancti Augusti- ni Episcopi in Joannem.

Tract. 36. in Evang. Joann. §. 4.

Christus mori voluit pro nobis : parum dicimus, crucifigi dignátus est, usque ad mortem crucis obédiens

factus. Elégit extrémum & péssimum genus mortis, qui omnem fuerat ablaturus mortem : de morte péssima occidit omnem mortem. Péssima enim erat non intelligéntibus Judæis ; nam à Dómino electa erat. Ipsam enim crucem suam signum habiturus erat, ipsa crucem de diabolo superáto tanquam trophæum in fróntibus fidélium positurus, ut diceret Apóstolus, Mihi autem ablu gloriári, nisi in cruce Dómini nostri Jesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Nihil erat tunc in carne intolé- rabilius, nihil est nunc in fronte gloriósius. Quid servat fidéli suo, qui talem honórem dedit supplicio suo ?

DIE IX.

Fit Officium de S. Gregorio Nazianzeno, cum Commemoratione Octava in I. Vespèris, & Laudibus.

VESPERÆ de die Octav. ut in I. Vesp. Festi. Comm. S. Gregorii Nazianzeni.

DIE X.

OCTAVA

INVENTIONIS S. CRUCIS. DUPLEX-MAJUS.

Omnia ut in die præter sequentia.

Psalmi de Feria ad omnes Horas.

AD OFFICIUM NOCT.

LECTIO j. de Scriptura
occurrente.

LECTIO ij.

Sermo ſancti Joannis
Damaſceni.

L. 4. de Fide orthodox. c. 11.

Quaſquam omnis Chriſti actio & miraculorum editio, præclara, divina ac mirabilis eſt: nihil tamen eſt ex omnibus quod admiratione dignius ſit, quam veneranda ipſius Crux. Neque enim aliâ nullâ re deſtructa mors fuit, primi parentis peccatum extinctum, infernus ſpoliatus, reſurrectio donata, vis tum præſentia, tum mortem ipſam contemnendi nobis conceſſa, réditus ad antiquam beatitudinem paratus, paradifi patefactæ januæ, natura noſtra ad Dei dexteram collocata, nos de-

nique filii Dei atque hæredes facti, niſi per Crucem Domini noſtri Jeſu Chriſti. Crux nobis ſigni loco in fronte data eſt, haud ſectus ac Circumciſio Iſraeli. Per hanc nos fidèles ab infidelibus diſtinguimur atque agnoſcimur. Hæc clypeus, armatura atque tropæum eſt adverſus diabolum. Hæc ſignaculum eſt, ne nos exterminator Angelus tangat, ut Scriptura loquitur. Hæc jacéntium erectio eſt, ſtantium fulcimentum, infirmorum bâculus, óvium virga, reſipiſcéntium adminiculum, proficiéntium perfectio, animæ & corporis ſalus, malorum omnium depulſio, bonorum omnium cauſa, peccati extinctio, reſurrectiónis planta, vitæ æternæ lignum.

LECTIO iij. de Evangelio & Homilia ut in die.

D I E X X I I I. J U N I I.

In Eccleſiis ſub invocatione S. Joannis Baptiſta dedicatis, ſit Officium de Vigiliâ hoc modo.

[Si venerit in Dominica, Officium ſit de Dominica uſquè ad verſiculum tertii Nocturni excluſivè: reliqua de Vigilia, id eſt, ſeptima & oſtava Lect. de Evangelio Vigilia, cum Homilia ſancti Ambroſii, infra,

diviſione factâ ad * Aſtericum: Lectio ix de Evangelio & Homil. Dominica occurrentis.

RRR. ut infra, & dicitur Te Deum.

AD LAUDES, & AD HORAS, Pſalmi de Dominica, cum Commem. Dominica. Reliqua de Vigilia.]

¶ Si Vigilia iſta venerit

in Feriis, Officium fit ut sequitur.

AD OFFICIUM NOCT.

SIMPLEX.

INVIT. Dóminum mit-
tentem Angelum suum aute
faciem suam; * Venite,
adorémus. *Malach. 3.*

Pf. 94. Venite, 146.

HYMNU S.

SANCTIOR sancto soboles
parente,
Ipsa vox Verbi, tuba ve-
ritatis;
Cándidum Sylvis jubar,
ô Joannes,
Máxime vatum.

QUIS tibi certet méritis
vel ortu,
Cui pluunt dextro bona
larga cœlo;
Edito nondùm grave cri-
men Adæ
Cui Deus aufert?

IN sinu matris vétulæ ja-
centi
Se tibi Verbi páriter la-
tentis
Blanda majestas dedit in-
tuendam
Lumine puro.

HUIUS obtútu recreátus,
almæ
Virginis clausum venerá-
ris alvo;
Et rudis fandi, saliendo,
castos
Promis amóres.

LUMINIS primas ubi carpis
auras,
Vínculo linguæ rélevas
parentem;

Prótinus tales modulátur
hymnos,
Númine plenus:

ORTE felici, puer alme,
partu,
Ut viam sternas, Dómino
præibis,
Dans Palestinæ documen-
ta plebi
Certa salutis.

SUMMUS æterno fit honos
parenti,
Fílio sit laus, hómini
Deoque;
Et tibi manans ab utrô-
que compar
Glória, Flamen.
Amen.

*Pf. & Antiph. de Feria
occurrente.*

ψ. De ven' re matris meæ
Deus meus es tu, R. Spes
mea ab ubéribus matris
meæ. *Pf. 21.*

LECTIONES dua priores
de Scriptura occurrente; è
tribus sunt dua.

Post j. LECT. R. Erít
gáudium tibi, & exultatio,
* Et multi in nativitate ejus
gaudébunt. ψ. Dicéris in
die illa: Confitémini Dómi-
no & invocáte nomen ejus.
* Et. *Luc. 1. Is. 12.*

Post ij. LECT. R. Ecce
Elisabeth, quæ vocátur
stérilis, concépit filium in
senectúte sua, * Quia non
erit impossibile apud Deum
omne verbum. ψ. Adhuc
multiplicabuntur in senecta
úberi & benè patientes erunt
ut annúntient: * Quia non,
Luc. 1. Pf. 91.

LECTIO iij.

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam. c. 1.

Fuit in diebus Herodis regis Judææ Sacerdos quidam, nomine Zacharias, de vice Abiæ; & uxor illius de filiabus Aaron, & nomen ejus Elisabeth. Erant autem justi ambo ante Deum. Et reliqua.

Homilia sancti Ambrósii Episcopi.

Comment. in Luc. Lib. 1.

§. 15. & 16.

Docet nos Scriptura divina non solum mores in iis qui predicabiles sunt, sed etiam parentes oportere laudari; ut veluti transmissa immaculatae puritatis hereditas in iis quos volumus laudare, præcellat. Quæ enim alia intentio hoc loco sancti Evangelistæ, nisi ut sanctus Joannes Baptista nobilitetur parentibus, miraculis, moribus, munere, passione? Sic etiam sancti Samuel mater Anna laudatur: sic Isaac à parentibus nobilitatem pietatis accepit, quam posteris dereliquit. * Sacerdos itaque Zacharias, nec solum sacerdos, sed etiam de vice Abiæ, id est, nobilis inter superiores familias. Et uxor, inquit, ejus de filiabus Aaron. Non solum igitur à parentibus, sed etiam à majoribus sancti Joannis nobilitas propagatur; non seculari potes-

tate sublimis, sed religionis successione venerabilis. Tales enim majores habere debuit prænuntius Christi, ut non repente conceperam, sed à majoribus acceptam, & ipso infusam jure naturæ prædicare fidem Domini videretur adventus.

R. Ne timeas, Zacharia; quoniam exaudita est deprecatio tua: & * Uxor tua Elisabeth pariet tibi filium, & † Vocabis nomen ejus Joannem. *ψ.* Dixit Deus: Benedicam uxori tuæ, & ex illa dabo tibi filium cui benedicturus sum: * Uxor. Glória Patri. † Vocabis. *Luc. 1. Gen. 17.*

ψ. SACERD. Benedictus es; Domine, Deus Israel patris nostri, *R.* Ab æterno in æternum. *1. Paral. 29.*

AD LAUDES.

SEMIDUPLEX.

Ant. **D**ixit Zacharias ad *1. f.* Angelum: Ego sum senex, & uxor mea processit in diebus suis. *Luc. 1.*

Ant. 3. a. Respondens Angelus dixit ei: Ego sum Gabriel, qui asto ante Deum. *Luc. 1.*

Ant. 8. c. Missus sum loqui ad te, & hæc tibi evangelizare, quæ implebuntur in tempore suo. *Luc. 1.*

CANTICUM. de Festis.

Ant. 2. D. Erat plebs expectans Zachariam, & mirabantur quòd tardaret ipse in templo. *Luc. 1.*

Ant. 7. b. Egressus non poterat loqui ad illos, & cognoverunt quòd visionem vidisset in templo. *Luc. 1.*

CAPITULUM. *Malach. 3.*

Ecce ego mitto Angelum meum & præparabit viam ante faciem meam, & statim veniet ad templum suum Dominator quem vos queritis, & Angelus testamenti quem vos vultis.

H Y M N U S.

Vix humum signas pede,
mollis infans,
Montium cæcos penetras
recessus;
Hic sacro gaudes tacitam
sub antro
Condere vitam.

CORPUS, hirsuti spolio
cameli,
Melle Sylvestri teris &
locustis,
Ne venenato malè cor
inescet

Lacte voluptas.

LUSTRA sex vitæ tibi dum
recurrunt;
Ecce Jordânis præperas
ad oram

Alter Elías, pópulis sup-
pernae
Nuntius iræ.

AMNE quot lustras benè
pœnitentes!

Autor ut subdant sua
corda Christo,

Cui datum sancto reno-
vare puras

Flamine mentes.

HUNC lavas undis nive pu-
riorem.

Quæ seges laudis? venit
undè nomen.

Grande Baptistæ, quod
ad astra festis

Tollitur hymnis.

SUMMUS æterno sit honos
Parenti,

Summus & Nato; decus
& potestas

Sit tibi compar, utrius-
que Nexus

Omne per ævum.

Amen.

ÿ. Veritatem tuam, &
salutare tuum dixi: & Non
abscondi misericordiam
tuam & veritatem tuam.

Psf. 39.

Ad Benedictus.

Ant. 4. E. Initium Evan-
gèlii Jesu Christi Filii Dei,
Joannes in deserto bapti-
zans & prædicans baptis-
mum pœnitentiæ in remis-
sionem peccatorum. *Marc.*
1.

COLLECTA. Orémus.

Præsta, quæsumus, om-
nipotens Deus, ut fam-
ilia tua per viam salutis
incédât; & beati Joannis
præcursoris hortamenta sec-
tando, ad eum quem præ-
dixit secúra perveniat,
Dòminum nostrum Jesum
Christum Filium tuum;
Qui tecum vivit & re-
gnat.

AD HORAS.

DUPLIX-MINUS.

*In fine Hymn. Doxologia.*Quem vox Joannis nūn-
riat,Jesu tibi sit glória,
Cum Patre, & almo Spíritu
Nunc & per omne séculum.
Amen.

AD PRIMAM.

*Ant. 1. f. Dixit Zacha-
rias.**In R. br. V. Qui mittis
Angelum tuum * ante fá-
ciem tuam. Mal. 3.*

AD TERTIAM.

*Ant. 3. a. Respondens.*CAPITULUM. *Apoc. 22.***C**onservus tuus sum, &
fratrum tuorum pro-
phetarum, & eorum qui
servant verba Prophetiæ
libri hujus: Deum adóra.*R. br. Adoráte Deum
* Omnes Angeli ejus. Ado-
ráte. V. Confitémini memó-
riæ * sanctificatiónis ejus.
* Omnes. Glória. Adoráte.**V. Lux orta est justo,
R. Et rectis corde lætítia.
Pf. 96.*

AD SEXTAM.

*Ant. 8. c. Missus sum.*CAPITULUM. *Num. 23.***A**udi fili Sephor: Non
est Deus quasi homo,
ut mentiátur: nec ut filius
hóminis, ut mutétur. Dixit
ergò, & non faciet? locútus
est, & non implébit?*R. br. Recordátus est
Dóminus * Misericórdiæ
suz. Recordátus. V. Et
veritátis suæ * Dómuí Is-
rael, * Misericórdiæ. Gló-
ria. Recordátus. Pf. 97.**V. Fidélis Dóminus in
ómnibus verbis suis. R. Et
sanctus in ómnibus opéri-
bus suis. Pf. 144.*

AD NONAM.

*Ant. 7. b. Egressus.*CAPITULUM. *Tob. 12.***S**acramentum regis abs-
condere bonum est:
ópera autem Dei reveláre
& confitéri honoríficum est.*R. br. Aspícite quæ fecit
nobiscum Dóminus, * Et
confitémini illi. Aspícite.
V. Credentes quod faciat
vobiscum * misericórdiam
suam. * Et. Glória. Aspíci-
te. Tob. 13.**V. Cantáte Dómino cán-
ticum novum; R. Quia mi-
rabília fecit. Pf. 97.*

DIEBUS

INTRA OCTAVAM.
S. JOANNIS BAPTISTÆ.*Omnia, dempto ritu So-
lemni, ut in die, exceptis
quæ sequuntur.**Psalmi de Feria in toto
Officio.*

AD OFFICIUM NOCT.

*Tres Antiph. V. & R. R. R.
è Nocturno diei, secundum
Feriam.*

LECTIO

LECTIO j. de Scriptura
occurrente, tribus in unam
junctis.

LECT. ij. & iij. ut infra
in qualibet die.

AD LAUDES, unica Antiph.
super Psalmos, qua quarta
Laudum diei, cum Canti-
co, Super montem. ut in
die Festi.

AD HORAS, dicitur
Alleluia. in ~~versu~~, brev.
etiam in Fest. occur.

AD VESPERAS, unica
Ant. super Ps. qua prima
Vesp. diei. Post Capitulum
omittitur Alleluia. cum
suo. ψ .

DOMINICA
INTRA OCTAVAM

Fit Commemoratio Octa-
va in utrisque Vesperis &
Laudibus.

AD PRIMAM, dicitur
Symbol. Quicumque.

DIE XXV.

DE OCTAVA.

LECTIO ij.

Sermo sancti Augustini
Episcopi.

Serm. 21. de Sanctis.

Natalem sancti Joannis,
fratres carissimi, hodie celebramus, quod nulli
unquam Sanctorum legimus
fuisse concessum. Solius enim Domini, & beati
Joannis dies nativitatis in
universo mundo celebratur

APPA.

& colitur. Hunc enim ster-
ilis peperit, illum virgo
concepit: in Elisabeth ster-
ilitas vincitur, in beata
Maria conceptionis consue-
tudo, mutatur. Elisabeth
virum cognoscendo filium
genuit: Maria Angelo cre-
didit, & concepit. Homi-
nem concepit Elisabeth,
hominem & Maria: sed
Elisabeth solum hominem,
Maria Deum & hominem.
Magnus igitur Joannes,
cujus magnitudini etiam
Salvator testimonium perhi-
bet, dicens: Non surrexit
inter natos mulierum major
Joanne Baptista.

LECTIO iij. de Festo oc-
currente.

DIE XXVI.
DE OCTAVA.
Ut in Breviario.

DIE XXVII.
DE OCTAVA.

LECTIO ij.

Sermo sancti Basilii magni.
Homil. 2. in Psalm. 28.

VOx Domini super aquas.
Qualis vox, super quas
aquas? Velut prophetiam
accipiamus quod dictum
est. Memineris Joannis,
qui interrogatus a Judais,
tu quis es? Quod respon-
sum dabimus iis qui mis-
erunt nos? Respondit: Ego
vox clamantis in deserto.

E

Igitur vox Dómini est Joannes, Angelus à Deo missus ante faciẽm Dómini, ut pararet Dómino plebem perfectam. Hæc igitur vox super aquas, erat super Jordánem, in quo baptisabat prædicans pœnitentiæ baptismum. Et non solum in Jordáne, sed etiam in Ænon propè Salim, quia multæ aquæ erant illic. Igitur vox Dómini super aquas, Joannes est super baptismum. Illic & Deus majestatis intónuit. Venit enim vox de cœlo dicens: Hic est Fílius meus dilectus, in quo mihi complá-cui. Tunc etiam Dóminus super aquas multas dignátus est descendere in baptisma Joannis, ut compleret omnem justitiam quæ in lege est.

LECTIO iij. ut in Breviario.

DIE XXVIII.
Ut in Breviario.

DIE XXIX.
*Ut in Breviario, cum
Commemoratione Octava.*

DIE XXX.
Ut in Breviario.
VESPERÆ de die Octava.

DIE I. JULII.
Octava Nativitatis
S. JOANNIS BAPTISTÆ,
& Festum
DECOLLATIONIS EJUSDEM.
DUPLEX-MAJUS.

IN I. VESPERIS.

Psalmi de Feria.

*Antiph. & Capit. ut in
II. Vesp. Festi.*

R. Fuit homo missus à Deo, cui nomen erat Joannes: * Non erat ille lux, sed ut testimoniũ perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. V. Surrexit quasi ignis; & verbum ipsius quasi facula ardèbat. * Non erat. Glória Patri. * Non erat. *Joan. 1. Eccli. 48.*

HYMNUS, QUID moras, ut in II. Vesp. Festi. V. Dixi iniquis. Ant. ad Magnificat J. Dico vobis. ut notatur in Breviario pro ejusdem. Commem. die xxx. Junii.

Fit Commem. SS. Apost. Petri & Pauli, Ant. Principes. V. Dómini. Collecta. Deus, qui hodiernam diem, ut in Breviario die xxix.

AD OFFICIUM NOCT.

INVIT. & HYMNUS ut in Breviario.

IN I. NOCTURNO.

Antiph. & V. è j. Noct. unius Martyris.

LECTIONES de Scriptura
occurrente. RRRR. è j.
Noct. unius Martyris.

IN II. NOCTURNO.

Antiph. ψ. & RRRR. è
ij. Noct. unius Martyris.

LECTIO iv.

Sermo sancti Joannis
Chrylostomi.

Homil. 28. in Ep. 2. ad Cor.

UT virtute nihil purius
est, improbitate nihil
obscenius est. Illa
enim sole splendidior est:
hæc cæno foetidior. Atque
hoc suo testimonio com-
probare illi queant, qui in
cæno volutantur, atque in
ténébris versantur, cum ab
aliquo eorum, qui in vir-
tute vivunt, sese coargui
viderint, vel etiam eum
conspexerint. Tum demum
miseriam suam apertius
agnoscunt, ac velut im-
missio quodam radio fœdi-
tatem suam contegunt, at-
que antè consciorum ora
erubescunt; etiamsi hic
fervus sit, ille liber; hic
subditus, ille rex. Sic He-
rôdes, cum reprehensionum
pudorem ferre non posset,
(siquidem propheticæ vocis
ingens, ac præclarus splen-
dor erat) Joannem in car-
cerem conjecit, tanquam
qui nudus esset, ac lucer-
nam extinguere conaretur,
ut rursus in ténébris dege-
ret. Cur enim non eum
contempsit? Num Joannes
eum in iudicium tracturus
erat? Num adulterii pœnas

ab eo expetiit? Nonne re-
prehensio duntaxat erant ea
quæ dicebantur? Quid ergo
metuit ac tremit? Annon
verba erant, ac simplex
sermo. Sed hujusmodi ver-
ba magis quam res ipsæ
pungebant. Non eum ad
iudicium, sed ad aliud con-
scientiæ tribunal pertrahé-
bat; omnesque eos qui li-
berâ cogitatione suffragium
tunc ferébant, júdices ipsi
constituébat. Quocirca tre-
mébat tyrannus, virtutis
splendorem haud ferens.
Vides quanta philosophiæ
vis sit? Eum qui caténis
vinctus erat, tyranno splen-
didiorem reddidit; effécit-
que ut hic illum formidaret
ac trémeret.

LECTIO v.

Ex Libro ejusdem ad eos qui
scandalizati sunt. c. 22.

Perpende quomodo affe-
ctum fuisse verisimile
est Herodem reprehensum
à vincto, cum cerneret ni-
hil eum de loquendi liber-
tate propter catenam remit-
tere, sed occidi malle quàm
pulcherrimam illam liberè
loquendi facultatem amit-
tere. Cógita quis ex homi-
nibus illius ætatis, vel etiam
consequentis ævi, cum hæc
cerneret & audiret, quan-
tumvis deses ac remissus
esset, ac exiguo tamen ju-
dicio valeret, non summam
utilitatem inde decerperet.
Noli enim mihi commemo-
rare sceleratos & stultos hó-

mines, socordes, totos corpori curando addictos, ac foliis leviores. Isti enim non his solum, sed re quavis quæ acciderit, offenduntur: non aliter ac populus Judæorum, qui & cum manna comederet, & cum panem, pariter morosus erat & offendebatur, sive in Ægypto esset, sive ab Ægypto liberatus, sive adesset Moyses, sive abesset. Verum illos in medium mihi producito, qui sobrii erant & vigiles; & cum animo tuo reputa quantam ipsos probabile sit utilitatem inde percepisse, cum animam constantem cernerent, mentem invictam, linguam maximam libertate loquendi præditam; hominem deserti incolam, regem superare; vincitum esse, nec tamen cedere; capite truncari, nec filere.

LECTIO vj.

Sed ne hic quidem subsiste; verum ea quæ secuta sunt, examina. Caput amputavit Herodes, capite truncatus est Joannes. Quis ergo beatus ab omnibus prædicatur? quis imitandus proponitur? quis celebratur? quis coronatur? quis præconiis ornatur? quis laudatur? quis commendatur? quis in hunc usque diem reprehendit? Nonne in singulis Ecclesiis hic quidem clamat: Non licet

tibi habere uxorem fratris tui? ille verò diffamatur etiam post obitum ob adulterium, insaniam, & audaciam? Considera verò præter ea quæ dicta sunt, quanta virtus esset captivi, quanta tyranni imbecillitas. Nam hic quidem non potuit linguam unam compescere; sed, eâ sublata, sexcenta pro illa & cum illa ora referavit. Siquidem unusquisque dum Evangelium illud legit, dicit: Non licet tibi habere uxorem fratris tui: & sine Evangelio in cœtibus, in congressibus, vel etiam ad ipsos ultimos mundi limites, hanc vocem audies; & justum illum videbis etiamnum clamantem, inculcantem, & nequitiam tyranni redarguentem. Quid ergo detrimenti cepit ex obitu justus ille? quid ex morte violenta? quid ex catena? quid ex carcere? Quos autem non correxit, quibus cor saperet, ex iis quæ dixit, ex iis quæ passus est, ex iis quæ nunc prædicat, eadem prius quæ cum viveret.

IN III. NOCTURNO.

Ant. Domine, &c. ut in Breviario.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Marcum. c. 6.

In illo tempore; Herodes misit, ac tenuit Joannem, & vinxit eum in car-

cere, propter Herodiadem uxorem Philippi fratris sui. Et reliqua.

Homilia sancti Ambrósii
Episcopi.

Lib. 3. de Virg. c. 6. n. 26.

Quoniam Joannis prænuntii Christi non strictim prætereunda est recordatio; interest ut quis, & à quibus, & quam ob causam, quo modo, & quo tempore sit occisus, advertere debeamus. Ab adulteris justus occiditur, & à reis in iudicem capitalis sceleris poena convertitur. Deinde præmium saltatrici, mors est Prophetae. Postremo (quod etiam omnes barbari horrere consueverunt) inter epulas atque convivia consummandæ crudelitatis profertur edictum; & à convivio ad carcerem, de carcere ad convivium, feralis flagitii circumfertur obsequium. Quanta in uno facinore sunt crimina!

LECTIO viij. n. 29.

Quis non cum è convivio ad carcerem cursare videret, putaret Prophetam iustum esse dimitti? Quis, inquam, cum audisset natalem esse Herodis, solemne convivium, puellæ optionem eligendi quod vellet datam, missum ad Joannem ob solutionem non arbitraretur? Quid crudelitati cum deliciis? Quid cum funeribus voluptati? Râpitur

ad poenam Propheta, convivali tempore, convivali præcepto, quo non cuperet vel absolvi: perimitur gladio, caput ejus affertur in disco. Hoc crudelitati ferculum debebatur, quo infatiata epulis feritas vesceretur.

LECTIO ix. n. 30.

Intuere, rex acerbissime, tuo spectacula digna convivio. Porrige dexteram, ne quid sævitiae tuæ desit, ut inter digitos tuos vivi defluant sancti cruoris. Et quoniam non exsaturari epulis fames, non restingui poculis potuit inauditæ sævitiae sitis; bibe sanguinem scaturiéntibus adhuc venis exsecti capitis profluentem. Cerne oculos in ipsa morte sceleris tui testes, averfantes conspectum deliciarum. Clauduntur lumina, non tam mortis necessitate, quam horrore luxuriae. Os aureum illud exanguis, cujus sententiam ferre non poteras, conticescit, & adhuc timetur.

DIE XXVII. JUNII.

¶ *In Ecclesijs sub invocatione S. Petri dedicatis fit hodie per anticipationem de SS. Irenao & sociis ejus, propter Vigiliam SS. Apostolorum de qua juxta Rubricas generales debet fieri Officium crastinâ die.*

DIE XXVIII.

In Vigilia

SANCT. APOSTOLORUM
PETRI & PAULI.

¶ Si venerit in Dominica,
Officium fiet de Dominica
usque ad versiculum tertii
Nocturni exclusivè : reliqua
de Vigilia, id est, septima
& Octava Lectio de
Evangelio & Homilia, ut
in Breviario, ex una fiunt
due : Lectio ix. de Evang.
& Homil. Dominica occur.
R. R. R. ut infra. Et dicitur
Te Deum.

AD LAUDES, Commem.
Dominica.AD PRIMAM, non dicitur
Symbol. Quicumque.

¶ Si Vigilia ista venerit
in Feriis, Officium fit ut
sequitur.

AD OFFICIUM NOCT.

INVIT. Christum Aposto-
lorum Magistrum & Dò-
minum, * Venite, ado-
rémus.

Ps. 94. Venite. 146.

HYMNU S.

AMBO divini Próceres
Senátus

Príncipes cœli, sócii
labórum,Quos amor junxit, simul
una jungat

Pompa triumphi.

PAR fides, & par utriusque
votum,Corda divíno penetrante
verbo,Sub jugo Christi nimis
obstinatas

Subdere gentes.

MAGNA vos vidit stupuit-
que Roma,Roma tot diris habitata
monstris ;Vidit excisus pénitus se-
pulta

Númina fanis.

TOTUS in Roma superatus
orbis :Par locus tantis utriusque
palmis,Usque cœlestis pretiosa
servat

Sémina verbi.

LAUS Deo Patri, genito-
que Verbo,Laus tibi compar utrius-
que Flamen :Nosque fac, tantis dúci-
bus, beátos

Tángere portus. Amen.

Psalmi & Antiph. de Fe-
ria occurrente.

ψ. Annuntiáte inter gen-
tes glóriam Dòmini : R. In
ómnibus pópulis mirabilia
ejus. Ps. 95.

LECTIONES dua priores
de Scriptura occurrente, ex
tribus dua.

Post j. LECT. R. Magni-
ficéntiam glóriæ sanctitátis

tuæ loquentur : & mirabilia
tua narrábunt : * Ut noxamfaciant filiis hóminum po-
téntiam tuam, & glóriam

magnificéntiæ regni tui.

ψ. Duo testes propheta-
bunt : hi habent potestátem

claudendi cœlum, & per-

cūtere terram. * Ut notam.
Pf. 144. Apoc. 11.

Post ij. LECT. R. Cū finierint testimōnium suum, bēstia, quæ descendit de abyssō, * Fāciet adversūm eos bellum, & vincet eos, & occidet eos. *ψ. Rex impudens facie, supra quam credi potest, universa vātrābit, & contrā Principem principum confurget. * Fāciet. Apoc. 11. Dan. 8.*

LECTIO iij. de Vigilia ut in Breviario.

R. iij. Illi viri misericōrdiæ sunt, quorum pietates non defuerunt. * Sapiētiā ipsōrum narrent pōpuli, & laudem eōrum nūntiet Ecclēsia. *ψ. Amodō jam dicit spīritus, ut requiescant à laboribus suis, ōpera enim illōrū sequuntur illos. * Sapiētiā. Glōria. * Sapiētiā. Eccli. 44. Apoc. 14.*

ψ. SACERD. Afferte Dōmino, filii Dei, *R.* Afferte Dōmino, glōriam & honōrem. *Pf. 28.*

AD LAUDES.

SEMIDUPLEX.

*Ant. I*sti sunt duo filii 3. a. *I*olēi, qui assistunt Dominatōri universæ terræ. *Zach. 4.*

Ant. 2. D. Testamentum æternum constituit cum illis: & magnalia honōris ejus vidit ōculus illōrum. *Eccli. 17.*

Ant. 8. G. Erit sacerdos super sōlio suo, & consi-

lium pacis erit inter illos duos. *Zach. 5.*

CANTICUM. de Festis.

Ant. 5. a. Ipsi duo constituti, prohibere gentem à peccātis, & inducere illos in hæreditatem. *Eccli. 46.*

Ant. 4. E. Sit memoriā illōrum in benedictiōne, & nomen eōrum permāneat in æternum. *Eccli. 46.*

CAPITULUM. Eccli. 44.

Isti in generationibus gentis suæ glōriam adepti sunt, & in diebus suis habentur in laudibus.

HYMNU S.

SUPREME Princeps, dux gregis,
Qui clausa pandis sidera,
Spectante Romā clārior
Intras olympum sanguine.

AFFIXUS alto stipiti,
Invertis in terram caput:
Quò te magis nunc dēpicias,
Hoc mente major émicas.

NON ausus erectæ crucis
Ambire Petrus glōriam,
Cælo daturus spiritum
Pedes adorat nūminis.

PAULUS magister gēntium
Mactatur ense vīctima;
Minorque ponit vérticem
Christo suprēmo vértici.

CURSUS perégit impigros,
Gaudetque Christo pēfrui;
Labore partis árduo
Victor coronis cingitur.

UNI sit & trino Deo
Suprēma laus, summum
decus,

De nocte qui nos ad suæ
Lumen vocavit glōriæ.

Amen.

Ÿ. Dextera tua, Domine, salvavit eos: R. Quoniam complacuisti in eis. Ps. 43.

Ad Benedictus.

Ant. 1. D. Tentati sunt Patres nostri, & per multas tribulationes transierunt fideles. Judit. 8.

COLLECTA, ut in Breviario.

AD HORAS.

DUPLEX-MINUS.

In fine HYMNORUM, DONOL. UNI sit & trino, supra.

AD PRIMAM.

Ant. 3. a. Isti sunt.

In R. br. Ÿ. Qui es Caput * corporis Ecclesie. Coloss. 1.

AD TERTIAM.

Ant. 2. D. Testamentum.

CAPITULUM. Eccli. 17.

POSUIT oculus suum super corda illorum, ostendere illis magna opera suorum, ut nomen sanctificationis collaudent, & gloriari in mirabilibus illius, ut magna enarrent operum ejus.

R. br. Nolite * Tangere christos meos. Nolite. Ÿ. Et in prophetis meis * Nolite malignari. * Tangere. Gloria Patri. Nolite. Ps. 104.

Ÿ. Gladii accipites in manibus eorum; R. Ad faciendam vindictam in nationibus. Ps. 149.

AD SEXTAM.

Ant. 8. G. Erit sacerdos.

CAPITULUM. Galat. 2.

CUM cognovissent gratiam, quae data est mihi, Jacobus, & Cephas, & Joannes, qui videbantur columnae esse, dexteras dederunt mihi, & Barnabae societatis: ut nos in gentes, ipsi autem in circumcissionem.

R. br. Exaltent eum * In Ecclesia plebis. Exaltent. Ÿ. Et in cathedra seniorum * laudent eum. * In. Gloria. Exaltent. Ps. 106.

Ÿ. Ecce quam bonum & quam jucundum, R. Habitare fratres in unum. Ps. 132.

AD NONAM.

Ant. 4. E. Sit memoria.

CAPITULUM. Eccli. 44.

HEREDITAS sancta nepotes eorum, & in testamentis stetit semen eorum; & filii eorum propter illos, usque in aeternum manent: semen eorum & gloria eorum non derelinquetur.

R. br. Pro patribus tuis * Nati sunt tibi filii. Pro patribus. Ÿ. Constitues eos principes * super omnem terram. * Nati sunt. Gloria. Pro patribus. Ps. 44.

Ÿ. Principes Juda, duces eorum: R. Principes Zabulon, Principes Nephtali. Ps. 67.

DIE XXIX.

IN FESTO

SANCTORUM APOSTOLORUM
PETRI ET PAULI.

Omnia ut in Breviario, servato ritu Annuali-majori.

DIE XXX.

Omnia ut in Breviario.

DIEBUS I. & II. JULII.

Omnia ut in Breviario.

DIE III.

DE OCTAVA.

LECTIO ij.

Sermo sancti Augustini, Episcopi.

Ser. 295. in Nat. SS. Petri & Pauli. 3.

Celebramus diem festum, Apostolorum nobis sanguine consecratum. Amemus fidem, vitam, labores, passiones, confessiones, predicationes. Proficimus enim amando; non ista propter carnalem lætitiã celebrando. Martyres enim à nobis quid querunt? Minus habent, si adhuc laudes hominum querunt.

Si adhuc laudes hominum querunt, nondum vicerunt. Si autem vicerunt, à nobis propter se nihil querunt, sed propter nos ipsos querunt. Dirigatur ergo via nostra in conspectu Domini. Arcta erat, spinosa erat, dura erat: talibus tamque multis transeuntibus lenis facta est. Transiit ipse prior Dominus, transierunt Apostoli intrépidi, postea Martyres, pueri, mulieres, puellæ. Sed quis in eis? Ille qui dixit, Sine me nihil potestis facere.

LECTIO iij. de S. Martiali, duabus in unam junctis, & de eo fit Commem. ad Laudes & Vesp.

DIE IV.

DE OCTAVA.

LECTIO ij.

Ex Epistola prima sancti Clementis, Papæ & Martyris ad Corinthios.

Petrus ob iniquam emulationem non unum aut alterum, sed multos susti-

E

nuit labores; atque ira Martyr effectus, discessit ad debitum gloriæ locum. Propter amulationem Paulus patientiæ præmium obtinuit, cum catenas septies portasset, vapulasset, lapidatus esset; præco factus in Oriente ac Occidente, eximium fidei suæ decus accepit, totum mundum docens justitiam; & ad Occidentis terminum veniens, & sub principibus martyrium passus, ita è mundo migravit, atque in locum sanctum abiit, pa-

tienciæ magnum exemplar factus.

LECTIO iij. de S. Martino, duabus in unam junctis, & de eo fit Commem. ad Laudes & Vesp.

DIE V.

DE OCTAVA.

LECTIO ij. & iij. De sermone sancti Leonis. ut in Breviario, divisione facta ad hæc verba: Isti sunt patres tui.

VESPERÆ de die Octava, ut in Breviario.

DIE XXX. JUNII.
IN COMMEMORATIONE
SANCTI PAULI.

Si Commemor. S. Pauli celebretur ritu Annuali, omnia ut in Breviario additis qua sequuntur.

IN I. VESPERIS.

Psalmi de Dominica. Fit Commem. S. Petri ut habetur post II. Vesp. S. Pauli.

AD COMPLETORIUM.

Ant. de Communi Apostolorum.

AD OFFICIUM NOCT.

Psalmi de Communi Apostolorum.

IN I. NOCTURNO.

LECTIO j.

De Actibus Apostolorum.

Cap. 20.

Proposuerat Paulus transnavigare Ephesum; ne qua mora illi fieret in Asia. Festinabat enim si possibile sibi esset, ut diem Pentecostes faceret Jerosolymis. A Milæto autem mittens Ephesum, vocavit majores natu Ecclesiæ. Qui cum venissent ad eum, & simul essent, dixit eis: Vos scitis à prima die, quâ ingressus sum in Asiam,

qualiter vobiscum per omne tempus fuerim, seruiens Domino cum omni humilitate, & lacrymis, & tentationibus, quæ mihi acciderunt ex insidiis Judæorum: quomodo nihil subtraxerim utilium, quominus annuntiarem vobis, & docerem vos publice & per domos, testificans Judæis atque Gentilibus in Deum penitentiam, & fidem in Dominum nostrum Jesum Christum.

LECTIO ij.

ET nunc ecce alligatus ego spiritu vado in Jerusalem, quæ in ea ventura sint mihi ignorans: nisi quod Spiritus sanctus per omnes civitates mihi protestatur, dicens, quoniam vincula & tribulationes Jerosolymis me manent. Sed nihil horum vereor: nec facio animam meam pretiosorem quam me, dummodo consummam cursum meum, & ministerium verbi, quod accepi à Domino Jesu, testificari Evangelium gratiæ Dei. Et nunc ecce ego scio quia amplius non videbitis faciem meam, vos omnes per quos transivi predicans regnum Dei. Quapropter contestor vos hodiernâ die quia mundus sum à sanguine omnium. Non enim subterfugi, quominus annuntiarem omne consilium Dei vobis.

LECTIO iij.

At tendite vobis, & universo gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit Episcopos, regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo. Ego scio quoniam intrabunt post discessionem meam lupi rapaces in vos, non parcetes gregi. Et ex vobis ipsis exurgent viri loquentes perversa, ut abducant discipulos post se. Propter quod vigilate, memoriâ retinentes: quoniam per triennium nocte & die non cessavi, cum lacrymis monens unumquemque vestrum. Et nunc commendo vos Deo & verbo gratiæ ipsius, qui potens est edificare, & dare hereditatem in sanctificationis omnibus. Argentum & aurum, aut vestem nullius concupivi, sicut ipsi scitis, quoniam ad ea quæ mihi opus erant, & his qui mecum sunt, ministraverunt manus istæ. Omnia ostendi vobis, quoniam sic laborantes oportet suscipere infirmos, ac meminisse verbi Domini Jesu, quoniam ipse dixit: Beatius est magis dare quam accipere. Et cum hæc dixisset, positus genibus suis oravit cum omnibus illis. Magnus autem fletus factus est omnium; & procumbentes super collum Pauli, osculabantur eum, dolentes maxime in verbo quod

dixerat : quóniam ámpliùs
faciem ejus non effent vi-
fúri. Et deducébant eum ad
navem.

IN LAUDIBUS, *Pfalmi*
de Dominica, Canticum
Juda, ut in Feflo S. PE-
TRI. Commem. S. PETRI.

AD HORAS.

Pfalmi de Dominica.

AD PRIMAM.

CANON ut in Officio
Patroni.

IN II. VESPERIS.

Pfalmi de Comm. Apoft.

Alleluia. cum *¶. ut in Com-*
muni. Commemoratio fe-
quentis & S. PETRI.

DIEBUS

INTRA OCTAVAM.

Omnia ut fuprà notatum
eft diebus intrà Octavam
S. Petri.

DIE VI.

Completur Qctava fancti
PAULI, unà cum Octava S.
PETRI, ut in Breviario.

DIE XXII. JULII.

IN FEFLO

S. MARIAE MAGDALENES.

¶ *Si Feflum S. Mariae*
Magdalenes celebretur ritu
Annuali, omnia ut in Bre-
viario, exceptis quae fe-
quantur.

AD COMPLETORIUM.

Ant. 1. a. Bonus eft Dó-
minus fperántibus in eum,
ánimæ quærenti illum.
Thren. 3.

Ad Nunc dimittis.

Ant. 5. a. Inveni quem
diligit ánima mea; ténui
eum, nec dimittam. Cant.
3.

AD OFFICIUM NOCT.

Pfalmi de Communi Vir-
ginum, intrà.

IN I. NOCTURNO.

LECTIO j.

De Cánticis Canticórum.
Cap. 3.

PER noctes quæfivi quem
diligit ánima mea :
quæfivi illum, & non
inveni. Surgam, & circúibo
civitátem : per vicos & pla-
téas quæram quem diligit
ánima mea : quæfivi illum,
& non inveni. Invenérunt
me vígiles, qui custódiunt
civitátem : Num quem di-
ligit ánima mea vidiftis ?
Páululum cum pertransí-
sem eos, inveni quem di-
ligit ánima mea : ténui eum,
nec dimittam.

LECTIO ij. cap. 5.

Surrexi ut aperirem dilecto meo: manus meae stillaverunt myrram, & digiti mei pleni myrra probatissimâ. Péssulum ostii mei aperui dilecto meo: at ille declinaverat, atque transierat. Anima mea liquefacta est, ut locutus est: quæsi vi, & non inveni illum; vocavi, & non respondit mihi. Invenérunt me custodes qui circummeunt civitatem: percussérunt me & vulneraverunt me; tulerunt pallium meum mihi custodes murorum. Adjuro vos, filiae Jerúsalem, si invenéritis dilectum meum, ut nuntiétis ei quia amore lángueo. Qualis est dilectus tuus ex dilecto, ô pulcherrima mulierum? qualis est dilectus tuus ex dilecto, quia sic adjurâssi nos? Dilectus meus candidus, & rubicundus, electus ex millibus.

LECTIO iij. cap. 8.

Quis mihi det te fratrem meum, sugentem ubera matris meae, ut inveniam te foris, & deosculer te, & jam me nemo despiciat? Apprehendam te, & ducam in domum matris meae, ibi me docebis; & dabo tibi poculum ex vino condito, & mustum malorum granatorum meorum. Læva ejus sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me. Ad-

juro vos, filiae Jerúsalem, ne suscitétis, neque evigilare faciatis dilectam, donec ipsa velit. Quæ est ista quæ ascendit de deserto, deliciis affluens, innixa super dilectum suum? . . . Pone me, ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum, quia fortis est ut mors dilectio, dura sicut inférnus æmulatio: lampades ejus lampades ignis atque flammarum. Aquæ multæ non potuerunt extinguere caritatem, nec flumina obruent illam. Si dederit homo omnem substantiam domus suæ pro dilectione, quasi nihil despiciet eam.

AD LAUDES.

Psalmi de Dominica, cum Cantico sequenti

CANTICUM. Sap. 6.

Sapientia facile videtur ab his qui diligunt eam, * & invenitur ab his qui quærunt illam.

Præoccupat qui se concupiscunt, * ut illis se prior ostendat.

Qui de luce vigilaverit ad illam, non laborabit: * assidentem enim illam foribus suis inveniet.

Cogitare ergo de illa, sensus est consummatus; * & qui vigilaverit propter illam, cito securus erit:

Quoniam dignos se ipsa circuit quærens, * & in viis ostendit se illis hilari-

ter, & in omni providén-
tia occurrit illis.

AD HORAS.

Psalmi de Dominica.

AD PRIMAM.

CANON, ut in Festo
Patroni.

AD VESPERAS.

*Psalmi de Comuni
Virginum.*

Allelúia, allel. v. Chris-
tus resurrexit tertiá die se-
cundum scriptúras, & visus
est mihi. Allelúia. I. Cor.
15.

DIEBUS

INTRA OCTAVAM.

SEMIDUPLEX.

*Officium ordinatur ut
supra in Festo Patroni.*

LECTIONES ibidem.

DIE XXIX.

Octava.

SANCTÆ MARIÆ
MAGDALENES.

IN II. NOCTURNO.

Sermo sancti Máximi.
Episcopi.

*De sepult. Dom. & de Ma-
ria Magd.*

LECTIO iv.

Maria Magdaléne non
léviter fuit objurgá-
ta, cum post resur-
recciónem Dóminum quæ-
reret in sepulcro; &, non
reminiscens verbórum ejus
quibus se ab inferis tertiá
die reditúrum esse dixerat,
putáret eum inferni légibus

detinéri. Fide enim húmilis,
& ignára, quærit quod nescit,
oblivíscitur quod docé-
tur: festina quidem est ad
obsequium, sed non per-
fecta est ad credendum. An-
xia est de Dominicæ carnis
injúria, sed incerta de re-
surrecciónis glória. Plorat
quidem amore Christi, sed
mœret desperatione corpó-
ris non reperti: periisse pu-
tat, quem jam regnare cons-
tabat: scrutáture eum in tú-
mulo, quem vocare potius
debéret è cœlo.

LECTIO v.

Increpáture igitur María
tanquam pígrior ad cre-
dendum; & cum, sera li-
cèt, Dóminum cognovís-
set, dicitur ei à Salvátore:
Noli me tângere, quia non-
dum ascendi ad Patrem.
Noli me tângere, increpa-
tiónis verbum est: hoc est,
Noli me tângere mámbus,
quóniam resurrectionem
meam mentis obliviónem non
rétines. Nondum, inquit,
ascendi ad Patrem, hoc est,
Tibi nondum ascendi ad
Patrem, quia apud fidem
tuam adhuc detíneor in se-
pulcro. Quantum in te est,
adhuc húmilibus immoror;
adhuc inhæreo terrénis,
quia nondum me fides tua
elevávit ad cœlum. Quid
ergo me festinas contingere
ut Dei Filium, quem re-
deuntem ad Patrem, mentis
intentione non séqueris?

LECTIO vj.

Quisquis igitur vult contingere Dominum Salvatorem, prius illum debet fide suâ ad dexteram Divinitatis imponere; & credulitate cordis collocare in cœlestibus, potius quam inter defunctos inquirere. Illi autem ascendit Dominus ad Patrem, qui eum semper esse credit in Patre. Ascendit beato Paulo, qui non contentus solum se scire quod noverat, nos quoque docuit quemadmodum Salvatorem in cœlestibus quaeremus, dicens: Quae sursus sunt quaerite, ubi Christus est in dextera Dei sedens. Et ut nos ab hac humili vel terræna inquisitione Mariæ penitus submoveret, addidit: Quae sursus sunt sapite, non quae super terram. Ergo jam non super terram, nec in terra, nec secundum carnem debemus quaerere Salvatorem, si volumus eum invenire atque contingere; sed secundum Divinae Majestatis gloriam, ut dicamus cum Apostolo Paulo: Nunc autem secundum carnem non novimus Christum.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem. c. 20.

In illo tempore; Maria stabat ad monumentum foris, plorans. Et reliqua.

Homilia sancti Cyrilli Alexandrini Episcopi.

Comment. in Caput. 20. Joan.

Non concessit Dominus corporis sui tactum mulieri quamvis concupienti; mercedem autem perseverantiae lacrymarumque suarum duplicem illico reddidit. Nam in ea prima universum mulierum genus, ut in superioribus diximus, a merore ac lacrymis ad lætitiâ revocatur; & quemadmodum in Paradiso, quoniam diabolo mulier ministravit, in doloribus parituram se filios audivit; ita nunc in horto à maledictione liberata, plorare prohibetur. Hæc igitur una merces est. Altera, quia mittitur ad Discipulos nuntia, ut eis hoc Evangelium afferat, quod Christus jam surrexit, & ascendit ad Patrem; ut veluti prima mulier, quia diabolo ministravit, & se & mulierum genus unâ perdidit; sic & mulier, quia Christo ministravit, muliebri genus à maledictione in se prima liberavit.

LECTIO viij.

Largitur ergo illi Dominus primum ne ploret, neve dolori animû subjiciat; deinde mirabilem quandam pedum pulchritudinem; pulcherrimi enim sunt, ut Propheta dicit, pedes evangelizantium bonum.... Multo fer-

ventior hæc ceteris mulieribus fuerat, præcedebatque alias quasi dux ac princeps illarum. Non ignoramus autem eventus rerum principalioribus plerumque attribui. Ad honorem igitur & gloriam Magdalene à Salvatore concessum est,

ut hæc posset ad discipulos Evangelium deferre, quia Christus surrexit, & ad Patrem, ac Deum suum & Discipulorum ascendat.

Lectio ix. De sancto Lupo Trecensi ut in Breviario, & ejus commem. in Laudibus & Vesperis.

DIE XXVI.

IN FESTO

SS. JOACHIM ET ANNÆ.

Si Festum SS. Joachim & Anna celebretur ritu Annuali, omnia ut in Breviario & Officio de Patrono, exceptis qua sequuntur.

AD COMPLETORIUM.

Ant. 6. F. Bonum est præstolari cum silentio salutare Dei. Thren. 3.

Ad Nunc dimittis.

Ant. 5. a. Filii sanctorum sumus, & vitam illam expectamus, quam Deus daturus est his, qui fidem suam nunquam mutant ab eo. Tob. 2.

AD OFFICIUM NOCT.

IN I. NOCTURNO.

Pf. Domine in virtute tua. 78.

Pf. Eructavit. 135.

Pf. Deus noster refugium. 136.

LECTIO j.

De Libro secundo Regum. Cap. 7.

FACTUM est in illa nocte: & ecce sermo Domini ad Nathan dicens: Vade, & loquere ad servum meum David: Hæc dicit Dominus: Numquid tu ædificabis mihi domum ad habitandum? Neque enim habitavi in domo ex die illâ quâ eduxi filios Israel de terra Ægypti, usque in diem hanc; sed habitabam in tabernaculo, & in tentorio. Per cuncta loca quæ transivi cum omnibus filiis Israel, numquid loquens locutus sum ad unam de tribubus Israel, cui præcepi ut pasceret populum meum Israel; dicens quare non ædificastis mihi domum cedrinam?

LECTIO ij.

ET nunc hæc dices ferveo meo David : Hæc dicit Dóminus exercítuum : Ego tuli te de páfcuis fequentem greges, ut effes dux fuper pópulum meum Ifrael ; & fui tecum in ómnibus ubi- cümque ambulafli, & interfeci univérfos inimicos tuos à facie tua : fecique tibi nomen grande, juxta nomen magnórum qui funt in terra. Et ponam locum pópulo meo Ifrael, & plantábo eum, & habitábit fub eo, & non turbábitur ámplius : nec addent filii iniquitátis ut affligant eum ficut priùs, ex die quâ conftitui júdices fuper pópulum meum Ifrael : & ré- quietem dabo tibi ab ómni- bus inimicis tuis. Prædicít- que tibi Dóminus, quòd domum faciat tibi Dómi- nus.

LECTIO iij.

CUmque compléti fuerint dies tui, & dormieris cum pátribus tuis, fufcitábo femen tuum pofl te, quod egrediétur de útero tuo, & firmábo regnum ejus. Ipfe ædificábit domum nómini meo, & ftabíliam thronum regni ejus ufque in fempitérnum. Ego ero ei in patrem, & ipfe erit mihi in filium : qui fi iniquè áliquid géfferit, árguam eum in virga virórum, & in plagis filiórum hóminum. Miferi- córdiam autem meam non

áuferam ab eo, ficut ábftuli à Saül, quem amóvi à fá- cie mea. Et fidélis erit do- mus tua & regnum tuum ufque in atérnum ante fá- ciem tuam, & thronus tuus erit firmus júgiter.

IN II. NOCTURNO.

Pf. 71. Deus judicium tuum regi da. *integer.* 48.

Pf. 84. Benedixifti, Dó- mine, terram tuam. 52.

Pf. 86. Fundaménta. 137.

IN III. NOCTURNO.

Pf. 88. Mifericórdias Dómini. 89.

Divifio. Beátus pópulus. 89.

Altera divifio. Semel ju- rávi. 90.

AD LAUDES. ET HORAS.

Pfalms de Dominica. Can- ticum ut in Comm. Iufto- rum, infra.

A D P R I M A M.

CANON de Patrono..

A D V E S P E R A S.

Pfalms de Dominica, ul- timo excepto, cujus loco dicitur Pfalmus Memento. 157. & dicitur integer.

Post. CARIT. Allelúia, allelúia. V. Nomen eórum vivit in generatióem & generatióem. Allel. Eccli. 44.

Nulla fit Commemoratio.

D I E B U S

I N T R A O C T A V A M.

Omnia ut in Officio Pa- troni, fuprà.

DIE II. AUGUSTI.

OCTAVA

SS. JOACHIM & ANNAE.

*Pridie IN VESPERIS fit
Commem. S. PETRI ad
Vincula. Tum S. STE-
PHANI Papæ & Martyris.*

*Omnia ad reliquum Offi-
cium ut in die. Psalmi de
Feria.*

IN I. NOCTURNO.

LECTIONES de Scriptu-
ra occurrente.

IN II. NOCTURNO.

LECTIO IV.

De Sermone sancti Joannis
Damaſceni.

Hom. 1. in Nativ. B. M. V.

§. 9.

Vitis uberrima ex An-
na pullulavit, úva-
que suavissima effló-
ruit potum néctaris terrí-
genis fundens in vitam
atérnam. Jóachim & Anna
ad justitiam sibi ipsi semi-
narunt, ac vitæ fructum
messuerunt. Sciéntiæ lumen
sibi illuminarunt, ac Dó-
minum exquisierunt, venit-
que illis germen justitiæ.
Audáciam sumat terra, ac
filii Sion. Gaudéte in Dó-
mino Deo vestro, quia
germinavit desertú: stérilis
protulit fructum suum.

LECTIO V.

Joachim & Anna ut mon-
tes spirituáles dulcédi-
nem stillaverunt. Lætáre,
beáta Anna, quòd fémi-
nam pepéceris. Hæc enim

fémina Dei mater futúra
est, porta lucis, fons vitæ;
& feminárum crimen abo-
lébit. Hujus féminæ vultum
deprecabuntur omnes divi-
vites plebis. Féminam hanc
reges géntium munéribus
oblátis adorábunt. Hanc
féminam Deo universórum
regi offeres, virtutum, tan-
quam fimbriis aúrcis, cir-
cumamictam elegantiâ,
sanctique Spíritus grátia
coronátam, cujus glória ab
intus. Omnis quippe fémi-
næ glória vir est, à foris
véniens: At. Dei genitricis
glória ab intus est, ventris
útrique fructus.

LECTIO VI. Hom. 2. §. 5.

Age jam videámus, ex
quo genere semper vi-
rens virginítatis ramus rectá
vénerit; quis géntor, quæ-
ve géntrix illius extiterit.
Jóachim scilicet & Anna,
illústre celebratissimúmque
Verbi par, conjúgiis ómni-
bus diviniór compáges.
Cujus enim ramus ómnia
exúperat, cur radix cum eo
non máximè congruat?...
Limpidissimus fons, sed qui
nullum fluéntum emittébat.
Quid igitur? (Clamaverunt
justi; & Dóminus exaudivit
eos, & ex ómnibus tribu-
lationibus eórum liberávit
eos)... Exaudivit itaque
eos Dóminus, qui velox fit
ad miserándum & tardus ad
iram, donans eam quæ pró-
priè Mariæ nomen gerit, in

splendidum & magnificum
pro Eva pretium.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii se-
cundum Lucam. c. 3.

IN illo tempore; Jesus
erat incipiens quasi annó-
rum triginta, ut putabatur
filius Joseph, qui fuit Heli.
Et reliqua.

Homília sancti Ambrósii
Episcopi.

Expos. *Evang. secund. Luc.*
L. 3. §. 13.

Q UOD per Salomónem
Matthæus generatió-
nem derivandam pu-
tavit, Lucas verò per Na-
than, alter regalem, alter
sacerdotalem Christi fami-
liam videtur ostendere.
Quòd non ita accipere de-
bemus, quòd alterum altero
verius, sed alter alteri pari
fide & veritate concòrdet.
Fuit enim verè & secundum
carnem regalis & sacerdotá-
lis familiæ rex ex régibus,
sacerdos ex sacerdotibus,
licet oráculum non de car-
nalibus, sed de cœlestibus
exprimatur; quóniam & rex
in Dei vittute lætatur, cui
judicium à Patre rege de-
fertur, & sacerdos in ætér-
num secundum quod scrip-
tum est: Tu es sacerdos in
ætérnum secundum ordi-
nem Melchisedech. Bene
igitur uterque tenuit fidem,

ut Matthæus per reges duc-
tam originem comprobaret;
& Lucas per sacerdotes à
Deo transmíssam in Chris-
tum sériem géneris dedu-
cèndo, sanctiorem ipsam
originem declararet.

LECTIO viij. §. 43. 44.

Q UOMODÒ Scriptúra sol-
vitur, quæ regnare
eum dicit, & regnare non
adstruit? . . . Interrogemus
scripturas: invenimus quia
regnum Dómini non est de
hoc mundo; ipse enim dixit:
Regnum meum non est de
hoc mundo. Qui dicit non
esse de hoc mundo regnum
suum, ostendit esse supra
mundum. Ita & erat regnum
ejus, & non erat: non erat
in século, erat supra sécu-
lum. Erat ergo regnum aliud
veri David, quod solus
Christus accepit; & erat
semen aliud David quod in
ætérnum manet, de quo
solus generatus est Christus,
qui solus verus filius David,
cujus etiam solus nomen
accepit, juxta quod scrip-
tum est: Inveni David ser-
vum meum, in oleo sancto
unxi eum; quod utique non
de propheta David, sed de
Dómino dici præmissa dé-
clarant. . . : Pósi adiutó-
rium super potentem, &
exaltavi electum de pópulo
meo: solus enim potens,
solus electus est Christus.
Sanctorum enim majus in

fide quàm in generatione & ejus commem. in Laudibus.
femen est; & ideò Apóstolus: Si enim qui ex fide sunt, hi filii sunt Abrahæ.

LECTIO ix. de S. STEPHANO Papa & Martyre, Commem. sequentis ut in Breviario.

DIE I. AUGUSTI.

IN FESTO

S. PETRI AD VINCULA.

Si Festum sancti Petri ad Vincula sit Annuale aut Solemne-Majus, omnia ut in Breviario, supplendo ea qua defunt, è Communi unius Martyris, & addendo ea que sequuntur.

AD OFFICIUM NOCT.

Psalmi de Communi unius Martyris.

IN I. NOCTURNO.

LECTIO j.

De Actibus Apostolorum.

Cap. 12.

Misit Heródes rex manus ut affligeret quosdam de Ecclesia. Occidit autem Jacobum fratrem Joannis gládio. Videns autem quia pláceret Judæis, appósuit ut apprehenderet & Petrum. Erant autem dies azimórum. Quem cum apprehendisset, misit in cárcerem, tradens quatuor quaterniónibus mí-

litum custodiendum, volens post Pascha producere eum pópulo. Et Petrus quidem servabátur in cárcere. Oratio autem fiebat sine intermissione ab Ecclesia ad Deum pro eo.

LECTIO ij.

Cum autem producturus eum esset Heródes, in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites, vinctus caténis duabus: & custódes ante óstium custodiébant cárcerem. Et ecce Angelus Dómini ásttit; & lumen refúlsit in habitaculo, percussóque látere Petri, excitávit eum dicens: Surge velociter. Et ceciderunt caténæ de manibus ejus. Dixit autem Angelus ad eum; Præcingere & calcea te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi: Circúmda tibi vestimentum tuum, & séquere me. Et éxiens se-

quebatur eum, & nesciebat quia verum est quod fiebat per Angelum: existimabat autem se visum videre. Transeuntes autem primam & secundam custodiam, venerunt ad portam ferream, quæ ducit ad civitatem; quæ ultrò aperta est eis. Et exeuntes processerunt vicum unum. Et continuo discessit Angelus ab eo.

LECTIO iij.

ET Petrus ad se reversus, dixit: Nunc scio verè, quia misit Dominus Angelum suam, & eripuit me de manu Herodis, & de omni expectatione plebis Judæorum. Consideransque venit ad domum Mariæ matris Joannis qui cognominatus est Marcus, ubi erant multi congregati, & orantes. Pulsante autem eo ostium januæ, processit puella ad audiendum, nomine Rhode. Et ut cognovit vocem Petri, præ gaudio non aperuit januam, sed, intrò currens nuntiavit stare Petrum ante januam. At illi dixerunt ad eam: Insanis. Illa autem affirmabat sic se habere. Illi autem dicebant: Angelus ejus est. Petrus autem perseverabat pulsans. Cum autem aperuissent, viderunt eum & obstupuerunt. Annuens autem eis manu ut tacerent, narravit quomodo Dominus eduxisset eum de carcere, dixit-

que: Nuntiâte Jacobo & fratribus hæc. Et egressus abiit in alium locum.

IN II. NOCTURNO.

Ex unica Lectione qua reperitur in Breviario sunt tres, divisione factâ ad hæc verba: Non ita. &, Ultimò Romæ.

IN III. NOCTURNO.

Antiph. ψ. & RRR. ut in Breviario.

LECTIO vij.

LECTIO sancti Evangelii secundum Matthæum. c. 16.

IN illo tempore; Venit Jesus in partes Cæsariæ Philippi, & interrogabat discipulos suos, dicens: Quem dicunt homines esse Filium hominis? Et reliqua.

Homilia sancti Joannis Chrysostomi.

In Matth. Hom. 55. n. 1.

Vos verò quem me esse dicitis? Quid igitur os Apostolorum Petrus? Semper fervens, chori Apostolici coryphæus, cum omnes interrogari essent, ipse responderet. Et cum de sententia populi Christus sciscitaretur, omnes responderunt: cum autem de sua eos rogaret, Petrus profilit & prævertit, aitque: Tu es Christus, Filius Dei vivi. Quid ergo Christus? Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & porte inferi non prævalébunt adversus eam: &, Quæcumque solveris

super terram, erunt soluta & in cælis. Viden quomodo ad sublimiorem de se opinionem Petrum erigat, & seipsum revelet, ac per hæc duas promissiones se Filium Dei esse ostendat? Nam quæ uni Deo sunt propria, nempe peccata solvere, Ecclesiam in tanto fluctuum concursu immotam reddere, hominemque piscatorem, toto impugnante orbe, petram firmiorem reddere, hæc se illi daturum pollicetur: sicut Pater Jeremiam alloquens, dicebat se posuisse illum sicut columnam aream & sicut murum; sed illum uni genti, hunc autem in universo terrarum orbe.

LECTIO viij. n. 2.

Libenter quaerem ab iis qui dignitatem Filii minoram quam Patris volunt, quæ majora sint dona, an quæ Pater, an quæ Filius Petro dedit. Nam Pater revelationem Filii Petro dedit; Filius verò & Patris & suam revelationem per totum orbem disseminavit, ac mortali homini omnem in cælo potestatem dedit, dum claves illi tradidit, qui Ecclesiam per totum terrarum orbem extendit, & cælis firmiorem monstravit. Nam ait: Cælum & terra transibunt; verba autem mea non transibunt. Quomodo ergo minor is qui talia dedit, qui talia fecit?

Hæc porrò dico, non quod Patris & Filii opera dividam: omnia enim per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil; sed ut impudentem illorum linguam reprimam, qui talia proferre audent. Ex his autem omnibus ejus potentiam animadvertite: Ego tibi dico, tu es Petrus: ego ædificabo Ecclesiam: ego tibi dabo claves cælorum.

LECTIO ix. n. 3.

Cum hæc dixisset, præcepit eis ut nemini dicerent quod ipse esset Christus. Et cur præcepit? Ut scandalis de medio sublatis, & cruce atque aliis quæ passus est consummatis, nulloque demum restante quod vel impediret, vel turbaret fidem in ipsum à multis susceptam, sincera & immobilis circa ipsum opinio in auditorum animis imprimeretur. Certè, si ii qui signa viderant plurima, & tot ineffabilium mysteriorum participes erant, vel solo auditu scandalizati sunt, immò non ipsi soli, sed & Petrus omnium coryphæus; cogites velim quid passuri erant plurimi, si didicissent ipsum esse Filium Dei, & postea vidissent eum crucifigi, & sputis scædari, cum mysteriorum hujusmodi arcana non nossent, necdum Spiritum sanctum accepissent. Et ut discas quantum intèrerat plenam postea

doctrinam accipere, sum-
môtis iis quæ offendiculo
efle pôtérant, id ab ipfo
coryphæo accipe. Ipfe nam-
que Petrus, qui post tot
miracula ádeo imbecillus
appáruit, ut negáret, vi-
lemque puellam timéret,
postquam crucis peracto
myfterio, refurrecciónis
claras hábuit demonftratió-
nes, cum nihil illi ultrá
offendiculo eflet, nihil il-
lum turbáret; fic immótam
ténuit Spíritûs doctrinâ, ut
vehementiùs quàm leo in
Judæorum pópulum irrúe-
ret, etfi perícula & mille
mortes imminérent.

AD LAUDES.

Pfalmi de Dominica.

CANTICUM. *Eccli. 51.*

Liberasti me, Dómine,
fecundùm multitudi-
nem misericórdiæ nóminis
tui, * à rugiéntibus præpa-
ráris ad escam,

De manibus quærentium
ánimam meam, * & de
portis tribulatiónum quæ
circumdedérunt me.

A lingua coinquináta,
& à verbo mendáctii, * a
rege iniquo, & à lingua
injusta.

Laudábit usque ad mor-
tem ánima mea Dómi-
num, * & vita mea appro-
pinquans erat in inferno
deorsum.

Circumdedérunt me ún-

dique, * & non erat qui
adjuváret.

Respiciens eram ad ad-
jutórium hóminum, * &
non erat.

Memorátus sum miseri-
córdiæ tuæ, Dómine, * &
operatiónis tuæ quæ à sécu-
lo sunt:

Quóniam éruis sustinen-
tes te, Dómine, * & lí-
beras eos de manibus gén-
tium.

AD HORAS.

Pfalmi de Dominica.

CANON de Patrono.

IN II. VESPERIS.

*Pfalmi de Comm. Apof-
tolorum.*

Post *CAPIT.* Allelúia,
allelúia. *ÿ.* Vivit Dóminus,
quóniam revocávit me vo-
bis gaudentem in victória
sua, in evasióne mea. Al-
lelúia. *Judith. 13.*

DIEBUS

INTRA OCTAVAM.

*Omnia ut in Officio
Patroni.*

IN DIE OCTAVA.

*Omnia ut in die, servato
ritu Duplici-majori.*

IN II. NOCTURNO.

*LECTIONES ut in Officio
Patroni.*

IN III. NOCTURNO.

LECTIONES ut in die.

DIE VI.
IN FESTO
TRANSFIGURATIONIS
DOMINI.

In Ecclesiis sub titulo Salvatoris dedicatis, hoc Festum est Annuale Majus Omnia ut in Breviario, additis que sequuntur. Nulla sit Commemoratio.

AD COMPLETORIUM.

Ant. 2. D. Fidei sermo: si commortui sumus, & convivemus; si sustinebimus, & conregnabimus. 2. Tim. 2.

Ad Nunc dimittis.

Ant. 6. F. Sumus Filii Dei & heredes; coheredes autem Christi, si tamen compatiatur, ut & glorificemur. Rom. 8.

AD OFFICIUM NOCT.

IN I. NOCTURNO.

Pf. 2. Quare fremuerunt. 2.

Pf. 8. Domine, Dominus noster. 36.

Pf. 20. Domine in virtute tua. 78.

LECTIO j.

De Epistola secunda beati Petri Apostoli. c. 1.

FRatres, magis satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem fa-

ciatis: hæc enim facientes, non peccabitis aliquando. Sic enim abundanter ministrabitur vobis introitus in æternum regnum Domini nostri, & Salvatoris Jesu Christi. Propter quod incipiam vos semper commonere de his, & quidem scientes & confirmatos vos in præsentis veritate. Justum autem arbitror quamdiu sum in hoc tabernaculo, suscitare vos in commonitione; certus quod velox est depositio tabernaculi mei, secundum quod & Dominus noster Jesus Christus significavit mihi.

LECTIO ij.

Dabo autem operam & frequenter habere vos post obitum meum, ut horum memoriam faciatis. Non enim doctas fabulas secuti notam fecimus vobis Domini nostri Jesu Christi virtutem & præsentiam: sed speculatores facti illius magnitudinis. Accipiens enim à Deo Patre honorem & gloriam, voce delapsa ad eum hujusmodi

modi à magnífica glória :
Hic est filius meus diléc-
tus, in quo mihi complâ-
cui, ipfum audite. Et hanc
vocem nos audivimus de
cælo allátam, cùm effé-
mus cum ipfo in monte
fancto.

LECTIO iij.

ET habémus firmiorem
prophéticum sermónem :
cui benefácitis at-
tendentes quasi lucernæ lu-
centi in caliginóso loco,
donec dies elucescat, & lú-
cifer oriátur in córdibus ves-
tris ; hoc primùm intelli-
gentes quòd omnis pro-
phetia scripturæ própria
interpretatióne non fit.
Non enim voluntáte hu-
mánâ alláta est aliquando
prophetia : sed Spíritu-
fancto inspiráti, locúti
sunt sancti Dei hómines.

IN II. NOCTURNO.

Pf. 25. Dómini est terra.
51.

Pf. 28. Afférte Dómino.
114.

Pf. 35. Dixit injustus ut
delinquat. 71.

IN III. NOCTURNO.

Pf. 44. Eructávit cor
meum. 135.

Pf. 75. Notus in Judæa.
27.

Pf. Quàm dilecta. 96.

AD LAUDES ET HORAS,

Psalmi de Dominica.

APPA'

AD PRIMAM.

CANON.

Ex sancto Bernardo.

Serm. 33. de diversis.

CHristus Dóminus mons
est, in quo omnes the-
sauri sapiéntiæ & sciéntiæ
absconditi sunt. Venite,
ascendámus in hunc mon-
tem, fratres : & si via no-
bis vidétur árdua, exone-
rémus nos ; si arcta, étiam
exinanire nos non parcá-
mus ; si longa, tantò ma-
gis festinémus ; si laboriós-
a, clamémus ei : Trahe
nos post te, in odóre un-
guentórum tuórum curré-
mus.

AD VESPERAS.

Pf. 109. Dixit. 21.

Pf. 111. Beátus vir. 22.

Pf. 112. Laudáte pñeri.
21.

Pf. 121. Lætátus sum. 74.

Pf. 144. Exaltabo te. cum
suis divisionibus. 105.

DIE VII.

DE OCTAVA.

LECTIO ij.

Sermo sancti Leonis Papæ.

De Transfigurati cap. 3.

Aperit Dóminus coram
electis téstibus glóriam
suam, & comúnem il-
lam cum céteris córporis
formam tanto splendóre
clarificat, ut & fácies ejus
solis fulgóri similis, &
vestitus candóri nivium ef-

F

fer æqualis. In qua Transfiguratione illud quidem principaliter agebatur, ut de cordibus discipulorum crucis scandalum tolleretur; nec conturbaret eorum fidem voluntariæ humilitas passionis, quibus revelata esset absconditæ excellentiæ dignitatis. Sed non minore providentiâ spes sanctæ Ecclesiæ fundabatur, ut totum corpus Christi agnosceret quali esset commutatione donandum; ut ejus sibi honoris consortium membra promitterent, qui in capite præfulsisset.

LECT. iij. de Festo occur.

DIE VIII.

DE OCTAVA.

LECTIO ij.

De Sermone sancti Leonis Papæ. *Undè suprâ.*

Confirmandis Apóstolis, & ad omnem scientiam provehendis, alia quoque in illo miraculo accessit instructio. Mòyses enim & Elias, lex scilicet & Prophætæ, apparuerunt cum Dòmino loquentes; ut verissimè in illa quinque virorum præsentia compleretur quod dictum est: In duobus vel tribus réstibus stat omne verbum.* Quid hoc stabilius, quid firmitus verbo, in cujus prædicatione veteris & no-

vi Testamenti concinitur, & cum evangélica doctrina antiquarum protestationum instrumenta concurrunt? Adstipulantur enim sibi invicem utriusque forderis página; & quem sub velamine mysteriorum præcedentia signa promiserant, manifestum atque perspicuum præsentis gloriæ splendor ostendit.

LECTIO iij. De Festo occurrente vel dividitur ad asteriscum.

DIE IX.

DE OCTAVA.

LECTIO ij.

De Sermone sancti Leonis Papæ. *Undè suprâ.*

His ergo sacramentorum revelationibus Petrus Apóstolus incitatus, mundana spernens, & terræna fastidians, in æternorum desiderium quodam mentis rapiebatur excessu; & gaudio totius visionis impletus, ibi cum Jesu optabat habitare, ubi manifestarâ ejus gloriâ letabatur. Undè & ait: Dòmine, bonum est nos hîc esse: si vis, faciâmus hîc tria tabernacula, tibi unum, Mòysi unum, & Eliæ unum. Sed huic suggestiõni Dòminus non respondit significans non quidem improbum, sed inordinatum esse quod cuperet, cum salvâri mu-

pus, nisi Christi morte, non posset, & exemplo Dómini in hoc vocarétur credéntium fides: ut licet non oportéret de beatitudinis promissionibus dubitari, intelligerémus tamen inter tentationes hujus vitæ prius nobis tolerántiam postulandam esse quàm glóriam.

pervérta & inutilia mortá-
lium verba declináre, stu-
deámus a supervácuís séculi
fallentis óculos avériere
spectáculis, quatenus resur-
rectionis nostræ gloriá co-
ruscante, & ipsi quidem
quæ modo nequimus, ma-
gnália nostri Conditóris
videre simul & dicere me-
reámur.

LECTIO iij. de Festo occur.

LECTIO iij.

Sermo S. Bernardi Abbátis.
Serm. de divers. 23.

DIE X.

Commemoratio Oñava.

QUandóquidem omnes
ascéndere nitimur,
omnes téndimus in sublí-
me, fursùm adspiramus
omnes, omnes conámur
in altum: illuc studeámus
ascéndere, ubi bonum sit
nos esse, ubi securum sit
nos esse, unde cadere
non opóreat, ubi stare
possimus. Nec modo ut de-
fidérium próvoct, ascen-
sorem montis Dómini Pro-
phéta requirit: verum étiam
ut ascéndere cupientem,
modum dóceat ascendendi.
Felix, qui hujus montis
ascensionés in corde suo
dispósuit, concupiscens &
deficiens in átria Dómini.
Siquidem mons iste mons
uber, bonórum ómnium
cúmulus, mons voluptátis
æternæ, domus Dei est.
Et beáti qui hábitant in
domo tua, Dómine! in
sécula seculórum laudá-
bunt te.

DIE XI.
DE OCTAVA.

LECTIO ij.

De Sermóne Venerábilis
Bedæ Presbyteri. Undè
suprà.

AD nostram, Fratres
caríssimi, conscién-
tiam revertámur, & si Dó-
mini glóriam vidére delect-
tat, transítis carnálibus
desidériis, subeámus in
montem virtutum. Si ad
vestimenta Dómini candi-
díssima pertinére volumus,
mundémus nos ab omni
inquinamento carnis & spí-
ritus, perficientes sanctifi-
cationem in timóre Dei.
Si vocem Dei Patris audire,
si consubstantialis ejus Filií
majestátem desiderámus in-
tueri, studeámus solliciti

DIE XII.
DE OCTAVA.

LECTIO ij.

Sermo S. Leónis Papæ.

Unde supra.

Asumpsit Jesus Petrum, & Jacobum, & fratrem ejus Joannem, & conscenso cum eis seorsum monte præcelso, claritatem illis suæ gloriæ demonstravit: quia licet intellexissent in eo majestatem Dei, ipsius tamen corporis, quo Divinitas tegebatur, potentiam nesciebant. Et ideo propriè signanterque promiserat quosdam de ascendentibus discipulis non prius gustare mortem, quam viderent Filium hominis venientem in regno suo, id est, regiâ claritate, quam spiritaliter ad naturam suscepti hominis pertinentem, his tribus viris voluit esse conspicuam. Nam illam ipsius Deitatis ineffabilem & inaccessibleem visionem, quæ in æternam vitam mundis corde servatur, nullo modo mortali adhuc carne circumdati intueri poterant & videre.

LECTIO iij. de Sancta Clara.

VESPERÆ de die Oct. ut in I. Vesp. Festi, cum Commem. Sanctæ Radegundis, & Sanctæ Clara.

DIE XIII.

Octava

TRANSFIGURATIONIS
DOMINI.

DUPLEX-MAJUS.

Omnia ut in die servato ritu duplici-Majori.

IN I. NOCTURNO.

LECTIONES de Scriptura occurrente.

IN II. NOCTURNO.

LECTIO iv.

Sermo Venerabilis Bedæ Presbyteri.

De Transf. Dom.

Quia Dominus ac Redemptor noster electos suos per hujus vitæ labores, ad illam, quæ laborem nescit vitam futuræ beatitudinis introducere dispôsuit, modò per Evangelium suum sudores certaminum temporalium; modò æternorum describit palmam præmiõrum: ut auditis videlicet agõnum necessitatibus, meminerint sibi requiem in hac vita nequaquam esse petendam: auditâ rursùm dulcedine futuræ retributionis, levius ferant mala transeuntia, quæ bonis speraverint remuneranda perpétuis.

LECTIO v.

Ostensus gloriæ suam discipulis, in montem eos ducit excelsum: ut doceat omnes qui hanc videre

desiderant, non in ínfinis jacere voluptatibus, non illécebris servire carnalibus, non cupiditatibus adhærere terrénis, sed æternorum amore ad superna semper érigi. Transfigurátus antè discipulos Dóminus & sui córporis glóriam, quâ per resurrectionem erar illustrandus, significat; & electórum ómnium quantæ claritatis post resurrectionem sint córpora futura manifestat.

LECTIO vj.

QUOD si beátus Petrus glorificátam Christi humanitatem contemplátus, tanto afficitur gaudio; quis sermo explicare, quis sensus valet comprehendere quanta sint gaudia justórum, cum accesserint ad Sion montem, & ad civitatem Dei viventis Jerúsalem, & multórum millium Angelórum frequentiam, ipsumque civitatis ejusdem artificem & conditorem Deum, non per spéculum & in ænigmate sicut nunc, sed facie ad faciem conspéxerint?

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum. c. 17.

IN illo tempore: Assumit Jesus Petrum, & Jacobum, & Joannem fratrem ejus; & ducit illos in montem excelsum seorsum; &

Transfigurátus est antè eos. Et reliqua.

Homilia sancti Hierónymi Presbyteri.

In cap. 17. Matth.

Dominus Scribis & Pharisæis tentantibus se, & de cælo signa poscèntibus, dare nóluit, sed pravam postulatióem confutávit responsiõne prudenti. Hic verò ut Apostolorum áugeat fidem, dat signum de cælo: Eliá indè descendente quò conscènderat, & Móyse ab ínferis resurgente; quòd & Achaz pèr Isaíam præcipitur, ut petat sibi signum de excelsis, aut de inferno. Nam quòd dictum est: Apparuerunt illis Móyses & Elias cum eo loquentes; & in alio refertur Evangelio, nuntiasse ei quæ Jerosólymis passurus esset, lex osténditur & Prophætæ, qui & passiõnem Dómini, & resurrectionem crebris vóci- bus nuntiáverunt.

LECTIO viij.

VOx de cælo Patris loquentis auditur, quæ testimónium perhibeat Filio: Hic est, ait, Filius meus dilectus. Et audientes discipuli, ceciderunt in faciem suam: quia humana fragilitas conspectum majóris glóriæ ferre non sustinet; ac toto ánimo & corpore contremiscens, ad terram cadit. Quanto quis amplióra quæerit, tanto

magis ad inferiõra collábitur, si ignoráverit mensuram suam. Levantes autem oculos suos, néminem viderunt, nisi solum Jesum. Ne si Móyses & Elias perseverassent cum Dómino, Patris vox videretur incerta, cui potissimùm daret testimonium. Vident ergo Jesum stantem ablátâ nube, & Móysen & Eliam evanuisse: quia postquam Legis & Prophetarum umbra discesserit, quæ yelamento suo Apóstolos tēxerat, utrumque lumen in Evángélio reperitur.

LECTIO ix. de Sancta RADEGUNDA, duabus in unam junctis.

D I E X.

Si Festum S. Laurentii celebretur ritu Annuali aut Solemni-Majori, omnia ut in Propr. SS. & in Comm. unius Martyris, servatis quæ suprâ notata sunt pro Patronis.

Si habeat Octavam, non fit de ea nisi Commemoratio in Vigilla Assumptionis.

D I E XXV. AUGUSTI.

I N F E S T O

S A N C T I L U D O V I C I.

Si Festum S. Ludovici celebretur ritu Annuali aut Solemni-Majori, omnia ut in Brev. exceptis quæ seq.

I N I. V E S P E R I S.

Psalmi de Feria.

Ant. & Capit. de Laudibus. R. I. ex Offic. Noct. cum Glória.

Hymnus, REX summe regum, ut in Breviario, ad Offic. Noct.

ÿ. Inveni servum meum: R. Oleo sancto meo unxi eum. Ps. 88.

Ad Magnificat.

Ant. 6. F. Duplicanda. Quæsit Dominus sibi virum juxta cor suum, & præcepit ei ut esset dux super populum suum. I. Reg. 13.

Coll. ut in Breviario. Fit Comm. S. BARTHOLOMÆI.

A D C O M P L E T O R I U M.

Psalmi & Capit. de Feria. Ant de Communi Justorum.

IN I. NOCTURNO.

Pf. 1. Beatus vir qui non. 2.*Pf.* 2. Quare fremuerunt. 2.*Pf.* 5. Verba mea. 72.

LECTIO j.

De Epistola beati Pauli Apóstoli ad Romanos.

Cap. 13.

OMnis ánima potestátibus sublimióribus subdita fit. Non est enim potestas nisi à Deo : quæ autem sunt , à Deo ordinatæ sunt. Itaque qui resistit potestati , Dei ordinationi resistit. Qui autem resistunt , ipsi sibi damnationem acquirunt : nam principes non sunt timóri boni óperis , sed mali. Vis autem non timére potestatem ? Bonum fac ; & habébis laudem ex illa : Dei enim minister est tibi in bonum. Si autem malum féceris , time : non enim sine causa gládium portat : Dei enim minister est , vindex in iram ei qui malum agit.

LECTIO ij.

Ideo necessitaté subditi estote , non solum propter iram , sed étiam propter conscientiam. Ideo enim & tributa præstatis : ministri enim Dei sunt , in hoc ipsum servientes. Rêd-dite ergo ómnibus débitum : cui tribútum , tribútum ; cui vectígal , vectígal ; cui timórem , timó-

rem ; cui honórem , honórem. Némini quidquam debeátis , nisi ut invicem diligátis : qui enim diligit próximum , legem implevit.

LECTIO iij. cap. 2.

De Epistola prima beati Petri Apóstoli.

Subjecti igitur estote omni humánæ creaturæ propter Deum ; sive regi , quasi præcellenti ; sive ducibus , tanquam ab eo missis ad vindictam malefactorum , laudem verò bonorum : quia sic est voluntas Dei ; ut benè facientes obmutescere faciatis imprudentium hóminum ignorantiam : quasi liberi , & non quasi velámen habentes malitiæ libertatem , sed sicut servi Dei. Omnes honoráte ; fraternitatem diligite ; Deum timéte ; Regem honorificáte.

IN II. NOCTURNO.

Pf. Dómine , quis habitabit. 47. Exáudiat. 86. Dómine , in virtute tua. 78.

IN III. NOCTURNO.

Pf. Dóminus illuminatio mea. *integer.* 95. Deus iudicium. *integer.* 48. Misericórdiam. 19.AD LAUDES , *Pss.* de Dominica. cum Canticis , Benedictus es , Dómine. in Laud. Feria V. pro Festis , 93.AD HORAS , *Psalmi* de Dominica.

AD PRIMAM, Canon ut
in Officio Patroni.

AD VESPERAS, Psalmi
Dixit. 21. Beatus vir. 22.
Laudate Dominum, om-
nes gentes. 132. Confite-
bor.... quoniam. 100. Be-
nedictus. integer. 141.

DIEBUS

INTRA OCTAVAM.

*Omnia ut in die servato
ritu Octavarum. Psalmi
de Feria.*

DIE XXVI.

DE OCTAVA.

LECTIO ij.

Sermo sancti Augustini
Episcopi.

Enar. 3. in Ps. 32.

JAM cessaverunt reges ma-
li, facti sunt boni, cre-
diderunt, & ipsi signum
Crucis Christi in fronte
jam portant, pretiosius si-
gnum quam quælibet gem-
ma diadematis. Illi qui sæ-
vierunt, destructi sunt. Sed
quis fecit hoc? forte tu,
ut extollas te? Dominus
dissipat consilia gentium,
reprobat autem cogitatio-
nes populorum, reprobat
consilia principum. Quan-
do dixerunt, Tollamus eos
de terra, non erit nomen
christianum si hoc feceri-
mus, si occidantur, si tor-
queantur, talia & talia il-
lis infligantur; dicta sunt
hæc, & inter hæc crevit
Ecclesia.

LECTIO iij.

Sermo sancti Ambrasi
Episcopi.

Oratio de Oletu Theodosii
n. 12.

LOCUTA est scriptura di-
cens: Magnum & ho-
norabile est homo misê-
ricors: invenire autem vi-
rum fidèlem difficile est. Si
magnum est misericordem
aut fidèlem quemcùmque
hominem invenire; quanto
magis Imperatorem, quem
potestas ad ulciscendum im-
pèllit, sed revocat ab ul-
tione miseratio! Quid præ-
stantius fide Imperatoris
quem non extollat potèn-
tia, superbia non erigar,
sed pietas inclinet? de quo
preclare Salomon ait: In-
qui regis minitatio similis
rugitui leonis; sicut autem
ros in herba, sic & hilaritas
ejus. Quantum igitur
est deponere terrorem po-
tentiæ, præferre suavita-
tem gratiæ!

DIE XXIX.

DE OCTAVA.

LECTIO ij.

Sermo sancti Augustini
Episcopi.

Enor. in Psal. secundum.

ET nunc, reges, intelli-
gite. Jam innovati, jam
contritis carnalibus vasis
erroris, quæ ad præteritam
vitam pertinent, nunc in-
telligite jam reges, id est,
jam valentes regere quid-

quid in vobis servile est: erudimini qui iudicatis terram, servite Dómino in timóre & exultáte ei cum tremóre..... Id enim vobis expedit ut sub illo fitis à quo intellectus & eruditio vobis datur.... Apprehéndite disciplinam, nequando irascátur Dóminus & pereátis de via iusta. Hæc magna pœna est quæ ab iis formidátur qui áliquid dulcedinis iustitiæ percepérunt. Qui enim perit de via iustitiæ, cum magna miséria per vias iniquitatis errábit.

LECTIO iij.

Ex ejusdem Epístola ad Bonifácium Cómitem.

Ep. 185. al. 50.

QUÓMODO Reges Dómino serviunt in timóre, nisi ea quæ contrá iussa Dómini sunt religiosá severitate prohibendo atque plec-tendo? Aliter enim servit, quia homo est, áliter quia étiam rex est. Quia homo est, ei servit vivendo fideliter: quia verò étiam rex est, servit, leges iusta præcipientes & contrária prohibentes, convenienti rigóre sanciendo. Sicut servivit Ezechias, lucos & templa idolórum & illa excelsa quæ contra præcepta Dei fuerant constructa destruendo. In hoc ergo serviunt Dómino reges, in quantum sunt reges, cum ea faciunt ad serviendum

illi quæ non possunt facere nisi reges.

D I E X X X I.

D E O C T A V A.

LECTIO ij.

Sermo sancti Augustini
Episcopi.

*In Ps. 103. Concion. 3. post
medium.*

CEDRI Líbani, nóbiles & divites & excelsi hujus sæculi, quóniam cum timóre audiunt, Beátus qui intelligit super egénium & páuperem; attendunt res suas, villas suas & omnes supérfluas cópias quibus videntur excelsi, & præbent illas servis Dei; dant agros, dant hortos, ædificant Ecclesiás, monastéria, colligunt pásseres ut in cedris Líbani nidificent pásseres. Præbent ista, faciunt hæc cedri Líbani quas plantavit Dóminus; faciunt & libenter faciunt; novérunt quid faciant, novérunt quid accipiant.

LECTIO iij. In Ps. 137.

CONFITEANTUR tibi, Dómine, omnes reges terræ; sed & ipsi cum tibi confitentur, cum laudant te, non terréna desiderant à te. Quid enim reges terræ desideratúri sunt? Nonne jam habent ipsum impérium? Quidquid ámplius desideráverit homo in terra, usque ad impérium est desiderium ejus. Quid ámplius potest?

Altior sublimitas necessaria est. Sed fortasse quanto altior, tanto periculosior. Idcircoque reges quanto sunt in maiore sublimitate terrena, tanto magis Deo humiliari debent.... Non ergo sint reges terræ superbi, sed humiles sint. Ambulent ergo & reges terræ in viis tuis, ambulent & cantent in viis tuis. Quid cantent? Quoniam magna est gloria Domini, non regum.

DIE I. SEPTEMBRIS.

OCTAVA

SANCTI LUDOVICI.

*Omnia ut in Die, exceptis
qua sequuntur.*

Psalmi de Feria.

IN I. NOCTURNO.

Lectioes de Script occur.

IN II. NOCTURNO.

LECTIO iv.

Sermo sancti Ambrosii
Episcopi.

Orat. de obitu Theodosii.

GRatulatur Ecclesia, erubescit Judæus: nec solum erubescit, sed etiam torquetur; quod ipse sibi author confusionis est. Dum insultat Christo, confessus est eum regem: dum regem Judæorum appellavit, sacrilegium suum, qui non credidit, confitetur. Ecce, inquit, crucifiximus Jesus; ut Christiani, & post mortem resurgant, & mortui regnent. Ecce & clavus in honore est; & quem ad mortem pressimus, remé-

dium salutis est, atque invisibili quadam potestate demones torquet.

LECTIO v.

PUtabamus nos vicisse, sed victos fatemur. Iterum Christus resurrexit, & resurrexisse eum principes agnoverunt. Prona enim potestas in vitium ferebatur, & more pecudum vagam sese libidine polluebant. Ignorabant Deum, restrinxit eos crux Domini, & revocavit a lapsu impietatis. Levavit oculos eorum ut Christum in cœlum quaerent.

LECTIO vj.

EXuerunt se chamo perfidiae, suscepérunt fræna devotionis & fidei, secuti dicentem: Tollite jugum meum super vos. . . . Jugum enim meum suave est & onus meum leve. Non ergo mentita est propheta dicens: Ambulabunt reges in lumine tuo. Ambulabunt planè, non jam armis militum, sed meritis suis tecti; non purpureum habitum, sed amictum induti gloriæ.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij. Cap. 22.

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam.

IN illo tempore; Dixit Jesus Discipulis suis. Reges gentium dominantur eorum, & qui potestatem habent super eos beneficii vocantur. Vos autem non

fic: sed qui major est in vobis, fiat sicut minor, & qui præcellor est, sicut ministrator. Et reliqua.

LECTIO vij.

Homilia sancti Fulgentii
Episcopi.

De veritate Præd. & Gratiæ
l. 2. c. 22.

Clementissimus Imperator non ideo est vas misericordiæ præparatum in gloriâ, quia apicem terreni principatus accepit; sed si in imperiali cúlmine rectâ fide vivat, & verâ cordis humilitate præditus, culmen régis dignitatis sanctæ religioni subjiciat. Si magis in timóre sérviat Deo, quàm in timóre dominari pópulo delectetur. Si in eo lenitas iracundiam mitiget, ornet benignitas potestatem. Si se magis diligendum, quàm metuendum cunctis exhibeat: si subjéctis salubriter consu- lar. Si justitiam sic teneat, ut misericordiam non relinquat: si præ omnibus se sanctæ matris Ecclésiæ Cathólicæ meminerit filium, ut ejus paci atque tranquillitati, per universum mundum prodesse faciat suum principatum.

LECTIO viij.

Non ergo per quamlibet sæculi aut Ecclésiæ dignitatem, sed per fidem quæ

per dilectionem operatur, unusquisque vas in honorem dono Dei miserantis efficitur. Non enim Salvator noster beatos voluit nuncupari habentes secularem aut ecclesiasticam dignitatem; sed pauperes spiritu, mites, lugentes, esuriéntes, sitientésque justitiam, misericordes, mundo corde, pacificos, & qui persecutionem propter justitiam pariuntur. Nec Abraham patrem nostrum temporales honores vel divitiæ ad Dei amicitiam perduxerunt: sed quia credidit Deo, reputatum est ei ad justitiam, & amicus Dei appellatus est. Nec pauperem Lazarum ærumnâ paupertatis & famis afflictum, ab æternâ réquie inopia atque ignobilitas temporalis exclusit. Deus enim pauperes elegit in hoc mundo divites in fide, & hæredes regni quod promisit diligentibus se. Ipsa fide divites fiunt omnes, qui sciéntes quia præterit figura hujus mundi, mórtui peccato, vivéntes autem Deo, non in dignitate temporali, sed in cruce Dómini nostri Jesu Christi cum Apóstolo gloriántur.

Leet. ix. de sancto Ægidio, cum Commem. de eo, in Laud. & Vesp.

DIE XIV. SEPTEMBRIS.
IN FESTO
EXALTATIONIS
SANCTÆ CRUCIS.

Si Festum Exaltationis S. Crucis celebretur ritu Annuali aut Solemni majori, omnia ut in Breviario, exceptis qua sequuntur.

AD VESPERAS.
Psalmi. Dixit. p. 21. Confitebor. 22. Sæpe expugnauerunt. 139. Eripe me. integer. 120. Voce mea. 63.

AD OFFICIUM NOCT.

IN I. NOCTURNO.

Psalmi. Beatus vir. p. 2. Quare fremuerunt. 2. Domine, quid multiplicati sunt. 3.

LECTIONES de Epistola ad Ephesios, ut in Breviario, p. 334.

IN II. NOCTURNO.

Psalmi. Domine, Dominus noster. 26. In Domino confido. 84. Deus Deus meus, respice. integer. 117.

IN III. NOCTURNO.

Psalmi. Exaudi, Deus, orationem meam cum deprecor. p. 126. Cantate Domino canticum.... Cantate. 39. Cantate Domino... quia. 40.

AD LAUDES ET HORAS
Psalmi de Dominica.

AD PRIMAM.

Canon ut in Inventione sanctæ Crucis, die iij. Maii.

DIEBUS
INTRA OCTAVAM.
(*Si habeat.*)

De Festo Duplici-minorifiet Officium cum commem. Octavae in utrisque Vesperis & Laudibus: de semiduplici autem vel simplici fiet tantum commemoratio ritu in Octavis ordinario.

Omnia ut in die, exceptis qua sequuntur.

Psalmi FERIALES.

AD OFFICIUM NOCT.

LECTIO j. de Scriptura occurrente, ex tribus una. LECTIO ij. erit una ex iis qua assignantur pro Octava Inventionis S. Crucis. iij. de Festo occurrente aut Feria IV. Temporum. Si autem nullum occurrat Festum, ex una LECTIOE fiet dua.

AD LAUDES MATUTINAS, *Ant. sola quarta de Laudibus diei.*

AD PRIMAM, CANONDE
Feria occurrente, nisi sit
Feria Quatuor Temp.

AD VESPERAS, Ant sola
prima de Vesperis diei.

D I E X X I.

Festum sancti Matthæi
transfertur in primam diem
non impeditam.

O C T A V A

EXALTAT. S. CRUCIS.

Omnia ut in die præter
sequentia.

Psalmi de Feria.

AD OFFICIUM NOCT.

IN I. NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura
occurrente.

IN II. NOCTURNO.

LECTIO iv.

Sermo sancti Augustini
Episcopi.

In Joann. Evang. Tract. 36.

§. 4.

CREATOR hominis homo
esse dignatus est: factus
est quod fecerat, ne pe-
risset quem fecerat. Quid
huic misericordie addi po-
test? Et tamen addidit. Pa-
rum fuit ei hominem fieri,
sed etiam ab hominibus re-
probati: parum erat repro-
bati, & exhonorati: parum
erat exhonorati, & occidi:
sed & hoc parum est; mor-
te crucis. Nam & cum ejus
obediencia usque ad mor-
tem factam commendaret

Apóstolus, parum illi fuit
dicere: Factus obediens us-
que ad mortem; non enim
qualemcumque mortem,
sed addidit, Mortem autem
crucis. Illa morte pejus ni-
hil fuit inter omnia genera
mortium.

LECTIO v.

MORI voluit pro nobis.
parum dicimus, cru-
cifigi dignatus est, usque
ad mortem crucis obediens
factus. Elégit extremum &
pessimum genus mortis, qui
omnem fuerat ablaturus
mortem: de morte pessima
occidit omnem mortem.
Pessima enim erat non in-
telligentibus Judæis; nam
à Domino electa erat.

LECTIO vj.

IPSAM enim crucem suam
signum habiturus erat,
ipsam crucem de diabolo
superato tanquam trophæum
in frontibus fidelium posi-
turus, ut diceret Apósto-
lus: Mihi autem absit glo-
riari, nisi in cruce Domini
nostri Jesu Christi, per
quem mihi mundus cruci-
fixus est, & ego mundo.
Nihil erat tunc in carne in-
tolerabilius, nihil est nunc
in fronte gloriosius. Quid
servat fideli suo, qui talem
honorem dedit supplicio
suo?

IN III. NOCTURNO.

Lectiones ut in die.

DIE XXIX. SEPTEMBRIS.
IN FESTO
SANCTI MICHAELIS,
ARCHANGELI.

Ubi Festum S. Michaelis est Annuale, omnia ut in Breviario, exceptis qua sequuntur, & servato ritu prescripto in Festo Patroni.

IN I. NOCTURNO.

Psalmi. Dómine Dóminus noster. 36. Dixit injustus. 71. Quid gloriáris. 104.

LECTIO j.

De libro Exodi. *cap. 23.*

Locutus est Dóminus ad Móysen, dicens: Ecce ego mitam Angelum meum qui præcedat te, & custodiat in via, & introducat in locum quem paravi. Observa eum, & audi vocem ejus: nec contemnendum putes; quia non dimittet cum peccáveris, & est nomen meum in illo. Quòd si audieris vocem ejus, & féceris ómnia quæ loquor, inimicus ero inimicis tuis, & affligam affligentes te; præcedetque te Angelus meus, & introducet te ad Amorrhæum, & Hethæum, & Pherefæum, Chanaanæumpue, & Hevæum, &

Jebusæum, quos ego conteram.

LECTIO ij.

De libro Jósue. *cap. 5.*

Cum esset Jósue in agro Urbis Jéricho, levavit óculos, & vidit virum stantem contra se, evaginatum tenentem gládium, perrexitque ad eum, & ait: Noster es, an adversariórum? Qui respondit: Nequaquam; sed sum princeps exercitús Dómini, & nunc venio. Cécidit Jósue pronus in terram, & adorans ait: Quid Dóminus meus loquitur ad servum suum? Solve, inquit, calcamentum tuum de pedibus tuis: locus enim in quo stas, sanctus est. Fecitque Jósue ut sibi fuerat imperatum.

LECTIO iij.

De Libro secundo Machabæorum. *cap. 11.*

Ut Machabæus, & qui cum eo erant, cognoverunt expugnári præsidia, cum fletu & lácrymis rogá-

bant Dóminum, & omnis turba fimul, ut bonum Angelum mitteret ad falútem Ifrael. Et ipfe primus Machabæus, fumptis armis, céteros adhortátus eft fimul fecum periculum fubire, & ferre auxiliúm frátribus fuis. Cúmque páriter prompto ánimo procédèrent, Jerofólymis apparuit præcedens eos eques in veftè cándida, armis áureis haftam vibrans. Tunc omnes fimul benedixerunt mifericordem Dóminum, & convaluerunt animis.

IN II. NOCTURNO.

Pfalms, Si verè útique. 115. Deus, quis fimilis erit tibi? *integer*. 137. Bonum eft confitéri. 32.

IN III. NOCTURNO.

Pfalms, Dóminus regnávít, exulter. 52. Dóminus regnávít, irascantur. 40. Benedic, ánima mea, Dómino; & ómnia. *integer*. 70.

AD II. VESPERAS.

Pfalms, Dixit Dóminus. 21. Beátus vir. 22. Laudáte, púeri, 22. Levávi óculos meos. 45. Confitébor. . . quóniam. 100.

DIEBUS

INTRA OCTAVAM.

Servatur ritus præfcriptus in Officio Patróni.

DIE XXX.

Fit Commem. Octava.

DIE I.

Fit Commem. Octava.

DIE II.

Non fit Commemoratio Octava.

DIE III.

DE OCTAVA.

LECTIO ij. Unde fuprà.
Ex libro morálium fancti Gregórii Papæ.

AB eódem Angelo qui Daniéli loquebátur, paulò póst dicitur: Nemo eft adjutor meus in ómnibus his, nifi Michaél prínceps vester. De quo & hoc, quod præmísimus, dicit: Et ecce Michaél unus de princípibus primis venit in adjutorium mihi. Qui dum nequáquam fimul eífe, fed venire in adjutorium dicitur, apertè ei pópulo prælátus agnófcitur, qui captívus in ália parte tenebátur. Quid eft ergo Angelum dicere: Ego veni propter fermónes tuos; prínceps autem regni Perfárum réftitit mihi: nifi fua fubditis ópera nuntiáre? Ac fi apertè dicat: Precum quídem tuárum mérita exigunt, ut Ifraélíticus pópulus a ju-

go suæ captivitatis exuatur, sed est adhuc quod in eodem populo, Persarum dominio purgari debeat: unde ereptionem illius, Persarum princeps mihi jure contradicat, quamvis preces tuas eorum quoque lacrymæ qui in Judæa relictæ sunt, adjuvent. Unde hoc quoque quod diximus subjungit: Michaël princeps vester venit in adjutorium mihi.

LECTIO iij. de Festo occurrente.

D I E I V.

D E O C T A V A.

LECTIO ij. Unde supra.

Ex Libro Moraliū sancti Gregorii Papæ.

Michaël adjuvat, sed princeps Græcorum ad prælium venit: quia mereri quidem veniam tam longa oppressorum captivitas poterat, sed ereptionis eorum beneficio hoc quoque quod in Græcos deliquerant, obviabat. Recte ergo dicitur quod contra se Angeli veniunt; quia subjectarum sibi gentium vicissim merita contradicunt. Nam sublimes spiritus eisdem gentibus principantes nequâquam pro injusta agentibus decertant, sed eorum facta justè judicantes examinant. Cùmque uniuscujusque gentis vel culpa vel justitia ad supernæ cûriæ consilium ducitur,

eiusdem gentis præpositus; vel obtinuisse in certamine, vel non obtinuisse perhibetur. Quorum tamen omnium una victoria est sui super se opificis voluntas summa; quam dum semper aspiciunt, quod obtinere non valent, nunquam volunt.

LECTIO iij. de S. FRANCISCO; duabus in unam junctis.

D I E V.

D E O C T A V A.

LECTIO ij.

Ex Libro Moraliū sancti Gregorii Papæ.

Lib. 34. cap. 7.

Hoc loco quo dicitur, Cùm sublatus fuerit, timébunt Angeli; nil obstat intèlligi, quia sub futuri temporis modo præterita describuntur. Nec recte intèlligentia sensum relinquimus, si credamus diabolo ab arce beatitudinis cadente, in ruina ejus etiam electos Angelos expavisse, ut cùm istum ex illorum numero superbiæ lapsus egeret, illos ad robustius standum timor ipse solidaret. Unde & sequitur: Et territi purgabuntur. Purgati verò sunt; quia nimirum isto cum réprobis legionibus exeunte, soli in cælestibus sedibus qui beatè in æternum viverent, remanserunt. Hujus itaque lapsus eos terruit & purgavit: ter-

ruit, ne Conditórem suũ ſuperbè deſpicerent; purgávit verò, quia exeúntibus réprobis, actum eſt ut electi ſoli remanérent. Et quia cunctórum ópifex Deus ſcit ad bonórum cuſtódiam étiam benè uti malá actióne reprobórum, lapſum eadéntium vertit in profectum manéntium; & undè punita eſt culpa ſuperbiéntium, indè humilibus Angelis, & inventa & ſolidáta ſunt augmenta meritórum. Iſtis namque cadéntibus, illis in múnere datum eſt, ut cádere omnínò non poſſent.

LECTIO iij. de Feſto occurrente.

D I E VI.

O C T A V A

SANCTI MICHAELIS,
ARCHANGELI.

DUPLEX-MAJUS.

Omnia ut in die, ſervato ritu duplici majori, & exceptis qua ſequentur. Pf. de Feria in toto Officio.

IN I. NOCTURNO.

Lectioes de ſcriptura occurrente.

IN II. NOCTURNO.

LECTIO iv.

Sermo ſancti Brunónis
Aſtenſis Epíſcopi.

De S. Michaële Archang.

FACTUM eſt prællum magnum in cœlo. Magnum prællum, in quo Mí-

chaël princeps Archangelórum pugnat cum diábolo, príncipe dæmoniórum. Hoc prællum quotidie fit in Eccleſia, quóniam Eccleſia cœlum vocátur. De Eccleſia igitur hoc intelligátur, quamvis ſi étiam de illo alio cœlo hoc intelligátur, non omnínò inconveniẽs eſſe vidétur. Manifeſtum eſt enim quod indè quod propter ſuperbiam ſua draco projectus eſt. De quo & Prophéta ait: Quómódò cecidiſti de cœlo, Lúciſer? qui manè oriebáris; qui dicebas in corde tuo: In cœlum ascendam; ſuper aſtra cœli ponam ſólium meum; ſedébo in monte teſtamenti, in latéribus Aquilónis, & ero ſímilis Altíſſimo. Conſtat igitur quod indè cecidit, ſive Angelórum virtúte & poténtiá, ſive ſolá Dei voluntáte eum ad inferióra præcipitante. Multa enim Angelórum miniſterio operátus eſt Deus, quæ, ſi voluiſſet, ſolo nutu fácere potuiſſet.

LECTIO v.

INter Angelos, qui ad hujus mundi regimína & cuſtódiam nobis à Deo miſſi ſunt, beátus Michaël obtinet principátum; qui non ſolùm Angelus vel Archangelus, verùm étiam Angelórum & Archangelórum princeps vocátur. Multos enim Angelos & Archangelos habet ipſe ſub ſe, &

per regna, & provinciās,
& per civitatē ordinātos.
Vide ergō quantas grātiās
beāto Michaēli Archāngelo
debeāmus, à quo Angelos
accēpimus nobis ministros
ad custodiām ordinātos. De
quo & Daniēli quidam An-
gelus ait: Nunc annūntio
tibi quod expressum est in
Scriptūra veritātis; & nemo
est adjutor meus in omni-
bus his, nisi Michaēl Ar-
chāngelus princeps vester.
Iste igitur cum Angelis suis
non cessat die noctūque
præliari contra draconem
illum qui est diabolus &
sātanas; qui quoniam in
cœlo, id est, in sanctis ho-
minibus habitare non po-
test, in terram projectus
est, per quam peccatōres
significantur.

LECTIO vj.

Considera modō qualis
est iste, quā fortis,
& quā potens, cum quo
beātus Michaēl Archānge-
lus præliatur. Sed quia Mi-
chaēl, Quis sicut Deus? in-
terpretatur, ipse suo nō-
mine nos ad prælium con-
fortat, & ne illum timere
debeāmus, hortatur; qui
quoniam Deo similis esse
vōluit, præcipitatus est. Ad-
huc tamen non quiescit,
qui suā superbiam talis fac-
tus est, ut timere nesciat;
& nisi potestates quæ super
cœlos sunt, & quæ de cœ-
lestibus veniunt, ejus su-
perbiæ & fortitudini resis-

terent, nulla super terram
potestas est quæ ei resistere
potuisset. Quis draconis hu-
jus sævitiam & fortitudi-
nem evadere potuisset, nisi
suorum nos Dōminus An-
gelorum custodiā munivisset?
Ecce totum prælium
factum est: & draco iste
magnus superatus est, &
simul cum omni exercitu
suo in tenebras præcipita-
tus est.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii se-
cundum Matthæum.

Cap. 18.

In illo tempore; Accesserunt discipuli ad Jesum dicentes: Quis, putas, major est in regno cœlorum? Et reliqua.

Homilia sancti Bernardi
Abbātis.

In Fests. S. Mich. Serm. 2.
n. 1.

Audistis, fratres, Evan-
gêlicam lectionem
adversus eos qui pu-
fillos scandalizant, satis ter-
ribiliter intonantem. Nemi-
ni blanditur veritas, nemi-
nem palpat, nullum sedu-
cit, apertè denuntians, quoniam
væ homini illi per
quem scandalum venit. Pe-
rere siquidem necesse est
hominem, qui caritatem
non habet, etiam si tradi-
derit corpus suum ita ut
ardeat. Et hoc dixerim, ut
in ea caritate, & unanimi-
tate, & pace in qua statis

in Dómino, folliciti fitis
perfeveráre & abundáre
magis. Quæ eft enim fpec
nofta, & gáudium nof-
trum, & coróna glóriæ?
Nonne unitas & unanimi-
tas vefta, in qua gáudeo
vos inveniri fraternitátis
amatóres, & antè ómnia
mútuam in vobifmetipfis
caritátem habentes, quod
eft vñculum perfectiónis?
Propter quod óbfecto vos,
fic ftate in Dómino, car-
riffimi. In hoc enim cog-
nofcunt omnes, étiam An-
geli fancti, quòd Chrifti
eftis difcipuli, fi dilectió-
nem habueritis ad invicem.

LECTIO viij. n. 2.

NUMquid enim Chrifti
gratiã diligémur ab
Angelis, fi de mútuæ di-
lectiónis inópia cognóve-
rint nequáquam ejus nos
effe difcipulós? Numquid
diligémur ab eis propter nos
ipfos, id eft, fpirituális na-
turæ fimilitúdine, fi invení-
mur non diligere humanæ
naturæ noftre confortes;
imò verò, fi ex eis qui in-
ter nos funt contentióni-
bus, carnáles nos magis
quam fpirituáles effe con-
fiterit? Dénique, numquid
Angeli diligent nos propter
feipfos, & futúram de no-
bis civitátis fux restaura-

tionem, fi (quod abfit)
unum quo folo uniri & co-
ædificári eis poffumus, de-
fuerit glutinum caritátis?
Quómodo fperábunt reædi-
ficandos de nobis perpé-
tuos civitátis illius muros,
fi cognóverint, fi viderint,
nos non lapidés effe vivos
qui poffint invicem cohæ-
rére; fed magis púlverem,
quem projiciat ventus à fá-
cie terræ, quem unius ver-
bi flatus in túrbinem exci-
tet, & fufpiciónis cujúslibet
leviffima aura difpergat?

*LECTIO ix. de S. BRU-
NONE.*

DIE II. OCTOBRIS.

*Si alicubi fiat Officium
folemne de fanctis Angelis
custodibus, omnia ut in
Breviario: & qua defunt,
fumuntur ex Officio S. Mi-
chaëlis, ut fuprà.*

DIE XI. NOVEMBRIS.

In Feflo

**SANCTI MARTINI,
Turonenfis Epifcopi.**

*Ubi fit ritu Annual. om-
nia ut in Breviario, fer-
vato ritu præfcripto pro
Officio Patroni. Qua de-
funt, fumantur de Commu-
ni Pontificum, infra.*

DIE XXVII. DECEMBRIS.
 I N F E S T O
 S A N C T I J O A N N I S ,
 A P O S T O L I E T E V A N G E L I S T Æ .

Pridie AD VESPERAS, Atiph. & Psalmi, ut in ij. Vesp. Nat. Domini; & loco Capituli, &c. de S. Stephano. dicuntur sequentia de S. Joanne.

CAPITULUM. *Is. 45.*

HÆc dicit Dóminus : Dabo tibi thesauros absconditos, & arcana secretorum; ut scias quia ego Dóminus, qui voco nomen tuum, Deus Israël.

R. Eruditus es in juventute tua, & * Implétus es quasi flumen sapiéntiã, & † Dilectus es in pace tua. *ψ.* Enutritus verbis fidei, & bonæ doctrinæ quam assecutus es, * Implétus es. *Gloria Patri. † Dilectus es. Repet. R.* Eruditus es. *usque ad ψ. Eccli. 47. 1. Tim. 4.*

Hymnus, Tu quem præ reliquis. ut in Breviario, ad Offic. Noct.

ψ. Ecce tu, Dómine, veritatem dilexisti: *R.* Incerta & occulta sapiéntiæ

tux manifestasti mihi. *Pf. 50.*

Ad Magnificat.

Ant. 7. d. duplicanda. Honorabilis factus es in oculis meis, & gloriósus: ego diléxi te, noli timere. Is. 43.

COLLECTA ut ad Laudes.

Fit Commem. de S. STEPHANO, & postea de Nat. Domini.

AD COMPLETOR. Pss. & Capit. de Feria: reliqua ut infra post ij. Vesp.

AD OFFICIUM NOCT.

Omnia ut in Breviario, servato ritu Annuali in RR. & exceptis sequentibus.

Psalmi ut in Communi Apostolorum.

AD LAUDES & HORAS, Pss. de Dominica.

IN II. VESPERIS.

Ut in Breviario; sed post Capitulum, additur: Alleluia, alleluia. ψ. In fide sua probatus est Pro-

phéta, & cónitus est in verbis suis fidélis; quia vidit Deum lucis. Alleluia. *Eccli.* 46.

Commemorationes ut in Breviario.

AD COMPLETORIUM.

Pss. & Cap. de Dominica.

Ant. 4. E. Sicut érudit filium suum homo, sic Dóminus Deus tuus erudit te. *Deut.* 8.

Hymnus, MUNDI salus. ut in Nat. Domini.

Ad Nunc dimittis.

Ant. 6. C. Sciéntia, intelligéncia, & sapiéntia ampliôres inventæ sunt in te. *Dan.* 5.

DIE III. JANUARI.

Octava

SANCTI JOANNIS, Apostoli & Evangelistæ.

Omnia ut in die, dempto ritu Solemni, & exceptis quæ sequuntur. Psalmi de Feria in toto Officio.

IN I. VESPERIS.

Antiphon. de Laudibus Festi.

Capitulum, &c. ut suprâ in j. Vesp. Festi. Fiunt Commem. ut in Breviario.

AD COMPLETOR. *Ant.*

de die, Hymnus MUNDI salus.

IN I. NOCTURNO.

Lectiones de Script. ex hac die 3. factâ divisione ad asteriscum [] secunda.*

IN II. NOCTURNO.

LECTIO iv.

Ex libro sancti Augustini Episcopi de consensu Evangelistarum. l. i. c. 4.

Tres primi Evangelistæ in his rebus máximè diversati sunt, quas Christus per humanam carnem corporaliter gessit. Porro autem Joannes ipsam máximè divinitatem Dómini, quâ Patri est æqualis, intendit; eamque præcipuè suo Evangelio, quantum inter homines sufficere credidit, commendare curavit. Itaque longè à tribus istis superiùs fertur: ita ut hos videas quodámodo in terra cum Christo homine conversari; illum autem transcendisse nébulam quâ tégitur omnis terra; & pervenisse ad liquidum cælum, unde ácie mentis acutissimâ atque firmissimâ vidéret in principio Verbum Deum apud Deum, per quem facta sunt omnia; tanquam qui de pectore ipsius Dómini, super quod discumbere in ejus convivio solitus erat, secretum divinitatis ejus ubérius & quodámodo familiárius biberit.

LECTIO v.

Ex Tractatu ejusdem sancti Augustini in Joannem. *Tract.* 36.

IN quatuor Evangelíis, vel potiùs quatuor libris unius Evangelii, sanctus

Joannes Apóstolus, non im-
 mérito secundum intelli-
 géntiam spirítalem áquilæ
 comparátus, aliús multo-
 que sublimiús áliis tribus
 exéxit prædicaciónem suam:
 & in ejus erectióne étiam
 corda nostra érigi voluit.
 Nam céteri tres Evange-
 listæ tanquám cum hómine
 Dómino in terrâ ambulá-
 bant, de divinitate ejus
 pauca dixerunt: istum au-
 tem quasi piguérít in terra
 ambuláre, sicut ipso exórdio
 sui fermónis intónuit, eré-
 xit se non solum super ter-
 ram & super omnem ám-
 bitum aëris & cœli, sed su-
 per omnem étiam exérci-
 tum Angelórum, omnem-
 que constituciónem invisi-
 bílium potestátum, & per-
 vénit ad eum per quem
 facta sunt ómnia, dicendo:
 In principio erat Verbum, &
 Verbum erat apud Deum,
 & Deus erat Verbum.

LECTIO. vj.

HUic tantæ sublimitati
 principii étiam cétera
 congrua prædicávit, & de
 Dómini divinitate, quómo-
 dò nullus álius, est locú-
 tus. Hoc eructábat quod
 biberat. Non enim sine
 causâ de illo in isto ipso
 Evangélio narrátur, quia
 & in convívio super pectus
 Dómini discumbébat. De
 illo ergo pectore in secréto
 bibébat; sed quod in se-
 créto bibit, in manifesto
 eructávit, ut pervéniat ad

omnes gentes non solum
 incarnatio Filii Dei, & pás-
 sio & resurréctio; sed étiam
 quid erat ante incarnatió-
 nem, únicus Patri, Ver-
 bum Patris, coæternus ge-
 neranti, æqualis ei à quo
 missus est.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangélii se-
 cundum Matthæum.

Cap. 20.

IN illo tempore; Acces-
 sit ad Jesum mater filio-
 rum Zebedæi, cum filiis
 suis, adorans, & petens
 áliquid ab eo. Et reliqua.

Homília sancti Gregórii
 Papæ.

Homil. 35. in Evang.

Quia duo sunt martyrii
 génera, unum in oc-
 culto ópere, áliud in
 público, testátur Veritas,
 quæ Zebedæi filios requi-
 rit, dicens: Potestis bibere
 cálicem quem ego bibitú-
 rus sum? cui cum prótinis
 respondérent, Possumus;
 illicò Dóminus respondit,
 dicens: Cálicem quidem
 meum bibétis. Quid enim
 per cálicem, nisi dolórem
 passiónis accipimus? de quo
 áliás dicit: Pater, si fieri
 potest, tránseat à me calix
 iste. Et Zebedæi filii, id
 est, Jacóbus & Joannes,
 non uterque per martyrium
 occubuit, & tamen quod
 uterque cálicem biberet,
 audívit. Joannes namque
 nequáquam per martyrium

vitam finivit, sed tamen Martyr exiit; quia passionem, quam non suscepit in corpore, servavit in mente. Et nos ergo hoc exemplo, sine ferro esse possumus Martyres, si patientiam veraciter in animo custodimus.

LECTIO viij.

Servate ergo, fratres, in mente patientiam, eamque cum res exigit, exercere in operatione. Nullum vestrum ad odium proximi contumeliosa verba commoveant, nulla periturarum rerum damna perturbent. Si enim fixa mente mansura damna pertinacitatis, damna rerum transigentium gravia non putatis: si aeternae retributionis gloriam conspicitis, & de temporali injuria non doletis. Tolerate ergo adver-

sarios vestros, sed ut fratres diligite, quos toleratis. Aeterna praemia pro damnis temporalibus quaerite. Nec quisquam vestrum suis se viribus hanc implere posse confidat: sed obtinere precibus, ut ipse hanc qui imperat, praestet. Et scimus quia perentes libenter audit, quando hoc petitur largiri quod jubet.

LECTIO ix. de S. Genovefa.

AD PRIMAM, R. br. Qui Ecclesiae tuae * Apostolos & Evangelistas dedisti. Eph.

4.

IN MISSA, Evang. ut in Festo S. JACOBI, Ap. die 25. Julii.

IN II. VESPERIS.

Antiph. de Laudibus.

Capitulum (omisso ψ. Alleluatico) Hymnus, &c. ut in die.

COMPLETOR. ut heri.

COMMUNE

FESTORUM

BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

¶ Si aliquod Festum B. Mariæ Virginis, quod in Calendario non reperitur, alicubi de consensu D. D. Episcopi Ritu Solemni celebretur, Officium fit ut sequitur.

IN I. VESPERIS.

Psalmi de Feria.

Ant. **E**Xultabimus, & lætābimur in te, o pulcherrima inter mulieres. *Cant.* 1.

Ant. 1. D. Ecce tu pulchra es, amica mea, ecce tu pulchra es, oculi tui columbarum. *Cant.* 1.

Ant. 6. F. Favus distillans labia tua, sponsa, mel & lac sub linguâ tuâ. *Cantic.* 4.

Ant. 5. a. Odor unguentorum tuorum super omnia aromata, & odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris. *Cant.* 4.

Ant. 4. E. Tota pulchra es, amica mea, & macula non est in te. *Cant.* 4.

CAPITULUM. *Cant.* 6.

QUæ est ista quæ progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acis ordinata?

R. Quàm pulcri sunt gressus tui, filia Princi-

pis! * Quàm pulchra es, & quàm decora, charissima, in deliciis! *Ps.* Ave, grātia plena, Dominus tecum. * Quàm pulcri. Glōria Patri. *Resumitur R.* Quàm pulcri. *usque ad Ps.* *Cant.* 7. *Luc.* 1.

H Y M N U S.

AVe, maris stella,
Dei mater alma,
Atque semper virgo,
Felix cœli porta.

Sumens illud Ave
Gabrielis ore;
Funda nos in pace,
Mutans Evæ nomen.

Solve vincla reis,
Profer lumen cæcis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

Monstra te esse matrem;
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus
Tulit esse tuus.

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpæ solutos,
Mites fac & castos.

VITAM præsta puram,
Iter para tutum;
Ut videntes Jesum,
Semper collætémur.

SIT laus Deo Patri,
Summo Christo decus;
Spiritu Sancto;
Tribus honor unus.

Amen.

Ÿ. Concupiscet rex de-
cõrem tuum, R. Quõniam
ipse est Dõminus Deus
tuus. *Psal. 44.*

Ad Magnificat.

Ant. 5. C. Duplic. Gau-
dens gaudebo in Dõmino,
& exultabit ánima mea in
Deo meo: quia induit me
vestimentis salutis, quasi
sponsam ornátam monili-
bus suis. *Is. 61.*

*COLLECTA, ut infrà ad
Laudes.*

*AD COMPLETOR. Pff.
& Capit. de Ferià: cetera
ut infrà post II. Vesperas.*

AD OFFICIUM NOCT.

INVIT. Jesum de Maria
natum, * Venite, adoré-
mus. *Matth.*

Pf. 94. Venite. 146.

H Y M N U S.

NOBIS Deum quæ pár-
turis,
O Virgo, matrum máxi-
ma,

Preces tibi quas fúndimus,
Offer benigna Filio.

NOVI simul tu fœderis,
Et orbis arca náufragi,
Columba pacis nuntia,
Et pacis obles mitteris.

APPA.

QUO vivis, à te súsci-
pit

Vitam, Créator ómnium;
Immenus in te cláuditur:
De te fit Æternus, caro.

TUIS tenetur légibus,
Mundi tremendus Légifer;
A te puer lac mútuat,
Qui dat cibum quo pásce-
ris.

CÆLUM ferentem sústi-
nes,
Gressus Tonantis ténpe-
ras;

Suõque stantem Númine,
Loco sitúque dímoves.

QUI natus es de Virgine,
Jesu, tibi sit glória;
Cum Patre, cumque Spí-
ritu,
In sempiterna sécula.

Amen.

IN I. NOCTURNO.

*Pf. Dõmine, Dõminus
noster. Fer. II. ad Primam.*

*Ant. 3. a. Quæ est ista,
quæ ascendit de deserto,
deliciis áffluens, innixa su-
per dilèctum suum? Cant.
8.*

*Pf. Cœli enarrant. cum
sua divis. Fer. III. ad Offic.
Noct.*

*Ant. 3. a. Dõminus cõn-
tulit ei splendõrem, ut in-
comparábili decõre óm-
nium óculis appareret. Ju-
dith. 10.*

*Pf. Eructávit. Sabb. ad
Tert.*

*Ant. 8. G. Vidérunt eam
filix, & beatíssimam præ-
dicavérunt; Reginæ, &
laudavérunt eam. Cant. 6.*

G

ψ. Delectaverunt te filia
regum, R. In honore tuo.

Pf. 44.

LECTIO j.

De Canticis Canticorum.

Cap. 4.

TOta pulcra es, amica
mea, & macula non est
in te. Veni de Libano, spon-
sa mea, veni de Libano,
veni, coronaberis; de ca-
pite Amara, de vertice Sa-
nir & Hermon, de cubili-
bus leonum, de montibus
pardorum. Vulnerasti cor
meum, soror mea sponsa,
vulnerasti cor meum in uno
oculorum tuorum, & in
uno crine colli tui.

R. Benedicta es tu, filia
à Domino Deo excelsio,
* Præ omnibus mulieribus
super terram. ψ. Invenisti
gratiam apud Deum, * Præ.
Judith. 13. Luc. 1.

LECTIO ij.

FAvus distillans labia tua,
sponsa, mel & lac sub
lingua tua: & odor vesti-
mentorum tuorum sicut o-
dor thuris. Hortus conclusus
soror mea sponsa, hor-
tus conclusus fons signatus.
Emissiones tuæ paradisus
malorum punicorum cum
pomorum fructibus. Cypri-
cum nardo, Nardus & cro-
cus, fistula & cinnamomum
cum universis lignis
Libani, Myrrha & aloë
cum omnibus primis un-
guentis. Fons hortorum:
puteus aquarum viventium,

quæ fluunt impetu de Li-
bano.

R. Benedicta tu à Deo
tuo; * Quoniam in omni
gente quæ audierit nomen
tuum, magnificabitur su-
per te Deus Israel. ψ. Be-
nedita tu in mulieribus,
& beata quæ credidisti;
Quoniam. *Judith. 13. Luc.
1.*

LECTIO iij. cap. 6.

UNa est columba mea,
perfecta mea, una est
matris suæ, electa genitrici
suæ. Viderunt eam filia,
& beatissimam prædicave-
runt: reginæ & concubinæ,
& laudaverunt eam. Quæ
est ista, quæ progreditur
quasi aurora confurgens,
pulcra ut luna, electa ut
sol, terribilis ut castrorum
acies ordinata? Descendi in
hortum meum, ut vidē-
rem poma convallium, &
inspicerem si florisset vi-
nea, & germinassent mala
punica. Nescivi: anima
mea conturbavit me pro-
pter quadrigas Aminadab.
Revertere, revertere, Sula-
mitis: revertere, revertere,
ut intueamur te.

R. Benedixit te Domi-
nus in virtute sua, quia *
Per te ad nihilum redēgit
inimicos nostros. ψ. Fecit
potentiam in brachio suo,
dispersit superbos mente
cordis sui: * Per te. Gloria
Patri. *Repetitur R. Bene-
dixit. usque ad ψ. Judith.
13. Luc. 1.*

IN II. NOCTURNO.

Pf. Deus noster refugium. *Sabb. ad Sext.**Ant.* 4. A. Cessaverunt fortes, & quieverunt, donec surgeret mater in Israel. *Judith. 5.**Pf.* Magnus Dominus. *Sabb. ad Sext.**Ant.* 2. D. Ubi venit plenitudo temporis, misit Deus filium suum factum ex muliere. *Gal. 4.**Pf.* Benedixisti, Domine. *Fer. III. ad Laudes.**Ant.* 7. c. De Maria natus est Jesus qui vocatur Christus. *Matth. 1.**Ps.* Elegit eam Dominus. *R.* In habitationem sibi. *Psal. 131.*

LECTIO IV.

Sermo sancti Bernardi
Abbatis.*De Assumpt. B. M. V. n. 8.*

Sileat misericordiam tuam, Virgo beata, si quis est, qui invocatum te in necessitatibus suis sibi meminerit defuisse. Nos quidem servuli tui ceteris in virtutibus congaudemus tibi, sed in hac potius nobis ipsis. Laudamus virginitatem, humilitatem miramur: sed misericordia miseris sapit dulcius, misericordiam amplectimur carius, recordamur sapius, crebrius invocamus. Hæc est enim quæ totius mundi reparationem obtinuit: salutem omnium impetravit. Constat enim pro universo genere huma-

no fuisse sollicitam, cui dictum est: Ne timeas, Maria, invenisti gratiam, utique quam quærebas. Quis ergo misericordiam tuam, o Benedicta, longitudinem, & latitudinem, sublimitatem & profundum queat investigare? Nam longitudo ejus usque in diem novissimum invocantibus eam subvenit universis. Latitudo ejus replet orbem terrarum, ut tuam quoque misericordiam plena sit omnis terra. Sic & sublimitas ejus civitatis supernæ invenit restaurationem, & profundum ejus sedentibus in tenebris & in umbra mortis obtinuit redemptionem. Per te enim cælum repletum, infernus evacuatus est, instauratæ ruinæ ecclésiæ Jerusalem, expectantibus miseris vita perdata data.

R. Magnificat anima mea Dominum, & exultavit spiritus meus in Deo salutari meo; * Quia respexit humilitatem ancillæ suæ. *Ps.* Anima mea exultabit in Domino, & delectabitur super salutari suo; * Quia. *Luc. 1. Ps. 34.*

LECTIO V.

De 12. Prærog.

Quid ad Mariam accedere trepidet humana fragilitas? Nihil austerum in ea, nihil terribile: tota suavitas est, omnibus offerens lac & lanam. Revolve

diligentiùs Evangélicæ hif-
tóriae fériem univérfam ;
& fi quid fortè increpató-
rium , fi quid durum , fi
quid dénique fignum vel
ténuis indignatiónis occúr-
rerit in María , de cétero
fufpéctam hábeas , & accé-
dere vereáris. Quod , fi (ut
verè funt) plena magis
ómnia pietátis & grátia ,
plena manfuetúdinis & mi-
fericórdia , quæ ad eam
pértinent invéneris ; age
grátias ei , qui talem tibi
mediatricem benigníffimâ
miferatióne providit , in
qua nihil poffit effe fufpéc-
tum. Déniquè ómnibus óm-
nia facta eft , fapiéntibus
& infipiéntibus copiofíffi-
mâ caritate debitrice fe
fecit. Omnibus mifericór-
diæ finum áperit , ut de
plenitudine ejus accípiant
universi , captivus redemp-
tióne , æger curatióne ,
triftis confolatióne , pec-
cator véniam , juftus grá-
tiam , Angelus lætitiám , dé-
niquè tota Trínitas gló-
riám ; Filii perfóna carnis
humánae fubftántiam : ut
non fit qui fe abfcondat à
calóre ejus.

R. Beátam me dicent
omnes generatiónes , quia
* Fecit mihi magna qui po-
tens eft , & fanctum no-
men ejus. V. Veníte , au-
díte , & narrábo , omnes
qui tímētis Deum , quanta
fecit animæ meæ. * Fecit.
Luc. i. Pf. 64.

LECTIO vj.

De aqua ductu.

Totis ergo medúllis cor-
dium , totis præcor-
diórum afféctibus & votis
ómnibus Mariam veneré-
mur , quia fic eft volún-
tas ejus , qui totum nos
habére voluit per Mariam.
Hæc , inquam , volúntas
ejus eft , fed pro nobis ; in
ómnibus síquidem , & per
ómnia próvidens miferis ,
trepidatióne noftram fo-
latur , fidem éxcitat , fpem
róborat , diffidéntiam ábi-
git , érgit pufillanimitatem.
Ad Patrem verebáris accé-
dere , Jefum tibi dedit me-
diatórem : hunc tibi fra-
trem María dedit. Sed fór-
fitan & in ipfo majefítatem
vereáre divínam , quòd li-
cèt factus fit homo , man-
ferit tamen Deus. Advoca-
tum habére vis & ad ip-
fum ? Ad Mariam recurre.
Pura síquidem humanitas
in María , non modo pura
ab omni contaminatióne ,
fed & pura fingularitate
naturæ. Nec dúbis dixé-
rim , exaudiétur & ipfa pro
reverentiâ fuâ : exaudiet
útrique matrem Filius , &
exaudiet Filium Pater. Fi-
lióli , hæc peccatórum sca-
la , hæc mea máxima fidu-
cia eft , hæc tota ratió fpei
meæ.

R. Laudáte Dóminum
Deum noftrum , qui non
deférui fperántes in fe ; *
Et † In me ancillâ fuâ ad-

implévit misericórdiam suã, quam promissit dómui Israël. *ÿ.* Suscépit Israel puerum suum, recordátus misericórdiã suã; sicut locútus est ad patres nostros; * Et in me. Glória Parri.

Repetitur R. Laudáte. *usque ad ÿ.* Judith 13. Luc. 1.

IN III. NOCTURNO.

Pf. Fundamenta. *Sabb. ad Sext.*

Ant. 6. F. Adamávit eam Rex, hábuitque grátiam & misericórdiam coram eo, fecitque eam regnãre. *Esth.*

2.

Pf. Dóminus regnávit, exulret. *Fer. III. ad Laud.*

Ant. 7. d. Pósitus est thronus matri Regis, quæ sedit ad dexteram ejus; & dixit ei Rex: Pete mater mea, neque enim fas est ut avértam faciẽm tuam.

3. *Reg.* 2.

Pf. Cantáte. . . . quia. *Fer. II. ad Sext.*

Ant. 5. a. Tu eris super domum meam, & ad tui oris impérium cunctus pópulus obédiet; ecce constitui te super univérsam terram. *Gen.* 41.

ÿ. Magna est glória ejus *R.* In salutári tuo, Dómine. *Pf.* 20.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangélii secundum Lucam. c. 11.

IN illo tẽpore; Loquẽnte Jesu ad turbas, extóllens vocem quædam mulier de turba dixit illi: Be-

tus venter qui te portávit. Et reliqua.

Homília sancti Augustini Episcopi.

Libr. de S. Virginitate.

BEÁTIOR María percipiẽdo fidem Christi, quã concipiẽdo carnem Christi. Nam & dicẽti cuidam, Beátus venter qui te portávit, ipse respóndit: Immò beáti qui áudiunt verbum Dei & custódiunt. Dénique frátribus ejus, id est, secundum carnem cognáris, qui non in eum crediderunt, quid prófuit illa cognátio? Sic & matérna propínquitas nihil Maríæ profuisset, nisi felicius Christũ corde quam carne gestáset.

R. Misericórdia Dómini à progénie in progénies tímentibus eum. * Depósuit potentes de sede, & exaltávit húmiles. *ÿ.* Deus exaltávit me, sicut in presentiarum cernitis, ut salvos faceret multos pópulos. * Depósuit. *Luc.* 1. *Genes.* 50.

LECTIO viij.

IPSa quoque virginitas ejus lídeò grátior & accéptior, quia non eam concéptus Christus viro violatũro quam conserváret, ipse præripuit; sed priusquam conciperetur, jam Deo dicatam de quã nasceretur elégit. Hoc indicant verba quæ sibi sc̄tum annuntiãnti Angelo María reddidit. Quómodò, inquit, fiet

iftud, quóniam virum non cognóſco: Quod profecto non diceret, niſi Deo virginem ſe ante voviſſet.

R. En óculi veſtri vident univerſam glóriam meam: * Veníte ad me, & ego dabo vobis ómnia bona, properáte quantocius venientes. *ŷ. Eſuriétes implévit bonis, & divites dimiſit inanes: * Veníte. Gen. 45. Luc. 1.*

LECTIO ix.

POterat & jubéri virgo permanére, in quâ Dei Filius formam ſervi congruénti miraculo acciperet: ſed exémplo ſanctis futura virginibus, ne putarétur ſola virgo eſſe debuiſſe, quæ prolem étiam ſine concúbitu concípere meruiſſet; virginitátem Deo dicávit, cum adhuc quid eſſet conceptúra neſcírét, ut in terréno mortalique corpore cœleſtis vitæ imitátio voto fieret, non præcepto; amóre eligéndi, non neceſſitéte ſerviéndi.

R. Testis mihi eſt Deus, quómodo cúpiam omnes vos in víſceribus Jeſu Chriſti; * Et hoc oro, ut caritas veſtra magis ac magis abúndet in ſciéntia, & in omni ſenſu. *ŷ. Non vobis ſolis ego hoc fœdus fêrio, & hæc juramenta confirmo, ſed cunctis præſentibus & abſentibus; * Et hoc oro. Glória. Repetitur. R.*

Testis. *uſquè ad ŷ. Phil. 12. Deut. 29.*

Te Deum.

ŷ. SACERD. Magnificáte Dóminum mecum, R. Et exaltémus nomen ejus in idípſum. *Pſ. 33.*

AD LAUDES.

Pſalmi de Dominica.

Ant. **D**ixit ad eam Rex: 4. d. **Q**uid vis, regína? quid petis ut detur tibi? & pro quâ re póſtulas? *Eſth. 5.*

Ant. 2. **D.** Illa reſpóndit: Si invéni grátiam in óculis tuis, ó Rex, & ſi tibi placet, dona mihi pópulum meum, pro quo obſecro. *Eſth. 7.*

Ant. 3. a. Filii mei ſunt; benedicat Deus púeris iſtis, & invocétur ſuper eos nomen meum. *Genef. 48.*

Ant. 6. **F.** Si peccáverint tibi.

CANTICUM. *Judith. 13.*

Aperíte portas, quóniam nobiſcum eſt Deus, * qui fecit virtútem in Iſrael.

Laudáte Dóminum Deum noſtrum, * qui non deſeruit ſperántes in ſe:

Et in me ancillâ ſuâ adimplévit miſericórdiam ſuam, * quam promiſit dómni Iſrael:

Et interfécit in manu meâ * hoſtem pópuli ſui.

Conſitémini illi, omnes, quóniam bonus, * quóniam in ſéculum miſericórdia ejus.

Ant. Si peccaverint tibi,
& converfi égerint pœni-
téntiam in toto corde fuo,
dimittas pópulo tuo quam-
vis peccatóri. 2. *Paral.* 6.

Ant. 5. a. Rex dedit Re-
gínæ ómnia quæ voluit,
& petivit ab eo. 8. *Reg.* 10.

CAPITULUM. *Judith.* 18.

Benedictus Dóminus,
quia hódie nomen tuum
ita magnificávit, ut non
recédât laus tua de ore hó-
minum, qui mémores fué-
riat virtútis Dómini in
æternum.

H Y M N U S.

O QUÆ polo fublímior,
Regína cœli diceris,
Nos è fupernis fêdibus,
María, clemens áfpice.

CHRITUS fibi quos éligit
Fratres, adoptâ filios;
Et matris in nos víscera,
Mitesque vultus índue.

QUID à Deo non óbtines
Supplex tuum per Filium,
Quem virgináli víctimam
Offers placentem déxterâ?

CONFISA tanto pignori,
Ama favére nóxiis,
A te dato quos fanguine
Tuus redémit Filius.

FAC, Virgo, noftris cá-
ftitas
Intacta regnet córdibus:
Vitæque puræ criminum,
Sit mors beáta términus.

QUI natus es de Virgine
Jefu, tibi fit glória,
Cum Patre, cumque Spí-
ritu,

In fempitérna fécula.

Amen.

ŷ. Vultum tuum depre-
cabuntur. R. Omnes dívites
plebis. *Pf.* 44.

Ad Benedictus.

Ant. 6. F. *Duplicanda.*
Tu glória Jerúfalem, tu
laxítia Ifrael, tu honorifi-
céntia pópuli noftri. *Judith.*
15.

COLLECTA. Orémus.

DEus, qui beatíffimam
Mariam genitricem
tuam nobis matrem efle
voluifti; in hac, quæfumus,
Solemmitate concéde, ut
tam piæ matris digni filii
femper inveniamur, & ejus
potenti patrocínio júgiter
muniámur; Qui vivis &
regnas.

AD HORAS.

DOXOLOGIA.

QUI natus es de Virgine.
Pfalms de Dominica.

AD PRIMAM.

Ant. 4. d. Dixit ad eam
Rex.

In R. br. ŷ. Qui natus
es * de Mariâ Virgine.
Matth. 1.

CANON.

Ex Concílio Constantinopo-
litáno fecúndo, œcuménico.
Ann. 553. *Coll.* 8. *Can.* 6.

SI quis sanctam glorió-
fam femperque virgi-
nem Mariam non própriè
& verè Dei genitricem con-
fítetur; eò quòd ipfe, qui
ante fécula ex Patre natus
efl Deus Verbum, in últi-
mis diébus ex ipsâ incarna-

tus & natus est : talis ána-
théma sit.

cum signum in bonum. *Pf.*
85.

AD TERTIAM.

Ant. 2. F. Illa respóndit.

CAPITULUM. *Deut.* 9.

Dominum suppliciter
deprecábar ; & orans
dixi : Dómine Deus , ne
disperdas pópulum tuum , &
hæreditátem tuam quam re-
demísti in magnítudine tuâ.

R. *br.* Quanta audivi-
mus , & cognóvimus ea ! *
Allelúia , allelúia. Quanta.
ÿ. Patres nostri narravé-
runt nobis , * Allelúia.
Glória. Quanta.

ÿ. Filii qui nascentur &
exúrgent , *R.* Narrábunt fi-
liis suis. *Pf.* 77.

AD SEXTAM.

Ant. 3; a. Filii mei sunt.

CAPITULUM. *Baruch.* 4.

Animæquióres estóte , fi-
lii ; clamáte ad Dómi-
num , & eripiet vos de
manu princípum inimicó-
rum : ego enim sperávi in
æternum salutem vestram ;
& venit mihi gáudium a
Sancto super misericórdia
quæ véniet vobis ab æter-
no salutári nostro.

R. *br.* O Dómine , ego
servus tuus , * Allelúia , al-
lelúia. O Dómine. *ÿ.* Ego
servus tuus , & filius an-
cillæ tuæ , * Allelúia. Gló-
ria. O Dómine. *Pf.* 115.

ÿ. Salvum fac filium an-
cillæ tuæ ; *R.* Fac me-

AD NONAM.

Ant. 5. a. Rex dedit.

CAPITULUM. *Isai.* 66.

Hæc dicit Dóminus :
Ecce ego declinábo su-
per eam quasi flúvium pa-
cis , & quasi torrentem
inundántem glóriam gén-
tium quam fugétis : ad ube-
ra portabimini , ... quómo-
dò si cui mater blandiatur.

R. *br.* Flúminis impetus
lætificat civitátem Dei ,
* Allelúia , allelúia. Flú-
minis. *ÿ.* Sanctificávit ta-
bernáculum suum altíssi-
mus , * Allelúia. Glória.
Flúminis. *Pf.* 45.

ÿ. Astitit Regina à dex-
tris tuis , Deus , in vestitu
deauráto , *R.* Circúmdata
varietáte. *Pf.* 44.

AD VESPERAS.

Psalmi de Officio parvo.

Ant. **D**omináre nostrí
I. D. **D**tu , & Filius tuus ,
quia liberásti nos de máni-
bus inimicórum. *Jud.* 8.

Ant. 5. C. Consúrge sicut
in diébus antíquis : nun-
quid non tu percussísti su-
perbum , vulnerásti dracó-
nem ? *Is.* 51.

Ant. 3. E. Cur morié-
mur te vidénte ? Nos &
terra nostra tui érimus : sa-
lus nostra in manu tua est.
Gen. 47.

Ant. 2. D. Peccávimus
Dómino : ne cesses pro no-

bis clamare ad Dóminum Deum noſtrum, ut ſalvet nos. 1. Reg. 7.

Ant. 4. E. Ne retrahas manus tuas ab auxilio fervórum tuórum; citò libera nos, ferque præſídium. *Jof.* 10.

CAPITULUM. 1. Reg. 12.

Aſſit à me, ut ceſſem orare pro vobis, & docebo vos viam bonam & rectam. Igitur timete Dóminum, & ſervite ei in veritate, & ex toto corde veſtro.

Allelúia, allelúia. *ŷ.* Majórem non hábeo grátiam, quam ut audiam filios meos in veritate ambulare. Allelúia. 3. *Joan.*

Hymnus, AVE, maris ſtella. *ut in I. Veſp.*

ŷ. Diffuſa eſt grátia in lábiis tuis: *R.* Propterea

benedixit te Deus in ætérnum. *Pſ.* 44.

Ad Magnificat.

Ant. 7. G. *Duplicanda.* Maledicti erunt qui contempſerint te: tu autem lætaberis in filiis tuis, quóniam omnes benedicentur, & congregabúntur ad Dóminum. Beáti omnes qui diligunt te. *Tob.* 13.

COLLECTA, ut ſuprà ad *Laudes.*

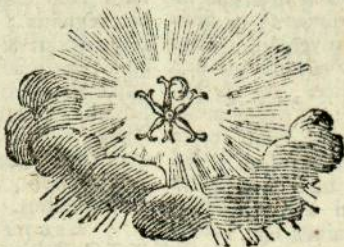
AD COMPLETORIUM.

Ant. 8. c. Ora pro nobis, & Dóminus ſit tecum in ultiónem inimicórum noſtrórum. *Judith.* 8.

Hymnus, VIRGINEIS titulis. *in Off. B. M. in Sabb.*

Ad Nunc dimittis.

Ant. 2. D. Invoca Dóminum, & loquere Regi pro nobis, & libera nos de morte. *Eſth.* 15.

COMMUNE PATRONORUM.

DIE FESTO.

PRO APOSTOLO.

IN I. NOCTURNO.

Pf. Cœli enarrant, integer, Fer. iij. ad Off. Noct.

Pf. Deus, auribus nostris, integer, Fer. vj. ad Primam. Pf. Eructavit. Sabato ad Tert.

LECTIO j.

De Epistola prima beati Pauli Apóstoli ad Corinthios. *Cap. 4.*

Sic nos existimet homo ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. Hic jam queritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur. Mihi autem pro minimo est ut à vobis iudicer, aut ab humano die: sed neque meipsum iudico. Nihil enim mihi conscius sum; sed non in hoc justificatus sum: qui autem iudicat me, Dominus est. Itaque nolite ante tempus iudicare, quoadusque veniat Dominus, qui & illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit con-

silia cordium; & tunc laus erit unicuique à Deo.

LECTIO ij.

Hæc autem, fratres, transfiguravi in me & Appollo, propter vos; ut in nobis discatis, ne supra quàm scriptum est, unus adversus alterum infietur pro alio. Quis enim te discernit? Quid autem habes quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris quasi non accéperis? Jam saturati estis, jam divites facti estis: sine nobis regnatis; & utinam regnetis, ut & nos vobiscum regnemus! Puto enim quòd Deus nos Apóstolos novissimos ostendit tanquam morti destinatos; quia spectaculum facti sumus mundo, & Angelis, & hominibus.

LECTIO iij.

Nos stulti propter Christum, vos autem prudentes in Christo: nos infirmi, vos autem fortes: vos nobiles, nos autem

ignobiles. Usque in hanc horam & esurimus, & sitimus, & nudi sumus, & colaphis cedimur, & instabiles sumus, & laboramus operantes manibus nostris. Maledicimur & benedicimur: persecutiōnem patimur, & sustinēmus: blasphemamur, & obsecramus: tanquam purgamenta hujus mundi facti sumus, omnium periplēma usque adhuc. Non ut confundam vos, hæc scribo; sed ut filios meos carissimos moneo. Nam si decem millia pædagogorum habeatis in Christo, sed non multos patres: nam in Christo Jesu per Evangelium ego vos genui.

IN II. NOCTURNO.

Pf. Omnes gentes. Fer. ij. ad Sextam. Pf. Exaudi Deus, orationem. Sabb. ad Off. Noct. Pf. Confitebimur. ibidem.

IN III. NOCTURNO.

Pf. Fundamenta. Sabato ad Sextam. Pf. Cantate Dōmino. . . . cantate. Fer. ij. ad Tert. Pf. Dōminus regnavit, irascantur. Fer. ij. ad Sext.

AD LAUDES.

CANTICUM. *Isai. 52.*

Quam pulchri super montes pedes annuntiantis & prædicantis pacem, * annuntiantis bonum!

Prædicantis salutem, * dicentis Sion: Regnabit Deus tuus.

Vox speculatorum tuorum: * levaverunt vocem, simul laudabunt:

Quia oculo ad oculos videbunt, * cum converterit Dōminus Sion.

Gaudete & laudate simul, deserta Jerusaleme; * quia consolatus est Dōminus populum suum, redemit Jerusaleme.

Paravit Dōminus brachium sanctum suum, * in oculis omnium gentium:

Et videbunt omnes fines terræ, * salutare Dei nostri.

AD VESPERAS.

Psalmi. Dixit. è Vesp. Dom. Laudate pueri. ibid. Credidi. è Vesp. Fer. v. In convertendo. è Vesp. Fer. ij. Dōmine, probasti me. integer, è Vesp. Fer. vj.

DIE OCTAVA.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Sequentia sancti Evangelii
secundum Lucam. c. 6.

IN illo tempore; Exiit
Iesus in montem orare,
& erat pernoctans in ora-
tione Dei: & cum dies
factus esset, vocavit dis-
cipulos suos, & elegit duodecim
ex ipsis, quos &
Apostolos nominavit. Et
reliqua.

Homilia sancti Hieronymi
Presbyteri.Comm. in Matth. cap. 10.
L. 1.

Benignus & clemens Dominus ac magister non invidet servis atque discipulis virtutes suas. Et sicut ipse curaverat omnem languorem & infirmitatem, Apostolis quoque suis tribuit potestatem, ut curarent omnem languorem & omnem infirmitatem in plebe. Sed multa distantia est inter habere, & tribuere; donare, & accipere. Iste quodcumque agit, potestate Domini agit: illi si quid faciunt, imbecillitatem suam, & virtutem Domini confitentur, dicentes: In nomine Jesu surge & ambula.

LECTIO viij.

DUodecim autem Apostolorum nomina sunt hæc. Ordinem Apostolorum & meritum uniuscujusque illius fuit distribuire, qui cordis arcana rimatur. Primus scribitur Simon cognomento Petrus, ad distinctionem alterius Simonis qui appellatur Cananæus de vico Cana Galilææ, ubi aquam Dominus vertit in vinum. Jacobum quoque appellat Zebedæi; quia & alius sequitur Jacobus Alphæi. Et Apostolorum paria jûgæque conficiat. Jungit Petrum & Andréam fratres, non tam carne quàm spiritu; Jacobum & Joannem, qui patrem corporis relinquentes verum patrem secuti sunt; Philippum & Bartholomæum, Thomam quoque & Matthæum publicanum. Ceteri Evangelistæ in conjunctione nominum primum ponunt Matthæum, & postea Thomam; nec publicani nomen adscribunt, ne antiquæ conversationis recordantes suggillare Evangelistam viderentur. Ipse vero & post Thomam se ponit, & publicanum appellat; ut ubi abundavit iniquitas, superabundet & gratia.

LECTIO IX.

HOS duodecim misit Jesus, præcipiens eis: In viam gentium ne abieritis, & in civitates Samaritanorum non intraveritis; sed potius ite ad oves quæ perierunt domus Israel. Non est contrarius locus iste ei præcepto quod postea dicitur: Euntes, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti; quia hoc ante resur-

rectionem, illud post resurrectionem præceptum est. Et oportebat primum adventum Christi nuntiare Judæis, ne justam haberent excusationem, dicentes, ideò se Dominum rejecisse, quia ad gentes & Samaritanos miserit. Juxta tropologiam verò præcipitur nobis, qui Christi censémur nomine, ne in via gentium & hæreticorum ambulemus errore; ut quorum religio separata est, separatur & vita.

DIE FESTO

PRO UNO MARTYRE.

IN I. NOCTURNO.

Pf. Domine, quid multiplicati sunt. *è I. Noct.*
Dom. Pf. Usquequò, Domine. *Fer. iij. ad Complet.*
Pf. Exaudi, Domine. *integer. è Laud. Sabbati.*

LECTIO j.

De Epistola secunda beati Pauli Apostoli ad Corinthios. *cap. 4.*

DEUS qui dixit de tenebris lucem splendescere, ipse illuxit in cordibus nostris, ad illuminationem scientiæ claritatis Dei, in facie Christi Jesu. Habemus autem thesaurum istum in vasis fictilibus; ut sublimitas sit virtutis Dei, & non ex nobis. In omni-

bus tribulationem patimur, sed non angustiamur: aporiamur, sed non destituimur: persecutionem patimur, sed non derelinquimur: deijcitur, sed non perimus; semper mortificationem Jesu in corpore nostro circumferentes, ut & vita Jesu manifestetur in corporibus nostris.

LECTIO ij.

Semper enim nos qui vivimus, in mortem tradimur propter Jesum; ut & vita Jesu manifestetur in carne nostra mortali. Ergò mors in nobis operatur, vita autem in vobis. Habentes autem eundem spiritum fidei, sicut scriptum

est : Crédidi, propter quod locutus sum ; & nos crédimus propter quod & loquimur : sciéntes quóniam qui suscitávit Jesum , & nos cum Jesu suscitábit, & constituet vobíscum. Omnia enim propter vos ; ut grátia abundans , per multos in gratiárum actióne abundet in glóriam Dei. Propter quod non defícimus : sed licét is qui foris est, noster homo corrumpátur ; tamen is qui intus est, renovátur de die in diem.

LECTIO iij.

ID enim quod in præsenti est momentáneum & leve tribulatiónis nostræ , supra modum in sublimitate æternum glóriæ pondus operáitur in nobis ; non contemplantibus nobis quæ vidéntur , sed quæ non vidéntur. Quæ enim vidéntur , temporália sunt ; quæ autem non vidéntur , æterna sunt. Scimus enim , quóniam si terrestris domus nostra hujus habitatiónis dissolváitur , quòd ædificatióne ex Deo habémus , domum non manufactam , æternam in cælis. Nam & in hoc ingemíscimus , habitatióne nostram quæ de cælo est superíndui cupiéntes ; si tamen vestíti , non nudi inveniamur. Nam & qui sumus in hoc tabernáculo , ingemíscimus graváti , eò quòd nolumus expoliári , sed supervestiri ;

ut absorbeátur quod mortále est , à vita.

IN II. NOCTURNO.

Pf. Dómine , in virtute tua. Fer. iv. ad Sextam Pf. Miserére meî quóniam. Fer. vj. ad Complet. Pf. Nonne Deo subjécta. Sabb. ad Off. Noct.

LECTIO iv.

Sermo sancti Augustini Episcopi.

Ser. 311. in nat. S. Cypriani Mart.

Istum nobis festum diem pássio beatissimi Mártyris fecit, cujus nos victóriæ célébritas in istum locum devotíssimos congregávit. Sed celebratio solemnitatís Mártyrum imitatio debet esse virtutum. Fácile est honórem Mártyris celebráre ; magnum est fidem atque paciéntiam Mártyris imitari. Hoc sic agámus , ut illud optémus : hoc sic celebrémus , ut illud pótius diligámus. Quid laudámus in fide Mártyris ? Quia usque ad mortem pro veritate certávit , & ideò vicit. Blandientem mundum contémpsit , saviéti non cessit ; ideò victor ad Deum accessit.

LECTIO v.

Abundant in isto século erróres & terróres : beatissimus Martyr erróres sapiéntiá , terróres paciéntiá superávit. Magnum est quod fecit : secútus Agnum , leónem vicit. Quando persecutor saviébat , leo fre-

mēbat; sed quia Agnus sursum attendebatur, leo deorsum calcabatur. Cogitate, fratres, quale fuit mitti homines per orbem terrarum predicare hominem mortuum resurrexisse, in cœlum ascendisse, & pro ista predicazione perpeti omnia quæ insaniens mundus inferret, damna, exilia, vincula, tormenta, flammæ, bestias, cruces, mortes.

LECTIO vj.

Alius moriebatur, ut alius honoraretur; alius occidebatur, ut alius coleretur. Nunquid hoc facerent, nisi flagrantiam caritatis de conscientia veritatis? Prædicaverunt mortuum quem sciebant vivum. Sciebant pro qua vita contemnerent vitam: sciebant pro qua felicitate ferrent transitoriam infelicitatem, pro quibus præmiis ista damna contemnerent. Fides eorum cum toto mundo non appenderetur. Audierant: Quid prodest homini, si totum mundum lucratur, animæ autem suæ detrimentum patiatur?

IN III. NOCTURNO.

Pf. Exaudi, Deus, orationem. *Sabb. ad Off. Noct.*
Pf. Deus, in adiutorium.
Fer. v. ad Nonam. Pf.
 Inclina, Domine. *integer.*
Sabb. ad Complet.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Mattheum. c. 10.

IN illo tempore; Dixit Jesus discipulis suis: Non est discipulus super magistrum, nec servus super domini sui. Et reliqua.

Homilia sancti Cypriani
 Episcopi & Martyris.
*Epist. 56. quæ est de exhort.
 ad martyrium ad Thibaritanos.*

GAudere nos in persecutionibus voluit Dominus; quia tunc dantur coronæ fidei, tunc probantur milites Dei, tunc Martyribus patent cœli. Neque enim sic nomen militiæ dedimus, ut pacem tantum modò cogitare, & recusare militiam debeamus, quando in ipsa militia primus ambulaverit Dominus, humilitatis & tolerantia & passionis magister; ut quod fieri docuit, prior faceret; & quod pati hortatur, prior pro nobis ipse pateretur. Sit ante oculos, fratres dilectissimi, quòd qui omne iudicium à Patre solus accepit, & qui venturus est & iudicaturus, jam iudicii sui & cognitionis futuræ sententiam protulerit, prænuntians & contestans confessurum se coram Patre suo confitentes, & negaturum negantes.

LECTIO viij.

Longe post preced.

NEque aliquis persecu-
tionis metu sic terreá-
tur, ut non evangélicis ex-
hortationibus & præceptis,
ac mónitis cœlestibus, ad
omnia inveniátur armátus.
Iráscitur adversárius & mi-
nátur, sed est qui possit de
ejus má nibus liberáre. Ille
metuendus est, cujus iram
nemo potest evádere, ipso
præmonente & dicente: Ne
timúeritis eos qui occidunt
corpus, ánimá auté non pos-
sunt occidere; magis autem
metúite eum qui potest &
corpus & ánimá occidere in
gehennam. Et iterum: Qui
amat ánimam suam, per-
det illam; & qui odit áni-
mam suam in isto século,
in vitam æternam conser-
vábít illam. Ecce agon sub-
limis & magnus, & coró-
næ cœlestis præmió glorió-
sus. Præliantes nos spectat
Deus, spectant Angeli ejus,
spectat & Christus. Quanta
est glóriæ dignitas, quanta
felicitas, præsenté Deo cón-
gredi, & Christo júdice co-
ronári!

LECTIO ix.

ARmémur viribus totis,
& parémur ad agónem
mente incorruptâ, fide ín-
tegrâ, virtúte devótâ. Ar-
mat nos Apóstolus, dicens:
Indúite arma Dei, ut pos-
sitis resistere in die nequís-
simo. Induámus lorícám

justitiæ, ut contra inimici
jácula munitum sit pectus
& tutum. Calceáti sint
evangélico magistério, &
armáti pedes, ut cum ser-
pens calcári a nobis cœper-
it, mordére & supplantáre
non possit. Portémus scu-
tum fidei, quo protegente,
quidquid jaculátur inimicus
possit extingui. Accipiámus
ad tegumentum cápitis gá-
leam salutárem, ut munian-
tur aures, ne áudiant edicta
ferália: muniantur óculi,
ne vídeant detestanda sí-
mulácrá: muniátur frons,
ut signum Dei incólume
servétur: muniátur os, ut
Dóminum suum Christum
víctrix lingua fateátur. Ar-
nemus & dexteram gládio
spiritali, ut sacrificia fu-
nesta fórtiter respuat & Eu-
charistiæ memor, quæ Dó-
mini corpus accépit, ipsum
complectátur, postea à Dó-
mino sumptúra præmium
cœlestium coronárum.

A D L A U D E S.

CANTICUM. *Eccli. 51.*

Confitebor tibi, Dómi-
ne rex, * & collaudábo
te Deum salvatórem meum.

Confitebor nómini tuo: *
quóniam adjutor & protec-
tor factus es mihi;

Et liberaffi corpus meum
à perditione, à láqueo lin-
guæ iniquæ, & à lábiis ope-
rántium mendácium, * &

in conspectu astantium factus es mihi adiutor ;

Invocavi Dominum patrem Domini mei , ut non derelinquat me in die tribulationis meae , * & in tempore superborum sine adiutorio.

Laudabo nomen tuum assidue , & collaudabo illud in confessione , * & exaudita est oratio mea.

Et liberaisti me de perdi-

tionem , * & eripuisti me de tempore iniquo.

Propterea confitebor , & laudem dicam tibi , * & benedicam nomini Domini.

AD VESPERAS.

Psalmi , Dixit. è *Dom.*
Beatus vir. *ibid.* Credidi. è
Vesp. Fer. v. Ad Dominum. è
Vesp. Fer. iij. Levavi. è
Vesp. Fer. ij.

DIE OCTAVA.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum.

Cap. 16.

IN illo tempore ; Dixit Jesus discipulis suis : Si quis vult post me venire , abneget semetipsum , & tollat crucem suam , & sequatur me. Qui enim voluerit animam suam salvam facere , perdet eam. Et reliqua.

Homilia sancti Augustini ,
Episcopi.

Serm. 131. in Nat. Martyrum.

Illâ Evangelicâ tubâ , quando ait Dominus , Qui amat animam suam , perdet illam ; & qui perdidit illam propter me , inveniet eam , accensi sunt Martyres , & vicérunt ; quia non de se , sed de Domino præsumpserunt. Duo-

bus modis intelliigi potest quod dictum est , Qui amat animam suam , perdet illam. Si amas illam , perdis eam. Et alio modo : Noli amare , ne perdas. Prior modus istum habet sensum : Si amas , perde illam. Hic semina illam , & in celo metes illam. Agricola si non triticum perdidit in semine , non amat in messe. Alius modus sic habet : Noli amare illam , ne perdas illam. Videntur sibi amare animas suas ; qui timent mori. Animas suas Martyres si sic amassent , procul dubio perdidissent. Quid enim prodesset tenere animam in hac vita , & perdere in futura ?

LECTIO viij.

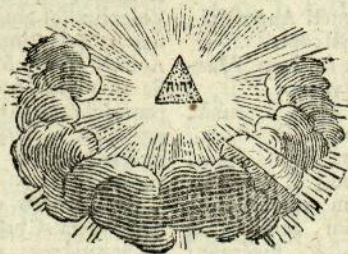
Sed quia Christum non negaverunt , transierunt de hoc mundo ad Patrem. Quasiérunt Christum , con-

fitendo tenuerunt; moriendo magno lucro perdidērunt animas suas, fœnum perdentes, coronam promerentes, & vitam sine fine tenentes. Fit dēnique, imò factum est in eis quod Dōminus subsequenter ad-junxit: Et qui perdidērit animam suam propter me, invēniet eam. Qui perdidērit, inquit, propter me; tota causa ibi est. Qui perdidērit, non quomodocumque, non quālibet causā, sed propter me. Illi enim in prophetiā jam dixerunt Mārtires: Propter te mortificāmur totā die. Propterea Mārtirem non facit pœna, sed causa.

LECTIO ix.

QUando Dōminus passus est, tres cruces causa discrévit. Inter duos latrōnes crucifixus erat. Si pœna interrogarētur, similis erat

Christus latrōnibus. Sed si intērogat quis crucem: Quare crucifixus est Christus? Respondet nobis: Propter vos. Dicant ergō illi & Mārtires: Et nos mōrtui sumus propter te. Ipse propter nos, nos autem propter illum: sed ipse propter nos, ut conferret nobis beneficium; nos autem propter illum, non ad impertiendum illi beneficium. Proinde nobis in utrōque consultum est. Et quod manat ex illo, venit ad nos; & quod sit propter illum, redit ad nos. Ipse est enim de quo dicit anima quæ lætatur in Dōmino: Dixi Dōmino, Deus meus es tu; quōniam bonōrum meōrum non eges. Quid est enim bonōrum meōrum, nisi à te datōrum? Et quōmodo eget aliquo bono, à quo datur omne bonum?

DIE FESTO

PRO PLURIBUS MARTYRIBUS.

IN I. NOCTURNO.

Pf. Verba mea. *Fer.* iv.
ad Laudes. *Pf.* Beati quorum remissæ sunt. *Fer.* iij.
ad Complet. *Pf.* Exultate, justi. *integer.* *Fer.* v. *ad Laudes.*

LECTIO j.

De Epistola beati Pauli
 Apóstoli ad Romános.

Cap. 8.

FRATRES; Debitóres sumus non carni, ut secundum carnem vivamus. Si enim secundum carnem vixeritis, moriémini: si autem spíritu facta carnis mortificaveritis, vivétis. Quicumque enim spíritu Dei aguntur, ii sunt filii Dei. Non enim accepistis spíritum servitútis íterum in timóre; sed accepistis spíritum adoptiónis filiórum, in quo clamámus: Abba, Pater. Ipse enim spírítus testimónium reddit spírítui nostro, quód sumus filii Dei. Si autem filii, & hæredes: hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi, si tamen compátimur, ut & conglo- rificémur. Exístimo enim quód non sunt condignæ passiónes hujus témporis

ad futúram glóriam quæ revelábitur in nobis. Nam expectátio creatúre revelatiónem filiórum Dei expectat.

LECTIO ij.

SCimus autem quóniam diligéntibus Deum ómnia cooperantur in bonum, iis qui secundum propósitum vocáti sunt sancti. Nam quos præscívit, & prædestinávit conformes fieri imáginis Filii sui, ut sit ipse primogénitus in multis frátribus. Quos autem prædestinávit, hos & vocávit: & quos vocávit, hos & justificávit; quos autem justificávit illos & glorificávit. Quid ergò dicémus ad hæc? Si Deus pro nobis, quis contra nos? Qui étiam próprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis ómnibus trádidit illum: quómodo non étiam cum illo ómnia nobis donávit? Quis accusábit adversus electos Dei? Deus qui justificat, quis est qui condemnet? Christus Jesus, qui mórtuus est, imò qui & resurréxit, qui est ad dexteram Dei, qui étiam interpellat pro nobis.

LECTIO iij.

Quis ergò nos separábit à caritatè Christi? Tribulatio, an angústia, an fames, an nuditás, an periculum, an persecutio, an gladius? Sicut scriptum est: quia propter te mortificámur totâ die, æstimáti sumus sicut oves occisiónis. Sed in his ómnibus superámus propter eum qui diléxit nos. Certus sum enim quia neque mors, neque vita, neque ángeli, neque principátus, neque virtutes, neque instántia, neque futúra, neque fortitúdo, neque altitúdo, neque profundum, neque creatúra ália póterit nos separáre à caritatè Dei, quæ est in Christo Jesu Dómino nostro.

IN II. NOCTURNO.

Pf. Benedicam. integer, Fer. v. ad Sextam. Pf. Deus noster refugium. Sabb. ad Sextam. Pf. Exaudi, Deus, deprecationem. Fer. vj. ad Offic. Noct.

LECTIO iv.

Sermo sancti Augustíni
Epíscopi.

Serm. 335. in Nat. Mart.

Quóniam dies sanctórum Mártyrum est, unde pótius áliquid deleçtet nos dicere, nisi de glória ipsórum? Adjuvet nos Dóminus Mártyrum.

Audivimus paulò antè beatum Paulum Apóstolú prædicantem: Quis nos separábit à caritatè Christi? Ita vox est Mártyrum. Tribulatio, an angústia, an persecutio, an fames, an nuditás, an periculum, an gladius? sicut scriptum est: Propter te morte afficimur totâ die, deputáti sumus ut oves occisiónis; sed in his ómnibus superámus per eum qui diléxit nos. Hæc est vox Mártyrum, ómnia toleráre, & de se nihil præsumere: illum diligere qui glorificátur in suis; ut qui gloriátur, in Dómino gloriétur.

LECTIO v.

Novérant & illud quod nos cantávimus paulò antè: Lætámini in Dómino, & exultáte, justí. Si justí in Dómino lætantur, injustí non novérunt lætári nisi in século. Sed ipsa est prima ácies debellanda. Primò vincendæ sunt delectationes, & póstea dólóres. Quómodo potest superáre mundum sævientem, qui non potest superáre blandientem? Blanditur hic mundus pollicendo honóres, divítias, voluptates: minátur hic mundus intendendo dólóres, egestates, humilitates. Qui non contemnit quod pollicétur, quómodo superáre potest quod minátur?

LECTIO vj.

HAbent delectationem suam divitiarum, quis nesciat: Sed plus habet delectationis iustitia. Delectare divitiis cum iustitia. Ubi autem talis articulus tentationis inciderit, ut duo hæc veniant in tentationem, divitiarum & iustitia; & non possis habere utrumque: sed si miseris manum ad divitias, necesse est ut amittas iustitiam; si miseris manum ad iustitiam, pereant divitiarum. Modò elige, modò pugna; modò videamus, si non sine causa cantasti: Lætamini in Domino, & exultate, iusti; modò videamus si non sine causa audisti: Quis nos separabit à caritate Christi? Et quidem prætermisit omnia quibus blanditur mundus, & te voluit commemorare cui blanditur mundus. Quare? Quia certamina Martyrum pronuntiabat: illa inique certamina, ubi vicérunt persecutionem, famem, sitim, egestatem, ignominiam; ad extrémum, timorem mortis, & hostem sævissimum.

IN III. NOCTURNO.

Pf. Jubiláte Deo. è III. *Noct. Dom. Pf.* Deus venerunt gentes. *Fer. iij. ad Complet. Pf.* Dominus regnavit, exultet. *Fer. iij. ad Laudes.*

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam. *cap. 6.*

IN illo tempore; Descendens Jesus de monte, stetit in loco campestri; & turba discipulorum ejus, & multitudo copiosa plebis ab omni Judæa, & Jerusalem, & maritima, & Tyri, & Sidonis. Et reliqua.

Homilia sancti Ambrósii Episcopi.

Lib. 1. Off. cap. 15. & 16.

NON potest quis præmium accipere, nisi legitime certaverit: nec est gloriósa victória, nisi ubi fuerint laboriósas certamina. Nonne injustus est, qui antè quærat præmium, quàm certamen fuerit absolutum? ideòque Dominus in Evangelio ait: Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum cælorum: beati estis, cum vobis maledicent homines, & persequentur, & dicent omne malum adversum vos propter iustitiam; gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælo. Futuram, non præsentem, in cælo, non in terra, mercedem promisit esse reddendam. Quid alibi poscis quod alibi debetur? Quid præpropere coronam exigis, antequàm vincas? Quid detergere pulverem, quid requiescere cupis? Quid epulâri gestis, ante-

quàm stádium solvátur? Adhuc pópulus spectat, adhuc athlétæ in scámma-te sunt; & tu jam órium petis?

LECTIO viij.

Sed forte dicas: Cur ím-pii lætántur? cur luxuriántur? cur étiam ipsi non mecum labórant? Quóniam qui non subscripserint ad corónam, non tenentur ad labórem certáminis? qui in stádium non descéndent, non se perfundunt óleo, non obliniunt púlvere. Quos manet glória, expectat injúria. Unguentáti spectáre solent, non decertáre, non solem, æstus, púlverem imbresque perpéti. Dicant ergò & ipsis athlétæ: Veníte, nobiscum laboráte. Sed respondébunt spectatóres: Nos hic ínterim de vobis judicámus; vos autem sine nobis corónæ, si vicéritis, glóriam vindicábitis.

LECTIO ix.

Isti igitur qui in delíciis, qui in luxúria, rapinis, quæstibus, honóribus stúdia posuérunt sua, spectatóres magis sunt quàm præliatóres. Habent lucrum labóris, fructum virtútis non habent. Foyent órium, astutiá & improbitáte ággerant divitiarum acervos; sed exolvent, seram licèt, nequitiæ suæ pœnam. Perfectórum est coróna. Expectáta ut véniat quod per-

fectum est, quando notí per spéciem in ænigmate, sed facie ad faciém formam ipsam redopertæ veritátis possis agnóscere.

A D L A U D E S.

CANTICUM. *Judith. 5.*

Qui sponte obtulistis de Israel ánimas vestras ad periculum, * benedicite Dómino.

Nova bella elégit Dóminus, & portas hóstium ipse subvertit: * Clypeus & hasta si apparuerint in millibus Israel.

Cor meum diligit príncipes Israel: * qui própria voluntáte obtulistis vos discrimini, benedicite Dómino.

Qui sedéris in iudicio, * qui ambulátis in via, loquímuni.

Ubi collísi sunt currus, & hóstium suffocátus est exercitus; * ibi narrentur justitiæ Dómini, & cleméntia in fortes Israel.

Tunc descendit pópulus Dómini ad portas, * & obtínuit principátum.

Salvátæ sunt reliquiæ pópuli; * Dóminus in fortibus dimicávit.

Venerunt reges & pugnaverunt, & tamen nihi tulére prædantes: * de celo dimicátum est contra eos.

Sic péreant omnes inimíci tui, Dómine: * qui autem diligunt te, sicut sol in ortu suo splendet, ita rútilent.

AD VESPERAS. *Fer. v.* Nisi quia. è *Vesp.*
Fer. ij. Qui confidunt. è
Psalmi. Dixit. è *Vesp.* *Vesp. Fer. iv.* In conver-
Domin. Crèdidi. è *Vesp.* tendo. è *Vesp. Fer. ij.*

DIE OCTAVA.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii se-
cundum Lucam. c. 21.

IN illo tempore; dixit Je-
sus discipulis suis: Cum
audiéritis prælia & sediti-
ones, nolite terréri: oportet
primùm hæc fieri; sed non-
dum statim finis. Et réli-
qua.

Homília sancti Gregórii
Papæ.*Homil. 35. in Evang.*

Mors iustórum bonis
in adiutorium est,
malis in testimo-
nium; ut inde perversi sine
excusatione péreant, unde
electi exemplum capiunt
ut vivant. Sed auditis tot
terroribus, turbári poterant
infirmórum corda; atque
idéò consolatio adiungitur,
cum prótinus subinfertur:
Pónite ergò in córdibus
vestris non præmeditari
quemadmodum respondeá-
tis, ego enim dabo vobis os
& sapiéntiam, cui non pó-
terunt resistere & contradí-
cere omnes adversárii vestri.
Ac si apertè membris suis
infirmántibus dicat: Nolite

terréri, nolite pertiméscere;
vos ad certámen accéditis,
sed ego prælior; vos verba
éditis, sed ego sum qui
loquor.

LECTIO viij. Postpauca.

Quia dura sunt quæ præ-
dicuntur de afflictióné
mortis, prótinus consolá-
tio subditur de gáudio re-
surrectiónis, cum dicitur:
Capillus de cápite vestro
non peribit. Scimus, fra-
tres, quia caro incisa do-
let, capillus incisus non
dolet. Ait ergò Martyribus
suis: Capillus de cápite
vestro non peribit; vidé-
licet apertè dicens: Cur
timétis ne péreat quod in-
cisum dolet, quando &
illud in vobis perire non
potest quod incisum non
dolet? Séquitur: In patien-
tia vestra possidébitis áni-
mas vestras. Idcirco possés-
sio animæ in virtúte patien-
tiæ pónitur; quia radix óm-
nium custosque virtutum
patiéntia est. Per patiéntiam
verò possidémus ánimas nos-
tras; quia dum nobis ipsis
dominári discimus, hoc
ipsum incipimus, possidére
quod sumus.

LECTIO IX.

SERVATE ergo, fratres, in mente patientiam; eamque, cum res exigit, exercete in operatione. Nullum vestrum ad odium proximi contumeliosa verba commoveant, nulla periturarum rerum damna perturbent. Si enim fixa mente mansura damna pertimescitis, damna rerum transeuntium gravia non putatis: si aeternae retributionis gloriam conspiciatis, de temporali injuria non doleris. Tolerate ergo adversarios vestros; sed ut fratres diligite quos

toleratis. Aeterna praemia pro damnis temporalibus quaerite. Nec quisquam vestrum suis se viribus hae implere posse confidat; sed obtinete precibus, ut ipse hanc qui imperat praestet. Et scimus quia petentes libenter audit, quando hoc petitur largiri quod jubet. Cum continuo pulsatur in prece, concite opitulatur in tentatione per Jesum Christum Dominum nostrum, qui cum eo vivit & regnat Deus in unitate Spiritus sancti in secula seculorum. Amen.

DIE FESTO

PRO PONTIFICIBUS.

IN I. NOCTURNO.

Pf. Domine Dominus noster. *Fer. ij. ad Primam.*

Pf. Exaudi te Dominus.

Fer. v. ad Officium Noct.

Pf. Domine, in virtute.

Fer. iv. ad Sextam.

LECTIO J.

De Epistola prima beati Pauli Apostoli ad Timotheum. *cap. 3.*

Fidelis sermo: Si quis Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. Oportet ergo Episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum, sobrium, prudentem, ordinatum, pudicum, hospi-

talem, doctorem, non violentum, non percussorem, sed modestum; non litigiosum, non cupidum, sed suae domui bene praepositum, filios habentem subditos cum omni castitate. Si quis autem domui suae praesse nescit, quomodo Ecclesiae Dei diligentiam habebit? Non neophytum; ne in superbiam elatus, in iudicium incidat diaboli. Oportet autem illum & testimonium habere bonum ab iis qui foris sunt; ut non in opprobrium incidat, & in laqueum diaboli.

LECTIO

LECTIO ij.

De Epistola ad Titum.

Cap. 1.

Oportet Episcopum sine crimine esse, sicut Dei dispensatorem: non superbum, non iracundum, non vinolentum, non percussorem, non turpis lucri cupidum; sed hospitalem, benignum, sobrium, iustum, sanctum, continentem, amplectentem eum qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem; ut potens sit exhortari in doctrina sana, & eos qui contradicunt arguere. Sunt enim multi etiam inobedientes, vaniloqui, & seductores, maxime qui de circumcissione sunt, quos oportet redargui; qui universas domos subvertunt, docentes quæ non oportet, turpis lucri gratiâ.

LECTIO iij. cap. 2.

TU autem loquere quæ decent sanam doctrinam. Senes, ut sobrii sint, pudici, prudentes, sani in fide, in dilectione, in patientia. Anus similiter, in habitu sancto, non criminatrices, non multo vino servientes, bene docentes, ut prudentiam doceant adolescentulas, ut viros suos ament, filios suos diligant; prudentes, castas, sobrias, domus curam habentes, benignas, subditas viris suis, ut non blasphemetur verbum Dei. Juvenes simi-

APPA.

liter hortare, ut sobrii sint. In omnibus teipsum præbe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate, verbum sanum, irreprehensibile; ut is qui ex adverso est, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis.

IN II. NOCTURNO.

Pf. Dominus regit me. *Fer. v. ad Sextam.* *Pf.* Jüdica me, Domine, quoniam. *Fer. iij. ad Tert.* *Pf.* Jüdica me, Deus. *Fer. iv. ad Tert.*

LECTIO iv.

Sermo sancti Joannis Chry-

sostomi.

Homil. 10. in Epist. 1. ad Tim.

SI quis Episcopatum appetit, non principatus ac dominationis fastu, sed pro cura regiminis & caritatis affectu non improbo: bonum quippe desiderat opus. Quippe & Moyse eandem rem appetivisse cognoscitur. Verum ille hujusmodi potentiam ambituque dominandi nequaquam quæsit; sed eam rem ita cupivit, ut nec contumeliam audire refugeret, cum illi diceretur: Quis te constituit principem & judicem super nos? Si quis igitur ita desiderat, desiderat bene. Episcopatus enim ex eo dicitur, quod omnes inspiciat cunctaque speculetur. Oportet igitur Episcopum

H

irreprehensibilem esse. Hoc único verbo genus omne virtutum expressit. Itaque qui sibi vel levis culpæ conscius est, malè profectò facit eam rem appetens, quâ indignum se per opera facit. Non enim decet hujusmodi régere, sed potiùs regi. Eum quippe qui regendos alios suscipit, tantâ decet gloriâ virtutis excellere, ut instar solis, ceteros veluti stellarum igniculos in suo fulgore obliçret. Debet hujusmodi vitam habere immaculatam atque compositam; ut omnes in illum & in ejus vitam, veluti in exemplum aliquod excellens, intueantur.

LECTIO v.

Oportet Episcopum vigilantem esse, hoc est, clarissimâ mentis acie præditum, innumerofque habentem omni ex parte oculos, quibus acutissimè cuncta prospiciat. Suat quippe plura quæ incidant, & mentis hebetent aciem, puta concupiscentiæ desideria, curæ quotidianæ, rerumque perturbatio; & plarima id genus undique imminet. Vigilantem igitur esse necesse est eum, qui non tantum sui curam habet, verum etiam reliquorum. Decet esse pervigilem eum, qui ejusmodi est, ac spiritu vivere, & affectus sui flammam operibus ipsis

ostendere sollicitudine atque industriâ præcellere; ut die noctuque exercitum & castra perlustret, laboret, & sui officii munus diligentissimè impleat, atque omnium curam & sollicitudinem gerat. Pudicum, addit, ornatum, & hospitalitatis amatorem. Ista in subditis plerumquè videas. Verum quoniam oportet eum & ea quæ sunt rectoris habere, idcirco subjunxit: Aptum ad docendum. Hoc quippe à subditis nequaquam exigitur: ceterum illi ante omnia adesse debet, qui hujusmodi suscepit officium.

LECTIO vj.

Idcirco nos elegit Deus, ut simus quasi luminaria, ut veluti fermentum evadamus, ut magistri ceterorum efficiamur, ut veluti Angeli cum hominibus versemur in terris, ut tanquam viri cum infantibus & pueris, quasi spirituales cum animalibus, ut ex contubernio nostro ingentia lucra conquirant; ut semina simus, ut fructum latissimum afferamus. Non opus esset verbis, si hunc in modum vita nostra sanctitatis luce fulgeret. Nihil magistris opus esset, si virtutis probos actus præferemus. Nemo profectò Gentilis esset, si ipsi ut oportet Christiani esse cu-

Carémus, si Dei mónitis ac
scitis obtemperémus, si
injúrias perpesti vicem non
referrémus, si maledictis
lacsésti benedicerémus, si
pro malis bona redderé-
mus. Nemo esset ita fera
béllua, ut non statim ad
cultum veræ reigiónis ac-
curreret, si vidéret hæc ab
ómnibus fieri. Atque ut
discas ita esse, unus Pau-
lus qui talis fuit, tot pó-
pulos attraxit ad Dei noti-
tiam. Si omnes essémus
hujúsmodi, quot terrárum
orbes & ipsi attráhere pos-
sémus!

IN III. NOCTURNO.

*Pf. Te decet. Fer. iv. ad
Laudes. Pf. Quàm dilecta.
Fer. v. ad Tert. Pf. Dómi-
nus regnavit, irascantur.
Fer. ij. ad Sext.*

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangélii se-
cundum Matthæum. c. 24.

IN illo rémpore; Dixit
Jesus discipulis suis: Vigi-
late, quia nescitis quâ
horâ Dóminus vester ven-
turus sit. Et reliqua.

Homília sancti Hilárii,
Epíscopi.

Comm. in Matth. cap. 26.

UT ignorantiam illam
diéi ómnibus tácti
non sine útilis siléntii
ratione esse scirémus, vigi-
lare nos Dóminus propter
adventum furis admónuit,
& orationum assiduitate de-
tentos, ómnibus præceptó-
rum suórum opéribus inhæ-

rere. Furem enim esse osten-
dit zábulum ad detrahenda
ex nobis spólia pervigilem,
& córporum nostrórum
dómibus insidiantem; ut
ea, incuriosis nobis &
sómno déditis, consiliórum
suórum atque illecebrárum
jáculis perfódiat. Parátos
igitur esse nos cónvenit;
quia diéi ignoratio intentam
solicítudinem suspensæ ex-
pectatiónis exágitat.

LECTIO viij. cap. 27.

QUIS namque est fidéls
servus & prudens,
quem constituit Dóminus
super familiam suam?
Quaquam in commúne
nos ad indefessam vigilán-
tiæ curam adhortétur, spe-
ciálem tamen pópli prin-
cípibus, id est, Epíscopis,
in expectatióne adventúque
suo sollicitúdem mandat.
Hunc enim servum fidélem
atque prudentem, præpó-
situm familiæ significat,
cómmoda atque utilitates
commissi sibi pópli curan-
tem. Qui si dicto áudiens,
& præceptis obédiens erit,
id est, si doctrínæ oppor-
tunitate & veritate infirma
confirmet, disrupta consó-
lidet, depravata convertat,
& verbum vitæ in æterni-
tatis cibum alendæ familiæ
dispendat, atque hæc agens,
hisque immorans deprehen-
datur; glóriam à Dómino
tanquam dispensátor fidéls
& villicus útilis consequétur,
& super ómnia bona consti-

tuetur; id est, in Dei glória collocabitur, quia nihil sit ultra quod melius sit.

LECTIO IX.

QUOD si contuens longam Dei patientiam, quæ in profectum humanæ salutis extenditur, adversum conservos insolescet, & sæculi malis vitis que se tradet, præsentium tantum curam in cultu ventris exercens; desperata die Dominus adveniet, cumque à bonis quæ spoponderat, dividet, portionemque ejus cum hypocritis in pœnæ æternitate constituet: quia adventum desperaverit, quia mandatis non obtemperaverit, quia præsentibus studuerit, quia vitâ gentium vixerit, quia desperatione judicii commissam sibi familiam, fame, siti, cæde vexaverit.

AD LAUDES.

CANTICUM. *Eccli. 50.*

Sacerdos magnus in ascensu altaris sancti, * glóriam dedit sanctitatis amictum.

In accipiendo autem partes de manu Sacerdorum, * & ipse stans juxta aram;

Et circa illum corona fratrum; * quasi plantatio cedri in monte Libano.

Sic circa illum steterunt quasi rami palmæ, * & omnes filii Aáron in glória sua.

Oblatio autem Domini in manibus ipsorum, * coram omni Synagoga Israel:

Et consummatione fungens in ara, * amplificare oblationem excelsi regis;

Porréxit manum suam in libatione, * & libavit de sanguine uvæ.

Effudit in fundamento altaris odorem divinum * excelso Principi.

AD VEPERAS.

Psalmi de Dominica, ultimo excepto, cujus loco dicitur Ps. Memento. cum sua divisione, è Vesper, Sabb.

DIE OCTAVA.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum.

cap. 24.

IN illo tempore ; Dixit Iesus discipulis suis : Vigilate , quia nescitis quâ horâ Dominus vester venturus sit. Et reliqua.

Homilia sancti Fulgentii Episcopi.

Serm. 1. de dispensat. Domini , n. 1.

Dominicus sermo quē debemus omnes , non solum studiosè , verum etiam sapienter audire , cui nos oportet humiliter ac delectabiliter obedire , moderatiōnis suæ tenens ubique temperiem , ut nec omnibus desint pabula , nec pastoribus alimenta ; quædam specialiter solis præcipit nobis , quædam verò generaliter & nobis & vobis. Nobis namque (id est , servis , quos Pater ille familias , reram omnium Dominus ad hoc in sua magna domo constituit , ut populo ejus verbum gratiæ ministremus) specialiter adjungitur sanctæ prædicationis officium ; generaliter verò & nobis & vobis salutaris indicitur observantia mandatorum.

LECTIO viij. n. 2.

Servorum igitur , quos populo suo præposuit Dominus , specialiter volens officium demonstrare , ait : Quis putas est fidelis dispensator & prudens , quem constituit Dominus super familiam suam , ut det illis in tempore tritici mensuram ? Beatus ille servus , quem , cum venerit Dominus , invenerit ita facientem. Quis est iste Dominus , fratres ? Christus sine dubio , qui suis discipulis ait : Vos vocatis me , Magister & Domine ; & bene dicitis : sum etenim. Quæ est etiam hujus Domini familia ? Nimirum illa est , quam ipse Dominus de manu inimici redemit . & suo dominio mancipavit. Hæc autem familia sancta est Ecclesia catholica , quæ per orbem terræ copiosâ fertilitate diffunditur , & redemptam se pretioso sui Domini sanguine gloriatur.

LECTIO ix. n. 2. & 3.

Dispensator verò quis sit , quem oportet esse fidèlem pariter ac prudentem , Paulus nobis ostendit Apóstolus , qui de se suisque sociis loquens , ait : Sic nos existimet homo ut ministros Christi , & dif-

H 3

pensatores mysteriorum Dei. Hic jam queritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur. Ne quis autem nostrum solos Apostolos dispensatores factos existimet, neglectoque militie spiritualis officio, servus piger infideliter imprudenterque dormitet, ipse beatus Apostolus Episcopos esse dispensatores ostendens, ait: Oportet ergo Episcopum sine crimine esse, sicut Dei dispensatorem. Servi Patris familias sumus, dispensatores Domini sumus; mensuram tritici

quam vobis erogemus, accepimus. Quae vero sit ista mensura tritici si queramus, ipsam quoque vobis beatus Paulus Apostolus ostendet, dicens: Unicuique sicut Deus divisit mensuram fidei. Hujus tritici mensuram vobis in nomine Domini damus, quoties illuminati dono gratiae spiritualis, secundum regulam verae fidei disputamus; & eandem tritici mensuram per Dominicos dispensatores accipitis, cum quotidie per Dei famulos verbum veritatis auditis.

DIE FESTO

PRO DOCTORIBUS.

IN I. NOCTURNO.

Pf. Beatus vir. *è I. Noct.*

Dom. Pf. Salvum me fac,

Domine. Fer. v. ad Compl.

Pf. Caeli enarrant. *integer.*

Fer. iij. ad Off. Noct.

LECTIO j.

De libro Ecclesiastici.

Cap. 39.

Sapientiam omnium antiquorum exquiret sapiens, & in Prophetis vacabit. Narrationem virorum nominatorum conservabit, & in versutias parabolarum simul introibit. Occulta proverbiorum exquiret, & in absconditis parabolarum conversabi-

tur. In medio magnatorum ministrabit, & in conspectu praesidis apparebit. In terram alienigenarum gentium pertransiet; bona enim & mala in hominibus tentabit.

LECTIO ij.

Cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad Dominum qui fecit illum, & in conspectu Altissimi deprecabitur. Aperiet os suum in oratione, & pro delictis suis deprecabitur. Si enim Dominus voluerit, spiritu intelligentiae replebit illum, & ipse tanquam imbres mittet elo-

quia sapientiae suae : & in oratione confitebitur Domino : & ipse diriget consilium ejus & disciplinam, & in absconditis suis consiliabitur.

LECTIO iij.

Ipsæ palam faciet disciplinam doctrinae suae, & in lege testamenti Domini gloriabitur. Collaudabunt multi sapientiam ejus, & usque in seculum non delebitur. Non recedet memoria ejus, & nomen ejus requiretur a generatione in generationem. Sapientiam ejus enarrabunt gentes, & laudem ejus enuntiabit Ecclesia.

IN II. NOCTURNO.

Pf. Júdica me, Dómine, quóniam. Fer. iij. ad Tert.

Pf. Benedicam Dóminum. integer. Fer. v. ad Sext.

Pf. Dixit injustus. Fer. iv. ad Laudes.

LECTIO iv.

Ex libro sancti Augustini Episcopi contra Julianum. *Lib. 2. Cap. 10.*

Sanctos & in sancta Ecclesia illustres Antistites Dei non Platónicis, & Aristotélicis, & Zenónicis, aliisque hujuscemodi, vel Græcis, vel Latinis, quanquam ex istis aliquos eorum, verum omnes sacris litteris eruditos, nominatim, sicut oportebat, expressi; eorumque senten-

tias, quantum sufficere videbatur, sine ulla editas ambiguitate digessi; ut in eis timeas non ipsos, sed illum qui sibi eos utilia vasa formavit, & sancta templa construxit: qui tunc de ista causa judicaverunt, quando eos nemo potest dicere perperam cuiquam vel adversari, vel favere potuisse. Nullas nobiscum vel vobiscum amicitias attenderunt, vel inimicitias exercuerunt: neque nobis, neque vobis irati sunt; neque nos, neque vos miserati sunt. Quod invenerunt in Ecclesia, tenuerunt: quod didicerunt, docuerunt: quod a Patribus acceperunt, hoc filiis tradiderunt.

LECTIO v.

Longè post præcedentia.

Isti Episcopi sunt docti, graves, sancti, veritatis acerrimi defensores adversus garrulas vanitates: in quorum ratione, eruditione, libertate, quæ tria bona júdici tribuisti, non potes invenire quod spernas. Si Episcopalis Synodus ex toto orbe congregaretur, mirum si tales possent illic fácilè tot sedere, quia nec isti uno tempore fuerunt: sed fideles, & multis excellentiores paucos dispensatores suos Deus per diversas atá-

tes tēporum, locorumque distāntias, sicut ei placet atque expedire iudicat, ipse dispensat. Hos itaque de aliis atque aliis tēporibus atque regiōnibus ab Oriente & Occidente congregatos vides, non in locum quo navigare cogantur hōmīnes, sed in librum qui navigare possit ad hōmīnes.

LECTIO vj.

QUANTO tibi essent isti iudices optabiliōres, si teneres cathōlicam fidem; tanto tibi sunt terribiliōres, quia oppugnas cathōlicam fidem, quam in lacte suxerunt, quam in cibo sumpsērunt, cujus lac & cibum parvis magnisque ministraverunt, quam contrā inimicos, etiam vos tunc nondum natos, unde nunc revelāmini, apertissimē ac fortissimē defendērunt. Tali- bus post Apōstolos sancta Ecclēsia plantatoribus, rigatoribus, aedificatoribus, pastoribus, nutritoribus crevit. Ideo profanas voces vestrae novitatis expavit; & cauta ac sobria, ex admonitione Apostolica, ne sicut serpens Evam seduxit astutiā suā, sic & mens ejus corrumperetur à castitate quæ est in Christo; cathōlicæ fidei virginitate, insidias vestri dōgmatis sur-

repentis exhorruit, & tanquam caput colubri calcavit, obrivit, abjecit.

IN III. NOCTURNO.

Pf. Expectans. integer. Fer. vj ad Tert. Pf. Quam bonus. integer. Fer. ij. ad Nonam. Pf. Bonum est confiteri. Fer. ij. ad Laudes.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum. c. 5.

IN illo tēpore; Dixit Jesus discipulis suis: Vos estis sal terræ: quod si sal evanuerit, in quo salietur? Et reliqua.

Homilia sancti Augustini
Episcopi.

Lib. 1. de Serm. Domini in Monte, c. 6.

OSTENDIT Dōminus factuos esse judicandos, qui temporalium bonorum vel copiam sectantes, vel inopiam metuentes, amittunt aterna, quæ nec dari possunt ab hominibus, nec auferri. Itaque si sal infatuatum fuerit, in quo salietur? Id est, si vos per quos condiendi sunt quodammodo populi, metu persecutionum temporalium amiseritis regna cælorum; qui erunt hōmīnes per quos à vobis error auferatur, cum vos elegerit Deus per quos errorem auferat ceterorum?

LECTIO viij.

ERgò ad nihil valet sal infatuatum, nisi ut mitatur foras, & calcetur ab hominibus. Non itaque calcatur ab hominibus, qui patitur persecutionem; sed qui persecutionem timendo infatuatur. Calcari enim non potest nisi inferior: sed inferior non est, qui quamvis corpore multa in terra sustineat, corde tamen fixus in caelo est.

LECTIO ix.

Vos estis lumen mundi. Quomodo dixit superius Sal terrae, sic nunc dicit Lumen mundi. Nam neque superius ista terra accipienda est, quam pedibus corporeis calcamus; sed homines qui in terra habitant, vel etiam peccatores, quorum condendis & extinguendis putribus Apostolicum salem Dominus misit in mundum. Et hic mundum, non caelum & terram, sed homines qui sunt in mundo vel

diligunt mundum, oportet intelligi, quibus illuminandis Apostoli missi sunt.

A D L A U D E S.

CANTICUM. Eccli. 15.

Cibabit illum Deus pane vitae & intellectus, * & aqua sapientiae salutaris potabit illum:

Et firmabitur in illo, & non flectetur: * continet illum, & non confundetur:

Et exaltabit illum apud proximos suos, * & in medio Ecclesiae aperiet os ejus;

Et adimplebit illum spiritu sapientiae & intellectus, * & stolam gloriae vestiet illum.

Jucunditatem & exultationem thesaurizabit super illum, * & nomine aeterno hereditabit illum.

A D V E S P E R A S.

Psalmi de Dominica, sed loco ultimi dicitur. Ps. In convertendo. è Vesp. Fer. ij.

DIE OCTAVA.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem. c. 7.

IN illo tempore; Ascendit Jesus in templum, & docebat. Et mirabantur Judæi, dicentes: Quomodo hic litteras scit, cum non didicerit? Respondit eis Jesus, & dixit: Mea doctrina non est mea, sed ejus qui misit me Patris. Si quis voluerit voluntatem ejus facere, cognoscat de doctrina, utrum ex Deo sit. Et reliqua.

Homilia sancti Augustini Episcopi.

In Joan. Tract. 19.

DOminum Jesum invenimus dixisse: Si quis voluerit facere voluntatem ejus qui misit me, cognoscat de doctrina. Quid est, cognoscat? Hoc est, intelliget. Quod est autem, Si quis voluntatem ejus voluerit facere? Hoc est credere. Sed quia cognoscat, hoc est intelliget; omnes intelligunt: quia verò quod ait, Si quis voluerit voluntatem ejus facere, hoc pertinet ad credere; ut diligentius intelligatur, opus est nobis ipso Domino nostro expositore, ut indicet nobis utrum verà ad credere pertineat

facere voluntatem Patris ejus. Quis nesciat hoc esse facere voluntatem Dei, operari opus ejus, id est, quod illi placet? Ipse autem Dominus aperte alio loco dicit: Hoc est opus Dei, ut credatis in eum quem misit ille. Ipsa est ergo fides quam de nobis exigit Deus: & non invenit quod exigit, nisi donaret quod inveniat. Non qualiscumque fides, sed fides quæ per dilectionem operatur. Hæc in te sit, & intelliges de doctrina. Quid enim intelliges? Quia, inquit, ista doctrina non est mea, sed ejus qui misit me Patris. Id est, intelliges quia Christus Filius Dei, qui est doctrina Patris, nec est, nec loquitur ex seipso; sed Filius est, & Verbum Patris.

LECTIO viij.

Serm. 17. in Psalm. 118.

DOce me, inquit Psalmus, quia mandatis tuis credidi. Quid aliud est docere, quam scientiam dare? Hæc duo ita sibi connexa sunt, ut alterum sine altero esse non possit. Nemo enim docetur, nisi discat; & nemo discit, nisi doceatur. Et ideo, si discipulus non sit capax eorum quæ à doctore dicuntur, non potest doctor di-

tere : Ego eum docui , sed ipse non didicit. Dicere autem potest : Ego ei dixi quod dicendum fuit ; sed ille non didicit , quia non percipit , non comprehendit , non intelléxit. Nam profectò & ille didicisset , si iste docuisset. Et ideo Deus , quando vult docere , priùs dat intellectum , sine quo ea quæ ad divinam doctrinam pertinent , homo non potest discere. Unde & paulò post dicit : Da mihi intellectum , ut discam mandata tua. Cum itaque alia sint , quæ ideo discimus , ut tantummodò sciámus , alia verò , ut etiam faciámus ; quando ea Deus docet , sic docet , ut scienda sciámus , aperiendo veritatem : sic docet , ut facienda faciámus , inspirando suavitatem. Neque enim ei frustra dicitur : Doce me facere voluntatem tuã ; sic , inquit , doce , ut faciam , non tantummodò ut sciam.

LECTIO IX.

Quòd verò ait , Quoniam mandatis tuis credidi , non immeritò

quæri potest cur non dixerit , Obedivi , sed credidi. Alia sunt enim mandata ; alia promissa. Mandata facienda suscipimus , ut accipere promissa mereámur. Promissis ergò credimus , mandatis obtemperámus. Quid est ergò , Mandatis tuis credidi ? nisi , credidi quòd tu illa mandaveris , non aliquis homo ; quamvis per homines hominibus ministrata sint. Quia itaque credidi tua esse mandata , ipsa est fides mea quæ id credidi : impetret abs te gratiam quæ faciam quod mandasti. Si enim homo mihi hoc jubéret forinsecus , numquid ut etiam faceret quod jubébat , adjuvabat intrinsecus ? Doce ergò me suavitatem , inspirando caritatem ; doce me disciplinam , donando patientiam ; doce me scientiam , illuminando intelligentiam. Quoniam mandatis tuis credidi. Te illa credidi mandasse , qui Deus es , & homini donas unde facias eum facere quod mandas.

DIE FESTO

PRO PRESBYTERIS.

Psalmi ut in Communi Pontificum.

IN I. NOCTURNO.

LECTIO j.

De Epistola prima beati Pauli Apóstoli ad Timótheum.

Cap. 4. 12. ad fin.

EXemplum esto fidélium in verbo, in conversatione, in caritate, in fide, in castitate. Dum venio, attende lectioni, exhortationi & doctrinae. Noli negligere gratiam quae in te est, quae data est tibi per prophetiam, cum impositione manuum Presbyterii. Haec meditare, in his esto; ut profectus tuus manifestus sit omnibus. Attende tibi, & doctrinae: Insta in illis. Hoc enim faciens; & teipsum salvum facies, & eos qui te audiunt.

LECTIO ij. c. 6. 6. ad 12.

Est quæstus magnus, perieras cum sufficientia. Nihil enim intulimus in hunc mundum: haud dubium quod nec auferre quid possumus. Habentes autem alimenta, & quibus tegamur, his contenti sumus. Nam qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli,

& desideria multa inutilia, & nociva, quae mergunt homines in interitum & perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas; quam quidam appetentes, erraverunt a fide, & inseruerunt se doloribus multis. Tu autem, ô homo Dei, haec fuge: sectare verò justitiam, pietatem, fidem, caritatem, patientiam, mansuetudinem. Certa bonum certamen fidei, apprehende vitam aeternam, in qua vocatus es.

LECTIO iij. n. 17. ad fin.

Divites hujus seculi præcipe non sublimè sapere; neque sperare in incerto divitiarum, sed in Deo vivo, (qui præstat nobis omnia abunde ad fruendum) bene agere, divites fieri in bonis operibus, facile tribuere, communicare, thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum, ut apprehendant veram vitam. O Timothee, depositum custodi, devitans profanas vocum novitates, & oppositiones falsi nominis scientiae, quam quidam promittentes, circa fidem exciderunt. Grátia tecum, Amen.

IN II. NOCTURNO.

LECTIO IV.

Ex Tractatu sancti Joannis
Chrysostomi de Sacer-
dōio.

Lib. 3. longè post initium.

DUm cōspicis Dōmi-
num immolatum,
Sacerdōtem sacrifici-
o incumbētem, ac pre-
ces fundētem; tum verò
turbam circumfūsam pre-
tioso illo sanguine intingi
ac rubefieri, etiamne te
inter mortales versari, at-
que in terra consistere cen-
ses? An non potius è vesti-
gio in cœlos transferris? an
non carnis cogitationem
omnem abjiciens, nudo
ânimo, mente purâ circū-
spicis quæ in cœlo sunt? O
miraculum, ô Dei benigni-
tatem; qui cum Patre sur-
sum sedet, in illo ipso tēp-
oris articulo omnium mâ-
nibus pertractatur, ac se
ipse tradit volentibus ipsum
excipere ac complēci. . . .
Adest enim Sacerdos, non
ignem mittens, sed Spīri-
tum sanctum: is preces
diuturnas fundit, non quò
flamma cœlitus delapsa sa-
cra appōsita, absumat: sed
ut grātia in sacrificium in-
fluens, per illud ipsum om-
nium ânimos inflāmet, &
puriōres reddat argēto igni
excōcto purgatoque.

LECTIO V. Paulò post.

SI quis considerat quan-
tum id sit mystērium,
ut is scilicet qui homo ipse

sit, carne ac sanguine etiam
num constans, usque in-
volūtus, beatæ atque im-
mortalitatis naturæ illi fieri pro-
pior queat: tum probè in-
telliget quanto Sacerdōtes
honore, quantâ dignitatē
Spīritus sancti grātia dignā-
ta fuerit: operantibus enim
illis, tum sacra hæc quæ
dico, initiantur perficiun-
turque: tum etiam alia his
nihilō inferiora, quæ ipsa
ad dignitatis salutisque nos-
træ rationem spectant. Ete-
nim qui terram incolunt
atque in ea versantur, iis
commissum est, ut ea quæ
in cœlis sunt dispēnsent; iis
datum est ut potestatem hā-
beant, quam Deus optimus
neque Angelis, neque Ar-
changelis datam esse voluit.
Neque enim ad illos dictum
est: (Quæcūque alligaveri-
tis in terra, erunt alligā-
ta & in cœlo: & quæcū-
que solveritis in terra, erunt
solūta & in cœlo.)

LECTIO VI. Paulò post.

HI sunt quibus & concrē-
ditæ sunt spirituāles
parturigines, & baptismatis
partus à Deo est commissus:
per hos ipsos Christum in-
dūimus, unā cum Dei Fī-
lio sepelīmur: beāti illius
cāpitis mēbra effīcimur. . . .
Illi autōres nobis sunt nati-
vitatis ejus quā à Deo
habēmus, beatæ regenera-
tionis illius, libertatis veræ
atque adeo adoptionis ejus,
quā nos per grātiam filii Dei

sumus effecti. Corporis lepram purgare, seu veriùs dicam, haud purgare quidem, sed purgatos probare, Judæorum Sacerdotibus solis licébat: neque nescis quanta cum ambitione, quanto cum studio ac concertatione Sacerdotalis dignitas id temporis acquireretur. At verò nostris Sacerdotibus non corporis lepram, verùm animæ sordes, non dico purgatas probare, sed purgare prorsus concessum est.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem.

Cap. 10. 1. ad 5.

IN illo tempore; dixit Jesus Phariseis: Amen, amen dico vobis; Qui non intrat per ostium in ovile ovium, sed ascendit aliunde, ille fur est & latro. Et reliqua.

Homilia sancti Augustini Episcopi.

Serm. 137. de Verb. Evang.

Joann. §. 4. Alias Serm.

49. de Verb. Domini.

Quis est qui intrat per januam? Qui intrat per Christum. Quis est ille? Qui imitatur Passionem Christi, qui cognoscit humilitatem Christi: ut cum Deus factus sit homo pro nobis, cognoscat se hominem non esse Deum, sed hominem. Qui enim vult

Deus videri, cum sit homo, non imitatur illum, qui cum Deus esset, homo factus est. Tibi autem non dicitur: Esto aliquid minus, quam es: sed cognosce quod es. Cognosce te infirmum, cognosce te hominem, cognosce te peccatorem. Cognosce quia ille iustificat, cognosce quia maculosus es.

LECTIO viij. §. 4. 5.

Qui ergo se exaltant, per alteram partem volunt ascendere ad ovile: qui autem se humiliant, per januam intrant ad ovile. Ideo de illo dixit, (intrat;) de illo, (ascendit.) Qui ascendit, videtis; qui alta petit, non intrat, sed cadit. Ille autem, qui se submittit, ut per januam intret, non cadit, sed pastor est. Sed tres personas dixit Dominus, & debemus illas investigare in Evangelio, pastoris, mercenarii, & furis. Cum legeretur, puto quod animadvertistis, designavit pastorem, designavit mercenarium, designavit furem. Pastorem dixit animam suam ponere pro ovibus, & intrare per januam. Furem dixit latronem ascendere per aliam partem.

LECTIO ix.

Mercenarium dixit lupum vel etiam furem, si videat, fugere; quia non

est illi cura de ovibus : mercenarius est enim , non pastor. Ille intrat per januam , quia pastor est ; ille ascendit per aliam partem , quia fur est : ille videns eos qui volunt tollere oves , timet & fugit , quia mercenarius est , quia non est illi cura de ovibus : mercenarius est enim. Si invenimus tres istas personas , invenit sanctitas vestra & quos diligatis , & quos toleretis , & quos cavetis. Diligendus est pastor , tolerandus est mercenarius , cavendus est latro.

AD LAUDES,
CANTICUM. *Malach. c. 2.*

Pactum meum fuit cum eo vitæ & pacis : * & dedi ei timorem ; & timuit me , & à facie nominis mei pavébat.

Lex veritatis fuit in ore ejus , * & iniquitas non est inventa in labiis ejus :

In pace , & in æquitate ambulavit mecum , * & multos avertit ab iniquitate.

Labia enim sacerdotis custodient scientiam , & legem requirent ex ore ejus : * quia Angelus Domini exercituum est.

DIE OCTAVA.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam. c. 10.

In illo tempore ; Designavit Dominus & alios septuaginta duos ; & misit illos binos ante faciem suam , in omnem civitatem & locum , quò erat ipse venturus. Et reliqua.

Homilia sancti Gregorii Papæ.

Homil. 17. in Evang. n. 3.

Millis prædicatoribus quid Dominus dicat , audiamus. Messis quidem multa ; operarii autem pauci : rogáte ergo Dominum messis , ut mittat operarios in messem suam. Ad messem multam operarii pauci sunt ; quod sine gravi mœrore loqui non possumus : quia , etsi sunt qui bona audiant , desunt tamen qui dicant. Ecce mundus sacerdotibus plenus est ; sed tamen in messe Dei rarus valde invenitur operator ; quia officium quidem sacerdotale suscipimus , sed opus officii non implémus. Sed pensate , fratres carissimi , pensate quod dicitur : Rogáte Dominum messis ut mittat operarios in messem suam. Vos pro nobis pétite , ut digna in vobis operari valeamus ; ne ab exhortatione lingua torpeat ; ne postquam prædicationis locum suscepimus , apud justum

Judicem nostra nos taciturnitas addicat.

LECTIO viij.

SÆpè enim pro sua nequitia, prædicantium lingua restringitur: Sæpè verò ex subjectorum culpa agitur, ut eis qui præfunt prædicationis sermo subtrahatur. Ex sua quippe nequitia prædicantium lingua restringitur, sicut Psalmista ait: Peccatori autem dixit Deus: Quare tu enarras justitias meas? Et rursùm ex vitio subjectorum vox prædicantium subtrahitur, sicut ad Ezechièlem Dóminus dicit: Linguam tuam adhærescere faciam palato tuo, & eris mutus, nec quasi vir objurgans; quia domus exasperans est. Ac si apertè dicat: Idcirco tibi prædicationis sermo tollitur, quia dum me in suis actibus plebs exasperat, non est digna cui exhortatio veritatis fiat. Ex cujus ergo vitio prædicatori sermo subtrahatur, non facìle cognoscitur; quia verò Pastoris taciturnitas, aliquando sibi, semper autem subjectis, nóceat, certissimè scitur.

LECTIO ix.

11. 8.

Sed quid nos (quod tamen sine dolore dicere non possum) quid nos, ó Pastores, agimus, qui & mercèdem consequimur, & tamen operarii nequam sumus? Fructus quippe sanctæ Ecclesiæ in stipendio quotidiano percipimus; sed tamen pro æterna Ecclesiá minime in prædicatione laboramus. Pensemus cujus damnationis sit, sine labore hinc percipere mercèdem laboris. Ecce in oblatione fidelium vivimus; sed quid pro animabus fidelium laboramus? Illa in stipendium nostrum sumimus, quæ pro redimendis peccatis suis fideles obtulerunt; nec tamen contra peccata eadem, vel orationis studio, vel prædicationis, ut dignum est, insudamus. Vix pro sua culpa quempiam apertâ voce reprehendimus. Et adhuc (quod gravius est) aliquando si persona in hoc mundo potens sit, ejus forsitan errata laudamus, ne si adversetur, per iracundiam munus subtrahat, quod impendebat.

DIE FESTO

PRO ABBATIBUS, MONACHIS,
ET SOLITARIIS.

IN I. NOCTURNO.

Pf. Beátus vir. *e I. Noct.*
Dom. Pf. Dómine, ne in
 furóre. *Fer. ij. ad Complet.*
Pf. Exáudi, Dómine, justitiam meam, *integer, Sab-*
bato ad Laudes.

LECTIO j.

De Epístola beáti Pauli
Apóstoli ad Philippenses.

Cap. 3.

FRatres; Quæ mihi fuérunt lucrâ, hæc arbitrátus sum propter Christum detrimenta. Verúm tamen exístimo ómnia detrimentum esse, propter eminentem sciéntiam Jesu Christi Dómini mei, propter quem ómnia detrimentum feci, & árbitor ut stercora; ut Christum lucrifaciam, & invéniam in illo, non habens meam justitiam quæ ex lege est, sed illam quæ ex fide est Christi Jesu: quæ ex Deo est justitia in fide ad cognoscendum illum, & virtutem resurrectionis ejus, & societatem passionum illius; configurátus morti ejus, si quo modo occurrám ad resurrectionem quæ est ex mórtuis, non quòd jam ac-

céperim, aut jam perfectus sim: sequor autem, si quo modo comprehendam, in quo & comprehensus sum à Christo Jesu.

LECTIO ij.

FRatres, ego me non árbitor comprehendisse. Unum autem, quæ quidem retrò sunt obliviscens, ad ea verò quæ sunt prióra extendens meipsum, ad destinátum pèrsequor, ad bravium supernæ vocatiónis Dei in Christo Jesu. Quicumque ergò perfecti sumus, hoc sentiámus: & si quid áliter sapiatis, & hoc vobis Deus revelábit. Verúm tamen ad quod pervénimus, ut idem sapiámus, & in eádem permanéamus régula.

LECTIO iij.

IMitátóres mei estóte; Fratres; & observáte eos qui ita ámbulant, sicut habétis formam nostram. Multi enim ámbulant, quos sæpè dicebam vobis (nunc autem & flens dico) inimicos crucis Christi, quórum finis intéritus, quórum deus venter est, & glória in confusióne ipsórum, quæ

terrêna sapiunt. Nostra autem conversatio in cœlis est.

IN II. NOCTURNO.

Pf. Dôminus regit me. *Fer. v. ad Sextam.* *Pf.* Jûdica me, Dômine, quoniam. *Fer. iij. ad Tert.* *Pf.* Dôminus illuminatio. *inger. Fer. v. ad Tert.*

LECTIO iv.

Sermo sancti Joannis Chrysostomi.

Homil. 69. in Matth.

IN mentem veniat memoria Sanctorum, qui cilicio induuntur, eremum habitant, qui nunquam oblatas purpuras acceptarent; sed quemadmodum rex, si quis pannosa indumenta pauperis induenda offerret, abominaretur atque repelleret, non aliter illi regiam purpuram contemnant. Hæc illis instituta ciliciorum usu confirmata sunt; unde regibus ipsis excellentiores sunt atque præstantiores. Nam si posses mentis eorum atque animi januas referare, & nudas cogitationes eorum, & omnem interiorem ornatum conspiceret, fulgore percussus in terram concideres; nec illarum vestium splendorem, nec conscientie lucem perferre posses.

LECTIO v.

Nihil ergo in tabernaculis eorum triste invenietis; sed tanquam in cœlo tuguria fabricati, sic

longè à sæculi perturbacionibus habitant, adversus diabolum militantes, & cum lætitia eum expugnant. Idcirco enim in solitudine domicilium constituent, civitatibus & celebri habitatione hominum omnino relicta; quoniam qui bellum gerit, non potest domi sedere; sed necesse est, quasi subito migraturus, præparato in diem domicilio habitet. Quis unquam in exercitu domus fundamenta jecit? Quis ædes ædificat, cum inde paulò post discessurus sit? Quis in castris agri jugera emit? Nullus certe. In patria hæc, non in castris, facienda sunt.

LECTIO vj.

Hæc tibi à me similiter dicuntur. Cum in supremam civitatem perveneris, tunc ista facito: imò verò nullo labore opus ibi est, cum universa hæc à Rege tibi præparata sint. Hic igitur satis est nobis fossam facere, vallum figere: ædificiorum constructione opus non est. Christianos adversus diabolum pugnantes; captivos à manibus ejus rapientes, omnibus temporalibus neglectis, vivere oportet. Cur itaque magnificas ædes struis, ô homo? An ut te ipsum magis vincias? Cur thesaurum obruis? Ut diabolum adversus animam

tuam invites? Cur mcenia condis? An ad cárceres tibi construendos? Quòd si hæc tibi difficilia neglectu videantur, ad tabernacula Monachorum proficiscamur, ut reipsâ facile ista contemni posse perdiscas. Tugúria sibi constituunt; quæ si relinquere oportébit, ita facîle faciunt, sicut milites castra.

IN III. NOCTURNO.

Pf. Dixi: Custódiam. integer. *Fer. v. ad Complet.*
Pf. Exáudi, Deus, deprecationem. *Fer. vj. ad Offic.*
Noct. Pf. Quàm dilecta. *Fer. v. ad Tert.*

LECTIO vij.

Léctio sancti Evangélii secundum Matthæum.

Cap. 19.

IN illo tempore; respondens Petrus dixit Jesu: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te; quid ergo erit nobis? Et reliqua.

Homília sancti Paulini
 Episcopi.

Epist. 24. ad Sulpit. Sever.
aliás 2. §. 5. 6.

Bona quæ nobiscum non intuleramus in hunc mundum, hæc poteramus efferre, quasi mutuata reddidimus; nec ut cutem à carne distraximus, sed ut vestem à corpore deposuimus. Nunc opus est, ut quæ verè nostra sunt, dependamus Deo,

hoc est, cor & animam, & corpora nostra exhibentes in hóstiam vivam, ut scriptum est, Dómino; nosque ipsos ædificantes ei in templum sanctum, in ipso lapide angulári, qui nobis sanctificationis nostræ formulam in semetipso dedit, & ait: Sancti estote, quoniam ego sanctus sum. Quæ igitur nobis grátia, si in aliéno tantum fideles fuérimus, nisi de próprio serviamus, id est, de libero voluntatis arbitrio, ex toto corde nostro, ex totis animæ nostræ, ut scriptum est, víribus diligentes Deum?

LECTIO viij. §. 7. 8.

Quamóbrem temporárium quæ in hoc século habentur bonorum relictio, sive distráctio; non decursus stádii, sed ingressus; nec ut meta, sed ut jánuá est. Non enim athléta tum vincit, cum exúitur; qui ideò nudátur, ut incipiat dimicáre, cum legitímè certáverit coronandus. Et natátor amnem interpósitum superáturus, exúitur; nec tamen hoc tantò apparátu quòd se despoliáverit, transnatábit, nisi totius córporis nisu torrentis ímpetum scindat, & labórem natationis exhauriat. Vídeo & in Jacob hujus expeditionis órđinem prolusisse; cum illum lego, posteaquam torrente tran-

missio, præmissis curarum suarum oneribus, id est, facultatum & necessitudinum impedimentis, solus in tabernaculi loco remanserat, Deo colluctatum.

LECTIO IX.

ITaque ad corripendam vitæ viam, capiendumque Dei verbum, & prævalendum in regnum cælorum, quod à diebus Joannis vim patitur, & à diripientibus obtinetur, idonei esse non possumus, nisi omnia quæ vel amore, vel curâ, si in itinere istius sæculi nobis adhæreant, impediunt & retardant, ante oculos nostri vespere præmittamus, & inde per totam hujus sæculi noctem apprehendere, & tenere Christum sollicitâ spiritalium operum ac studiorum contentione luctemur: nec divellamur à caritate Christi, sicut Jacob ab ejus amplexu, nisi extorqueamus benedictionem. Atque utinam ad salutaris insigne

luctaminis, nervum semoris nostri majestatis suæ timore percipiat; quo obtupescente, infirmabitur virtus carnis, & spiritalis gratia convalescet!

AD LAUDES.

CANTICUM. *Thren. 3.*

PARS mea Dominus, dixit anima mea: * propterea expectabo eum.

Bonus est Dominus sperantibus in eum, * animæ quærenti illum.

Bonum est præstolari cum silentio * salutate Dei.

Bonum est viro, * cum portaverit jugum ab adolescentia sua.

Sedebit solitarius, & tacebit, * quia levavit super se:

AD VESPERAS.

Psalmi, Dixit. è Dom. Levavi. Fer. ij. ad Vesp. Ad te levavi oculos. Fer. iv. ad Vesper. Qui confidunt. Ibid. Voce meâ. Fer. iij. ad Vesp.

DIE OCTAVA.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

LECTIO sancti Evangelii secundum Matthæum.

Cap. 19.

IN illo tempore; Dixit Jesus adolescenti: Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cælo; & veni, sequere me. Et reliqua.

Homilia sancti Joannis Chrysostomi.

Hmil. 64. in Matth. post initium.

ANtequam Jesus adolescenti certamen & laborem ostenderet, bravium præ oculis posuit, dicens: Si vis perfectus esse; actum infert: Vende omnia quæ habes, & da pauperibus. Et mox iterum præmia inculcat: Et habebis thesaurum in cælo; & veni, sequere me. Magna enim retributio est Dominum sequi. Et habebis, inquit, thesaurum in cælo. Nam quoniam magna illi curade pecuniis erat, & quandoquidem ipsi cunctis denudari rebus consilium dabat, ut ostendat non amisurum bona sua, sed tantò plura majoraque inventurum, quantò cælum terrâ præstabilius est, restitutio-

nis præstantiam thesaurum appellavit, & simul stabilitatem atque incorruptibilitatem præmii, ut fieri poterat per res humanas expressit. Non ergò satis est pecuniam spernere; verum etiam oportet pauperes nutrire, & ante omnia Christum sequi, id est, omnia præstare quæ ab ipso jubentur; paratumque semper esse tam labores subire, quam omne genus mortis sufferre. Si quis enim, inquit, venire post me velit, abneget semetipsum, tolletque crucem suam, & sequatur me.

LECTIO viij.

HÆc cum audisset adolescentens, abiit tristis. Quod non absque causa illi accidisse significavit Evangelista, dicens; Habebat enim multas possessiones. Non eodem quippe modo detinentur qui pauca possident, & qui magnâ rerum copiâ submerguntur; tunc enim violentior fit ipsorum cupiditas. Nec unquam prædicare cessabo quòd accessio divitiarum majorem accendit flammam; & eos qui possident, pauperiores reddit, quandoquidem eos in pluribus constituit cupiditatibus,

efficitque ut indigentiam magis sentiant. Pèrspice igitur quanta vis sit talis affectus. Cùm magnâ dives iste lætitiâ Christum adiisset, ita suffossus atque obrutus fuit, ut nec respondere quidem potuerit, sed tristis ac mœstitiâ pressus decēsserit. Quid igitur Christus? Difficilè, inquit, in regnum cœlorum divites intrabunt. Quibus verbis, non pecuniâ, sed pecuniâ detentos carpit. Cur autem discipulis ad eò pauperibus, ut nihil prorsus haberent, hæc dicit? Sanè ut eos erudiret, ne pudori paupertatem sibi ducerent; & quasi respondeat cur nihil illos habere permiserit.

LECTIO IX.

Discipulis perturbatis, Hoc apud homines, inquit, impossibile est; Deo autem omnia possible sunt. Et cujus rei gratiâ discipuli qui nimium inopes erant, turbabantur? Quia propter perditionem aliorum dolēbant, quorum omnium jam caritate afficiebantur, & quasi magistrorum ac patrum viscera susceperant. Sic enim pro universo terrarum orbe hujus sententiæ acrimoniâ expaverunt, ut non parvâ eis consolatione opus fuerit. Hæc de causâ inspiciens eos, prius dixit: Quæ apud homines impossibilia

sunt. Quod si dicta hæc ab ipso sunt, ut virtutis præ oculis magnitudo ponatur, ex his quæ sequuntur perpendes. Nam cum Petrus rogavit: Ecce nos, relictis omnibus, secuti sumus te; quid ergo erit nobis? Mercēde illius prius definitâ, subjunxit: Et quicumque reliquerit domos, vel agros, vel fratres, vel patrem, vel matrem, propter nomen meum, centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit. Ita quod impossibile erat, possibile factum esse videmus. Veniat tibi in mentem qualis erat Paulus, qualis Petrus, qualis Joannes, qualis Elias: vel potius ipsius unigeniti Dei Filii recordare, qui non habebat ubi caput reclinaret. Quod si paululum respexeris, ac rursus tibi quasi in naufragio procella incubuerit, tenebras afferens; hanc Christi sententiâ tecum illicò versa, repeteque sapius quod impossibile sit ad cœlum divitem pervenire. Ad hanc tu sententiâ, montes, terram, maria conferas, ac omnia, si ita vis, cogitatione aurum facito, ac te habere fingito; nihil exquiri poterit damno quod inde patieris. Hæc igitur cogitantes, æmulēmur eâ quæ nostrâ digna sunt æmulatione; non magnificas ædes, non uberrima

prædia; non cetera hujusmodi habentes, sed eos qui magnam apud Deum fiduciam consecuti sunt; qui divitias ingentes in cælo possident, quorum the-

sauri ibi reservantur, qui paupertatem longo divitiis intervallo præponentes, verè divites sunt. Hujusmodi sunt omnes propter Christum pauperes.

DIE FESTO

PRO JUSTIS.

IN I. NOCTURNO.

Pf. Beatus vir. è *I. Noct.*
Dom. Pf. Quare fremuerunt. è *I. Noct. Dom. Pf.*
Verba mea. *Fer. iv. ad Laudes.*

LECTIO j.

De libro Sapiëntiæ. *cap. 4.*

Justus si morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit. Senectus enim venerabilis est, non diuturna, neque annorum numero computata. Cani autem sunt sensus hominis, & ætas senectutis vita immaculata. Placens Deo factus est dilectus, & vivens inter peccatores translatus est. Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus, aut ne fictio deciperet animam illius. Fascinatio enim nugacitatis obscurat bona, & inconstantia concupiscentiæ transvertit sensum sine malitia. Consummatus in brevi, explèvit tempora multa: placita enim erat Deo anima illius; propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatum.

LECTIO ij.

Populi autem videntes, & non intelligentes, nec ponentes in præcordiis talia; quoniam gratia Dei, & misericordia est in sanctos ejus, & respectus in electos illius. Condémnat autem justus mortuus vivos impios, & juvenis celerius consummata longam vitam injusti. Vidèbunt enim finem sapientis, & non intèlligent quid cogitaverit de illo Deus, & quare munierit illum Dominus. Vidèbunt, & contemnent eum: illos autem Dominus irridèbit. Et erunt post hæc decedentes sine honore & in contumèlia, inter mortuos in perpetuum; quoniam disrumpet illos inflatos sine voce, & commovebit illos à fundamentis: & usque ad supremum desolabuntur.

LECTIO iij. *cap. 4. & 5.*

ET erunt gementes, & memoria illorū peribit. Vénient in cogitatione peccatorū suorum timidi, & tra-

dūcent illos ex aduerso iniquitates ipsorum. Tunc stabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiaverunt, & qui abstulerunt labores eorum. Videntes turbabuntur timore horribili, & mirabuntur in subitacione insperatæ salutis, dicentes intrā se, pœnitentiam agentes, & præ angustia spiritus gementes: Hi sunt quos habuimus aliquandò in derisum, & in similitudinem improperii. Nos insensati vitam illorum æstimabamus insaniam, & finem illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est!

IN II. NOCTURNO.

Pf. Dómine, quis habitabit. *Fer. iij. ad Off. Noct.*

Pf. Dómini est terra. *Fer. iij. ad Laudes.* *Pf.* Júdica me, Dómine, quóniam. *Fer. iij. ad Tert.*

LECTIO iv.

Ex libro Morálium sancti Gregórii Papæ.

Lib. 10. cap. 16.

DEridetur iusti simplicitas. Hujus mundi sapientia est cor machinationibus tégere, sensum verbis velare; quæ falsa sunt, vera ostendere; quæ vera sunt, falsa demonstrare. Hæc nimirum prudentia usu à juvenibus scitur: hæc à pueris pretio discitur: hanc qui sciunt,

ceteros despiciendo superbiunt: hanc qui nesciunt, subjecti & timidi in aliis mirantur; quia ab eis hæc eadem duplicitas iniquitatis nomine palliata diligitur, dum mentis perversitas urbanitas vocatur. Hæc sibi obsequentibus præcipit honorum cúlmina quærere; adeptâ temporális glóriæ vanitate gaudere, irrogata ab aliis mala multiplicius reddere; cum vires suppetunt, nullis resistentibus cedere; cum virtutis possibilitas deest, quidquid explere per malitiam non valent, hoc in pacifica bonitate simulare.

LECTIO v.

AT contra, sapientia justorum est nihil per ostensionem fingere, sensum verbis aperire, vera ut sunt diligere, falsa devitare; bona gratis exhibere, mala libentius tolerare quam facere; nullam injuriæ ultionem quærere, pro veritate contumeliam lucrum putare. Sed hæc justorum simplicitas deridetur; quia ab hujus mundi sapientibus puritatis virtus fatuitas creditur. Omne enim quod innocenter agitur, ab eis procul dubio stultum putatur; & quidquid in opere veritas approbat, carnali sapientiæ fatuum sonat. Quid namque stultius videtur mundo, quam mentem verbis ostendere,

ostendere, nil callidâ machinatione simulare, nullas injuriis contumelias reddere, pro maledicentibus orare, paupertatem querere, possessa relinquere, rapienti non resistere, percutienti maxillam alteram præbere?

LECTIO vj. Post pauca.

QUæ nimirum justî simplicitas breviter sed sufficienter exprimitur, cum pròtinus subinfertur, Lampas contempta apud cogitationes divitum. Sæpe namque contingit, ut electus quisque qui ad externam felicitatem ducitur, continuâ hîc adversitate deprimatur, non hunc rerum abundantia fulciat, non dignitatum glòria honorabilem ostendat, nulla ei obsequentium frequentia suppetat, nulla hunc humanis oculis vestium pompa componat. A cunctis vero despicabilis cernitur, & hujus mundi glòriâ indignus æstimatur; sed tamen ante occulti Jûdicis oculos virtutibus emicat, vitæ méritis coruscat. Honorari méruit, despici non refugit: corpus continentia afficit, solâ in animo dilectione pinguescit: mentem semper ad patientiam præparat, & erectus pro justitia de perceptis contumeliis exultat: afflictis ex

APPA.

corde comparitur; de bonorum prosperitatibus quasi de propriis lætatur: sacri verbi pábula in mente sollicitus ruminat; & inquisitus quòdlibet eloqui dupliciter ignorat.

IN III. NOCTURNO.

Pf. Exaudi, Deus, orationem. Sabb. ad Off. Noct. Pf. Bonum est confiteri. Fer. ij. ad Laudes. Pf. Dominus regnavit; exultet. Fer. iij. ad Laudes.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam.

Cap. 12.

IN illo tempore; Dixit Jesus discipulis suis: Sint lumbi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris. Et reliqua.

Homilia sancti Gregorii Papæ.

In Evang. Homil. 13.

Dominus dicit: Sint lumbi vestri præcincti. Lumbos præcingimus, cum carnis luxuriam per continentiam coarctamus. Sed quia minus est mala non agere, nisi etiam quisque studeat & bonis operibus insudare, pròtinus additur: Et lucernæ ardentes in manibus vestris. Lucernas quippe ardentes in manibus tenemus, cum per bona opera proximis nostris lucis exempla monst-

I

tramus. De quibus profectò opéribus Dóminus dicit : Lúceat lux vestra coram hominibus, ut videant ópera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cœlis est. Duo autem sunt quæ jubentur, & lumbos restringere, & lucernas tenere; ut & mundítia sit castitátis in corpore, & lumen veritátis in operatione. Redemptóri etenim nostro unum sine áltero placere nequáquam potest; si aut is qui bona agit, adhuc luxúriæ inquinamenta non deserit; aut is qui castitate præminet, necdum se per bona ópera exercet.

LECTIO viij.

NEC cástitas ergò magna est sine bono ópere; nec opus bonum est ali-quod sine castitate. Sed & si utrumque ágitur, restat ut quisquis ille est, spe ad supernam pátriam tendat, & nequáquam se à vitiis pro mundi hujus honestate contineat. Qui etsi quædam bona aliquando pro honestate inchoat, in ejus tamen intentione non debet permanere, nec per bona ópera præsentis mundi glóriam quarere; sed totam spem in Redemptóris sui adventum constituat. Unde & prótinus súbditur: Et vos símiles hominibus expectántibus dóminum suum,

quando revertátur à nuptiis. Ad nuptias quippe Dóminus ábiit; quia resurgens à mórtuis, ascendens in cœlum, supernam sibi Angelórum multitudinem novus homo copulávit. Qui tunc revértitur, cum nobis jam per judicium manifestátur.

LECTIO ix.

BEne autem de servis expectántibus súbditur: Ut, cum vénerit & pulsáverit, confestim apérianť ei. Venit Dóminus, cum ad judicium próperat: pulsát verò, cum jam per ægritúdinis moléstias mortem vicínam esse designat. Cui confestim aperímus, si hunc cum amóre suscipimus. Aperíre enim júdici pulsanti non vult, qui exire de corpore trépidat; & vidére eum, quem contemp-sisse se méminit, júdicem fórmidat. Qui autem de sua spe & operatione securus est, pulsanti confestim áperit, quia latus júdicem sústinet; & cum tempus propinquæ mortis advénerit, de glória retributiónis hilarescit.

A D L A U D E S.

CANTICUM. *Eccl. 2.*

QUI timétis Dóminum, créдите illi; * & non evacuábitur merces vestra. Qui timétis Dóminum, speráte in illum; * & in

oblectationem veniet vobis misericordia.

Qui timetis Dominum, diligite illum; * & illuminabuntur corda vestra.

Respiciete, filii, nationes hominum; * & scitote quia nullus speravit in Domino, & confusus est.

Quis enim permansit in mandatis ejus, & derelictus est? * aut quis invocavit eum, & despexit illum?

Quoniam pius & misericors est Deus, & remittet in die tribulationis, peccata; * & protector est omnibus exquirentibus se in veritate.

AD VESPERAS.

Psalmi. Dixit. è Dom. Beatus vir. *Ibidem.* Laudate, pueri. *Ibid.* Qui confidunt. è *Vesp. Fer. iv.* Domine, non est exaltatum *Ibid.*

DIE OCTAVA.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam. c. 12.

In illo tempore; Dixit Jesus discipulis suis: Nolite timere, pusillus grex; quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum. Et reliqua.

Homilia sancti Petri
Chrysologi.

Serm. 22.

Discipulis suis Christus regnum ponit in premio; ut in certamine non cedant periculis, non timori. Pericula despiciat qui tendit ad regnum: victoriae cupidus nescit timere. Nolite timere, inquit, pusillus grex; quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum. Adjecit quid faciendum sit regnaturis. Vendite quae possidetis, & date

elemosynam. Non potest dominari omnibus, nisi is qui propriis non tenetur: dejecta mentis est, qui familiaris rei meminit, cum vocatur ad regnum.

LECTIO viij. Post pauca.

Facite vobis sacculos qui non veterascunt, thesaurum non deficientem in caelo. Homo, tali monitu Christus te ditare voluit, non nudare; manere tibi tua voluit, non perire; perpetuari, non vacuari sacculos imperavit: jussit te transferre, non perdere. O homo, si hic permansurus es, quae tua sunt hic repone: si illuc iturus es, hic quae tua sunt cur derelinquis? Ubi enim thesaurus vester est, ibi & cor vestrum erit. Præmitte thesaurum tuum in caelos, ne caelestem animam demergas

in terram. Aurum de profundo terræ, ánima ab excelsis cœli: mélius proinde est ad sedem ánime deferri aurum, quàm in sepulcro auri ánima demergatur. Exutos ergò totis divitiarum curis, & jam per ómnia expeditos, militare sibi in século jubet, quos regnare donavit in cœlo.

LECTIO ix. Serm. 23.

CONtristatus es, quia quod habes, in cœlis cogeris collocare. Rogo,

crede Deo tuo, qui servò credis, & magis Deo quàm homini commenda. Sed si times, ne quid inde præsumat, ne quid dispergat pietas largitòtis, signa fidei ánnulo fácculos tuos; ut tali custòde dórmias sic securus: quia ubi ille est, ibi locus nullus est furi. Non póterit tibi pecúniã tuã denegare, qui tibi ómnia sua cóntulit, qui te regni sui honóre ditavit & glóriã.

DIE FESTO

PRO VIRGINIBUS.

IN I. NOCTURNO.

Pf. Dómine Dóminus noster. *Fer. ij ad Primam.*

Pf. Cœli enarrant. *integer.*

Fer. iij. ad Officium Noct.

Pf. Dómini est terra. *Fer. iij. ad Laudes.*

LECTIO j.

De Epístola prima beati Pauli Apóstoli ad Corinthios. *cap. 7.*

DE virginibus præceptum Dómini non habeo: consilium autem do, tanquam misericórdiã consecutus à Dómino, ut sim fidélis. Existimo ergò hoc bonum esse propter instantem necessitatem, quóniam bonum est homini sic esse. Alligatus es uxóri? Noli

quærere solutióem. Solutus es. ab uxóre? Noli quærere uxórem. Si autem accéperis uxórem, non peccasti: & si núpserit virgo, non peccavit. Tribulatióem tamen carnis habébunt hujúsmodi. Ego autem vobis parco. Hoc itaque dico, fratres: tempus breve est. Réliquum est, ut & qui habent uxóres, tanquam non habentes sint: & qui sient, tanquam non sientes: & qui gaudent, tanquam non gaudentes: & qui emunt, tanquam non possidentes: & qui utuntur hoc mundo, tanquam non utantur; præterit enim figura hujus mundi,

LECTIO ij.

Volo autem vos sine sollicitudine esse. Qui sine uxore est, sollicitus est quæ Dómini sunt, quomodo placeat Deo. Qui autem cum uxore est, sollicitus est quæ sunt mundi, quomodo placeat uxóri; & divisus est. Et mulier in-nupta & virgo cogitat quæ Dómini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu. Quæ autem nupta est, cogitat quæ sunt mundi, quomodo placeat viro. Porro hoc ad utilitatem vestram dico; non ut láqueum vobis injiciam, sed ad id quod honestum est, & quod facultatem præbeat sine impedimento Dóminum observandi.

LECTIO iij.

Si quis autem turpem se vidéri existimat super virgine sua, quod sit superadulta, & ita oportet fieri: quod vult faciat; non peccat, si nubat. Nam qui statuit in corde suo firmus, non habens necessitatem, potestatem autem habens suæ voluntatis, & hoc judicavit in corde suo servare virginem suam, bene facit. Igitur & qui matrimonio jungit virginem suam, bene facit; & qui non jungit, melius facit. Mulier alligata est legi, quanto tempore vir ejus vivit. Quod si dormierit vir ejus, liberata est: cui vult nubat, tan-

tum in Dómino. Beátior autem erit si sic permanserit, secundum meum consilium. Puto autem quod & ego Spiritum Dei habeam.

IN II. NOCTURNO.

Pf. Eructavit. *integer, Sabb. ad Tert. Pf.* Deus noster refugium. *Sabb. ad Sext. Pf.* Magnus Dóminus. *Sabb. ad Sext.*

LECTIO iv.

Ex Libro sancti Cypriani Episcopi & Martyris, de disciplina & habitu Virginum.

Paulò post initium.

Nunc nobis ad Virgines sermo est, quarum quò sublimior gloria est, major & cura est. Flos est ille Ecclesiastici germenis, decus atque ornamentum gratiæ spiritalis, læta índoles, laudis & honoris opus integrum atque incorruptum, Dei imago respondens ad sanctimoniam Dómini, illustrior portio gregis Christi. Gaudet per illas, atque in illis largiter floret Ecclesiæ matris gloriosa fecunditas: quantoque plus copiosa virginitas número suo addit, tanto plus gaudium matris augetur.

LECTIO v.

Ad has loquimur, has adhortamur affectione potius quam potestate: non quòd extrémí & mínimi, & humilitatis nostræ admo-

dum conscii, aliquid ad censuram licentiae vindicemus; sed quod ad sollicitudinem magis cauti, plus de diaboli infestatione timeamus. Neque inanis haec cautio est, & vana formido, quae ad salutis viam consulit, quae Dominica & vitalia praecepta custodit; ut quae se Christo dicaverint, & à carnali concupiscentia recedentes, tam carne, quam in ate se Deo voverint, consumment opus suum magno praemio destinatum: nec ornari jam, aut placere cuiquam, nisi Domino suo, studeant; à quo & mercedem virginitatis expectant, dicente ipso: Non omnes capiunt verbum, sed illi quibus datum est.

LECTIO vj.

Denuò quoque per hanc Angeli vocem continentiae munus ostenditur, virginitas praedicatur. Hi sunt, inquit, qui cum mulieribus se non coinquinaverunt; virgines enim permanserunt: hi sunt qui sequuntur Agnum quocumque ierit. Neque enim tantum masculis continentiae gratiam Dominus repromittit, & feminas praeterit: sed quoniam femina viri portio est, & ex eo sumpta atque formata est; in Scripturis ferè omnibus ad protoplastum Deus loquitur,

quia sunt duo in carne una, & in masculo simul significatur & femina. Quod si Christum continentia sequitur, & regno Dei virginitas destinatur; quid est illis cum terreno cultu & cum ornamentis, quibus dum hominibus placere gestiunt, Deum offendunt?

IN III. NOCTURNO.

Pf. Cantate Domino.... cantate. *Fer. ij. ad Tert.* *Pf.* Dominus regnavit; exultate. *Fer. iij. ad Laudes.* *Pf.* Cantate Domino.... quia. *Fer. ij. ad Sext.*

LECTIO vij.

LECTIO sancti Evangelii secundum Matthaeam.

Cap. 25.

In illo tempore; Dixit Jesus discipulis suis parabolam hanc: Simile erit regnum caelorum decem virginibus, quae accipientes lampades suas exierunt obviam sponso & sponsae. Et reliqua.

Homilia sancti Gregorii Papae.

In Evang. Homil. 12.

OMnes lampades habent, sed omnes oleum non habent; quia plerumque bona in se opera cum electis & reprobis ostendunt: sed soli ad sponsum cum oleo veniunt; qui de his quae foris egerint, intus gloriam requirunt. Unde per Psalmistam quoque de sancta Electorum

Ecclēsia dicitur : Omnis glōria ejus filiæ Regis ab intus. Moram autem faciente sponso, dormitaverunt omnes & dormierunt; quia dum venire Judex ad extrémum judicium differt, electi & réprobi in mortis somno sopiuntur.

LECTIO viij. *Post pauca.*

DE adventu sponsi clamor in média nocte fit; quia sic dies judicii surrépit, ut prævideri non váleat quando venit. Unde scriptum est : Dies Dómini sicut fur in nocte, ita véniet. Tunc omnes Virgines surgunt; quia & electi & réprobi à somno suæ mortis excitantur. Lâmpades ornant; quia sua secum ópera númerant, pro quibus æternam recipere beatitudinem expectant. Sed lâmpades fatuárum Virginum extinguuntur; quia earum ópera quæ clara hominibus foris apparuerunt, in adventu Júdicis intus obscurantur; & à Deo retributióne non inveniunt, quia pro eis recepérunt ab hominibus laudes quas amaverunt.

LECTIO ix.

Quid est autem quòd tunc à prudentibus óleum petunt, nisi quòd in adventu Júdicis, cum se intus vácuas invenerint,

testimónium foris quærunt? Sed prudentes Virgines respondent, dicentes : Ne fortè non sufficiat nobis & vobis, ite potiùs ad vendentes, & émite vobis. Sed dum irent émere, venit sponsus; quæ autem paratæ erant, intraverunt cum eo ad nuptias; & clausa est jánuæ. O! si sapere in cordis palato possis, quid admirationis habet quod dicitur, Venit sponsus? quid dulcedinis, Intraverunt cum eo ad nuptias? quid amaritudinis, Et clausa est jánuæ? Tunc regni jánuæ lugentibus claudetur, quæ modò quotidie pœnitentibus aperitur: erit namque & tunc pœnitentia; sed fructuósa jam non erit, quia nequáquam tunc véniam invenit, qui modò aptum vénix tempus perdit.

AD LAUDES.

CANTICUM. *Is. 61.*

GAudens gaudébo in Dómino, * & exultábit ánima mea in Deo meo;

Quia induit me vestimentis salútis, * & indumento justitiæ circumdedit me,

Quasi sponsum decorátum coronâ, * & quasi sponsam ornátam monilibus suis.

Sicut enim terra profert germen suum, * & sicut hortus semen suum gérmínat;

Sic Dóminus Deus germinábit iustitiam, * & laudem coram univérſis gèntibus.

AD VESPERAS.

Psalmi de Officio parvo
B. M. V.

DIE OCTAVA.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Matthæum. c. 19.

IN illo tempore; Venit Jesus in fines Judææ trans Jordánem: & secútae sunt eum turbæ multæ, & curávit eos ibi. Et reliqua.

Homília sancti Joannis
Chrysósti.

In Matth. 63.

CHristus, quia ad virginitatem hortari grave esse videbatur, à necessitate legis de non solvendo matrimónio ad cupiditatem virginitatis trahere studet. Deinde ut eam esse possibilem ostendat, dixit: Sunt eunúchi qui ex ventre matris sic nati sunt, & sunt qui ab hominibus eunúchi facti sunt, & sunt qui seipſos eunúchos fecerunt propter regnum cœlorum. Quibus ómnibus, latenter ipsos ad eligendam virginitatem inducit, dum eam virtutem esse possibilem ástruit. Cum autem dicit, Qui seipſos eunúchos fecerunt, non de abscissione membrorum di-

cit; sed pravárum mentis cogitationum interemptionem intélligit. Nam qui membrum incidit, maledictióni subjectus est, ut Paulus ait: Utinam & abscindantur qui vos conturbant!

LECTIO viij. *Post pauca.*

Continéntia enim mentis facit ut motus naturales nullum áfferant animæ detrimentum. Cum igitur eodem modo dixerit de illis eunúchis, qui nisi étiam ipsi mente se contineant, frustra & inuúliter tales sunt, ac de illis qui ut regnum cœlorum consequantur, se continent; subjunxit rursus, dicens: Qui potest capere, capiat. Scilicet, ut alacriores efficiat eo ipſo quòd grave esse opus ostendit. Nolitque eam rem intrá necessitatem legis concludere, & id quidem per ineffabilem benignitatem suam. Idque dicendo, adhuc magis demonstrat rem illam esse possibilem; ut eo amplius ipsam eligendi desiderium in voluntate gignatur.

LECTIO ix.

Sed si electionis istud est, inquires, quomodo antea dixit: Non omnes capiunt, sed quibus datum est? Scilicet ut discas id esse magnum certamen, non sorte datam necessitatem: illud enim volentibus datum est. Quod ideo dixit, ut ostenderet superiore nobis auxilio opus esse (quod quidem omnibus illud petentibus paratum est,) si volumus in hac

luctatione superiores evadere. Mos enim ipsi erat sic loqui, quodcumque res ardua proponebatur; velut cum dicebat: Vobis datum est nosse mysteria. Et hoc ita esse præsens locus manifestat. Nam si supernæ tantum donationis istud est, ac nihil conferunt qui virginitatem profitentur, superflue ipsis regnum cælorum pollicitus est.

DIE FESTO

PRO SANCTIS MULIERIBUS.

IN I. NOCTURNO.

Pf. Cæli enarrant. integer. Fer. iij. ad Off. Noct. Pf. Dominus regit me. Fer. v. ad Sext. Pf. Ad te, Domine, clamabo. è III. Noct. Dom.

LECTIO j.

De Parabolis Salomonis.

Cap. 31.

Mulierem fortem quis inveniet? Procul & de ultimis finibus pretium ejus. Confidit in ea cor viri sui, & spoliis non indigebit. Reddet ei bonum, & non malum, omnibus diebus vitæ suæ. Quæsit lanam & linum, & operata est consilio manuum suarum. Facta est quasi navis institoris, de longè portans panem suum. Et de nocte surrexit, dedit

que prædam domesticis suis, & cibaria ancillis suis. Consideravit agrum, & emit eum: de fructu manuum suarum plantavit vineam. Accinxit fortitudine lumbos suos, & roboravit brachium suum.

LECTIO ij.

Gustavit, & vidit quia bona est negotiatio ejus: non extinguetur in nocte lucerna ejus. Manum suam misit ad fortia, & digiti ejus apprehenderunt fuscum. Manum suam aperuit inopi, & palmas suas extendit ad pauperem. Non timebit domui suæ à frigoribus nivis; omnes enim domestici ejus vestiti sunt duplicibus. Stragulatam vestem fecit sibi: byssus & purpura indumentum ejus. Nô-

bilis in portis vir ejus, quando fœderit cum senatoribus terræ. Sindonem fecit, & vendidit; & cingulum tradidit Chananæo.

LECTIO iij.

Forritudo & decor indumentum ejus, & ridébit in die novissimo. Os suum apéruit sapiéntiæ, & lex cleméntiæ in lingua ejus. Considerávit sémitas domûs suæ, & panem otiosa non comédit. Surrexérunt filii ejus, & beatissimam prædicavérunt; vir ejus, & laudávit eam. Multæ filiæ congregavérunt divitias; tu supergressa es universas. Fallax grátia, & vana est pulchritudo; mûlier timens Dóminum ipsa laudábitur. Date ei de fructu mánuum suárum, & laudent eam in portis ópera ejus.

IN II. NOCTURNO.

Pf. Exaltábo te, Dómine. è iij. Noct. Dom. Pf. Dixi: Custodiam. integer. Fer. v. ad Complet. Pf. Quid gloriáris. Fer. vj. ad Offic. Noct.

LECTIO iv.

Sermo sancti Augustini
Episcopi.

Lib. de ver. Relig. c. 41.

Vincamus cupiditates, vel blanditias, vel moléstias, si viri sumus. Nobis ducibus & ipsa erit mélior; nec jam cupiditas, sed temperántia nominábitur. Nam cum ipsa ducit, nos autem séqui-

mur, cupiditas illa & libido, nos verò teméritas & stultitia nuncupámur. Hoc & féminis præcipi potest, non maritali, sed fraterno jure; quo jure in Christo, nec másculus, nec fémina sumus. Habent enim illæ virile quiddam unde fémineas subjugent voluptates, unde Christo sérviant, & imperent cupiditati.

LECTIO v.

Serm. 59. de diversis.

Tres vitæ sunt in Ecclesiá membrórum Christi: conjugális, viduális, virginális. Quia ipsæ vitæ, ipsæ pudicitia futaræ erant in sanctis membris Christi, omnes istæ vitæ tres attestatæ sunt Christum. Prima conjugális. Quando María virgo concipit, Elizabeth uxor Zachariæ & ipsa conceperat. Hujus júdicis præcónem férebat in útero. Venit ad eam sancta María tanquam ad cognátam suam salutandam. Exultávit infans in útero Elizabeth. Ille exultávit, illa prophétávit. Habes attestantem pudicitiam conjugálem. Ubi viduális? In Anna. Audistis quòd esset sancta Prophetissa, vídua octoginta & quátuor annórum, quæ septem annis víxerat cum viro suo, frequentans templum Dómini, sérviens in orationibus nocte & die. Et ipsa vídua agnóvit Christum: vidit parvum,

agnóvit magnum, & ipsa attestáta est. Habes & in ista vitam viduálem, in María virgínalem.

LECTIO vj.

ELigat sibi quisque de istis tribus quam voluerit. Qui præter istas esse voluerit, in membris Christi esse non dispónit. Non dicant conjugatæ: Nos ad Christum non pertinemus: habuerunt marítos sanctæ féminæ. Non se extollant Virgines. Quantò magnæ sunt, humiliant se in omnibus: ómnia exempla salutis propórita sunt ante óculos nostros. Nemo exórbitet: si pudicitiam conjugálem quæris, habes Susannam; si viduálem, habes Annam, si virgínalem, habes Mariam.

IN III. NOCTURNO.

Pf. Exaudi, Deus, deprecationem. *Fer. vj. ad Offic. Noct.* *Pf.* Quàm bonus integer. *Fer. ij. ad Nonam.* *Pf.* Misericórdiam. *Fer. iij. ad Offic. Noct.*

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam.

Cap. 10.

IN illo tempore; Intravit Jesus in quoddam castellum: & mulier quædam, Martha nomine, excipit illum in domum suam. Et reliqua.

Homília sancti Ambrósii
Episcopi.

Lib. 1. Comment. in Luc.
n. 9.

ESt nonnunquam in intentione plus quam in actione, aut plus in actione quam in intentione, ut in Evangelio cernimus inter sanctam Mariam & Martham fuisse distantiam. Alia enim verbum audiebat: alia festinabat circa ministerium. Quæ stetit, & ait: Domine, non est tibi curæ quod dereliquit me soror mea solam ministrare? Dic ergo illi ut me adjuvet. Et dixit illi Dominus: Martha, Martha, Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea. Ergo in altera intentionis studium, in altera actionis ministerium redundabat. Utrique tamen utriusque virtutis studium supettebat; siquidem & Martha, nisi audisset verbum, ministerium non subiisset: & Maria tantum gratiæ de utriusque retulit perfectione virtutis, ut ungeret pedes Jesu, & tergeret capillis, & totam domum suæ fidei odore compleret. Ideo ergo utriusque virtutis plenitudo querenda est.

LECTIO viij.

Lib. 7. num. 84.

Religiosa mentis intentio Dei verbo, si cum fide congruat, etiam ipsis operibus antefertur, juxta

quod & hęc scriptum est : *María óptimam sibi partem elégit, quæ non auferétur illi.* Studeámus & nós habére quod nemo nobis possit auferre ; non ut perfectória, sed diligens audiéntia deferátur. Solent enim étiam ipsius sémina verbi cœlestis auferri, si fecus viam sint semináta. Agat te, sicut Mariam, desidérium sapiéntiæ ; hoc enim majus, hoc perfectiónis opus ; nec ministérii cura cognitióem verbi cœlestis avertat ; nec árguas eos, aut otíolos júdices quos vídeas studére sapiéntiæ. Hanc enim sibi cohabitantem Sálomon ille pacíficus adscívit.

LECTIO IX. n. 86.

NEC Martha tamen in bono ministério reprehénditur ; sed María quòd meliorem partem sibi elégerit, ante fertur. Jesus enim multis abundat, & multa largitur ; & ideo sapiéntior quis judicátur, quia quod princípale advertit, elégit. Dénique & Apóstoli óptimum non putavérunt relinquere Dei verbum, & ministráre mensis. Sed utrumque munus sapiéntiæ est : nam & Stéphanus plenus sapiéntiâ minister electus est. Et ideo qui ministrat, doctóri déferat ; & ministrantem doctor invitet & próvocet. Unum enim est

corpus Ecclésiæ, etsi diversa membra, & álterum áltero eget. Non potest dicere óculus mánuí : Opera tua non desidero ; aut iterum caput pédibus, aut aurícula se negáre esse de corpore. Nam etsi ália princípalia, tamen ália necessariá. Sapiéntia in capite, actus in mánibus. Oculi enim sapientis in capite ejus ; quia ille verè sapit, cujus ánimus in Christo est, & cujus intérior óculus erigitur ad superna. Et ideo sapientis óculi in capite ipsius ; stulti autem in calcáneo.

AD LAUDES.

CANTICUM. *Prov. 31.*

OS suum apéruit sapiéntiæ (*Múlier foris,*) * & lex cleméntiæ in lingua ejus.

Considerávit sémitas domus suæ, * & panem otíosa non comédit.

Surrexérunt filii ejus, & beatíssimam prædicavérunt ; * vir ejus, & laudávit eam.

Multæ filia congregavérunt divítias : * tu supergressa es uníversas.

Fallax grátia, & vana est pulchritúdo : * múlier tímens Dóminum ipsa laudábitur.

Date ei de fructu mánuum suárum ; * & laudent eam in portis ópera ejus.

AD VESPERAS.

Pf. Dixit. è *Domin.*
Pf. Laudate, pueri. *ibid.*

Pf. Ad te levavi. è *Vesp.*
Fer. iv. *Pf.* Nisi quia Dóminus.
Fer. ij. ad *Vesp.* *Pf.*
 Beati omnes. *Sabb.* ad *Vesp.*

DIE OCTAVA.

IN III. NOCTURNO.

LECTIO vij.

Lectioq̄ sancti Evangelii secundum Lucam. c. 13.

IN illo tempore; Dixit Jesus: Cui simile estimabo regnum Dei? Simile est fermento quod acceptum mulier abscondit in farinae sata tria. Et reliqua.

Homilia sancti Joannis
 Chrysostomi.

Serm. 99.

Cui simile, inquit, estimabo regnum Dei? Sic dicendo appendit animos auditorum, & attentos reddit stupore toto; quid regno Dei, quid imperio divino valeat comparari? Atque illis mente permulta & magna pervagantibus cœli Dóminus, in hospitio pauperis, in manu panicoetricis mulieris regni sui invenit & format exemplum, dicendo: Simile est regnum cœlorum fermento quod acceptum mulier abscondit in farinae mensuris tribus, donec fermentatum est totum. Antè regnum suum grano sinapis comparabat; nunc illud efficit simile fermento. An-

tè sinapis granum memorat accepisse virum, mulierem nunc asserit accepisse fermentum. Dicit antè exiguum semen virum sevisse in magnæ arboris incrementum, mulierem modo fermentum breve ad profectum totius massæ abscondisse manifestat. Verè sicut dixit Apóstolus Paulus, neque vir sine muliere, neque mulier sine viro in Dómino. Ad unum regnum diversa sexum vária similitudo perducit; neque virum separat à muliere vocatio christiana, quos Deus conjungit, natura sociat, ac mirâ similitudine similes reddit habitus, species única componit.

LECTIO viij.

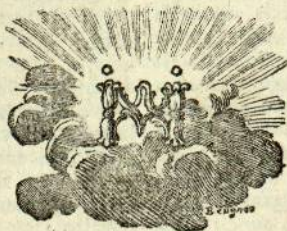
Sed quare has similitudines regni sui, Dóminus per virum producit & feminam? Quare majestatem tantam tam vilibus, tam disparibus format exemplis? Fratres, pretiosum latet in hac vilitate mysterium, dicente Apóstolo: Mysterium hoc magnum est; ego autem dico in Christo, & in Ecclesia. Comparationibus istis hu-

máni generis negotium gé-
ritur principále ; per virum
& féminam mundi causa
féculis tractata finitur.
Adam primus homo , mú-
lier prima Eva , ab árbore
sciéntiæ boni & mali ad
Evangélici sinápis árborem
deducuntur ; ut óculos quos
illecebrósa arbor aperiendo
cláuserat , sinápis arbor
grani sui collyrio & acri-
túdine ipsâ , dum claudit ,
aperíret ; ut ora quæ vene-
nósæ árboris gustus inféce-
rat , salutáris arbor flám-
meo gustús sui sapóre sa-
náret , & ista arbor ígneo
pastu suo consciéntiam to-
to conversatiónis suæ ardó-
re succénderet , quam frí-
gidam illa toto jam rigóre
perfécerat. Neque híc jam
vel alget , vel confúnditur
núditas , ubi hómínem to-
tum tegit vénia , fidei facit
calére vestitus.

LECTIO ix.

Sed hoc per granum siná-
pis quod accéperat vir ,
confertur féminæ. Quid ve-

rò per fermentum quod ac-
cépit múlier , conferáur
hómíni , sollicitius perscu-
témur. Simile est , inquit ,
regnum Dei fermento quod
acceptum múlier abscondit
in farinae mensuris tribus.
Múlier accépit à Deo fer-
mentum fidei , quæ accépe-
rat à diabolo perfidiæ fer-
mentum : abscondit in men-
suris tribus , hoc est in
tribus hómínum tempóri-
bus , quod est ab Adam
usque ad Noë , à Noë us-
que ad Móysen , à Móyse
usque ad Christum ; ut mú-
lier quæ corrúperat fermen-
to mortis in Adam totam
massam generis humáni ,
fermento resurrectiÓnis to-
tam carnis nostræ massam
redintegráret in Christo ;
ut múlier quæ confécerat
panem gémitús & sudóris ,
panem vitæ cóqueret &
salútis , & esset ómnium
vivéntium mater vera per
Christum , quæ erat in
Adam mater ómnium mor-
tuórum.

IN ANNIVERSARIO
DEDICATIONIS ECCLESIAE.

ANNUALE-MINUS.

[Ipso die Dedicationis

ANNUALE-MAJUS].

IN I. VESPERIS.

Psalmi de Feria.

Ant. **C**ernitis quòd Dò-
1. D. **C**minus Deus vester
vobiscum sit : præbete igitur
corda vestra , ut quæ-
ratis Dòminum ; & consur-
gite , & ædificate sanctuá-
rium Dòmino. 1. *Paral.* 22.

Ant. 7. d. Domus quam
ædificári volo Dòmino , ta-
lis esse debet , ut in cunctis
regiónibus nominetur : præ-
parabo ergo ei necessaria.
1. *Par.* 22.

Ant. 5. C. Magnus est
Deus noster super omnes
deos : quis ergo poterit præ-
valere , ut ædificet dignam
Deo domum ? 2. *Paral.* 2.

Ant. 6. C. Si cælum &
cæli cælórum cápere eum
néqueunt , quantusego sum ,
ut possim ædificare ei do-
mum ? 2. *Par.* 2.

Ant. 3. a. Dòminus Deus
cæli ipse præcepit mihi ut
ædificarem ei domum. 1.
Esár. 1.

CAPITULUM. *Agg.* 1.

Hæc dicit Dòminus exer-
cítuum : Pónite corda
vestra super vias vestras : af-

céndite in montem , portáte
ligna , & ædificáte domum ;
& acceptábilis mihi erit , &
glorificábor , dicit Dòmi-
nus.

Rz. Cuncta, Dòmine, quæ
in cælo sunt & in terra, tua
sunt ; & quæ de manu tua
accépimus , dédimus tibi :
* Dòmine Deus noster ,
† Omnis hæc cópia quam
parávimus , ut ædificaretur
domus nómini sancto tuo ,
de manu tua est. *ψ.* Quis
prior Dòmino dedit , & re-
tribuétur ei ? Ex ipso sunt
ómnia : ipsi glória in sécula.
* Dòmine. Glória. † Om-
nis. *Repet. Rz. usque ad ψ.*
1. *Par.* 29. *Rom.* 11.

H Y M N U S.

ECCE sedes híc Tonantis,
Ecce cæli jánuæ :
Híc sacerdos, ara, templum,
Híc Deus fit hóstia :
Incruentâ morte jugis
Híc amor litat Deum.

QUALIS ara, quanta sedes
Ipsius capax Dei!

Quem nec universa terra,
Omne nec cælum capit,
Orbe parvo se coarctans,
Híc latere sústinet.

QUAM libenter hinc pudicis
 Inserit se cordibus!
 Hinc amantis tota Christi
 Exerit se caritas:
 Hinc Pater caros sedere
 Gestit inter filios.

HINC facesse quem profana

Polluit contagio,
 Neu sacrum transire limen
 Inquinatus audeas:
 Ulter astat cum flagellis
 Puniens fontes Deus.

SIT perennis laus Parenti,
 Sit perennis Filio:
 Laus tibi qui necis ambos,
 Sit perennis Spiritus,
 Chrisma cujus nos inungens
 Viva templa consecrat.

Amen.

ψ. Fundatur exultatione
 universae terrae mons Sion.
 R. Deus in domibus ejus
 cognoscetur. Ps. 47.

Ad Magnificat.

Ant. 4. D. Duplicanda.
 Domus mea aedificabitur in
 Jerusalem, & consolabitur
 adhuc Dominus Sion, &
 eliget adhuc Jerusalem
 Zach. 1.

COLL. ut infra ad Laud.

Fit Comm. Sabbati ante
 Dom. occur.

AD COMPLETORIUM.

Psalmi de Feria.

Ant. 6. F. Sint oculi tui
 aperti super domum hanc
 nocte ac die, Domine, ut
 exaudias deprecationem populi
 tui. 3. Reg. 8.

In fine Hymnorum;

DOXOLOGIA,

SIT laus. ut infra ad Ho-
 ras.

Ad Nunc dimittis.

Ant. 5. a. Implébo do-
 mum istam gloriâ, & in
 loco isto dabo pacem.

Agg. 2.

AD NOCTURNUM.

INVIT. Dominum in tem-
 plo sancto suo, * Venite,
 adorémus. Habac. 2.

Pf. 94. Venite.

H Y M N U S.

QUISQUIS ô sacram pro-
 peras ad aedem,
 Dirigat gressus pietas fides-
 que;

Regis haec regum domus &
 Tonantis

Alterae sedes.

NON malos ulter venit
 inter ignes:
 Non nigrâ nimbi tonat è
 procellâ:

Nec minus credas placido
 verenda

Numine templa.

QUID vetus fluxit cruor
 hostiarum

Pristinae cessent holocausta
 legis:

Ipse libamen Deus & Sacer-
 dos

Se litat aris.

QUID venis audax? pro-
 cul hinc profanus;

Sancta ni fletus lavat unda
 crimen:

Munda quam multis jubet
 esse mundum

Vocibus aedes!

QUÆ tibi fumant, Deus
 alme templis,
 Thura, jucundo pláceant
 odóre
 Et pluant pingues resoluta
 lactis
 Núbibus imbres.

Amen.

IN I. NOCTURNO.

In Ps. 5. Verba mea.
 Feriâ IV. ad Laudes.

Ant. 6. F. Salvabit Dóminus Deus gregem pópuli sui, quia lápides sancti elevabuntur super terram ejus. Zach. 9.

In Ps. 23. Dómini est terra. Feriâ tertiâ ad Laudes.

Ant. 7. d. Glória Libáni veniet ad ornandum locum sanctificatiónis meæ, & lomen pedum meórum glorificábo. Is. 60.

In Ps. 25. Júdica me, Dómine. Feriâ III. ad Tertiam.

Aut. 2. D. Dabo sanctificatiómem meam in médio eórum, & erit tabernáculum meum in eis. Ezech. 37.

ÿ. Latátus sum in his quæ dicta sunt mihi: R. In domum Dómini íbimus. Ps. 121.

LECTIO j.

De Libro secundo Paralipómenon. cap. 7.

CUM compleisset Sálomon fundens preces, ignis descendit de cælo, & devorávit holocausta & víctimas: & majestas Dó-

mini implévit domum; nec póterant sacerdótes ingredi templum Dómini, eò quòd impleffet majestas Dómini templum Dómini. Sed & omnes filii Israel vidébant descendentem ignem, & glóriam Dómini super domum: & corruentes proni in terram super pavimentum stratum lápide, adoravérunt & laudavérunt Dóminum: Quóniam bonus, quóniam in séculum misericórdia ejus. Rex autem & omnis pópulus immolábant víctimas coram Dómino. Macrávit igitur rex Sálomon hóstias; boum viginti duo millia, arietum centum viginti millia: & dedicávit domum Dei rex, & universus pópulus.

R. Non mansi in domo usque ad diem hanc, dicit Dóminus; sed fui semper in tentório manens cum omni Ísrael: * Nunc igitur dedi locum pópulo meo, plantábitur, & ultrà non commovébitur. ÿ. Tabernáculum testimónii fuit cum pátribus in deserto usque in diébus David: Sálomon autem ædificávit Dómino domum: * Nunc igitur. Paral. 17. Act. 7. [Ipso die Dedicacionis, dicitur Glória ad singula R. R. R.]

LECTIO ij.

Sacerdótes autem stabant sin officiis suis: & Levitæ in órganis carminum Dómini, quæ fecit David rex ad

laudandū Dóminum : Quóniam in æternum misericórdia ejus ; hymnos David canentes per manus suas. Porro sacerdotes canébant tubis ante eos , cunctusque Israel stabat. Sanctificávit quoque Sálomon médium átrii ante templum Dómini : obtúlerat enim ibi holocausta & ádipes pacificórum ; quia altáre æneum quod fécerat , non póterat sustinere holocausta & sacrificia & ádipes. Fecit ergo Sálomon solemnitém in témpore illo septem diébus ; & omnis Israel cum eo , Ecclésia magna valde , ab intróitu Emath usque ad torrentem Ægypti. Fecitque die octávo collectam , eò quòd dedicasset altáre septem diébus , & solemnitém celebrasset diébus septem.

℞. In templo hoc ponam nomen meum in sempiternum , & ultrà non fáciam commoveri pedem Israel , * Si tamen custodierint ómnia ópera quæ præcépi eis.

℣. Vos estis templum Dei vivi , sicut dicit Deus : Quóniam inhabitábo in illis , & inambulábo inter eos. * Si.

4. Reg. 21. 2. Cor. 6.

LECTIO iij.

Complevitque Sálomon domum Dómini , & domum regis , & ómnia quæ disposúerat in corde suo , ut fáceret in domo Dómini , & in domo sua ; & prosperátus est. Appáruit autem ei Dóminus nocte ,

& ait : Audívi oratióem tuam , & elégi locum istum mihi in domum sacrificii. Si cláusero cælum , & plúvia non flúxerit ; & mandávero & præcépero locustæ ut devoret terram ; & misero pestilentiam in pópulum meum : conversus autem pópulus meus , super quos invocátum est nomen meum ; deprecátus me flúerit , & exquisierit faciém meam , & égerit pœniténtiam à viis suis péssimis ; & ego exáudiam de cœlo , & propicius ero peccátis eórum , & sanábo terram eórum. Oculi quoque mei erunt aperti , & aures meæ erectæ ad oratióem ejus qui in loco isto oráverit. Elégi enim & sanctificávi locum istum , ut sit nomen meum ibi in sempiternum , & permáneant óculi mei & cor meum ibi cunctis diébus.

℞. Elégi locum istum mihi in domum sacrificii ; * Oculi quoque mei erunt aperti , & aures meæ erectæ † Ad oratióem ejus qui in loco isto oráverit. ℣. De omni re quamcumque perierint fiet ; ubi enim sunt duo vel tres congregári in nómine meo , ibi sum. * Oculi. Glória. *Repet. ℞. usque ad ℣. 2. Paral. 7. Matt. 18.*

IN II. NOCTURNO.

In Ps. 28. Afferte Dómino. Sabbato ad Tertiam.

Ant. 1. f. Sanctificávi

Domum hanc quam ædificasti, ut pōnerem nomen meum ibi in sempiternum.

3. *Reg. 9.*

In *Pf. 45.* Deus noster. *Sabbato ad Sextam.*

Ant. 5. a. Sanctificabitur altāre in glōria mea: sanctificābo & tabernāculum cum altāri, & habitābo in medio filiōrum Israel. *Exod.*

29.

In *Pf. 47.* Magnus Dominus. *Sabbato ad Sextam.*

Ant. 4. f. Scient gentes quia ego Dominus sanctificātor Israel, cum fuerit sanctificātio mea in medio eōrum in perpētuum. *Ezech.*

37.

ψ. Sanctificavit tabernāculum suum Altissimus: R. Deus in medio ejus. *Pf. 45.*

LECTIO IV.

Sermo sancti Bernardi Abbātis.

Serm. 1. de Dedicacione.

Festivitas hodierna, fratres, tantō nobis debet esse devōtior, quantō familiārior est. Nam ceteras quidem Sanctōrum solemnitates cum Ecclesiis aliis habemus commūnes: hæc verō sic nobis est propria, ut necesse sit, vel à nobis eam, vel à nēmine, celebrāri. Nostra est, quia de Ecclesia nostra: magis autem nostra, quia de nobis ipsis. Mirāmini forsitan; & erubescitis celebrāri festa de vobis. Sed quid lapides isti potuerunt sanctitatis ha-

bere, ut eōrum solēpnia celebrēmus? Habent utique sanctitatem, sed propter cōpōra vestra. An verō cōpōra vestra sancta esse quis dūbitet, quæ templum sancti Spiritūs sunt; ut sciat unusquisque vas suum possidere in sanctificātionē? Itaque sanctæ sunt animæ propter inhabitantem Spiritum Dei in vobis: sancta sunt cōpōra propter animas: sancta est etiam propter cōpōra domus.

R. Mactavit hostias, & dedicavit domum Dei rex, & universus pōpulus; Sacerdōtes autem stabant & Levitæ ad laudandum Dominum: * Quoniam in æternum misericordia ejus. ψ. Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret: * Quoniam. 2. *Par. 7. Ephes. 5.*

LECTIO V.

Quando domus ista per manus Pontificum dedicata est Domino, propter nos sine dūbio factum est. In nobis proinde spiritaliter impleri necesse est, quæ in parietibus visibiliter præcesserunt. Et si vultis scire, hæc utique sunt; aspersion, inscriptio, inunctio, illuminatio, benedictio: hæc quidem in hac visibili domo fecere Pontifices; hæc & Christus assistens Pontifex futurōrum bonōrum invisi-

biliter quotidie operatur in nobis. Aspergit nos hyssopo, ut mundemur, lavemur, dealbemur: lavat nos in confessione; lavat nos lacrymarum imbre; lavat sudore poenitentiae: magis autem lavat nos aqua illa pretiosa quae de fonte pietatis, id est, ab ejus latere, emanavit. Non solum autem, sed inscribit digito Dei in quo ejiciebat daemonia, haud dubium quin in Spiritu sancto. Inscribebat, inquam, legem suam, non in lapide, sed in tabulis cordis carnalibus, propheticam implens promissionem, qua se pollicitus est ablatum cor lapideum, & carneum cor esse datum, id est, non durum, non obstinatum, non Judaeicum; sed pius, sed mansuetus, sed tractabile, sed devotus. Beatus quem tu erudieris, Domine, & de lege tua docueris eum.

℞. Moyses tabernaculum & omnia vasa ministerii asperxit; & omnia in sanguine secundum legem mundantur: *Necesse est ergo exemplaria quidem caelestium his mundari; ipsa autem caelestia melioribus hostiis, quam istis. ψ. Tulit Moyses unctiois oleum, quo linivit tabernaculum cum omni suppellectili sua: obtulit & vitulum pro peccato. *Necesse est. *Hebr. 9. Levit. 8.*

LECTIO vj.

Beatissimi, inquam, qui docti & memores sunt mandatorum ejus, sed ad faciendum ea: alioquin scienti bonum & non facienti, peccatum est illi; & servus sciens voluntatem domini sui & non faciens, plagis vapulabit multis. Unde necesse est ut unctio spiritualis gratiae adjuvet infirmitatem nostram, observantiarum & multimodae poenitentiae cruce devotionis suae gratiam liniens; quia nec sine cruce sequi Christum, nec sine unctioe crucis asperitatem ferre quis posset. Hinc est quod multi abominantur & fugiunt poenitentiam, crucem quidem videntes, sed non unctioem. Vos qui experti estis, ecce scitis quia verè crux nostra inuncta est, & per gratiam Spiritus adjuvantis, suavis & delectabilis est poenitentia nostra, & ut ita dicam, amaritudo nostra dulcissima. At postquam unctio gratiae hujus praeserit, jam lucernam suam Christus non ponit sub moggio, sed super candelabrum; quia tempus est ut luceat lux nostra coram hominibus. Jam vero benedictionem quidem expectamus in fine, quando aperiet manum suam, & implebit omne animal benedictione: nam in quatuor praemissis merita constant,

in benedictione sunt præmia, in benedictione tora complébitur grátia sanctificatiónis, quando jam in domum transibimus non manufactam, æternam in cœlis. Ipsa est quæ consrúitur vivis ex lapídis, ángelis scilicet & homínibus. Simul enim ædificatió, & dedicatió ipsa complébitur.

R. Cùm intulisset Móyses arcam in tabernáculum, pósuit & mensam, & candelábrum è regione mensæ, * Juxta præceptum Dómini. V. Lucernam ponunt super candelábrum, ut luceat ómnibus qui in domo sunt: sic luceat lux vestra coram homínibus, * Juxta. Glória. *Repet. R. usque ad V. Exod. 40. Matth. 5.*

IN III. NOCTURNO.

In Ps. 64. Te decet hymnus. *Feriá IV. ad Laudes.*

Ant. 1. g. Majestas Dómini implévit domum; nec póterant Sacerdótes ingredi domum Dómini, eò quòd impleisset majestas Dómini templú Dómini. 2. *Paral. 7.*

In Ps. 83. Quàm dilecta. *Feriá V. ad Laudes.*

Ant. 6. F. Verè Dóminus est in loco isto: quàm terribilis est locus iste! Non est híc aliud nisi domus Dei, & porta cœli. *Genes. 28.*

In Ps. 86. Fundamenta. *Sabbato ad Sextam.*

Ant. 3. c. Ipse qui habet in cœlis habitatiónem, visitátor & adjutor est loci;

& venientes ad malefaciendum percutit ac perdit. 2. *Mach. 3.*

V. Dómine, quis habitabit in tabernáculo tuo? R. Qui ingréditur sine mácula, & operátur justítiam. *Pf. 14.*

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangéllii secundum Matthæum. c. 21. IN illo témpore; Cùm intrasset Jesus Jerosólymam, commóta est universa civitas, dicens: Quis est hic? Pópuli autem dicebant: Hic est Jesus Prophéta à Nazareth Galilææ. Et intrávit Jesus in templum Dei. Et reliqua.

Homília sancti Basílii Epíscopi. In Ps. 28. *Ed. Bened. 1721. num. 3.*

Necessária est adoratió, non ea quæ fit extra Ecclesiám, sed quæ in ipsa Dei aula perficitur. Ne mihi privátas aulas aut ecclesiás excogitétis. Una est aula sancta Dei. Synagóga Judæórum prius aula erat: sed post admissum in Christum peccátum, facta est habitatió eórum deserta. Quapropter & Dóminus: Et alias oves hábeo, quæ non sunt ex hoc ovili. Cùm autem loquátur de iis qui ex Géntibus ad salutem præordináti sunt, aulam própriam præter Judæórum aulam ostendit. Non igitur extra hanc aulam adorare oportet, sed intrá ipsam; ne quis extra ipsam constitú-

tus, aut ab iis qui extra illam sunt, attractus, in aula Dómini esse désinat. Inter sunt enim multi in hábitu quidem precatiónis; nec sunt tamen in aula ob mentis evagaciónem, & ánim' eórum aberraciónem, ex vanis ac inutilibus curis nascentem. Qui ventrem, aut glóriam, aut argentum, aut quidvis aliud quod réliquis ómnibus pluris aestimat, deum fécerit, is neque adórat Dóminum, neque in aula sancta est; etiam si videátur esse dignus, qui ad sensibiles conventus admittátur.

R. Exaltáte Dóminum Deum nostrum, & adoráte scabellum pedum ejus, quóniam sanctum est: adoráte in monte sancto ejus. * Quóniam sanctus Dóminus Deus noster. *ψ.* Veri adoratóres adorábunt Patrem in spíritu & veritate; nam & Pater tales quærit qui adórent eum; * Quóniam. *Pf.* 98. *Joann.* 4.

LECTIO viij. n. 7.

IN templo astant sancti Angeli: adest Dóminus: qui ánimam ingrediéntium intuétur. Preces uniuscujusque manifestæ Deo sunt, quis ex affectu, quis scité exquirat cœléstia; quis perfectióri & extrémis labris verba pronúntiet, cor verò ipsius procul a Deo sit. Quòd si orat, carnis sanitátem, opesque terrestres, & humanam glóriam únice efflá-

gitat. Horum autem nihil sic petendum est; ut Scriptúra docet: sed in templo ejus unusquisque dicit glóriam. Creatúra omnis tum filens, tum loquens, tum cœlestis, tum terréna, dat glóriam Conditorí: miserabiles verò hómines, postquam, adibus suis relictis, ad templum concurrerunt, quasi quidpiam consecutóri emolumentum, tamen Dei verbis aures non præbent, suam ipsórum naturam non féntiunt: præoccupáti peccáto, non affliguntur: non mœrent, dum reminiscuntur peccatórum: non timent judicium; sed aridentes, & inter se jungentes dexteras, precatiónis domum in locum immódice loquacitátis vertunt.

R. Qui adhærent Dómino ut colant eum, & diligant nomen ejus, lætificábo eos in domo oratiónis meæ; * Quia domus mea domus oratiónis vocábitur cunctis pópulis *ψ.* Nolíte facere domum Patris mei, domum negotiatiónis. * Quia. *If.* 56. *Joann.* 2.

LECTIO ix. de Evang. & Homil. Dominica occurrentis.

R. Tu, Dómine universórum, qui nullius indiges, voluisti templum habitatiónis tuæ fieri in nobis: * Et nunc, Sancte sanctórum, Dómine, † Conserva in æternum impollútam domum is-

tam. *ŷ.* Si quis templum Dei violáverit, disperdet illum Deus; Templum enim Dei sanctum est. * Et. Glória. † *Conserva. Repet. R. usque ad ŷ. 2. Mach. 14. 1. Cor. 3.*

Te Deum.

ŷ. SACERD. Cantáte Dómino canticum novum: *R.* Laus ejus in Ecclésia sanctórum. *Pf. 149.*

A D L A U D E S.

Psalmi de Dominica.

Ant. **D**OMUS Dei est Ecclésia Dei vivi, columna & firmamentum veritatis. *1. Tim. 3.*

Ant. 4. E. Christi domus sumus nos, si fidúciam & glóriam spei usque ad finem firmam retineámus. *Hebr. 3.*

Ant. 8. c. Ad Dóminum accedentes, lapidem vivum & electum, & ipsi tanquam lapides vivi superædificámini, domus spirituális. *1. Petr. 2.*

CANTICUM, *Tob. 13.*

JERÚSALEM civitas Dei, luce spléndidâ fulgébis, * & omnes fines terræ adorábunt te.

Natiónes ex longinquo ad te vénient: & múnera deferentes adorábunt in te Dóminum, * & terram tuam in sanctificatiónem habébunt;

Nomen enim magnum * invocábunt in te.

Maledicti erunt qui contempserint te; & condemná-

ti erunt omnes qui blasphemáverint te; * benedictique erunt qui ædificáverint te.

Tu autem latáberis in filiis tuis; * quóniam omnes benedicentur & congregabuntur ad Dóminum.

Beáti omnes qui diligunt te; * & qui gaudent super pace tua.

Anima meâ, benedic Dóminum; * quóniam liberávit Jerúsalem civitatem suam à cunctis tribulatióibus ejus Dóminus Deus noster.

Beátus ero si fuerint reliquiæ séminis mei * ad vindicandâ claritatem Jerúsalem.

Portæ Jerúsalem ex sapphíro & smaragdo ædificabuntur; * & ex lapide pretiósulo omnis circúitus murórum ejus.

Ex lapide cándido & mundo omnes platæe ejus sternerentur: * & per vicos ejus Alleluia cantábitur.

Benedictus Dóminus qui exaltávit eam; * & sit regnum ejus in sécula seculórum super eam. Amen.

Ant. 5. a. Omnis ædificatió constructa in Christo Jesu, crescit in templum sanctum in Dómino; in quo & vos coædificámini in habitáculum Dei in Spíritu. *Ephes. 2.*

Ant. 1. a. Dei ædificatió estis, fundamentum pósui; unusquisque vídeat quómódò superædificet; fundamentum enim Christus Jesus. *1. Cor. 3.*

CAPITULUM. 1. Cor. 6.

AN nescitis quoniam membra vestra templum sunt Spiritus sancti qui in vobis est, quem habetis à Deo, & non estis vestri? Empti enim estis pretio magno, glorificate & portate Deum in corpore vestro.

H Y M N U S.

PATRIS æterni Soboles
coava,
Dum tuæ sacros pia plebs
honores

Ædis instaurat, Deus al-
me nostris

Annue votis.

Hic sacri fontis latices ab
ortu

Inditi purgant maculam
reatus:

Hic & infusum nova
membra Christo

Chrisma coaptat.

Hic sua pascit populos fi-
deles

Carne, qui mundi scelus
omne tollit

Agnus & fusi pretium
cruoris

Ipse propinat.

Hic salus ægris animis pa-
ratur:

Hic reos Judex facilis re-
laxat,

Atque lethalem rediiva
pellit

Gratia culpam.

Cujus in cælo thronus est
perennis,

Incolit parvam Deus al-
tus ædem:

Hic adorator sibi quisque
sedem

Præparat astris.

NULLUS hanc turbo quatit,
irruentis.

Nulla vis nimbi, rapide
fluctus:

Cedit hanc contra furor
inferorum

Irritus omnis.

LAUS Deo, virtus, honor,
& potestas

Una sit Patri, parilique
proli:

Par sit amborum tibi ne-
xus omni,

Spiritus, ævo. Amen.

ψ. Domum tuam decet san-
ctitudo, Domine, R. In lon-
gitudinem dierum. Ps. 92.

Ad Benedictus.

Ant. 7. a. Duplicanda.

Domus tua, Domine, in
sanctificatione tua permā-
neat; & omnes gentes ag-
noscant quia tu es Deus, &
non est aliud præter te. Ju-
dith. 9.

COLLECTA. Orémus.

DEUS, qui nobis per sin-
gulos annos hujus sancti
Templi tui consecrationis
reparas diem, & sacris sem-
per mysteriis representas
incolumes: exaudi preces
populi tui, & præsta ut
quisquis hoc Templum be-
neficia petiturus ingreditur,
cuncta se impetrasse lætetur;
Per Dominum.

[Ipso die Dedicacionis Ecclesie, & per Octavam.

COLLECTA. Orémus.

DEUS, qui invisibiliter
omnia continet, &
tamen pro salute generis hu-
mani

Mani signa tuæ potèntiæ visibiliter ostendis: Templum hoc majestàte tuæ inhabitationis illustra; & concede ut omnes qui hùc deprecaturì conveniunt, de quacumque tribulatione ad te clamaverint, consolationis tuæ beneficia consequantur; Per Dòminum.]

Fit Com. Dom. occur.

A D H O R A S,

Psalmi de Dominica.

In sine Hymnorum,

DOXOLOGIA:

SIT laus Patri, laus Filio,
Par sit tibi laus, Spiritus,
Divina cujus únctio
Nos templa Christo cónsecrat. Amen.

A D P R I M A M.

Ant. 3. a. Domus Dei.

Non dicitur Symbolum

Quicumque.

*In R. br. ψ. Qui magnificas in nobis * locum tuum & Templum. 2. Mach. 3.*

C A N O N.

Ex Concilio Parisiensi sexto.

Ann. 829. lib. 1. c. 11.

Quia Pontifices Basilicas Deo dèdicant, ut omnes qui illuc deprecaturì veniunt, de quacumque tribulatione ad eum clamaverint, consolationis ejus beneficia consequantur; oportet ut, remoto negligentiae torpore, hujusmodi loca ad eum exorandum, sibi que propitiùm faciendum, fre-

APPA.

quenter ac devòtè àdeant (Christiáni;) dignosque se aspèctibus Angelòrum, quorum conventus minime ibi adesse dubitantur, exhibeant.

A D T E R T I A M.

Ant. 4. E. Christi domus.

CAPITULUM. Hebr. 10.

Habentes, fratres, fiduciam in intròitu sanctorum in sanguine Christi, quam initiàvit nobis viam novam & viventem per velamen, id est carnem suam, & Sacerdotem magnum super domum Dei; accedamus cum vero corde in plenitudine fidei.

[*Post Septuages. omittitur Allelúia in R. R. R. br.*]

*R. br. In multitudìne misericordiae tuæ * introibo in domum tuam. * Allelúia, allelúia. In. ψ. Adorabo ad templum sanctum tuum * in timore tuo. * Allelúia. Glòria. In. Ps. 5.*

ψ. Introibo in domum tuam in holocaustis: R. Reddam tibi vota mea. Ps. 65.

A D S E X T A M.

Ant. 8. c. Ad Dòminum.

CAPITULUM. Levit. 26.

Ponam tabernaculum meum in medio vestri, & non abjiciet vos anima mea: ambulabo inter vos, & ero Deus vester, vosque eritis pòpulus meus.

*R. br. Beatus * quem elegisti & assumpsisti. * Alle-*

K

lúia, allelúia. Beátus ψ . Inhabitábit * in átriis tuis.

* All. Glória. Beátus. *Pf.* 64.

ψ . Beáti qui hábitant in domo tua, Dómine: \mathcal{R} . In sécula seculórum laudábunt te. *Pf.* 83.

AD NONAM.

Ant. 1. a. Dei.

CAPITULUM. 2. *Cor.* 6.

SCimus quóniam si terrestris domus nostra hujus habitaciónis dissolvátur, quòd ædificatióem ex Deo habémus, domum non manufactam, æternam in cælis. Nam & in hoc ingemiscimus, habitatióem nostram, quæ de cælo est, superindui cupientes.

\mathcal{R} . *br.* Replébimur * in bonis domûs tuæ. * Allel. all. Replébimur. ψ . Sanctum est templum tuum, * mirabile in æquitate. * Allelúia. Glória. Replébimur. *Pf.* 64.

ψ . Quàm dilecta tabernacula tua, Dómine, virtutum! \mathcal{R} . Concupiscit & déficit ánima mea in átria Dómini. *Pf.* 83.

AD II. VESPERAS.

In Pf. 121. Lætátus sum.

Fer. 3. *ad Vesp.*

Ant. **D**ominus in templo suo: síleat à fácie ejus omnis terra. *Habac.* 2.

In Pf. 126. Nisi Dóminus. *Fer.* 4. *ad Vesp.*

Ant. 3. a. Ergòne credibile est ut hábitet Deus cum

hominibus super terram! 2. *Paral.* 6.

In Pf. 131. Memento, cum sua divis. *Sabb. ad Vesp.*

Ant. 4. A. Si Cælum & Cæli cælórum non te capiunt, Dómine, quantò magis domus ista? 2. *Paral.* 6.

In Pf. 136. Super flúmina. *Fer.* 2. *ad Vesp.*

Ant. 1. D. Sint oculi tui, Dómine, aperti super domum hanc nocte ac die. 3. *Reg.* 8.

In Pf. 147. Lauda, Jerúsalem. *Fer.* 5. *ad Laudes.*

Ant. 6. F. Quicumque oráverit in loco isto, exaudi de habitáculo tuo, & propitiare. 2. *Paral.*

CAPITULUM. 2. *Paral.* 20.

Domine Deus patrum nostrórum, stábitis coram domo hac in conspectu tuo, in qua invocátum est nomen tuum: & clamábitis ad te in tribulatióibus nostris & exáudies, salvosque fácies.

Allelúia, allelúia. ψ . Qui statis in Domo Dómini, in átriis Domûs Dei nostri; Benedicite Dóminum. Allelúia. *Pf.* 133.

[*Post Septuages.* omisso Allelúia cum ψ . dicitur \mathcal{R} . 9. *Officii Noct.*]

HYMNUS, Ecce sedes, ut in I. *Vesp. Festi.* 207.

ψ . In templo Dómini omnes dicent glóriam; \mathcal{R} . Dóminus benedicet pópulo suo in pace. *Pf.* 28.

Ad Magnificat.

Ant. 5. C. Duplicanda.
Confessio & magnificentia
coram eo: fortitudo & gâu-
dium in loco ejus: levâte
sacrificium & venite in conf-
pectu ejus: & adorâte Dô-
minum in decore sancto:
& dicat omnis pópulus:
Amen. 2. Paral. 16.

COLL. ut suprâ ad Laud.
Fit Comm. Dom. occur.

AD COMPLETORIUM.

Psalmi & Capit. de Do-
minica. Cetera ut heri.

DIEBUS
INTRA OCTAVAM
SEMIDUPLEX.

Omnia ut in die, excep-
tis quæ sequuntur.

Psalmi de Feria, in toto
Officio.

AD NOCTURNUM.

Tres Ant. 5. & VERB.
ex Noct. Festi juxtâ Feriam.

LECTIO j. de Scriptura
occurrente, tribus in unam
junctis; ij. & iij. ut ha-
bentur infrâ pro qualibet
die. Si occurrat Semidu-
plex, aut Simplex, iij.
Lectio erit de Festo.

AD LAUDES.

Ant. sola. 5. a. Omnis æ-
dificatio constructa in Chris-
to Jesu, crescit in templum
sanctum in Dômino; in quo
& vos coedificâmini in ha-
bitâculum Dei in Spîritu.
Ephes. 2.

CANTICUM, Jerúsalem.
ut suprâ, 215.

AD HORAS.

Dicitur Allel. in VERB.
brev. nisi occur. Septuages.

AD VESPERAS.

Ant. sola. 4. E. Unus de
septem Angelis sustulit me
in spîritu, & ostendit mihi
civitâtem sanctam Jerúsala-
lem descendentem de cœlo
à Deo. Apoc. 21.

FERIA SECUNDA
INTRA OCTAV. DEDICAT.
LECTIO ij.

Sermo sancti Augustîni
Epîscopi. Serm. 336. in
Dedic. tom. 5.

Celebritas hujus congre-
gationis, dedicatio est
domus orationis. Domus
ergo nostrarum orationum,
ista est; domus Dei, nos ip-
si. Si domus Dei nos ipsi,
nos in hoc sæculo ædificâ-
mur, ut in fine sæculi dedi-
cémur. Ædificium, imò æ-
dificatio habet laborem, de-
dicatio exultationem. Quod
hic fiebat, quando ista sur-
gebant; hoc fit modò, cum
congregantur credentes in
Christum. Credendo enim,
quasi de sylvis & montibus
ligna & lápides præcidun-
tur. Cum vero catechizan-
tur, baptizantur, forman-
tur; tanquam inter manus
fabrorum & opificum do-
lantur, collineantur, com-

planantur. Verumtamen domum Dómini non faciunt, nisi quando caritate compaginantur.

LECTIO iij.

Ligna ista & lapides si non sibi certò ordine cohærent, si non se pacificè innécterent, si non se invicem, cohærendo sibi, quodam modo amarent, nemo huc intrâret. Dénique quando vides in aliqua fábrica lapides & ligna bene sibi cohærére, secúrus intras, ruínam non times. Volens ergo Dóminus Christus intrâre, & in nobis habitâre, tanquam ædificando dicébat: Mandátum novum do vobis, ut vos invicem diligátis. Mandátum, inquit, novum do vobis: veteres enim erátis, domum mihi nondum faciebátis, in vestra ruína jacebátis. Ergo ut eruámini de vestræ ruínæ vetustate, vos invicem amáte,

de divínæ domûs ædificatiõne sermónem. Tunc autem sermo noster congruus erit, si in se áliquid ædificatiõnis hábeat, quod utilitati animárum vestrarum, Deo vos intérius ædificante, proficiat. Quod híc factum corporaliter videmus in parietibus, spiritaliter fiat in mentibus: & quod híc perfectum cernimus in lapidibus & lignis, hoc ædificante grátiâ Dei, perficiátur in cõrdibus vestris.

LECTIO iij.

Pripcipáliter ergo grátias agámus Dómino Deo nostro, à quo est omne datum óptimum, & omne donum perfectum: & ejus bonitatem totâ cordis alacritate laudémus: quóniam ad construendam istam domum oratiõnis, fidélium suórum visitávit ánimum, excitávit affectum, surrogávit auxiliúm; inspirávit necdum voléntibus ut vellent, adjúvit bonæ voluntátis conátus ut facerent; ac per hoc Deus, qui operátur in suis & velle & perficere pro bona voluntate, hæc ómnia ipse cœpit, ipse perfécit. Et quia ópera bona in conspectu suo nunquam esse permittit inánia; fidélibus suis, quibus operántibus præbuit virtutis suæ favórem, tribuet condignam pro tanta operatiõne mercédem. Adhuc am-

FERIA TERTIA

INTRA OCTAV. DEDICAT.

LECTIO ij.

De Sermõne sancti Augustini Episcopi. *Unde supra.*

Dum novam constructionem sanctæ hujus Ecclesiæ libenter attendimus, quam divíno nómini hódie dedicámus; invenimus à nobis debéri, & Deo nostro máximam laudem, & sanctitati vestræ congruum

plius agenda sunt gratia Deo nostro; hanc enim Ecclesiam, quam fecit nomini suo construi, fecit etiam sanctorum Martyrum reliquiis amplius honorari.

FERIA QUARTA
INTRA OCTAV. DEDICAT.

LECTIO ij.

De Sermone sancti Augustini Episcopi.

Serm. 337. de Dedic.

Eccles. cap. 1.

Bona opera fidelium de sua temporali terrenaque substantia cum in thesauris caelestibus reconduntur, fides hoc videt, quae pietatis oculus habet in corde. Unde & ista aedificia, quae congregandis religionis coetibus extruuntur, cum oculo carnis inspexerit, laudat interius quod cernit exterius; & visibili accipit lumine, ad quod gaudeat invisibili veritate. Neque enim occupata est fides inspicere quam pulcra sint membra hujus habitationis, sed de quanta interioris hominis pulcritudine procedant haec opera dilectionis.

LECTIO iij.

Retribuet ergo Dominus fidelibus suis tam pie, tam hilariter, tam devote ista operantibus, ut eos quoque ipsos in suae fabricae constructione componat, quod currunt lapides vivi,

fide formati, spe solidati, caritate compacti: ubi sapiens ille architectus Apostolus fundamentum posuit Christum Jesum, summum ipsum lapidem angularem; sicut & Petrus de prophetica Scriptura commemorat, ab hominibus quidem reprobatum, a Deo autem electum & honorificatum. Huic adherendo, pacamur; huic incumbendo, firmamur.

FERIA QUINTA
INTRA OCTAV. DEDICAT.

LECTIO ij.

De Sermone sancti Augustini Episcopi. Unde supra.

Christus simul est & lapis fundamentalis, quia ipse nos regit; & angularis, quia ipse conjungit. Ipsa est petra supra quam vir sapiens aedificans domum suam, contra omnes hujus seculi tentationes tutissimus perseverat; nec pluvia irruente labitur, nec flumine inundante subvertitur, nec ventis flantibus commovetur. Ipse est & pax nostra, qui fecit utraque unum: in ipso enim neque circumcisio quidquam valet, neque praepitium, sed nova creatura. Hi enim duo tanquam parietes ex diverso venientes, longe ab invicem fuerant; donec ad illum tanquam ad angulum ducti, etiam in illo sibimet copulati sunt.

LECTIO iij. Cap. 2.

ITaque sicut hoc ædificium visibile factum est nobis corporaliter congregandis; ita illud ædificium, quod nos ipsi sumus, Deo spiritaliter habitaturo construitur. Templum enim Dei sanctum est, inquit Apóstolus, quod estis vos. Sicut hoc terrenis mólibus construimus, sic illud bene compositis móribus erigámus. Hoc enim nunc visitantibus nobis, illud in fine sèculi, Dómino veniente, dedicábitur, quando corruptibile hoc nostrum induet incorruptionem, & mortále hoc nostrum induet immortalitatem; quia corpus humilitatis nostræ conformábit corpore glóriæ suæ.

FERIA SEXTA

INTRA OCTAV. DEDICAT.

*LECTIO ij.*Sermo sancti Joannis
Chrysósti.*Hom. 33. in Matth.*

Commúnis ómnium domus est Ecclésia, in quam vobis prius ingressis, nos intrámus, discipulorum formam retinentes: ideòque commúniter ómnibus, statim atque ingressi fuérimus, ut illis datam legem sequámur, pacem offerimus. Nemo igitur socórdiã torpeat, nemo secularibus rebus suspensum ánimum hábeat, cum jam ad prædicandum

Sacerdotes intráverint. Non enim parva huic rei imminet pœna. Equidem millies potius malim in domum alicujus vestrum ingressus destitui, quàm híc prædicans non audiri. Hoc mihi moléstius esset quàm illud; quandoquidem hæc magis propriè domus nostra est, quàm illa.

LECTIO iij.

Hic magnæ illæ nostræ spes posita sunt, hic spes nostra omnis. Quid enim hoc loco non magnum est & admirandum? Nam hæc mensa longè pretiosior est atque jucundior; & lucerna hæc quàm illa, ut norunt qui cum fide oleo peruncti, à morbis liberati sunt. Arca etiam hæc multo melior, magisque necessaria. Non enim vestes, sed misericórdiam inclusam continet; quamvis pauci sint qui eam possideant. Hic & lectulus est valde illo præstantior; divinárum enim Scripturarum réquies quovis lecto suavior est.

S A B B A T O

INTRA OCTAV. DEDICAT.

*LECTIO ij.*De Sermóne sancti Joannis
Chrysósti.*Hom. in Vidi Dóminum.*

Cum ánimi divitias considero in vobis augescere, gaudeo semper, ut qui non frustra sementem

fecerim, ut qui non incal-
sum labores pertulerim. Un-
de igitur hoc lucrum conji-
cio, unde perspicio sermões
ad opus proficere? Ni-
mirum, ex hoc concursu;
ex eo quòd Ecclesiã om-
nium matrem studiòse am-
plectimini; ex hac pernocte
perpetuaque statione; ex eo
quod angelicòrum ordinum
stationem imitantes, sine
cessatione laudes & hymnos
offeritis Conditòri. O mira
Christi dona! In supernis
exercitus Angelòrum can-
nunt glòriam: in terris, hò-
mines in Ecclesiis choros
agentes, ad illòrum exem-
plum eandem canunt glò-
riam. In supernis, Séraphim
ter sanctum illum hymnum
résonant: in terris, eum-
dem hòminum promit mul-
títudo, communiterque,
tum cœlestium, tum terrés-
trium plaudit célébritas.

LECTIO iij.

Nulla res tantum affert
gáudii vitæ nostræ,
quantum hoc, quòd ex ani-
mo gaudétis in Ecclesiã con-
gregári. In Ecclesiã, gau-
déntium conservátur gau-
dium. In Ecclesiã, ánimo
dejectòrum est recreatio. In
Ecclesiã, doléntium est vo-
luptas. In Ecclesiã defatiga-
tòrum est respiratio. In Ec-
clesiã, laborántium est ré-
quies. Veníte enim, inquit,
post me, qui laborátis &
onerátí estis; & ego refi-

ciam vos. Quid hãc voce
potest esse desiderabilius?
quid hãc invitatiõe jucun-
dius? Ad épulum te vocat,
qui in Ecclesiã te vocat.

VESPERÆ de sequenti.

OCTAVA
DEDICATIONIS.
DUPLEX-MAJUS.

IN I. VESPERIS.

Psalmi de Sabbato.

Ant. **E**cce ego creo cœ-
I. f. **E**los novos, & ter-
ram novam, & non erunt in
memòria priòra. *Is.* 65.

Ant. 7. d. Gaudébitis us-
que in sempiternum in his
quæ ego creo; quia ecce
ego creo Jerúsalem exulta-
tionem & pòpulum ejus
gáudium. *Is.* 65.

Ant. 5. C. Exultábo in
Jerúsalem, & gaudébo in
pòpulo meo; & non audi-
tur in eo ultrà vox fletus &
vox clamòris. *Is.* 65.

Ant. 6. F. Gáudium &
lætítia inveniétur in Sion,
gratiàrum actio, & vox
laudis. *Is.* 51.

Ant. 4. A. Hæreditábunt
eam electi mei, & servi mei
habitábunt ibi. *Is.* 65.

CAPITULUM. *Apoc.* 21.

Vidi sanctam civitatem
Jerúsalem novam, des-
cendentem de cœlo à Deo -
paratam sicut sponsam or-
natam viro suo.

R. Fáciet Dóminus in monte hoc convívium pinguium : præcipitábit mortem in ſempiternum , * Et áuferet lácrymam ab omni facie. *ψ.* Mors ultrà non erit , neque luctus , neque clamor , neque dolor erit ultrà. * Et áuferet. Glória. Et. *If.* 35. *Apoc.* 21.

H Y M N U S.

URBS beáta , vera pacis
Vísio Jerúſalem!
Quanta ſurgit ! celfa ſaxis
Cónditur vivéntibus :
Quæ polívit , hæc coapat
Sédibus ſuis Deus.

SINGULIS ex margarítis
Sínſulæ portæ nitent :
Murus omnis fulget auro ,
Fulget uniónibus :
Anguláris petra Chriſtus
Fundat urbis mœnia.

EJUS eſt ſol cæſus Agnus,
Ejus eſt templum Deus :
Æmulantes híc beáti
Purióres Spíritus ,
Laude jugi Numen unum
Terque Sanctum cóncinunt.

UNDEQUAQUE ſunt aperta
Civitátis óſtia :
Quiſquis ambit huc veníre ,
Inferique mœnibus ,
Antè duris híc probáti
Débuit labóribus.

SIT perennis laus Parenti,
Sit perennis Fílio :
Laus tibi qui nectis ambos ,
Sit perennis Spíritus ,
Chriſtuma cujus nos ínungens
Viva templa cóſecrat.

Amen.

ψ. Dóminus in templo

ſancto ſuo : R. Dóminus in
cælo ſedes ejus. *Pſ.* 10.

Ad Magníficat.

Ant. J. Novos cælos , &
novam terram , ſecundum
promiſſa Dómini expectá-
mus in quibus juſtitia hábi-
tat. 2. *Petr.* 3.

COLL. ut infrà ad Laud.*Fit Commemoratio Do-
minica occurrentis.*

AD COMPLETORIUM.

Ut in Feſto Dedicat. 208.

AD OFFICIUM NOCT.

Invit. & Hym. ut in Feſto.
208.*Pſalmi de Dominica. , &
ſic ad omnes Horas.*

IN I. NOCTURNO.

Ant. 1. g. Venérunt ſtru-
ctóres tui , Sion : deſtruen-
tes te , & diſſipantes à te exi-
bunt. *If.* 49.

Ant. 2. D. Ecce in máni-
bus meis deſcripſi te : muri
tui coram óculis meis ſem-
per. *If.* 49.

Ant. 3. c. Ego ſternam
per órdinem lápides tuos ;
& fundábo te in ſapphiris.
If. 54.

ψ. Fundátur exultátione
univerſæ terræ mons Sion ;
R. Civitas Regis magni.
Pſ. 47.

*Leſiones de Script. oc-
currente.*

R. j. Lauda , Jerúſalem ,
Dóminus ; lauda Deus

tuum, Sion: quoniam confortavit feras portarum tuarum. * Benedixit filiis tuis in te. *Ps.* Confitere Domino in bonis tuis, & benedic Deum, & gaudeas in omnia secula seculorum. * Benedixit. *Pf.* 147. *Tob.* 13.

R. *ij.* Deus salvam faciet Sion; & inhabitabunt ibi; * Et hereditate acquirerent eam. *Ps.* Non intrabit in eam, nisi qui scripti sunt in libro vitæ Agni. * Et. *Pf.* 68. *Apoc.* 21.

R. *iiij.* Populus tuus omnes justi in perpetuum hereditabunt terram, * Germen plantationis meæ, opus manus meæ ad glorificandum. *Ps.* Vocabunt eos populus sanctus redempti à Domino. * Germen. Gloria. * Germen. *Is.* 60 & 62.

IN II. NOCTURNO.

Ant. 5. a. Ponam universos filios tuos doctos à Domino; & multitudinem patris filiis tuis. *Is.* 54.

Ant. 8. G. In justitia fundaberis: à calumnia non timebis; & à pavore, quoniam non appropinquabit tibi. *Is.* 54.

Ant. 4. E. Habitabunt in te filii tui, & laudabunt Dominum. *Is.* 62.

Ps. Jerusalem edificatur ut civitas; *R.* Cujus participatio ejus in idipsum. *Pf.*

221.

LECTIO. iv.

Ex Enarratione sancti Augustini Episcopi in Psalmum octogésimum sextum. *Edit. Bened. n. 1.*

Civitas quædam in isto Psalmo cantata & commendata est, cujus cives sumus, in quantum Christiani sumus; & unde peregrinamur, quamdiu mortales sumus; & ad quam tendimus. Rex ipsius civitatis se fecit viam, ut ad civitatem perveniremus. Ambulantes ergo in Christo, & adhuc peregrinantes donec perveniamus, & suspirantes desiderio cujusdam ineffabilis quietis, quæ habitat in illa civitate, de qua quiete dictum est hoc nobis esse promissum, quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit: ambulantes ergo, sic cantemus, ut desideremus. Nam qui desiderat, etsi lingua taceat, cantat corde: qui autem non desiderat, quolibet clamore aures hominum feriat, mutus est Deo.

R. Quando veniam, & apparebo antè faciem Dei? * Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei. *Ps.* Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ preparavit Deus iis qui diligunt illum.

* Hæc recordatus sum. *Pſ.*
41. 1. *Cor.* 2.

LECTIO v.

TAnquam jocundatorum
omnium habitatio in
te. In peregrinatione ista
contérimur: habitatio nos-
tra, jocunditas sola erit.
Peribit labor & gémitus,
tránseunt orationes, succé-
dunt laudationes. Ibi ergo
habitatio jocundatorum,
non erit gémitus desiderán-
tium, sed lætitia perfruén-
tium. Aderit enim cui mo-
dò suspiramus: símiles ei
érimus, quóniam vidébi-
mus eum, sicuti est. Ibi
totum negotium nostrum,
non erit nisi laudare Deum,
& frui Deo. Et quid aliud
quæremus, ubi solus suffi-
cit, per quem facta sunt om-
nia? Habitabimur & habi-
tabimus: subjicientur illi
omnia, ut sit Deus omnia
in omnibus.

R. Gloriosa dicta sunt de
te, Civitas Dei: * Sicut læ-
tantium, omnium habitatio
est in te. *ψ.* Absterget Deus
omnem lacrymam ab ócu-
lis eorum. * Sicut. *Pſ.* 86.
Apoc. 21.

LECTIO vj.

BEati ergo qui habitant
in domo tua. Unde beá-
ti? In secula seculorum lau-
dabunt te. Hoc uno beati
otioso negotio. Hoc ergo
unum desideremus, fratres,
cum venerimus ad hoc, nos
parémus gaudere ad Deum,
laudare Deum. Opera bona

quæ modò nos perdúcut,
non ibi erunt. Non ibi erunt
ópera misericórdiæ, ubi
nulla erit miséria. Egentem
non invénies, nudum non
invénies, nemo tibi occur-
ret sitiens, nullus peregrí-
nus erit, nullus ægrótu-
s quem vísites, nullus mórt-
uus quem sepélias, nullus
litigátorum inter quos pa-
cem compónas. Magna ibi
quies. Nam ibi omnia ópe-
ra quæ necessitas flágitat,
subtrahentur; mórtuâ ne-
cessitate, peribunt ópera
necessitátis.

R. Non esúrient, neque
sitiént, & non percútiét
eos æstus & sol: quia * Mi-
serátor eorum reget eos, &
† Ad fontes aquarum potá-
bit eos. *ψ.* Beati qui esú-
riunt & sitiunt justitiam,
quóniam ipsi saturabuntur.
* Miserátor. Glória. † Ad.
Is. 49. *Matth.* 5.

IN III. NOCTURNO.

Ant. 6. F. Ipsa civitas
aurum mundum; & funda-
menta muri civitátis omni
lápide pretiósó ornáta. *Ap.*
21.

Ant. 7. d. Non eget sole,
neque lunâ ut luceant in ea,
nam cláritas Dei illuminá-
vit eam, & lucerna ejus est
Agnus. *Apoc.* 21.

Ant. 2. D. Hæc verba fi-
delíssima sunt & vera: Qui
vicerit, possidébit hæc. *Ap.*
21.

ψ. Ædificávit Dóminus

Sion ; *R.* Et vidébitur in glória sua. *Pf.* 101.

LECTIO vij.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem.

Cap. 10.

IN illo tempore ; Facta sunt Encænia in Jerosolymis ; & hyems erat : & ambulabat Jesus in templo in pórticu Salomónis. Et reliqua.

Homilia Venerabilis Bedæ Presbyteri.

Expos. in Evang. Joan.

Encænia vocabátur sollemnitas dedicacionis templi , quàm pópulus Dei ex antiqua patrum traditione per annos singulos celebrare consuéverat. Sed norandum est quòd hæc Encænia quæ hîc leguntur , non ad primam templi dedicacionem , sed ad últimam pèrtinent : quòd ex eo facile colligitur , quia Hyeme facta referuntur. Prima siquidem ejusdem templi dedicatio à Salomóne , tempore Autumni ; secunda autem à Zoróbabel & Jesu sacerdote , tempore Veris ; tertia à Juda Machabæo , tempore Hyemis est facta ; quando specialiter constitutum esse légitur , ut eadem dedicatio per omnes annos in memoriã sollemnibus renovaretur officiis , quæ etiam ad tempus usque Domine Incarnacionis observata fuit , sicut modò , cum legeretur Evangelium ,

audivimus. Quæ etiam dedicatio salubri consuetudine in Ecclesiis Christi servari moderno tempore dignoscitur.

R. Non audietur iniquitas in terra tua , vastitas & contritio in terminis tuis : * Occupabit salus muros tuos , & portas tuas laudatio. *Ps.* Omne maledictum non erit amplius sed sedes Dei & Agni in illa erunt , & servi ejus servient illi. * Occupabit. *Is.* 60. *Apoc.* 22.

LECTIO viij.

ET ambulabat Jesus in pórticu Salomónis. Si Dei Filius ambulare voluit in templo , in quo caro & sanguis brutorum animalium offerebatur ; multò magis nostram orationis domum , ubi carnis ipsius ac sanguinis sacramenta celebrantur visitare gaudébit. Si perambulare non desepxit pórticum in quo rex quondam mortalis ac terrenus , quamvis potentissimus ac sapientissimus , ad orandum stare solébat ; quantò magis penetrália cordium nostrorum invisere atque illustrare desiderat : si tamen ea pórticum esse Salomónis , hoc est , si eam timorem suum , qui est initium sapientie , habere perspexerit ?

R. Non erit tibi sol ad lucendum per diem , nec splendor lune illuminabit te : * Sed erit tibi Dominus

in lucem sempiternam, & Deus tuus in glóriam tuam. *Ÿ.* Non occidet ultra sol tuus, & luna tua non minuetur. * Sed erit. *If. 60.*

Lectio nona de Homilia & Evangelio Dominica occurrentis.

R. Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, Domine: * Et torrente voluptatis tuæ potabis eos: † Quoniam apud te est fons vitæ. *Ÿ.* Agnus qui in medio throni est, reget illos, & deducet eos ad vitæ fontes. * Et. Glória. † Quoniam. *Pf. 35. Apoc. 7.*

Te Deum.

Ÿ. SACERD. Cantate Domino canticum novum, *R.* Laus ejus in Ecclesia sanctorum. *Pf. 149.*

AD LAUDES.

Psalmi de Dominica.

Ant. Vocabitur Jerusalem Civitas veritatis, & mons Domini exercituum, mons sanctificatus. *Zach. 8.*

Ant. 3. a. Venient & laudabunt in monte Sion: & populus meus bonis meis adimplebitur, dicit Dominus. *Jerem. 31.*

Ant. 2. D. Dicent cum convertero captivitatem eorum: Benedicat tibi Dominus, pulchritudo justitiæ, mons sanctus. *Jerem. 31.*

CANTICUM, Jerusalem. *ut in Festo supra. 215.*

Ant. 6. F. Beati omnes qui diligunt te, civitas Dei, & qui gaudent super pace tua. *Tob. 13.*

Ant. 7. d. Qui dealbaverunt stolas suas in sanguine Agni, sunt ante thronum Dei, & servantur ei die ac nocte in templo ejus. *Apoc. 7.*

CAPITULUM. *Apoc. 19.*

Vox de throno exivit dicens: Laudate dicite Deo nostro, omnes servi ejus, & qui timetis eum pusilli & magni. Et audivi quasi vocem dicentium: Alleluia; quoniam regnavit Dominus Deus noster omnipotens.

HYMNUS, PATRIS æterni. ut in Festo supra. 216.

Ÿ. Vox exultationis & salutis. *R.* In tabernaculis iustorum. *Pf. 117.*

Ad Benedictus.

Ant. 4. E. Benedictus es, Domine, in templo sancto gloriæ tuæ, & superlaudabilis, & superexaltatus in secula. *Dan. 3.*

COLLECTA. Orémus.

Deus, qui nobis æterna supernæ Jerusalem gaudia per temporalem hujus sancti templi tui solemnitatem adumbrare voluisti; fac nos, quæsumus, ita diligere decorem domus tuæ, ut & ipsi templum gratiæ tuæ in terris, & locus habitacionis gloriæ tuæ fieri mereamur in cælis; Per.

Fit Comm. Dom. occurrentis.

A D H O R A S.

DOXOLOGIA ut in die
Festi. Psalmi de Dominica.

A D P R I M A M.

Ant. 1. a. Vocabitur.

In R. br. ψ. Qui magnificas in nobis * locum tuum & templum. 2. Mach. 3.

C A N O N.

Ex Concilio Colonienſi
primo.

Ann. 1536. part. 9. c. 13.

Signat Templi Dedicatio, tam fidelis animæ, quam Ecclesiæ cum Christo desponsationem. Ipsa enim Ecclesiæ Catholica, ex multis vivis lapidibus adunata, verum Dei Templum est. Quod si Dei Templum sumus, altare intus habemus. In hoc altari fit sacrificium laudis. Hinc preces ad cælum ascendunt: ad cor enim respicit Deus. Quamobrem, nisi omnia quæ in hujuscemodi consecratione exteriùs aguntur, in nobis spiritualliter impleantur, parùm hinc fructus nobis accesserit.

A D T E R T I A M.

Ant. 3. a. Venient.

CAPITULUM. *Isai. 51.*

Venient in Sion laudantes; & lætitia sempiterna super capita eorum; gaudium & lætiam tenebunt, fugiet dolor & gemitus.

[Post Septuagesimam
omittitur Alleluia in R. R. R.
brev. Horarum.]

R. br. Fluminis impetus lætificat civitatem Dei. * Alleluia, alleluia. Fluminis. ψ. Sanctificavit tabernaculum suum Altissimus. * Alleluia. Glória. Fluminis. Ps. 45.

ψ. Exultabunt sancti in glória; R. Lætabuntur in cubilibus suis. Ps. 149.

A D S E X T A M.

Ant. 2. D. Dicent.

CAPITULUM. *Sophon. 3.*

Lauda, filia Sion; júbila, Israel: lætare & exulta in omni corde, filia Jerúsalem: abstulit Dóminus judicium tuum, avertit inimicos tuos: Rex Israel Dóminus in médio tu: non timebis malum ultra.

R. br. Rogate * quæ ad pacem sunt Jerúsalem. * Alleluia, alleluia. Rogate. ψ. Et abundantia * diligentibus te. * Alleluia. Glória. Rogate. Ps. 121.

ψ. Pósuit fines tuos pacem; R. Et adipe frumenti satiat te. Ps. 147.

A D N O N A M.

Ant. 7. d. Qui dealbaverunt.

CAPITULUM. *Apoc. 3.*

Qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei, & foras non egrediétur amplius: & scribam super eum nomen Dei mei;

& nomen civitatis Dei mei ,
novæ Jerúsalem , quæ descen-
dit de cœlo à Deo meo.

Rz. br. Semen fervorum
ejus * possidēbit eam. * Al-
leluia , alleluia. Semen. *ψ.*
Et qui diligunt nomen ejus
* habitabunt in ea. * Allel.
Glória. Semen. *Pf.* 68.

ψ. Beati qui habitant in
domo tua , Dómine ; *Rz.* In
sæcula seculorum laudabunt
te. *Pf.* 83.

AD II. VESPERAS.

Psalmi de Dominica.

Ant. **U**NUS de septem An-
4. *E.* **U**gelis sustulit me in
spíritu , & ostendit mihi ci-
vitatem sanctam Jerúsalem
descendentem de cœlo à
Deo. *Apoc.* 21.

Ant. 8. *G.* Ista quæ sur-
sum est Jerúsalem , libera
est , quæ est mater nostra.
Gal. 4.

Ant. 2. *D.* Non habemus
hîc manentem civitatem ,
sed futuram inquirimus.
Hebr. 13.

Ant. 6. *C.* Solummodo ibi
magnificus est Dóminus no-
ster. *Is.* 33.

Ant. 3. *a.* Dóminus Deus
omnipotens templum illius
est , & Agnus. *Apoc.* 21.

CANTICUM. *Apoc.* 21.

ECce tabernaculum Dei
cum hominibus , & ha-
bitabit cum eis : & ipsi popu-
lus ejus erunt , & ipse Deus
cum eis , erit eorum Deus.

HYMNUS , *URBS* beata.
ut in die Festi supra. 224.

ψ. Quàm dilecta taber-
nacula tua , Dómine , virtut-
tum ! *Rz.* Concupiscit & de-
ficit ánima mea in átria Dó-
mini. *Pf.* 83.

Ad Magnificat.

Ant. 7. *G.* In hoc inge-
míscimus , habitaciónem
nostram , quæ de cœlo est
superindui cupientes ; si ta-
men vestiti , non nudi in-
veniamur. 2. *Cor.* 5.

COLLECTA , *ut supra ad*
Laudes.

Fit Comm. Dom. occur-
rentis.

AD COMPLETORIUM.

Ut in die Festi. 208.

IN FESTO, VEL IN ANNIVERSARIO
DEDICATIONIS ECCLESIAE

TEMPORE PASCHALI,

Additur unicum Alleluia in fine Antiphonarum & Invitatorii; duplex verò in fine RRRL.

AD NOCTURNUM, Ant. Psalmi, ψ. & RRRL. è III. Noct.

LECTIO j. De libro secundo Paralipómenon. p. 209.

LECTIO ij. de Evangelio & Homil. p. 213.

LECTIO iij. de Homil. & Evangelio Dominicae occurrentis.

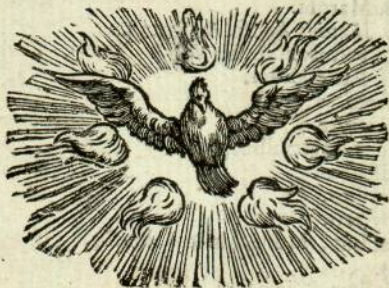
INTRA OCTAVAM, tres Psalmi ut notantur in Proprio de Tempore sub una ex tribus Antiphonis è III. Nocturno Festi, secundum Feriam.

IN DIE OCTAVA. Ant. ψ. & RRRL. è III. Noct.

LECTIO j. de Scriptura occurrente.

LECTIO ij. de Evangelio & Homil. p. 226.

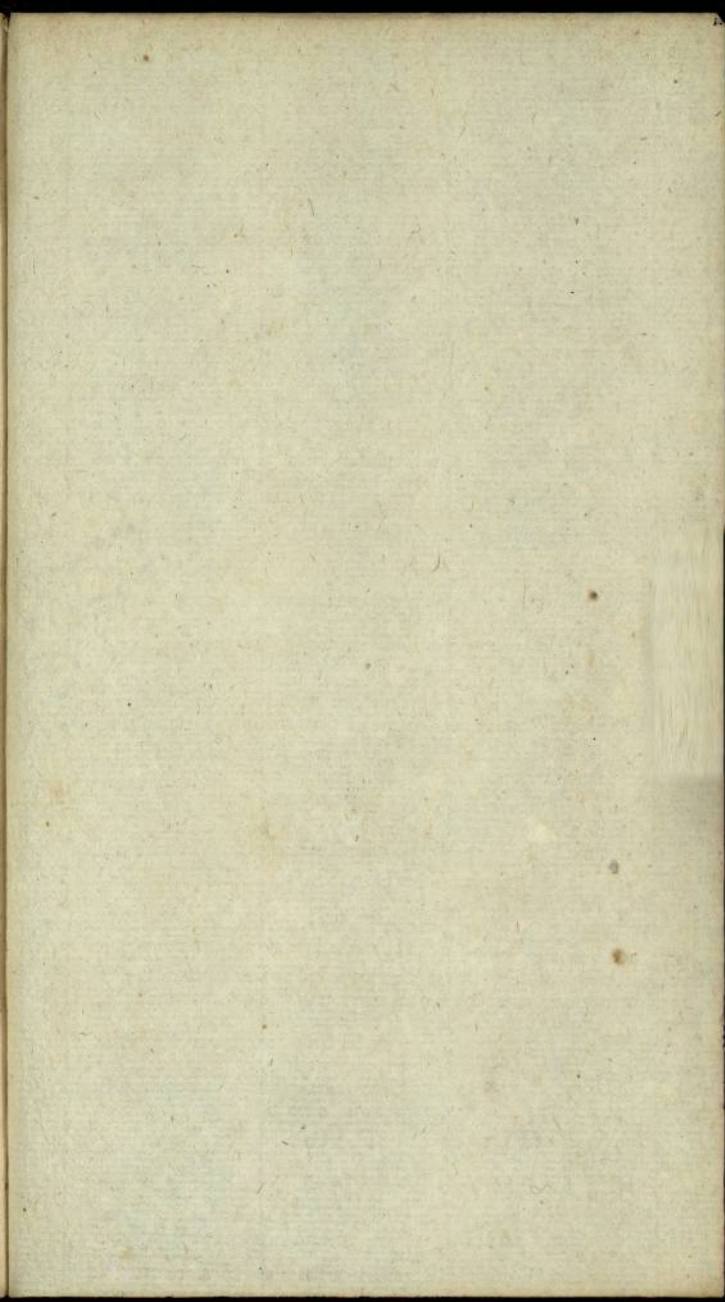
LECTIO iij. de Evangelio & Homil. Dominicae.

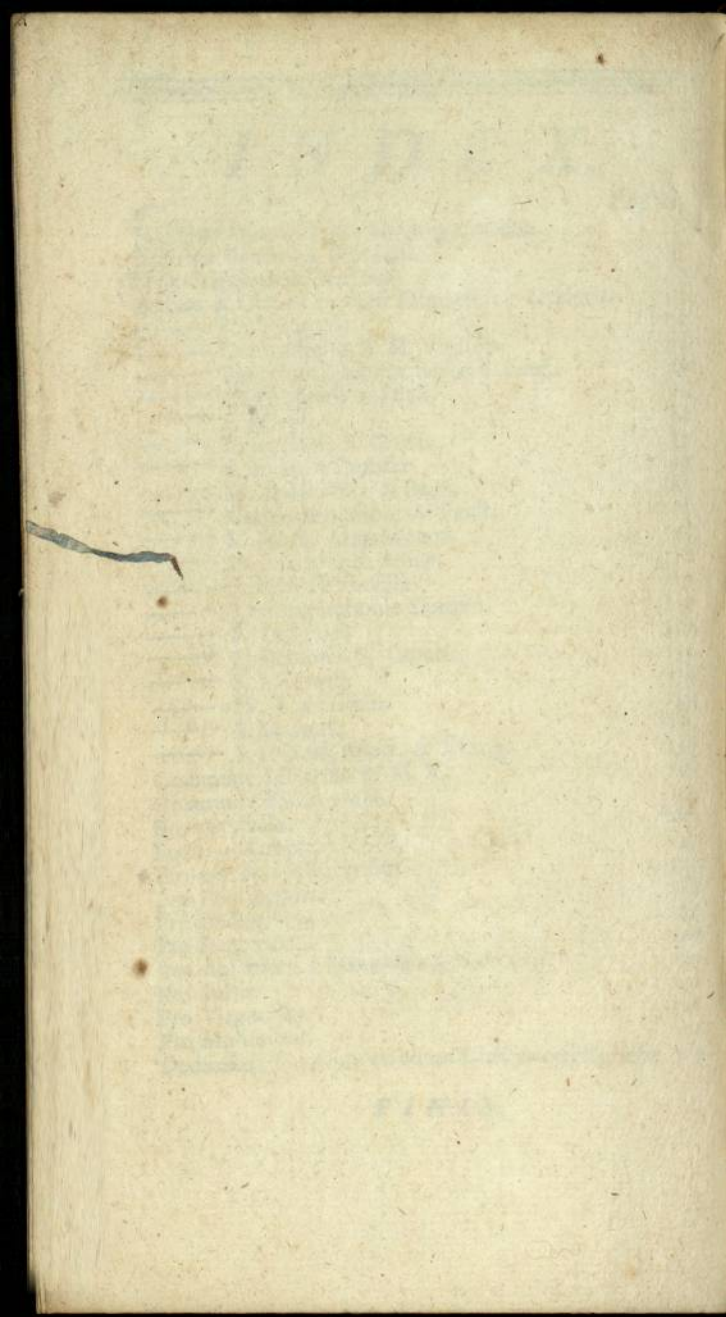

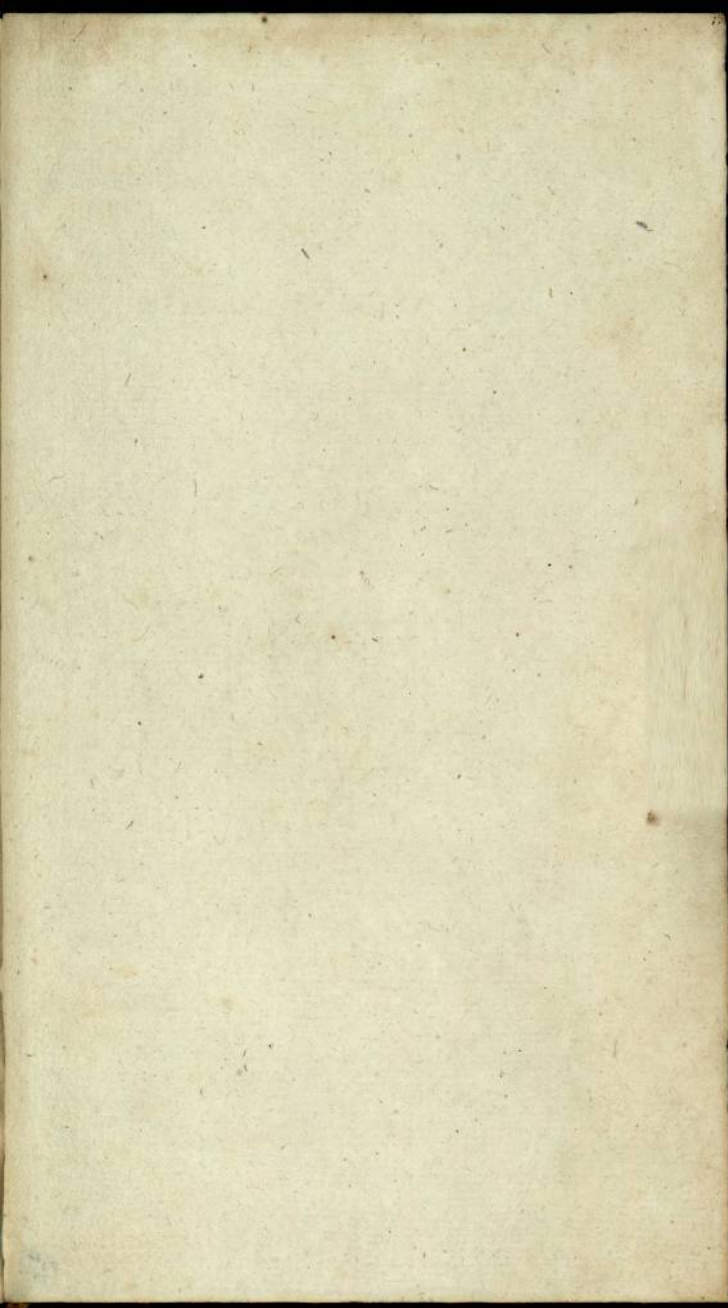
I N D E X.

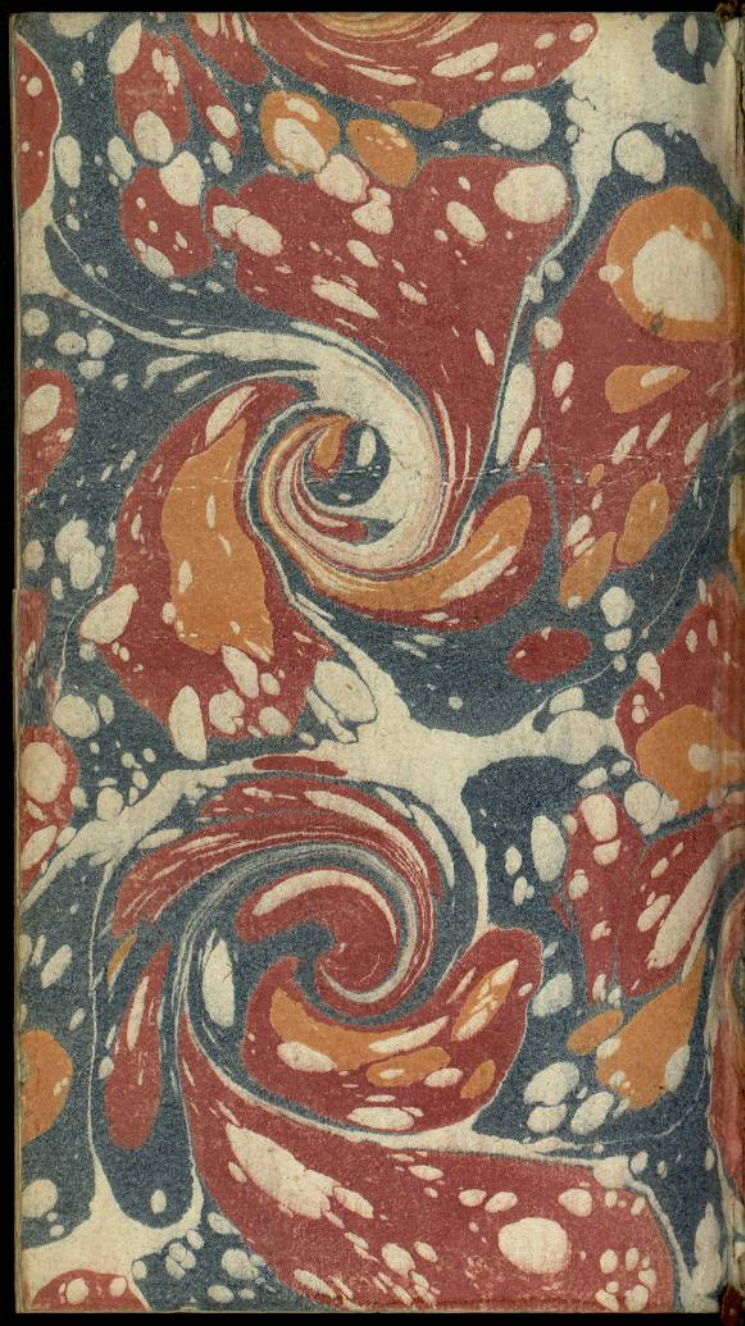
	<i>Pagina.</i>
C alendarium Gregorianum perpetuum.	1
Rubricæ Generales Breviarii.	35
Series Titulorum Canonum.	60
Festum & Octava Patroni Primarii seu Titularis.	63
—— SS. Trinitatis,	71
—— Compassionis B. M. Virginis.	76
—— Pontificatûs seu Cathedræ S. Petri.	78
—— Conversionis S. Pauli.	82
—— S. Joseph.	84
—— Inventionis S. Crucis.	87
—— S. Joannis Baptistæ.	92
—— SS. Apost. Petri & Pauli.	102
—— Commemorationis S. Pauli.	106
—— S. Mariæ Magdalenes.	108
—— SS. Joachim & Annæ.	112
—— S. Petri ad Vincula.	116
—— Transfigurationis Domini.	120
—— S. Ludovici.	126
—— Exaltationis S. Crucis.	132
—— S. Michaelis.	134
—— SS. Angelorum.	139
—— S. Martini.	ibid.
—— S. Joannis Apost. & Evang.	140
Commune Festorum B. M. V.	146
Commune Patronorum.	154
Pro Apostolo.	ibid.
Pro uno Martyre.	157
Pro pluribus Martyribus.	163
Pro Pontificibus.	168
Pro Doctoribus.	174
Pro Presbyteris.	180
Pro Abbatibus, Monachis & Solitariis.	185
Pro Justis.	191
Pro Virginibus.	196
Pro Mulieribus.	201
Dedicatio, seu Anniversarium Dedicacionis Ecclesiæ.	207

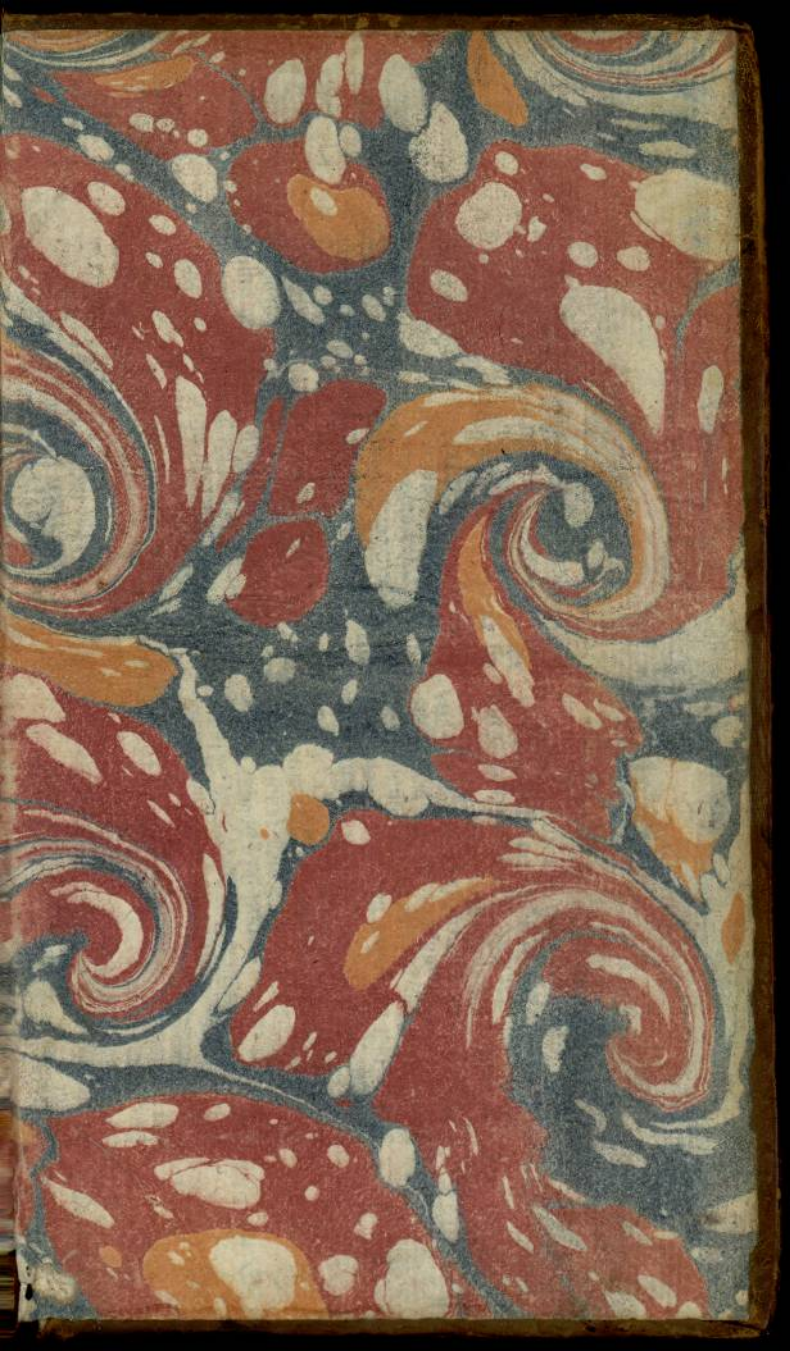
F I N I S.

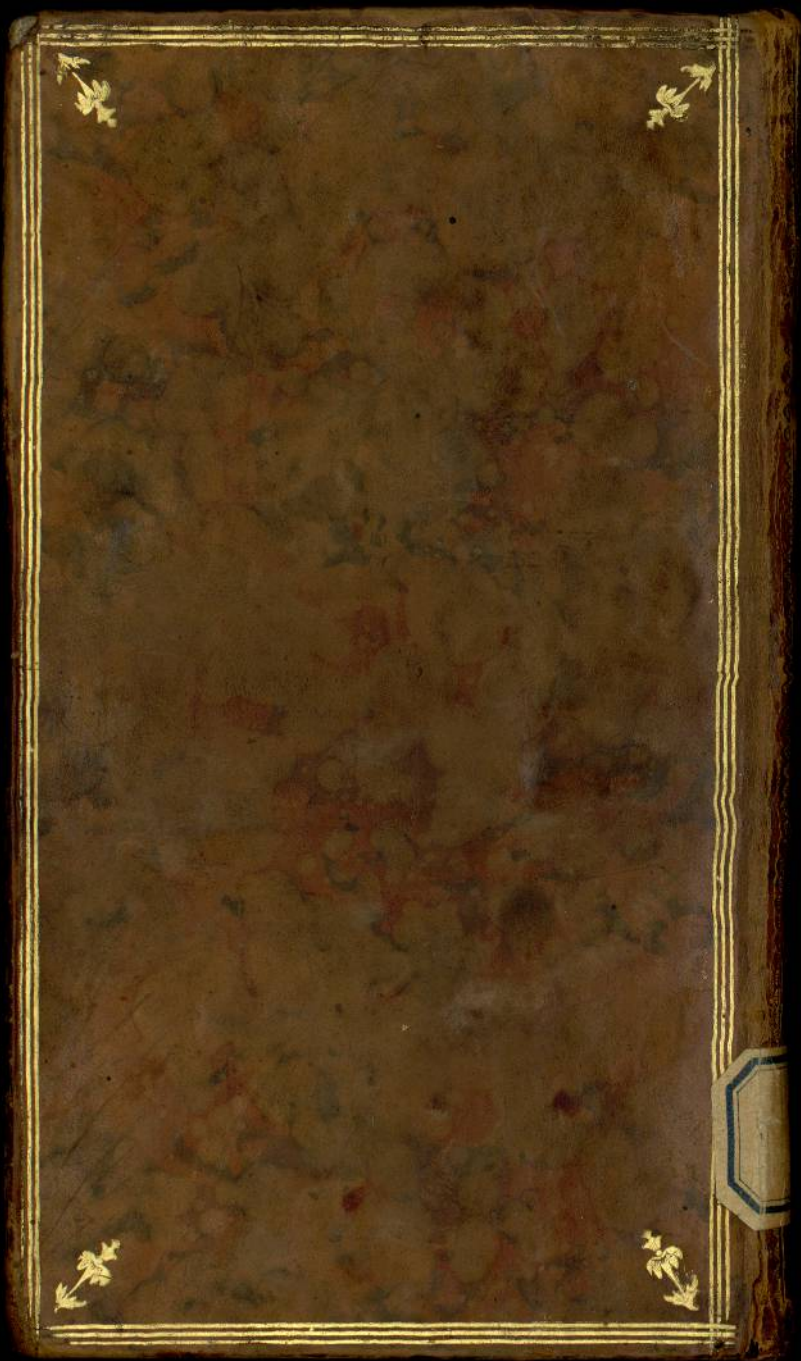

卷之四十五

